

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV ARCHIVNICTVÍ A POMOCNÝCH VĚD HISTORICKÝCH

DIPLOMOVÁ PRÁCE

„ES KOMMT DER TAG...HEIM INS REICH?“

**ODSUN SUDETSKÝCH NĚMCŮ Z ÚZEMÍ ČESKOSLOVENSKA
NA PŘÍKLADU MĚSTA PRACHATICE**

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Marie Ryantová, CSc.

Autor práce: Bc. Aneta Čadová

Studijní obor: Archivnictví navazující

Ročník: 3.

2016

Prohlašuji, že jsem svoji diplomovou práci vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Prachaticích dne 21. července 2016

.....
Bc. Aneta Čadová

Anotace

Předkládaná diplomová práce s názvem „*Es kommt der Tag...Heims ins Reich?*“ *Odsun sudetských Němců z území Československa na příkladu města Prachatice* pojednává důkladně o průběhu odsunu, od geneze této myšlenky přes její prosazení a přípravu až po její faktické provedení. Práce také podrobně seznamuje na základě dochovaných archivních materiálů s normálemi stanovujícími postup proti osobám německé národnosti po skončení druhé světové války. Jednalo se o omezení jejich vlastnických práv, ztrátu československého státního občanství, v některých případech i svobody, jejich kategorizaci, shromažďování za účelem odsunu a samotný transfer těchto osob za hranice Československa. Neméně důležitou součástí práce je následné uplatnění těchto obecných skutečností na konkrétním místě, kterým je město Prachatice, čímž vznikl rozsáhlý jmenný soupis obyvatel německé národnosti členěný podle jednotlivých vypravených transportů, vnitřně dále podle čísel popisných původních bydlišť osob v těchto transportech zařazených.

Annotation

Presented diploma thesis with name „*Es kommt der Tag ...Heims ins Reich?*“ *Expulsion of Sudeten Germans from Czechoslovakia on example of town Prachatice* introduces in detail, on the basis of still existing archival materials with normality, steps against people with German nationality after the end of the Second World War. The issue was restriction of their own rights, loss of Czechoslovakia citizenship, in some cases also of freedom, their categorization, assembly for expulsion purpose and transfer of these persons outside borders of Czechoslovakia. The thesis describes in detail course of expulsion, from genesis of this idea to its assertion and preparation to its actual realization. Important part of this thesis is its subsequent application of the presented general facts at specific place – town Prachatice. Thanks to it an extensive list with names of German citizens divided according to individual despatched transports and according to original house's numbers of people, who were put in these transports, was created.

Poděkování

Na tomto místě bych ráda vyslovila upřímné díky vedoucí mé diplomové práce, paní doc. PhDr. Marii Ryantové, CSc., a to za její odborné vedení, cenné a podnětné rady a připomínky a také za její upřímný, vstřícný a trpělivý přístup. Velké díky patří také zaměstnancům Státního okresního archivu v Prachaticích za jejich ochotu a v neposlední řadě i mé rodině, především mé mamince za její obětavou pomoc, podporu a porozumění.

OBSAH

ÚVOD	10
1. OSOBY NĚMECKÉ NÁRODNOSTI A JEJICH POSTAVENÍ V SOUDOBÝCH NORMATIVNÍCH PRAMENECH	18
1.1 Zákonné omezování vlastnictví osob německé národnosti	18
1.2 Osoby německé národnosti a jejich postavení v oblasti soudnictví	25
1.2.1 Oblast trestního práva	25
1.2.2 Oblast manželského práva	32
1.3 Otázka československého státního občanství a osoby německé národnosti	33
1.4 Osoby žijící ve smíšených manželstvích	37
1.5 Pracovní poměry a povinnosti osob německé národnosti	38
1.6 Duchovní a řeholní osoby německé národnosti	40
1.7 Osoby německé národnosti, neschopné normálního transportu	44
1.8 Postup proti specialistům a nepostradatelným zaměstnancům německé národnosti	44
1.9 Antifašisté německé národnosti a jejich vystěhování z Československa	48
1.10 Rakouští státní příslušníci	56
2. GENEZE TRANSFERU OSOB NĚMECKÉ NÁRODNOSTI A JEHO JEDNOTLIVÉ ETAPY	62
2.1 Formulování myšlenky odsunu Němců z území Československa, mezinárodní konference a souhlas vítězných mocností s transferem	62
2.2 Jednotlivé etapy odsunu	66
2.2.1 Situace v období před organizovaným transferem a tzv. divoký odsun	67

2.2.2 Organizovaná fáze odsunu	69
2.2.2.1 Odsun Němců do amerického okupačního pásma	74
2.2.2.2 Odsun Němců do ruského okupačního pásma	82
2.2.2.3 Péče o opuštěné německé děti	84
2.2.2.4 Poslední etapa odsunu	85
3. „ES KOMMT DER TAG...HEIM INS REICH“ NA PŘÍKLADU MĚSTA PRACHATICE	99
3.1 „Heim ins Reich“ prachatických Němců	102
3.1.1 Transport dne 3. března 1946	103
3.1.2 Transport dne 19. března 1946	119
3.1.3 Transport dne 12. dubna 1946	120
3.1.4 Transport dne 3. května 1946	140
3.1.5 Transport dne 13. května 1946	158
3.1.6 Transport dne 24. května 1946	180
3.1.7 Transport dne 3. června 1946	181
3.1.8 Transport dne 10. června 1946	194
3.1.9 Transport dne 17. června 1946	199
3.1.10 Transport dne 24. června 1946	201
3.1.11 Transport dne 5. července 1946	212
3.1.12 Transport dne 26. července 1946	218
3.1.13 Transport dne 13. září 1946	222
3.1.14 Transport dne 25. září 1946	225
3.1.15 Transport dne 10. října 1946	227

3.1.16 Vnitrozemský sanitní transport	229
3.1.17 Tzv. kombinovaný transport přes Český Krumlov	230
3.1.18 První dodatečný transport	234
3.1.19 Druhý dodatečný transport	236
ZÁVĚR	239
SEZNAM ZKRATEK	243
SEZNAM PRAMENŮ A LITERATURY	244
SEZNAM PŘÍLOH	250

***„Důsledkem Mnichova nebyla jen tragédie českého národa,
ale i tragédie československých Němců!“***

– Miloslav Vačkář

Úvod

Tato diplomová práce si klade za cíl blíže seznámit čtenáře s osudem sudetských Němců na území Československa po skončení druhé světové války a prezentovat tuto historickou skutečnost na konkrétní lokalitě, jihočeském městě Prachatice. Předkládaná práce se snaží výše zmíněných cílů dostáhnout podrobným rozbohem a zpracováním dochovaných archivních materiálů a doplněním jednak o odbornou literaturu, jednak o úryvky ze vzpomínek pamětníků. Vytčené cíle také předurčily strukturu této práce a rozdělily jí tak na dvě části, a sice na část obecnou, celorepublikovou, a část konkrétní, lokálně zaměřenou.

Obecná část práce, se skládá ze dvou hlavních kapitol obsahově dále rozdělených na menší celky. Podkladem pro sestavení obou těchto kapitol jsou především dobové normativní prameny jako dekrety presidenta republiky, ústavní dekrety, zákony, směrnice, výnosy, oběžníky atd., jejichž obsah měl být závazných v podstatě pro celé území obnoveného Československa. Záměrně podotýkám, že měl být závazný, což samozřejmě neznamená, že tomu tak ve skutečnosti bylo. Dalo by se tedy říct, že tyto kapitoly popisují postup proti Němcům a jejich odsun z Československa v jakési „ideální“ podobě tak, jak mělo vše optikou vydávaných normálíí vypadat. Tedy hlavně „spořádaně a lidsky,“ jak se ve většině těchto pramenů zdůrazňuje. Odsun Němců obecně je ale až součástí další kapitoly.

První kapitola seznamuje s postavením osob německé národnosti z hlediska vlastnického práva a v oblasti soudnictví. Dále se zabývá záležitostmi československého státního občanství těchto osob a s tím související otázkou smíšených manželství. Zmíněny jsou v této kapitole také záležitosti pracovních, resp. učebních poměrů a povinností osob německé národnosti. V neposlední řadě jsou zde charakterizovány jednotlivé specifické skupiny Němců, vůči kterým se postupovalo odlišným způsobem, tvorba seznamů za účelem jejich evidence a postup, podle kterého měl být prováděn jejich transfer za hranice republiky. Dříve než lze přistoupit k popisu „vzorového“ odsunu, podávají úvodní podkapitoly druhé kapitoly nástin vývoje vysídlovací myšlenky, její prosazení do oficiálního vládního programu a její odsouhlasení na mezinárodní konferenci v Postupimi. Poté následují podkapitoly o jednotlivých

etapách odsunu – o tzv. divokém odsunu a následně o odsunu organizovaném, a to jak do amerického, tak i do ruského okupačního pásma.

Jak bylo již zmíněno, druhá část práce je zaměřena lokálně, konkrétně na odsun sudetských Němců z města Prachatic, a sestává z jedné rozsáhlé kapitoly, opět s množstvím podkapitol, které tvoří jednotlivé transporty. V úvodu této kapitoly jsou krátce zmíněny faktické údaje jak o samotném městě, tak i stejnojmenném politickém okrese, a to z toho důvodu, že kromě sběrného střediska v Prachaticích fungovaly v okrese ještě další dvě střediska, a sice ve Vimperku a ve Volarech, v nichž byli před transportem soustředováni i prachatičtí Němci.

Východiskem k vytvoření této kapitoly se stalo porovnání a vzájemné doplňování informací ze všech dostupných seznamů, které byly vytvořeny za účelem evidence Němců podléhajících odsunu. Jako základ jsem využila soupisů obyvatelstva podle domů, které vznikly na počátku září roku 1945. Přestože soupisy nebyly zcela kompletní, některé domy totiž chyběly, poskytly jakýsi odrazový můstek, ke kterému se postupně přidávaly další informace. Z těchto soupisů bylo možné zjistit vlastníka nemovitosti, včetně jeho národnosti, případně i poznámku o tom, zda byl pro danou budovu již ustanoven národní správce. Dále zde byly sepsány všechny osoby, které se ke dni vyhotovení seznamu nacházely v domě, kromě jména a příjmení i s udáním informací o jejich povolání (př. rolník, dělník, žena v domácnosti) anebo stavu v rodině (př. manželka, dítě), datu narození, národnosti a případně další poznámky (př. uprchlík). Zajímavostí je, že se v těchto soupisech objevuje také kolonka dotazující se na případného chovatele psa, respektive psů a jejich počet. Zvlášť je zde uveden i soupis hospodářských zvířat. Ten ale nebyl v předkládané práci nikterak využíván.

Informace získané z těchto soupisů byly dále konfrontovány a doplňovány „přípravnými“ seznamy k odsunu. Jednalo se o seznamy Němců podléhajících odsunu, kde byly vyznačeny i některé z osmi předepsaných kategorií (v tomto případě hlavně kategorie první, čtvrtá a sedmá; viz níže), podle nichž měli být Němci později zařazováni do jednotlivých vypravovaných transportů. Do rukou se mi dostaly také soupisy „speciálních skupin,“ jako byli antifašisté (uznaní i neuznaní), specialisté, smíšená manželství, osoby rakouské národnosti (v Prachaticích jich mnoho nebylo a tato práce se jejich osoby nezabývá) či osoby neschopné běžného transportu, tedy ty,

kteře byly navrřeny do transportu sanitního. V seznamech pro sanitní transport jsou uváděny i údaje o mentálním a fyzickém postiření či zdravotní indispozici, kteře jsem u osob konkrétně nezmiňovala, neboť se čistě z mého pohledu jevilo neetické tyto citlivé informace sdělovat. Pozornost jsem dále věnovala také seznamům osob zajištěných a odsouzených, kde je uváděna ale spíše doba, na jak dlouho je soud poslal do vazby, než že by zde byla informace o tom, za jaký čin byly odsouzeny. V některých případech se objevují poznámky o zajištění osob, jejich odsouzení a případném propuštění za účelem odsunu i v jiných seznamech.

Následovaly návrhy osob k zařazení do jednotlivých připravovaných transportů. Zde se zřídka objevily i zápisky o tom, že jednotlivci zařadali o československé státní občanství (pouze zařadání, nikoliv zmínka o udělení). Jako poslední přišly na řadu seznamy, kteře byly již vyhotovovány pro odjíždějící transporty. Jednalo se o seznamy osob v jednotlivých vagónech, seznamy dětí do čtrnácti let věku, kteře byly v určitém transportu zařazeny, a o seznamy peněz předaných odsouvaným Němcům na základě povinnosti o jejich finanční vybavenosti. Ze seznamů osob zařazených ve vagónech bylo možné zjistit samozřejmě jejich jméno a příjmení, věk (nikoliv datum narození), poslední bydliště (uvedeno ale pouze Prachatice a číslo popisné bez udání informace, zda šlo o dům v centru, nebo na předměstí), zaměstnání či rodinný stav, kam si přeje dotyčný odjet (ve většině mnou zkoumaných případů je za cílovou destinaci zvoleno pouze obecně Bavorsko; nepsala jsem tuto informaci ke každému, ale pokud mířili jedinci jinam, je to vždy poznamenáno), a opět doplňkové poznámky (např. od kdy byla dotyčná osoba členem strany). V seznamech dětí do čtrnácti let bylo možné získat velmi málo informací. Bylo zde uvedeno pouze jméno a příjmení dítěte, věk, a zda bylo odsunuto s rodiči, nebo s příbuznými. V případě odsunu s jinou osobou než rodiči, se zde objevuje také jméno tohoto doprovodu. Seznam předaných peněz jsem využívala pouze k tehdy, pokud byla jména osob ve „vagonových“ seznamech špatně čitelná.

Poukázat bych chtěla ještě na dva další druhy seznamů, ze kterých jsem čerpala, a sice na soupisy osob, jež z území Československa odešly dobrovolně, a seznamy osob žádajících o dobrovolný odsun. První ze jmenovaných seznamů byly rukou psané přehledy Němců, kteří k určitému dni vycestovali z prachatického okresu za státní hranice. Jednoznačně se však nedá říci, že by se jednalo pouze o seznamy osob, kteře odešly dobrovolně a definitivně do Německa, neboť u některých zde zapsaných jedinců

se objevují poznámky o jejich návratu zpět, či o časové platnosti vydaného povolení k vycestování. V těchto seznamech bylo vždy nadepsáno datum a pod ním jména osob s udáním jejich původního bydliště (většinou pouze název obce, nikoliv přesná adresa) a místo, kam mířily. Seznamy osob, které žádaly o dobrovolný odsun, se prakticky nelišily od návrhů transportů. Objevovalo se zde opět jméno a příjmení, rok narození, případně celé datum, adresa bydliště, postavení v rodině (otec, manželka, dítě), označení kategorie a opět zde bylo místo i na případné poznámky. Rozdíl mezi dobrovolným odchodem a dobrovolným odsunem byl v tom, že při dobrovolném odchodu opustili jedinci Československo sami, nebo v menších skupinách individuálním způsobem a na vlastní náklady. Při dobrovolném odsunu šlo zřejmě o to, že jedinci, kteří podle platných předpisů podléhali odsunu, zažádali o své dřívější zařazení do transportu a odjeli za hranice republiky společně s ostatními „normálně“ odsouvanými Němci vlakovou soupravou, tedy jedním z řádných transportů.

Údaje o bydlišti, jako název ulice a číslo popisné, jsou brány přímo ze zkoumaných materiálů, ale jsem si vědoma a upozorňuji na to, že se poválečný stav nemusí ve všech případech shodovat se stavem dnešním. Je to dáno tím, že došlo ke změnám názvů ulic, zbourání některých domů, výstavbě domů nových a s tím související přečíslování některých objektů. Ke srovnání poválečného vzhledu města s tím současným, zejména ohledně zmiňovaných čísel popisných, by bylo potřeba projít nejen materiály k výstavbě od konce druhé světové války po současnost. I když tedy možnost dohledání změn existuje, z časového důvodu a vzhledem k zaměření práce jsem se tím nezabývala. Pro hrubou představu o vzhledu města a vlastnictví nemovitostí z hlediska národnostního je na konci práce připojen plánec města Prachatice. Přestože není přesně datován, lze předpokládat, že pochází přibližně z počátku dvacátého století. Nicméně poválečnému období odpovídá více než dnešní situace.

Další případně získané zajímavosti z různých doprovodných dokumentů jsem se snažila vždy poznamenat. Všechna takto posbíraná data dala vzniknout rozsáhlému a podrobnému soupisu osob německé národnosti, které bydlely v Prachaticích před svým odsunem za hranice Československa.

V přílohách práce jsou poté pro shrnutí a porovnání připojeny ještě dvě tabulky s grafickými znázorněními. V první tabulce je zaznamenán celkový počet osob

v jednotlivých transportech a celkový počet zařazených prachatických Němců. Tato tabulka je také doplněna o místa, ze kterých transporty odjížděly, a cílové stanice v Německu, respektive v Čechách v případě transportu sanitního. Druhá tabulka a graf obsahují opět celkový počet osob z Prachatic v jednotlivých transportech s udáním, o kolik mužů, žen a dětí do čtrnácti let věku se jednalo. V příloze práce se nachází také rejstřík osob zařazených v transportech. Rejstřík je tvořen pouze příjmeními většinou v nepřechýleném tvaru. Výjimkou jsou příjmení, která se v soupise objevila pouze jednou u ženy a jako přechýlená, v takovém případě jsou poté v tomto tvaru uvedena i v rejstříku.

Na tomto místě bych se také ráda vyjádřila k volbě názvu předkládané práce, nebo spíše části názvu, kterou je heslo „*Heim ins Reich*“ pocházející z proklamace o touze po návratu domů do Říše, kterou vydal Konrad Henlein v září roku 1938 a adresoval ji Adolfu Hitlerovi, což se po skončení války samozřejmě vrátilo a v pozměněném smyslu se obrátilo proti Němcům, kteří zde žili. Toto heslo jsem zvolila záměrně, neboť se objevilo jak v počátcích, tak i v závěru tehdejší českoněmecké otázky. Nejedná se v žádném případě o mé sympatizování s provedením odsunu, nebo naopak s odsuzováním této historické skutečnosti, proto je toto heslo v uvozovkách a doplněné otazníkem a je ponecháno na případném čtenáři, jak se vyrovná s tímto stále velmi diskutovaným tématem. Cílem práce je pouze podat na základě archivních pramenů nástin toho, jak měl odsun německého obyvatelstva z území Československa proběhnout, a kterých obyvatel města Prachatic se týkal.

Vzhledem k tomu, že je otázka odsunu Němců po druhé světové válce relativně stále probíraným a živým tématem, vzniká tak množství prací, které se touto problematikou zabývají, a to jak z řad studentských, tak z řad vědeckých pracovníků tuzemských i zahraničních. Přehled této literatury by vydal na další diplomovou práci, a i tak by zde bylo riziko, že bych některou z nich opomněla, proto si zde dovoluji uvést tematicky jména autorů odborné literatury, která se mi při sestavování diplomové práce dostala do rukou. Přestože není ze všech těchto prací dále v textu citováno, jsou uvedeny v seznamu literatury na konci práce.

Z hlediska celorepublikového se odsunem ve svých pracích zabývá historik Tomáš Staněk,¹ z jehož spolupráce s dalším významným autorem, a sice švýcarským historikem Adrianem von Arburgem, vznikla edice k vysídlení Němců a proměnám českého pohraničí na základě dokumentů z archivů.² O odsunu Němců z Československa pojednává také práce Jaroslava Kučery s názvem *Odsun nebo vyhnání? Sudetští Němci v Československu v letech 1945 – 1946*.³ Opomenout nelze ani práce Karla Kaplana *Československo v poválečné Evropě* či *Československo v letech 1945 - 1948*, ve kterých autor zpracoval nejen téma odsunu, ale i celkového poválečného vývoje společnosti na území obnovené republiky.⁴ Vyhrocené období předcházející vzniku protektorátu popisují například Robert Kvaček v knize *Československý rok 1938* a Václav Kural v díle *Češi, Němci a mnichovská křížovatka (Stručné čtení)*.⁵

Ze zahraničních autorů se tématem nejen odsunu Němců, ale obecně soužitím mezi Čechy a Němci před začátkem i během druhé světové války zabývají například práce Petera Glotze,⁶ Hanse Lemberga,⁷ Volkera Zimmermanna⁸ či Johanna Wolfganga Brügela.⁹ Doprovodný sborník k výstavě Sudetoněmeckého archivu v Mnichově přináší mnoho podnětných příspěvků historiků, mezi nimiž se mimo jiné objevuje také jméno Tomáše Staňka.¹⁰ Zajímavé příspěvky k českoněmecké tématice nejen 20. století přináší sborník *Bayern und Böhmen. Kontakt, Konflikt, Kultur* z mezinárodní historické konference, která se uskutečnila v květnu roku 2005 ve Zwieselu. Z příspěvků zde

¹ STANĚK, T., *Předpoklady, průběh a důsledky vysídlení Němců z Československa*, Ostrava, 1992.; Tentýž, *Odsun Němců z Československa 1945 – 1947*, Praha 1991.

² STANĚK, T., VON ARBURG, A. ed., *Vysídlení Němců a proměny českého pohraničí 1945 – 1951. Dokumenty z českých archivů, I. díl, Češi a Němci do roku 1945: úvod k edici*, Středokluky, 2010.; Titíž, *Vysídlení Němců a proměny českého pohraničí 1945 – 1951. Dokumenty z českých archivů, II. díl, svazek 1, Duben – srpen/září 1945: „Divoký odsun“ a počátky osídlování*, Středokluky, 2011.; Titíž, *Vysídlení Němců a proměny českého pohraničí 1945 – 1951. Dokumenty z českých archivů, II. díl, svazek 3, Akty hromadného násilí v roce 1945 a jejich vyšetřování*, Středokluky, 2010.

³ KUČERA, J., *Odsun nebo vyhnání? Sudetští Němci v Československu v letech 1945 – 1946*, Praha, 1991.

⁴ KAPLAN, K., *Československo v poválečné Evropě*, Praha, 2004.; Tentýž, *Československo v letech 1945 – 1948 I. část*, Praha, 1991.

⁵ KVAČEK, R., HEYDUK, M., *Československá rok 1938*, Praha, 2011.; KURAL, V., *Češi, Němci a mnichovská křížovatka (Stručné čtení)*, Praha, 2002.

⁶ GLOTZ, P., *Die Vertreibung. Böhmen als Lehrstück*, München, 2003.

⁷ LEMBERG, H., *Porozumění. Češi – Němci – východní Evropa 1848 – 1948*, Praha, 2000.

⁸ ZIMMERMANN, V., *Sudetští Němci v nacistickém státě. Politika a nálada obyvatel říšské župy Sudety*, Praha, 2001.

⁹ BRÜGEL, J. W., *Češi a Němci 1918 – 1938*, Praha, 2006.

¹⁰ *Odsun. Die Vertreibung der Sudetendeutschen. Begleitband zur Ausstellung*, München, 1995.

zveřejněných jsou pro tuto práci přínosné zejména články Reného Küppera či již výše jmenovaného Adriana von Arburga.¹¹

Vzniká také mnoho prací, které se pokoušejí o výklad a vyrovnání se s českoněmeckou minulostí a přijímáním této skutečnosti z hlediska společenského mínění. To se týká také tzv. Benešových dekretů. Jsou to například práce Evy Hahnové, Milana Churáně, Václava Houžvičky, Emanuela Mandlera, ale i sborník Francouzského ústavu pro výzkum ve společenských vědách (CeFRoS).¹²

O důsledku odsunu Němců z Československa a jejich příchodu do Německa pojednává práce Franka Grubera a Gerharda Richtera s názvem *Flucht und Vertreibung. Deutschland zwischen 1944 – 1947* či dílo Andrease Kosserta *Chladná vlast. Historie odsunutých Němců po roce 1945* Specifická je práce rakouského autora Alfreda Payrleitnera, která se zabývá vztahem rakouskočeským.¹³

Velká pozornost je věnována také vzpomínkám pamětníků. Uvést můžeme například knihu *Sudetské příběhy/Sudetengeschichte*, o jejíž vydání se zasloužila trojice autorů Sarah Scholl-Schneider, Miroslav Schneider a Matěj Spurný. Dále jsou to publikace autorů Jürgena Kleindiensta, Efriedy Fink či kniha *Grenzstadt Prachatitz im Böhmerwald*, obsahující mimo jiné vzpomínky přímo prachatických rodáků. Za zmínku stojí také dílo prachatického rodáka Miloslava Vačkáře, který v něm popisuje události odehrávající se ve městě Prachatice v období 1938 až 1945.¹⁴

¹¹ KÜPPER, R., *Bayern und Böhmen von „München 1938“ bis zum Ende des „Protektorats“ unter deutscher Besatzung 1945*, In: LUFT, R., EIBER, L., *Bayern und Böhmen. Kontakt, Konflikt, Kultur*, München, 2007.; VON ARBURG, A., *Migrationsprozesse in der Tschechoslowakei. Die Vertreibung der Deutschen und ihre binnenstaatlichen Folgen 1945 – 1950*, tamtéž.

¹² HAHNOVÁ, E., *Sudetoněmecký problém: Obtížné loučení s minulostí*, Praha, 1996.; HAHNOVÁ, E., HAHN, H. H., *Sudetoněmecká vzpomínání a zapominání*, Praha, 2002.; CHURÁŇ, M., *Postupim a Československo. Mýtus a skutečnost*, Praha, 2001.; HOUŽVIČKA, V., *Odsun Němců z Československa 65 let poté*, Brno, 2012.; Tentýž, *Sudetoněmecká otázka v názorech a postojích obyvatel českého pohraničí*, Praha, 1996.; MANDLER, E., *Češi i Němci. Legendy, spory, realita*, Praha, 2001.; Tentýž, *Benešovy dekrety. Proč vznikly a co jsou*, Praha, 2002.; BLAIVE, M., MINK, G., *Benešovy dekrety. Budoucnost Evropy a vyrovnávání se s minulostí*, Praha, 2003.

¹³ GRUBE, F., RICHTER, G., *Flucht und Vertreibung, Deutschland zwischen 1944 – 1947*, Hamburg, 1980.; KOSSERT, A., *Chladná vlast. Historie odsunutých Němců po roce 1945*, Brno, 2011.; PAYRLEITNER, A., *Rakušané a Češi. Svárlivé přibuzenství*, Brno, 2003.

¹⁴ SCHOLL-SCHNEIDER, S., SCHNEIDER, M., SPURNÝ, M., *Sudetské příběhy/Sudetengeschichte*, Praha, 2010.; KLEINDIENST, J., *Nichts führt zurück: Flucht und Vertreibung 1944 – 1948 in Zeitzeugen-Erinnerungen*, Berlin, 2001.; FINK, E., *Do bin i dahoam: der Böhmerwälder Egon Urmann erzählt über sein Leben in Böhmen von 1945 bis 2007*, Riedlhütte, 2007.; *Grenzstadt Prachatitz im Böhmerwald*, Amberg, 1986.; VAČKÁŘ, M., *Prachatice 1938 – 1945*, Prachatice, 1988.

Závěrem zbývá ještě podotknout, že tématu odsunu sudetských Němců z okresu Prachatice není pozornost věnována poprvé. Tímto tématem se zabýval například Tomáš Soumar ve své diplomové práci, která byla později otištěna i ve Sborníku Prachatického muzea Zlatá stezka. O odsunu Němců na Prachaticku ve vzpomínkách pamětníků pojednává bakalářská práce Františka Kölbla.¹⁵ A mnoho dalších studentských prací různého zaměření se alespoň povrchově odsunu na Prachaticku také dotýká. Přesto se předkládaná diplomová práce od výše zmíněných liší svým zpracováním a podrobným soupisem Němců odsunutých přímo z města Prachatice.

¹⁵ SOUMAR, T., *Prachaticko v letech 1938 – 1948*, Plzeň, 2000, diplomová práce.; KÖLBL, F., *Odsun Němců na Prachaticku (ve vzpomínkách pamětníků)*, České Budějovice, 2015, bakalářská práce.

1. Osoby německé národnosti a jejich postavení v soudobých normativních pramenech

1.1 Zákonné omezování vlastnictví osob německé národnosti

Dekret presidenta republiky č. 5/1945 Sb., o neplatnosti některých majetkově-právních jednání z doby nesvobody a o národní správě majetkových hodnot Němců, Maďarů, zrádců a kolaborantů a některých organisací a ústavů ze dne 19. května 1945 podroboval majetek státně nespolehlivých osob tzv. národní správě. Mezi majetek spravovaný národní správou patřily všechny podniky, závody a další majetkové podstaty, jež vyžadovaly plynulý chod výroby a hospodářského života. Jako osoby státně nespolehlivé byly označeny jednak osoby německé a maďarské národnosti, tj. osoby, které se při kterémkoliv sčítání lidu do roku 1929 přihlásily k jedné nebo druhé z výše jmenovaných národnosti, popřípadě se staly členy národních skupin, útvarů či politických stran, které v sobě sdružovaly Němce nebo Maďary, a jednak osoby, které vyvíjely činnosti proti Československé republice, k takovéto činnosti nabádaly ostatní, nebo záměrně různými způsoby podporovaly německé a maďarské okupanty.¹⁶

Dekret zmocňoval národní výbory všech stupňů k zavádění národní správy na velkých, středních i malých průmyslových, obchodních a jiných živnostenských podnicích, na zemědělský i lesní majetek, na obytné domy a stavební parcely a na všechnen ostatní majetek.¹⁷ Jakmile pominuly důvody, pro které byla národní správa zavedena, příslušelo právo na její zrušení stejnému orgánu, který jí zavedl.¹⁸ Do všech družstevních podniků a organizací byla zaváděna tzv. dočasná národní správa, která měla zajistit vedle řádného řízení podniku také do čtyř neděl provedení volby nového vedoucího orgánu. Po této volbě dočasná národní správa skončila.¹⁹ Ze závažných důvodů mohl zemský národní výbor zavést národní správu také do odborných, hospodářských, kulturních a zájmových organizací a ústavů.²⁰ Na základě rozhodnutí o zavedení, nebo naopak zrušení národní správy provedl příslušný soud u nemovitostí knihovni zápis o národní správě do pozemkových knih, u horních oprávnění do horních

¹⁶ §§ 1 – 6 dekretu presidenta republiky č. 5/1945 Sb.

¹⁷ § 7 dekretu presidenta republiky č. 5/1945 Sb.

¹⁸ § 11 dekretu presidenta republiky č. 5/1945 Sb.

¹⁹ § 12 dekretu presidenta republiky č. 5/1945 Sb.

²⁰ § 13 dekretu presidenta republiky č. 5/1945 Sb.

knih a u podniků a závodů zapsaných v obchodním (společenstevním) rejstříku byla poznámka národní správy zanesena právě do tohoto rejstříku.²¹

Dekret zakazoval dosavadním majitelům, držitelům či správcům majetku, na nějž byla uvalena národní správa, jakýkoliv zásah do jednání národního správce. Rovněž zneplatnil všechna jejich případná právní jednání, která se týkala podstaty těchto majetků a byla-li provedena po účinnosti tohoto dekretu.²² Současně dekret určoval, kdo a za splnění jakých podmínek se může stát národním správcem a jaká jsou jeho práva a povinnosti.²³ Majetek pod národní správou patřící dělníkům, rolníkům, živnostníkům, drobným a středním podnikatelům, úředníkům, příslušníkům volných povolání a osobám v podobném sociálním postavení, o který jmenovaní přišli v důsledku národní, politické či rasové persekuce, pakliže se nejednalo o osoby, podle tohoto dekretu označované za státně nespolehlivé, byl vyjímán z národní správy a vrácen dřívějším majitelům, respektive jejich dědicům. Ale i v případě, že se jednalo o osoby státně nespolehlivé, mohly si tyto požádat o vynětí majetku z národní správy a jeho vrácení, ale pouze tehdy, pokud mohly věrohodně prokázat, že byly oběťmi rasové, nebo politické persekuce a zůstaly věrně myšlenky Československé republiky.²⁴

Dekretem presidenta republiky č. 12/1945 Sb., o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa ze dne 21. června 1945 byl s okamžitou platností bez náhrady zkonfiskován zemědělský majetek pro účely pozemkové reformy všem osobám německé a maďarské národnosti, a to bez ohledu na státní příslušnost, všem zrádcům a nepřátelům republiky taktéž bez ohledu na národnost či na státní příslušnost, kteří své nepřátelství projeví v době krize a války, a všem akciovým a jiným společnostem a korporacím, jejichž správa vědomě sloužila německému vedení války a fašistickým nebo nacistickým účelům. Okresní národní výbor mohl na návrh příslušné rolnické komise rozhodnout o udělení výjimky z konfiskace u osob německé nebo maďarské národnosti, jež se v době mezi léty 1938 až 1945 aktivně projevovaly v bojích za Československou republiku. Ve sporných případech předkládal okresní národní výbor návrh zemskému národnímu výboru, který ho se svým dobrozdáním postoupil

²¹ § 15 dekretu presidenta republiky č. 5/1945 Sb.

²² § 20 dekretu presidenta republiky č. 5/1945 Sb.

²³ §§ 16 – 19 a §§ 21 – 23 dekretu presidenta republiky č. 5/1945 Sb.

²⁴ § 24 dekretu presidenta republiky č. 5/1945 Sb.

ke konečnému rozhodnutí ministerstvu zemědělství. To o případu rozhodovalo v součinnosti s ministerstvem vnitra.²⁵ Pojmem zemědělský majetek podle tohoto dekretu byla označována zemědělská a lesní půda včetně budov a zařízení, dále závody zemědělského průmyslu, které sloužily vlastnímu zemědělskému a lesnímu hospodářství a s tím i živý a mrtvý inventář, jakož i všechna práva spojená s držbou tohoto zkonfiskovaného zemědělského majetku.²⁶ Současně byl zřízen při ministerstvu zemědělství Národní pozemkový fond, který spravoval tento zkonfiskovaný zemědělský majetek až do doby, než byl odevzdán oprávněným přidělcům, obcím, lesním družstvům, nebo do doby, než byl převzat státem. Dekretem bylo stanoveno, komu bude půda přidělována do vlastnictví, kdo má na příděl přednostní právo a za jaký podmínek.²⁷

Přesněji oprávněné přidělce a osoby s přednostním nárokem definoval **dekret presidenta republiky** ze dne 20. července 1945 č. 28 Sb., o osídlení zemědělské půdy Němců, Maďarů a jiných nepřátel státu českými, slovenskými a jinými slovanskými zemědělci, a současně podrobněji upravoval postup pro podávání žádostí o příděl půdy, přidělové řízení, výpočet úhrad za příděl a jejich placení.²⁸

Dekret presidenta republiky č. 95/1945 Sb., o přihlášení vkladů a jiných peněžních pohledávek u peněžních ústavů, jakož o životních pojištění a cenných papírů ze dne 20. října 1945 se netýkal jen Němců a Maďarů, ale všech, kteří vlastnili ke dni 15. listopadu 1945 vkladní (spořitelní) knížku, jenž byla vydána peněžním ústavem (podnikem) na území Československé republiky. Tací jedinci ji byli povinni ve stanovené lhůtě přihlásit u peněžního ústavu, který ji vydal. V případě, že se přihlašovatel nenacházel v místě, kde měl sídlo peněžní ústav, který knížku vydal, mohl přihlášku podat na kterémkoliv nejbližším peněžním ústavu; pokud se nacházel v cizině, pak u příslušného československého zastupitelského úřadu. Obdobný postup platil i u právnických osob.²⁹ Jestliže přihláška nebyla podána včas, přešlo dnem 16. listopadu 1945 právo nakládat s těmito vklady (pohledávkami) výlučně na Československý stát.³⁰

²⁵ §§ 1 – 2 dekretu presidenta republiky č. 12/1945 Sb.

²⁶ § 4 dekretu presidenta republiky č. 12/1945 Sb.

²⁷ §§ 6 – 7 dekretu presidenta republiky č. 12/1945 Sb.

²⁸ Dekret presidenta republiky č. 28/1945 Sb., o osídlení zemědělské půdy Němců, Maďarů a jiných nepřátel státu českými, slovenskými a jinými slovanskými zemědělci.

²⁹ § 1 – 3 dekretu presidenta republiky č. 95/1945 Sb.

³⁰ § 5 dekretu presidenta republiky č. 95/1945 Sb.

Zákon se týkal také osob, které si zjednaly životní pojištění – platné ještě ke dni 15. listopadu 1945 – se soukromou pojišťovnou, která provozovala činnost na území Československé republiky. Přihláška se podávala u příslušného obchodního místa pojišťovny, které pojistku vydalo, případně u jeho právního nástupce,³¹ opět do zákonem stanovené lhůty, jejíž nedodržení znamenalo, stejně jako v případě vkladních knížek, přechod práva výlučně nakládat s nároky z pojistných smluv na Československý stát.³² Všechny tuzemské i cizozemské cenné papíry,³³ které byly na území Československé republiky a nebyly uloženy na vlastníkovu jméno u některé úschovny,³⁴ musely být nejpozději do 15. listopadu 1945 do takové úschovny složeny a spolu s ostatními, v té době v úschově již uloženými cennými papíry, pak byly podle postupu stanoveného v dekretu přihlašovány podobně, jako tomu bylo v přechozích případech. Cenné papíry, které nebyly přihlášeny podle v dekretu stanovených předpisů, propadaly státu.³⁵

Podle dekretu presidenta republiky č. 108/1945 Sb., o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondch národní obnovy ze dne 25. října 1945, došlo ke konfiskaci bez náhrady movitého a nemovitého majetku, jakož i majetkových práv (např. pohledávky, cenné papíry, vklady, práva nehmotná atd.) německých či maďarských institucí, organizací, právnických osob a stejně tak i státně nespolehlivých fyzických osob, kromě těch, které prokázaly, že zůstaly věrný Československé republice a nikdy se neprovinily proti ní, ani proti českému nebo

³¹ § 6 dekretu presidenta republiky č. 95/1945 Sb.

³² § 11 dekretu presidenta republiky č. 95/1945 Sb.

³³ Podle § 12 dekretu č. 95/1945 Sb. jsou to státní a jiné veřejné i soukromé dílčí dluhopisy či zástavní listy, pokladniční poukázky, akcie (jak v pláště, tak i kuponové /dividendové/ archy a talony), podíly na sběrné úschově, kuksy, včetně akcií a veřejných půjček, na něž nebyly kuksy vydány. Dekret se nevztahoval na losy, včetně státních stavebních losů a jejich výherních listů, na státní dluhopisy vinkulované u ředitelství státního dluhu v Praze nebo u státní pokladny pro Slovensko v Bratislavě a na cenné papíry, jejichž seznam později vydal ministr financí (na Slovensku v dohodě s pověřencem Slovenské národní rady pro finance).

³⁴ Podle § 13 dekretu presidenta republiky č. 95/1945 Sb. se úschovnamí rozumí Poštovní spořitelna v Praze (pobočka v Brně) a Poštovní spořitelna v Bratislavě; všechny tuzemské peněžní ústavy včetně tuzemských filiálék, které byly oprávněny vydávat vkladní knížky (listy), dále úvěrní společenstva s neomezeným ručením (na Slovensku úvěrní družstva) a to pouze v případě, že je k tomu zmocnil ministr financí (na Slovensku v dohodě s pověřencem Slovenské národní rady pro finance); Pražská zúčtovací banka. U Národní banky Československé, pod národní správu daných peněžních ústavů v likvidaci (pokud k tomu byly zmocněny ministrem financí), na Slovensku peněžních ústavů, které zastavily činnost (pokud jim oprávnění být úschovnou nebylo vysloveně odňato ministrem financí v dohodě s pověřencem Slovenské národní rady pro finance) a u státních pokladen byly přihlašovány pouze ty cenné papíry, které u nich byly uloženy v den nabytí účinnosti tohoto dekretu, tedy dne 23. října 1945.

³⁵ §§ 12 – 18 dekretu presidenta republiky č. 95/1945 Sb.

slovenskému národu, a aktivně se zúčastnily boje za její osvobození, nebo trpěly pod nacistickým či fašistickým terorem. O splnění podmínek pro konfiskaci podle tohoto dekretu rozhodoval příslušný okresní národní výbor, od jehož rozhodnutí bylo možné se odvolat k zemskému národnímu výboru.³⁶ Podle rozhodnutí vlády tvořila částečnou nebo celkovou výjimku z konfiskace ta část movitého majetku osob, jichž se podle dekretů konfiskace týkaly, jež byla nevyhnutelně nutná k pokrytí životních potřeb a k osobnímu vykonávání zaměstnání těchto osob a jejich rodinných příslušníků. Byly to například oděv, prádlo, peřiny, domácí nářadí a nástroje či potraviny.

Náhrada při konfiskaci majetku právnických osob příslušela osobám kapitálově se na ní podílejících v případě, že se nejednalo o osoby, jejichž majetek podle tohoto dekretu podléhal konfiskaci.³⁷ Obdobně tomu bylo i u společenství, v nichž činil spoluvlastnický podíl osob podléhajících konfiskaci více než jednu polovinu. Tehdy byl totiž majetek zkonfiskován celý a spoluvlastníkům, kterých se konfiskace netýkala, příslušela náhrada.³⁸ Při osidlovacích úřadech byly dekretem zřízeny a jim podřízeny samostatné právnické osoby, které obstarávaly úkoly související s prozatímní správou konfiskovaného majetku a s jeho rozdělením. Jednalo se o tzv. Fondy národní obnovy.³⁹ Dekretem byl rovněž stanoven postup pro vypracovávání rámcových a přidělových plánů (pro malé, střední a velké majetkové podstaty a majetek průmyslový) a organizace přidělového řízení.⁴⁰

Ke zrušení vědeckých ústavů a technických vysokých škol v Praze a Brně a k propadnutí veškerého jejich zařízení a majetku ve prospěch českých vysokých škol technických v týchž městech došlo dne 17. listopadu 1945, kdy nabyl účinnosti **dekret presidenta republiky č. 123/1945 Sb., o zrušení německých vysokých technických škol v Praze a Brně.**⁴¹

Zákon č. 147/1945 Sb., o mimořádných opatřeních k účelům evidence majetku ze dne 22. listopadu 1945 zmocňoval ministra financí (na Slovensku v dohodě s pověřencem pro finance), aby učinil za účelem evidence majetku podle dekretu

³⁶ § 1 dekretu presidenta republiky č. 108/1945 Sb.

³⁷ § 2 dekretu presidenta republiky č. 108/1945 Sb.

³⁸ § 2 dekretu presidenta republiky č. 108/1945 Sb.

³⁹ § 3 dekretu presidenta republiky č. 108/1945 Sb.

⁴⁰ §§ 6 – 12 dekretu presidenta republiky č. 108/1945 Sb.

⁴¹ §§ 1 – 2 dekretu presidenta republiky č. 123/1945 Sb.

presidenta republiky č. 95/1945 Sb. jistá opatření. Uložil tak povinnost, aby určité majetkové hodnoty, podle stavu k předem stanovenému dni, byly zjištěny, sepsány a přihlášeny u finančních úřadů nebo jiných orgánů, které ministr pověřil přijímáním přihlášek, nebo že určité majetkové hodnoty či právní jednání o nich nebo jiné skutečnosti, které se jich týkaly, musí být vedeny v patrnosti a oznamovány finančním úřadům. Takové majetkové hodnoty, u nichž nebyly splněny přihlašovací a oznamovací povinnosti, propadly ve prospěch státu. Po dohodě s příslušnými ministry stanovil ministr financí, že jistá právní jednání o majetkových hodnotách, které měla být podle tohoto zákona evidována, jsou neplatná, pokud nebyly splněny všechny povinnosti, které jim zákon ukládal. Zápisy do veřejných knih a rejstříků, které se takových majetkových hodnot týkaly, mohly být povoleny jen za předpokladu, že bylo náležitě prokázáno, že stanovené povinnosti byly splněny. Opatření tohoto zákona se nevztahovalo na majetkové hodnoty uvedené v dekretu presidenta republiky č. 95/1945 Sb.⁴²

Vyhláška ministra financí č. 153/1945 Sb., o přihlášení některých majetkových hodnot ze dne 12. prosince 1945 upravovala ustanovení § 1 zákona č. 147/1945 Sb. a stanovovala, které tuzemské majetkové hodnoty podléhají přihlášení.⁴³ Výjimku tvořily majetkové hodnoty uvedené v dekretu presidenta republiky č. 95/1945 Sb. Na ty se nevztahoval ani zákon č. 147/1945 Sb., ani tato jeho prováděcí vyhláška.⁴⁴ Vyhláškou byly taktéž stanoveny osoby, které byly povinny přihlašování oněch majetkových podstat, tzn. všichni vlastníci nebo spoluvlastníci, držitelé či orgány pověřené správou zmiňovaných majetkových předmětů či práv ke dni 15. listopadu 1945. Konfiskovaný a znárodněný majetek tvořil k účelům přihlašovacím celek pouze v tom rozsahu, v jakém jej tvořil u dřívějšího vlastníka. Hromadně byl konfiskovaný majetek přihlašován, pouze pokud nebyl původní vlastník znám.

⁴² § 1 zákona č. 147/1945 Sb., o mimořádných opatřeních k účelům evidence majetku.

⁴³ Podle § 1 vyhlášky ministra financí č. 153/1945 Sb. to jsou dopravní prostředky, vynálezy, patenty a jiná oprávnění, suroviny, zboží a polotovary (sklady), pohledávky (za zboží atd.) a hotovosti, jestliže tyto hodnoty zcela nebo převážně sloužily jako součást výdělečného majetku k provozu výdělečného podniku nebo zaměstnání. Dále to jsou drahé kovy, drahokamy a perly, předměty z drahých kovů, umělecké, ozdobné a přepychové předměty včetně starožitností, sbírky všeho druhu (tj. sbírky mincí, poštovních známek apod.), pokud tyto předměty měly jednotlivě hodnotu vyšší než 5000 Kčs., nebo pokud jejich celková hodnota převyšovala částku 25000 Kčs. (stanovena obecnou cenou) a kolky a poštovní ceniny všeho druhu, jestliže jejich celková hodnota převyšovala částku 500 Kčs. Těchto majetkových hodnot se evidence týkala v případě, že nepatřily k výdělečnému majetku a pokud jich vlastníci nabyli po 31. prosinci 1938 od třetích osob, ať už za úplaty nebo jiným způsobem.

⁴⁴ § 1 vyhlášky ministra financí č. 153/1945 Sb.

Přihlašovací povinností byly vázány jak osoby fyzické, tak i osoby právnické, mezi něž se počítaly také těžářstva, právovárečná měšťanstva a neodevzdané pozůstalosti, nepatřily sem však veřejné obchodní a komanditní společnosti.⁴⁵ Přihlášky se podávaly u příslušné berní správy, v jejímž obvodu měl vlastník přihlašované majetkové podstaty své bydliště popř. sídlo (obchodní vedení) ke dni 1. listopadu 1945.⁴⁶

Zákon č. 31/1947 Sb., o některých zásadách při rozdělování nepřátelského majetku, konfiskovaného podle dekretu presidenta republiky ze dne 25. října 1945, č. 108 Sb., o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondech národní obnovy ze dne 14. února 1947 stanovoval zásady při rozdělování konfiskovaného majetku a upravoval postup zkráceného přidělového řízení pro drobné živnostenské podniky a rodinné domky v pohraničním území. Přídělové řízení drobných živnostenských podniků dále podrobněji upravovalo **vládní nařízení č. 106/1947 Sb.**⁴⁷ Postup pro přiděl konfiskovaných rodinných domků pak zpřesňovalo **vládní nařízení č. 163/1947 Sb.**,⁴⁸ později doplněné a pozměněné **vládním nařízením č. 89/1948 Sb.**⁴⁹

Zákon č. 90/1947 Sb., o provedení knihovního pořádku stran konfiskovaného nepřátelského majetku a o úpravě některých právních poměrů vztahujících se na přidělený majetek ze dne 8. května 1947 se vztahoval na majetek konfiskovaný v případě zemědělského majetku podle dekretů presidenta republiky č. 12/1945 Sb., a v případě ostatních konfiskovaných majetkových podstat podle dekretu č. 108/1945 Sb. U takto konfiskovaného a později podle příslušných dekretů a zákonů přiděleného majetku bylo třeba provést knihovní pořádek. To znamenalo vyznačit konfiskaci u dotčeného majetku v jeho dosavadní knihovní vložce a po skončeném přidělovém řízení jeho případné přepsání do jiné knihovní vložky, popřípadě zapsání nového vlastnického práva v dosavadní knihovní vložce. V případě,

⁴⁵ § 3 vyhlášky ministra financí č. 153/1945 Sb.

⁴⁶ § 6 vyhlášky ministra financí č. 153/1945 Sb.

⁴⁷ Vládní nařízení č. 106/1945 Sb., o přidělu drobných konfiskovaných živnostenských podniků (přídělové nařízení pro živnostenské podniky).

⁴⁸ Vládní nařízení č. 163/1947 Sb., o přidělu konfiskovaných rodinných domků (přídělové řízení pro rodinné domky).

⁴⁹ Vládní nařízení č. 89/1948 Sb., jímž se mění a doplňuje vládní nařízení ze dne 2. září 1947, č. 163 Sb., o přidělu konfiskovaných rodinných domků (přídělové řízení pro rodinné domky).

že se přidělený majetek jedné osobě nalézal v jednom katastrálním území, bylo z něho utvořeno jedno knihovní těleso a zřízena pro něho nová knihovní vložka.⁵⁰

Dnem 4. května 1945 zanikla Německá evangelická církev a veškerý její movitý i nemovitý majetek a současně i majetková práva církevních obcí, ústavů, nadací a fondů, která tato církev ke dni svého zániku vlastnila, přešla podle **zákona č. 131/1948 Sb., o likvidaci právních poměrů německé evangelické církve v Čechách, na Moravě a ve Slezsku** ze dne 6. května 1945 do vlastnictví Československého státu. Tento majetek byl zkonfiskován na základě dekretu presidenta republiky č. 108/1945 Sb.⁵¹ a podléhal knihovní povinnosti podle zákona č. 90/1947 Sb.⁵² Ministerstvo školství a osvěty v součinnosti s ministerstvem vnitra rozhodovalo, které zkonfiskované majetkové podstaty budou složité ke kulturním, církevně administrativním či podobným účelům.⁵³ Správu matrik německé evangelické církve převzaly okresní národní výbory.⁵⁴ Platnost úkonů, provedených v těchto matrikách, a ani platnost manželství, která byla uzavřena před duchovními správci této církve před nabytím účinnosti tohoto zákona, nebyla nikterak dotčena. Dotčena nebyla ani opatření o majetku církve, která byla učiněna do doby nabytí účinnosti zákona podle předpisů o konfiskaci a rozdělení konfiskovaného majetku.⁵⁵

1.2 Osoby německé národnosti a jejich postavení v oblasti soudnictví

1.2.1 Oblast trestního práva

Krátce po skončení války bylo nezbytně nutné se nějakým způsobem vypořádat s osobami, které v období zvýšeného ohrožení republiky⁵⁶ spáchaly závažný zločin, buďto přímo proti státu, proti osobám a majetku, nebo se prohřešily udavačstvím. Klasifikaci těchto zločinů a výši trestů stanovil **dekret presidenta republiky č. 16/1945 Sb. o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech** ze dne 9. července 1945. Podle tohoto dekretu

⁵⁰ §§ 1 – 11 zákona č. 90/1947 Sb.

⁵¹ Dekret presidenta republiky č. 108/1945 Sb., o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondech národní obnovy.

⁵² Zákon č. 90/1945 Sb., o provedení knihovního pořádku stran konfiskovaného nepřátelského majetku a o úpravě některých právních poměrů vztahujících se na přidělený majetek.

⁵³ §§ 3 – 4 zákona č. 131/1948 Sb.

⁵⁴ § 2 zákona č. 131/1948 Sb.

⁵⁵ § 5 zákona č. 131/1945 Sb.

⁵⁶ Podle § 18 dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb. se touto dobou rozumí doba od 21. května 1938.

mohl být trestán i cizinec mimo území republiky, jestliže se provinil v dekretu uvedenými zločiny proti československému státnímu občanovi, nebo pokud zločin spáchal na československém veřejném ale i soukromém majetku.⁵⁷ Mezi tzv. zločiny proti republice patřila například zrada státního tajemství, ohrožování republiky a násilí proti ústavním činitelům, jež byly povětšinou trestány těžkým žalářem od dvaceti let až na doživotí, případně smrtí, pokud se jedinec dopustil úkladů o republiku.⁵⁸ Těžkým žalářem od pěti do dvaceti let se trestalo také členství a činnost v nacistických a fašistických organizacích.⁵⁹ Stejnou sazbou byla trestána i mediální propagace a podpora nacistického hnutí i veřejné schvalování a obhajování nepřátelské vlády a činnosti jejích orgánů na území republiky. Ve výjimečných případech mohl odsouzený dostat trest těžkého žaláře od dvaceti let až na doživotí, nebo trest smrti.⁶⁰ Za zločiny proti osobám byly nejčastěji ukládány tresty s horní sazbou dvaceti let těžkého žaláře. Sem patřilo např. vydírání a vyhrožování, omezování osobní svobody, ale i nařízení nucené nebo povinné práce pravomocným úředníkem ve prospěch Německa. Zvláště závažné zločiny, jako vražda, úmyslné zabití, těžké ublížení na zdraví a únos dětí, stejně tak i spolupůsobení s německou vládou a jejími organizacemi, jejichž činy měly pro postiženého fatální následky či se týkaly většího počtu jedinců, byly trestány smrtí.⁶¹ Podobnou trestní sazbou byly ohodnocovány též zločiny proti majetku, jichž se jedinci mohli dopustit zhářstvím, loupeží, úmyslným poškozováním cizího majetku či obohacením se zneužitím tísně v důsledku národní, politické nebo rasové persekuce.⁶² Závažným zločinem bylo rovněž udavačství, za něž mohl odsouzený dostat trest těžkého žaláře se spodní hranicí pěti let, jestliže ale na základě jeho udání, ať už pro nějakou skutečnou nebo smyšlenou činnost, přímo či nepřímo zapříčinil ztrátu svobody většího množství lidí nebo těžkou újmu na zdraví, byl odsouzen k doživotnímu žaláři. V případě zavinění něčí smrti zaplatil i udavač za tento čin životem.⁶³ Odsouzení kromě trestu žalářem, respektive smrtí znamenalo i dočasnou nebo trvalou ztrátu občanské cti, částečné nebo celkové propadnutí jmění odsouzeného ve prospěch státu

⁵⁷ § 11 dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb.

⁵⁸ § 1 dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb.

⁵⁹ Podle §§ 2 – 3 to byly Sudetendeutsche Partei (SdP), Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei (NSDAP), Vlajka, Hlinkova garda, Svatoplukova garda, Die Schutzstaffeln der Nationalsozialistischen Deutschen Arbeiterpartei (S.S.), Freiwillige Schutzstaffeln (F.S.), Rodobrana.

⁶⁰ § 3 dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb.

⁶¹ §§ 5 – 7 dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb.

⁶² §§ 8 – 10 dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb.

⁶³ § 11 dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb.

a povinnost odpykat si část trestu na svobodě, popřípadě celý trest ve zvláštních nucených pracovních oddílech.⁶⁴

Dekretem presidenta republiky č. 16/1945 Sb. byly také zřízeny mimořádné lidové soudy v sídlech krajských soudů, před nimiž byly souzeny osoby za spáchání zločinů trestaných podle tohoto dekretu. Podle potřeby ale mohl soud zasedat také v kterémkoli jiném místě soudního obvodu. Vždy při nich byly za zločiny souzeny osoby uvedené v § 2 a § 3 odst. 2 tohoto dekretu, tzn. členové, činovníci, popřípadě velitelé nacistických či fašistických organizací (viz výše). Pokud za zločiny odpovídaly jiné osoby, byly před mimořádným lidovým soudem stíhány na základě návrhu veřejného žalobce.⁶⁵

Veřejné žalobce působící u mimořádných lidových soudů jmenovala vláda, popřípadě z jejího pověření ministr spravedlnosti, jemuž poté byli také podřízeni, ze seznamů osob s potřebným vzděláním, které za tímto účelem vyhotovily okresní národní výbory.⁶⁶ Z obdobných seznamů pořízených okresními národními výbory jmenoval prezident na návrh vlády přednosty mimořádných lidových soudů, jejich náměstky a soudce z povolání. Z dalších seznamů pak vláda jmenovala ještě soudce z lidu. Přednosta nebo jeho náměstek měli poté za úkol z výše jmenovaných sestavit pětičlenný senát pro výkon soudní pravomoci, jež se skládal z předsedy (soudce z povolání) a ze čtyř soudců z lidu, a stanovit pro případ potřeby náhradníky.⁶⁷ **Vládním nařízením č. 18/1945 Sb.**⁶⁸ ze dne 19. června 1945 bylo formulováno znění slibu, který jmenovaní soudci z lidu skládali do rukou přednosty nebo jeho náměstka. Za výkon jejich povinností jim poté byla přiznána také určitá finanční náhrada.⁶⁹ Ostatní potřebný kancelářský personál přiděloval mimořádnému lidovému soudu příslušný sborový soud, v jehož sídle byl lidový soud zřízen.⁷⁰

⁶⁴ § 14 dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb.; zvláštní nucené pracovní oddíly viz dekret presidenta republiky č. 126/1945 Sb.

⁶⁵ §§ 21 – 22 dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb.

⁶⁶ § 24 dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb.

⁶⁷ § 22 dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb.

⁶⁸ Vládní nařízení č. 18/1945 Sb., jímž se provádí dekret presidenta republiky č. 16/1945 Sb., o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech (9. července 1945).

⁶⁹ §§ 1 – 2 vládního nařízení č. 18/1945 Sb.

⁷⁰ § 3 vládního nařízení č. 18/1945 Sb.

Soudní řízení proti obžalovanému se, pokud možno, mělo vždy konat bez přerušení a nesmělo trvat déle než tři dny.⁷¹ Pokud za tu dobu nedospěl lidový soud k rozsudku, postupoval celou věc soudu řádnému. **Zákonem č. 22/1946 Sb.**⁷² ze dne 24. ledna 1946 bylo ustanoveno, že i po uplynutí této lhůty mohlo na návrh veřejného žalobce řízení pokračovat před mimořádným lidovým soudem. V případných přípravných fázích předcházejících samotnému řízení měl navíc veřejný žalobce práva a povinnosti státního zástupce.⁷³ Zproštění viny obžalovaného rozsudkem mimořádného lidového soudu však nevyklučovalo jeho stíhání před jiným příslušným sborovým soudem.⁷⁴ Pokud soud uložil obžalovanému trest smrti, byl zpravidla vykonáván do dvou hodin od vynesení rozsudku. Pouze na výslovnou prosbu odsouzeného mohla být lhůta prodloužena o další hodinu. V případě, že se soudní stání konalo bez přítomnosti obžalovaného, prováděl se rozsudek smrti do čtyřiaadvaceti hodin od jeho dopadení.⁷⁵ Nově podle zákona č. 22/1946 Sb. mohl též veřejný žalobce zažádat z důležitého veřejného zájmu od odklad výkonu trestu smrti na přiměřenou dobu.⁷⁶ Nově se také v zákoně objevil dodatek o trestu smrti pro několik osob. Soud měl povinnost v takovém rozsudku stanovit i to, v jakém pořadí budou odsouzení popraveni.⁷⁷ Ve zvláštních případech, podle závažnosti způsobu, jímž byl zločin spáchán, mohl mimořádný lidový soud rozhodnout, že trest smrti bude vykonán veřejně. Z důvodu zajištění veřejnosti mohla být dvouhodinová lhůta prodloužena, ale ne nad čtyřiaadvacet hodin od vynesení rozsudku.⁷⁸

Účinnost tohoto dekretu byla stanovena na jeden rok ode dne vyhlášení, ale mohla být příslušnými zákonodárnymi institucemi buď prodloužena, nebo zkrácena.⁷⁹ Poprvé byla platnost tohoto dekretu již ve znění zákona č. 22/1946 Sb. prodloužena do dne 8. ledna 1947 **zákonem č. 149/1946 Sb.**⁸⁰ Následně byla **zákonem č. 245/1946**

⁷¹ § 26 dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb.

⁷² Zákon č. 22/1946 Sb., jímž se schvalují, mění a doplňují předpisy o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech.

⁷³ Podle článku II zákona č. 22/1946 Sb., znění § 26, odst. 2 a 3.

⁷⁴ § 25 dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb.

⁷⁵ § 31 dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb.

⁷⁶ Podle článku II. zákona č. 22/1946 Sb., znění § 31, odst. 2.

⁷⁷ Podle článku II. zákona č. 22/1946 Sb., znění § 31, odst. 3.

⁷⁸ § 31 dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb.

⁷⁹ § 33 dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb.

⁸⁰ Zákon č. 149/1946 Sb., o prodloužení účinnosti dekretů presidenta republiky o mimořádném lidovém soudnictví.

Sb.⁸¹ ze dne 18. prosince 1946 platnost dekretu prodloužena podruhé, a to až do dne 4. května 1947.⁸² Tímto zákonem byla také pozměněna a doplněna některá znění dekretu. Doplnění se týkalo například povinnosti soudců z lidu a obsahovalo i možné sankce, které mohly být soudci z lidu uloženy za případné porušení jeho povinností, pokud by vedly k zmaření hlavního soudního přelíčení.⁸³ Další dodatky doplňovaly především postup v trestním řízení.⁸⁴

Zákonem č. 33/1948 Sb., jímž se obnovuje účinnost retribučního dekretu a nařízení o lidovém soudnictví a mění některá jejich ustanovení, ze dne 25. 3. 1948 byla obnovena platnost výše zmiňovaného dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb. ve znění pozdějších předpisů a byl dále doplněn. Hlavní přelíčení týkající se činů souzených podle retribučního dekretu vykonávaly výlučně mimořádné lidové soudy, stejně tak pouze ony mohly rozhodovat o návrzích na obnovu řízení v případě těchto činů. Lidové soudy nově soudily ve tříčlenných senátech, složených z předsedy (soudce z povolání) a dvou soudců z lidu. Zločiny trestané podle retribučního dekretu, jež byly pravomocně skončeny ještě před nabytím účinnosti tohoto zákona, mohly být na návrh veřejného žalobce znovu zahájeny, nebo v nich bylo pokračováno, aniž by musely být splněny podmínky a formálnosti obnovy. Při těchto trestních řízeních zasedal mimořádný lidový soud v pětičlenném senátu ve složení jednoho soudce z povolání – tedy předsedy – a čtyř soudců z lidu. Ke změně došlo také v kompetenci ke jmenování jednotlivých představitelů mimořádných lidových soudů. Ze soudců v činné službě jmenoval ministr spravedlnosti nejen zmiňované soudce z povolání, ale i přednosty mimořádných lidových soudů a jejich náměstky. Ministr spravedlnosti byl oprávněn jmenovat také veřejné žalobce při mimořádných lidových soudech. Vybírání byli buď ze soudců v činné službě, státních zástupců nebo osob zapsaných v seznamu obhájců. Soudci z lidu byli jmenováni ministrem spravedlnosti ze seznamů, které sestavovaly jednotlivé okresní národní výbory.⁸⁵ Retribuční dekret a nařízení o mimořádném

⁸¹ Zákon č. 245/1946 Sb., jímž se mění a doplňují dekrety presidenta republiky o mimořádném lidovém soudnictví a prodlužuje jejich platnost.

⁸² Článek III, § 1 zákona r. 245/1946 Sb.

⁸³ Článek I zákona č. 245/1946 Sb.

⁸⁴ Tamtéž.

⁸⁵ Článek I, §§ 1 – 2 zákona č. 33/1948 Sb.

lidovém soudnictví nabyt znovu účinnosti dnem vyhlášení tohoto zákona, tedy dnem 2. dubna 1948, a platil až do dne 31. prosince 1948.⁸⁶

Ústavním dekretem presidenta republiky č. 137/1945 Sb., o zajištění osob, které byly považovány za státně nespolehlivé, v době revoluční ze dne 27. října 1945, byly prohlášeny za zákonné některé postupy proti osobám považovaným za státně nespolehlivé. Legalizace se týkala zajištění takovýchto osob úřady nebo orgány republiky i mimo případy stanovené zákonem či prodloužení doby, kterou strávily v zajišťovací vazbě, nad dobu ze zákona přípustnou. Jednalo se o případy, ke kterým došlo před nabytím účinnosti tohoto dekretu, tedy přede dnem 26. prosince 1945. Těmto osobám pak nenáležel z důvodu jejich zajištění ani nárok na náhradu škody.⁸⁷ Ve smyslu tohoto dekretu ale nebylo zajištění/zatímní zajištění příslušnými úřady chápáno jako soustředění cizích státních příslušníků za účelem jejich pozdějšího odsunu. Takové soustředění bylo totiž prováděno bez jakéhokoliv omezení.⁸⁸

Podle **dekretu presidenta republiky č. 138/1945 Sb., o trestání některých provinění proti národní cti** ze dne 27. října 1945 byli trestáni jedinci, kteří se v době zvýšeného ohrožení republiky provinili proti národní cti nepřístojným chováním, jímž uráželi národní cítění českého nebo slovenského národa, či vzbuzovali veřejné pohoršení. Pakliže se nejednalo o čin soudně trestaný, ukládal příslušný okresní národní výbor provinilým osobám trest vězení v délce až jednoho roku, peněžitou pokutu do výše 1 000 000 Kčs. nebo veřejné pokárání, případně dva nebo všechny tři tresty současně. Do trestu na svobodě byla započítávána i doba, po kterou byl odsouzený zajištěn.⁸⁹ Pro případ potencionální nedobytnosti vyměřené peněžité pokuty se stanovoval ještě náhradní trest vězení podle míry zavinění opět až do délky trvání jednoho roku. Byla-li pachateli uložena pokuta společně s trestem na svobodě, nesměl ani tento trest dohromady s náhradním trestem vězení přesáhnout dobu jednoho roku.⁹⁰

Promlčecí lhůta těchto trestných činů byla šest měsíců a počínala dnem, kdy byl čin spáchán, v případě činů spáchaných přede dnem nabytí účinnosti tohoto dekretu, se promlčení lhůta začala počítat právě ode dne nabytí účinnosti, tj. od 26. listopadu

⁸⁶ Článek III, § 1 zákona č. 33/1948 Sb.

⁸⁷ §§ 1 a 3 ústavního dekretu presidenta republiky č. 137/1945 Sb.

⁸⁸ § 2 ústavního dekretu presidenta republiky č. 137/1945 Sb.

⁸⁹ Definice termínu zajištění podle ústavního dekretu presidenta republiky č. 137/1945 Sb.

⁹⁰ §§ 1 – 2 dekretu presidenta republiky č. 138/1945 Sb.

1945. Pro činy, o nichž se okresní národní výbor dozvěděl ze spisů, jež mu byly předány správním úřadem (orgánem) teprve po dni 26. květnu 1946, tzn. po skončení šestiměsíční lhůty od počátku nabytí účinnosti tohoto dekretu, se začala promlčecí lhůta počítat ode dne, kdy spisy došly příslušnému okresnímu národnímu výboru. Trestní řízení však muselo být zahájeno do doby platnosti dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb.⁹¹

Dekret presidenta republiky č. 138/1945 Sb. byl dále doplněn **zákonem č. 246/1946 Sb., kterým se mění ustanovení dekretu presidenta republiky o trestání některých provinění proti národní cti.** Řízení se odehrávalo před trestní komisí příslušného okresního národního výboru. Přijmout funkci člena této komise bylo občanskou povinností – stejně jako v případě soudců z lidu při mimořádných lidových soudech – a za porušení povinností souvisejících s výkonem funkce ukládal předseda okresního národního výboru provinilci pořádkovou pokutu či dokonce vězení v délce trvání do pěti dnů. Proti jeho nálezů se postižený mohl do patnácti dnů odvolat k zemskému národnímu výboru.⁹² V trestním řízení, které zahájil okresní národní výbor a které v den 4. května 1947, tj. v den ukončení platnosti dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb., nebylo ukončeno, pokračoval na návrh veřejného žalobce okresní soud. Za zahájení řízení se považovalo doručení obsílky obžalovanému, popřípadě doručení ediktem, pokud nebyl znám jeho pobyt. Rozsudek za tyto správní delikty se nezapisoval do rejstříku trestů. Pokud byl odsouzenému uložen trest veřejného pokárání, vykonával se tak, že byl jemu uložený právoplatný rozsudek vyvěšen v obci, v níž měl bydliště, nebo v obci, v níž byl čin spáchán.⁹³

Zákon č. 34/1948 Sb., o revisi trestního řízení v některých případech provinění proti národní cti dával okresním národním výborům právo na zahájení revize u pravomocně skončených trestních řízení pro činy trestané podle dekretu presidenta republiky č. 138/1945 Sb., pokud bylo toto řízení ukončeno přede dnem nabytí účinnosti shora jmenovaného zákona, tj. přede dnem 2. dubna 1948.⁹⁴ Zahájení revize mělo stejné účinky jako zahájení trestního řízení podle zmíněného dekretu

⁹¹ § 3 dekretu presidenta republiky č. 138/1945 Sb.

⁹² Článek II zákona č. 246/1946 Sb.

⁹³ Článek III zákona č. 246/1946 Sb.

⁹⁴ Dekret presidenta republiky č. 138/1945 Sb., o trestání některých provinění proti národní cti.

presidenta republiky č. 138/1945 Sb.⁹⁵ Trestní nálezy ve věcech trestaných podle tohoto dekretu, na nichž se příslušné okresní národní výbory usnesly nejpozději dne 4. května 1947,⁹⁶ které ale byly doručeny až po tomto mezním dni, byly považovány za včas doručené.⁹⁷ V trestních řízeních, které byly podle zákona č. 246/1946 Sb. vedeny před okresními soudy a nebyly pravomocně skončeny před nabytím účinnosti tohoto zákona, pokračoval opět příslušný okresní národní výbor. Okresní národní výbor mohl provést revizi také v případech, které byly vedeny před soudy a skončily osvobozujícím rozsudkem nebo byly zastaveny.⁹⁸

Zákon č. 115/1946 Sb., o právnosti jednání souvisejících s bojem o znovunabytí svobody Čechů a Slováků ze dne 5. května 1946 ospravedlňoval činy, k nimž došlo v době od 30. září 1938 do 28. října 1945, spáchané za účelem „příspěvní“ k získání opětovné svobody českého a slovenského národa, nebo jejichž cílem byla „spravedlivá odplata“ za konání okupantů a jejich pomocníků, přestože by toto jednání bylo za normálních okolností podle platných právních předpisů trestné.⁹⁹ U osob, jež byly pro nějaký takový čin již odsouzeny, došlo k obnovení trestního řízení u příslušného soudu, u něhož proběhlo původní trestní řízení v první stolici.¹⁰⁰

1.2.2 Oblast manželského práva

Rozhodnutím soudu o rozvodu nebo rozluce manželství, vydaným v době nesvobody, bylo na základě **zákona č. 198/1946 Sb., o zrušení a o změně soudních rozhodnutí o rozvodu nebo o rozluce z doby nesvobody** ze dne 3. října 1946 a podle ustanovení zákona č. 76/1946 Sb.¹⁰¹ možné odporovat nebo se domáhat jejich zrušení či změny i tehdy, když se jedna ze stran domáhala rozvodu (rozlučky) z obavy před hrozbou národní, rasové či politické persekuce anebo pokud se z takovýchto důvodů nemohla v řízení bránit. Avšak žádat o zrušení nebo změnu rozhodnutí nebylo možné, pokud stihla jedna ze stran již uzavřít manželství nové, nebo pokud si strana, která se domáhala dříve rozlučky, byla vědoma toho, že vystavuje druhého manžela vážnému

⁹⁵ § 1 zákona č. 34/1948 Sb.

⁹⁶ Tj. den ukončení platnosti dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb.

⁹⁷ § 6 zákona č. 34/1948 Sb.

⁹⁸ § 2 zákona č. 34/1948 Sb.

⁹⁹ § 1 zákona č. 115/1946 Sb.

¹⁰⁰ § 2 zákona č. 115/1946 Sb.

¹⁰¹ Zákon č. 76/1946 Sb., o zrušení a o změně soudních rozhodnutí v občanských věcech právních z doby nesvobody.

nebezpečí, pokud ovšem druhý z dvojice nedal sám podnět k rozluce nebo s domáháním se nesouhlasil.¹⁰² Obnovit rozloučené manželství mohli oba manželé, pokud ani jeden z nich neuzavřel nový sňatek, a také tak, že své společné soužití osobně oznámili soudu, jenž by byl příslušný při rozhodování o odporu, a přitom navrhli změnu původního rozhodnutí o rozluce – zamítnutí dřívější žádosti o rozluhu.¹⁰³

1.3 Otázka československého státního občanství a osoby německé národnosti

Ústavní dekret presidenta republiky č. 33 Sb. ze dne 2. srpna 1945, o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské vymezoval případy, kdy osoby všech národností žijících v obnoveném státě pozbývaly československého státního občanství. Českoslovenští občané německé, stejně tak i maďarské národnosti pozbyli občanství buď v den nabytí jiné státní příslušnosti podle předpisů cizí okupační moci,¹⁰⁴ a pokud se tak nestalo dříve, pozbyli občanství dnem nabytí účinnosti tohoto dekretu.¹⁰⁵ Dekret se ale nevztahoval na Němce, kteří se v době zvýšeného ohrožení republiky přihlásili v úředním hlášení k národnosti české, nebo slovenské.¹⁰⁶ Za Němce se podle tohoto dekretu nepovažovali ani občané české, slovenské či jiné slovanské národnosti, kteří se naopak v této době přihlásili k národnosti německé, ale pouze v tom případě, že byli donuceni nátlakem nebo zvláštními okolnostmi, a ministerstvo vnitra schválilo osvědčení o jejich národní spolehlivosti.¹⁰⁷ Jestliže se prokázalo, že se tito jedinci neprovinili proti českému a slovenskému národu a zůstali po celou dobu věrni Československé republice, aktivně se zúčastnili boje za její osvobození, nebo byli sužováni nacistickým či fašistickým terorem, bylo jim občanství zachováno.¹⁰⁸ Podmínkou bylo podat si o toto „zjištění“ žádost do šesti měsíců od počátku účinnosti tohoto dekretu k místně příslušnému okresnímu národnímu výboru, nebo okresní správní komisi. Definitivní rozhodnutí náleželo ministerstvu vnitra, které se usneslo na základě návrhu zemského národního výboru. Do doby vyřízení žádosti byli tyto osoby považovány za československé státní

¹⁰² § 1 zákona č. 198/1946 Sb.

¹⁰³ § 2, odst. 1 zákona č. 198/1946 Sb.

¹⁰⁴ § 1, odst. 1 ústavního dekretu presidenta republiky č. 33/1945 Sb.

¹⁰⁵ § 1, odst. 2 ústavního dekretu presidenta republiky č. 33/1945 Sb.

¹⁰⁶ § 1, odst. 3 ústavního dekretu presidenta republiky č. 33/1945 Sb.

¹⁰⁷ § 1, odst. 4 ústavního dekretu presidenta republiky č. 33/1945 Sb.

¹⁰⁸ § 2, odst. 1 ústavního dekretu presidenta republiky č. 33/1945 Sb.

občany, pokud jim příslušný orgán vystavil osvědčení o výše zmíněných okolnostech.¹⁰⁹ Jestliže k přihlášení se k cizí národnosti v době ohrožení republiky nedošlo pod uvedenou hrozbou, nýbrž dobrovolně, ztratili československé státní občanství i Češi, popř. Slováci.¹¹⁰

V případě sňatku československého státního občana s cizinkou nabyla podle **zákona č. 102 Sb. ze dne 29. května 1947, o nabývání a pozbývání československého státního občanství sňatkem**, novomanželka manželova státního občanství po vyslovení souhlasu krajského národního výboru, u něhož si žena podala buď již před sňatkem, nebo nejpozději do tří měsíců po něm žádost o souhlas. Obdobně to platilo i v případě, že rozvedená cizinka obnovila platně manželství se svým bývalým manželem (československých státním občanem).¹¹¹

Pokud se jednalo o sňatek československé státní občanky s cizincem, pozbyla manželka podle tohoto zákona svého občanství, jestliže nabyla sňatkem manželovy státní příslušnosti podle právního řádu v jeho vlasti. Na novomanželčinu žádost, podanou před svatbou nebo nejvýše tři měsíce po ní, mohl krajský národní výbor rozhodnout o tom, že se jí ponechává československé státní občanství. Podobně to platilo opět i v případě platného obnovení rozvedeného manželství československé státní občanky s cizincem.¹¹²

Tento zákon pozbyl platnosti nově vydaným **zákon č. 194/1949 Sb., o nabývání a pozbývání československého státního občanství**. Získat československé státní občanství mohla na svou žádost osoba, která bydlela na území republiky soustavně alespoň pět let a při nabytí nového státního občanství pozbyla dosavadní státní příslušnost, pokud nebyla bezdomovcem. Manželé pak mohli podávat společně žádost o udělení občanství, ale žádost každého z nich byla posuzována samostatně. Jejich děti mladší patnácti let nabyly státního občanství spolu s otcem nebo matkou, podle toho, kdo z rodičů je pojal do své žádosti.¹¹³

¹⁰⁹ § 2, odst. 2 ústavního dekretu presidenta republiky č. 33/1945 Sb.

¹¹⁰ § 5 ústavního dekretu presidenta republiky č. 33/1945 Sb.

¹¹¹ § 1 zákona č. 102/1947 Sb.

¹¹² § 2 zákona č. 102/1947 Sb.

¹¹³ Část první, § 3 zákona č. 194/1949 Sb.

Pozbytí státního občanství mohly osoby propuštěním ze státního svazku rovněž na vlastní žádost. Postup žádosti v případě manželů a dětí byl obdobný jako při jejich žádosti o nabytí občanství.¹¹⁴ Pozbytí státního občanství jednoho z manželů nemělo nikterak vliv na státní občanství druhého manžela či dětí. Oproti dřívějšímu zákonu ale československá státní občanka nepozbývala sňatkem s cizincem, nebo bezdomovcem automaticky státního občanství.¹¹⁵

Podle vládního nařízení č. 76/1948 Sb., o vrácení československého státního občanství osobám národnosti německé a maďarské, ze dne 13. dubna 1948 mohly o navrácení československého státního občanství žádat osoby, které ho pozbyly podle výše zmíněného ústavního dekretu č. 33/1945 Sb.¹¹⁶ Žádosti o navrácení mohlo být vyhověno nejdříve až po uplynutí tří let ode dne, kdy skončila šestiměsíční lhůta pro podávání přihlášek, nejpozději však muselo být rozhodnuto do pěti let od tohoto dne.¹¹⁷ V případě, že žadatel podal ve stanovené době žádost a šetřením o něm nebylo zjištěno, že by byl porušil povinnosti československého státního občana, a že se podle jeho chování dá předpokládat, že se stane řádným československým státním občanem, bylo v pravomoci příslušného okresního národního výboru vydat žadateli osvědčení o tom, že je až do vyřízení žádosti považován za československého státního občana. Toto osvědčení ale mohl okresní národní výbor kdykoliv vzít zpět.¹¹⁸ Československé státní občanství mohlo být navráceno jen takovému žadateli, který jednak neporušil povinnosti československého státního občana, jednak nenabyl jiné státní příslušnosti a měl trvalé bydliště na území Československé republiky. Mohlo být však navráceno i takovému žadateli, který neměl zajištěno domovské právo v některé z československých obcí, nebo neměl majetek či výdělek potřebný k zajištění výživy své i své rodiny. U žadatelů, kteří nejpozději v poslední den před uplynutím lhůty pro podávání přihlášek dovršili čtrnácti let, musela být navíc prokázána přiměřená znalost češtiny nebo slovenštiny. Pouze ministerstvo vnitra mohlo žadateli zcela anebo zčásti prominout podání tohoto důkazu o jazykové znalosti.¹¹⁹

¹¹⁴ Část druhá, § 6 zákona č. 194/1949 Sb.

¹¹⁵ Část druhá, § 8 zákona č. 194/1949 Sb.

¹¹⁶ § 1 vládního nařízení č. 76/1948 Sb.

¹¹⁷ § 2 vládního nařízení č. 76/1948 Sb.

¹¹⁸ § 6 vládního nařízení č. 76/1948 Sb.

¹¹⁹ §§ 3 – 4 vládního nařízení č. 76/1948 Sb.

Toto nařízení se nevztahovalo na manželky a děti československých státních občanů, ani na manžely československých státních občanek. V prvním případě lhůtu pro podávání žádostí stanovovala vyhláška ministra vnitra č. 51 Sb. ze dne 25. srpna 1945, v druhém případě se jednalo o vyhlášku ministra vnitra ze dne 20. prosince 1946 č. 254 Sb. (viz níže).¹²⁰

Na základě **vyhlášky ministra vnitra č. 119/1949 Sb., o lhůtě k podání žádostí o vrácení státního občanství osobám německé národnosti**, ze dne 18. května 1949 mohly osoby německé národnosti bydlící trvale na území republiky, které ale pozbyly československé státní občanství podle § 1 dekretu č. 33/1945 Sb., podat v období od 1. června 1949 do 30. listopadu 1949 žádost příslušnému okresnímu národnímu výboru o jeho navrácení.¹²¹

Vládním nařízením č. 252/1949 Sb., o vrácení československého státního občanství osobám německé národnosti, ze dne 29. listopadu 1949 došlo ke zrušení výše zmiňovaného vládního nařízení č. 76 Sb. ze dne 13. dubna 1948.¹²² Nově upravovalo podmínky pro navrácení československého státního občanství osobám německé národnosti, které ho pozbyly na základě ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. Krajský národní výbor mohl na základě návrhu příslušného okresního národního výboru občanství vrátit pouze osobám, které měly trvalé bydliště na území Československé republiky, neporušily povinnosti československého občana a nechovaly se nepřátelsky vůči lidově demokratickému zřízení.¹²³ Dále přibyl dodatek k dřívějším podmínkám pro vydání osvědčení, na jehož základě byl žadatel až do vyřízení žádosti považován za československého státního občana. Žadatelovo chování totiž muselo být takové, aby orgán vydávající osvědčení mohl předpokládat, že se z žadatele stane řádný občan, „který se bude podílet na budovatelském úsilí československého pracujícího lidu.“ Za stejných podmínek bylo osvědčení vydáno i rodinným příslušníkům, kteří byli zahrnuti v žádosti.¹²⁴ Manželé mohli podat společnou žádost o vrácení státního občanství, nicméně žádost každého z nich se posuzovala samostatně. Děti mladší

¹²⁰ § 6 vládního nařízení č. 76/1948 Sb.

¹²¹ § 1 zákona č. 119/1949 Sb.

¹²² § 5 vládního nařízení č. 252/1949 Sb.

¹²³ § 1 vládního nařízení č. 252/1949 Sb.

¹²⁴ § 2 vládního nařízení č. 252/1949 Sb.

patnácti let nabyly státního občanství společně s jedním z rodičů, který je pojal do své žádosti.¹²⁵

Oproti dřívější podmínce, která žádala po osobách starších čtrnácti let doklad o znalosti češtiny, bylo podle tohoto vládního nařízení k nabytí účinnosti navrácení občanství třeba, pokud to nebylo prominuto ministerstvem vnitra, aby osoby starší patnácti let složily slib ve znění: „Slibuji na svou čest a svědomí, že budu vždy věren a oddán/věrna a oddána republice Československé a jejímu lidově demokratickému zřízení a že budu řádně plnit všechny povinnosti jejího občana/její občanky.“¹²⁶

Podle **zákona č. 34 Sb. ze dne 24. dubna 1953, jímž některé osoby nabývají československého státního občanství**, se všechny osoby německé národnosti, které sice pozbyly československé státní občanství podle dekretu č. 33/1945 Sb., ale které bydlely v době nabytí účinnosti tohoto zákona na území republiky, staly opět – pokud se tak nestalo již dříve – československými občany. Spolu s těmito osobami se stali československými občany i jejich manželky a nezletilé děti, jestliže měli bydliště na území republiky a nebyly příslušníky jiného státu.¹²⁷

1.4 Osoby žijící ve smíšených manželstvích

Již dříve zmiňovaným **ústavním dekretem presidenta republiky č. 33/1945 Sb. ze dne 2. srpna 1945, o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské** byl stanoven i postup posuzování žádostí o navrácení pozbytého československého státního občanství provdaných žen a nezletilých dětí československých státních příslušníků. Pokud tedy tyto osoby podaly žádost o vrácení občanství u místně příslušného orgánu (stejný postup podání jako v případě ostatních osob), předepisoval dekret samostatně¹²⁸ a „blahovolně“ posuzování jejich žádosti. Ale až do doby rozhodnutí ministerstva vnitra bylo třeba tyto jedince považovat za československé státní občany.¹²⁹

¹²⁵ § 3, odst. 1 vládního nařízení č. 252/1949 Sb.

¹²⁶ § 3, odst. 2 vládního nařízení č. 252/1949 Sb.

¹²⁷ § 1 zákona č. 34/1953 Sb.

¹²⁸ § 4, odst. 1 ústavního dekretu presidenta republiky č. 33/1945 Sb.

¹²⁹ § 4, odst. 2 ústavního dekretu presidenta republiky č. 33/1945 Sb.

Vyhláška ministerstva vnitra č. 51/1945 Sb.¹³⁰ stanovila 10. srpen 1945, tzn. den nabytí účinnosti dekretu č. 33/1945 Sb., jako počátek šestiměsíční lhůty pro podání žádostí. Tato lhůta se ale vztahovala pouze na manželky a nezletilé děti československých státních občanů, lhůta pro podávání žádostí ostatních osob uvedených v dekretu č. 33/1945 Sb. byla stanovena až dodatečně.¹³¹ Muži, kteří uzavřeli sňatek s československou státní příslušnicí ještě před 16. březnem 1939 a dosud jejich manželství trvalo, směli podávat žádosti o navrácení československého občanství teprve ode dne 1. ledna 1947. Jejich žádosti podané před tímto datem byly považovány za bezpředmětné.¹³²

1.5 Pracovní poměry a povinnosti osob německé národnosti

Osoby německé či maďarské národnosti, které pozbyly podle ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. československého státního občanství, podléhaly podle **dekrety presidenta republiky č. 71 Sb. ze dne 19. září 1945, o pracovní povinnosti osob, které pozbyly československé státní občanství**, pracovní povinnosti za účelem odstranění a odčinění škod způsobených válkou a leteckým bombardováním či k obnovení válkou poškozeného hospodářského života. Tato pracovní povinnost se vztahovala také na osoby české, slovenské a jiné slovanské národnosti, které se dobrovolně, aniž je k tomu donutily okolnosti, hlásily v době okupace o udělení německé nebo maďarské státní příslušnosti.¹³³

Mimo osob tělesně či zdravotně postižených, těhotných žen od počátku čtvrtého měsíce, rodiček po dobu šesti týdnů od porodu a žen, které pečovaly o děti mladší šesti let, se pracovní povinnost vztahovala na ženy od patnácti do padesáti let a na muže od čtrnácti do šedesáti let.¹³⁴ Všechny tyto osoby, včetně těch, které měly být z pracovní povinnosti vyňaty, se musely osobně přihlásit ve stanovené době u příslušného místního národního výboru/příslušné místní správní komise. Zde pak mohly také uplatňovat případné vynětí z pracovní povinnosti, o kterém na návrh místního národního výboru definitivně rozhodl okresní národní výbor. Přihlášené osoby poté okresní národní výbor

¹³⁰ Vyhláška ministerstva vnitra č. 51/1945 Sb. ze dne 25. srpna 1945, o lhůtě k podávání žádostí o vrácení československého státního občanství pro manželky a děti československých státních občanů.

¹³¹ Tamtéž.

¹³² Vyhláška ministerstva vnitra č. 254/1946 Sb. ze dne 20. prosince 1946, o lhůtě k podání žádostí o vrácení československého státního občanství manželky československých státních občanek.

¹³³ § 1 dekretu presidenta republiky č. 71/1945 Sb.

¹³⁴ § 2 dekretu presidenta republiky č. 71/1945 Sb.

(okresní správní komise) přiděloval s konečným rozhodnutím k práci. Případně mohly být sestaveny i tzv. pracovní kolony.¹³⁵

Pracovní povinnost se vztahovala na práce všeho druhu, které byly konány za účelem – jak bylo již zmíněno výše – odstranění a odčinění škod způsobených válkou a bombardováním a k obnově hospodářského života, a jež uznal příslušný okresní národní výbor za práce konané ve veřejném zájmu. Osoba přidělená k práci musela uposlechnout příkazu o přidělení a vykonávat kdekoliv jí svěřenou práci řádně a svědomitě i přes to, že přidělená práce nenáležela k jejímu pravidelnému zaměstnání.¹³⁶ Za vykonanou práci náležela pracujícímu náhrada, stanovená okresním národním výborem. V případě, že tato náhrada nestačila na pokrytí pracovníkovy vyživovací povinnosti vůči rodině, mohl okresní národní výbor přispět žadateli na výživné podle místních poměrů přiměřeným příspěvkem.¹³⁷

Na základě dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb. byly zřízeny **dekretem presidenta republiky č. 126 Sb. ze dne 27. října 1945, o zvláštních nucených pracovních oddílech**, při věznicích krajských soudů a v trestních ústavech zvláštní nucené pracovní oddíly, pro něž mohl ministr spravedlnosti zřídit zvláštní tábory.¹³⁸ Při oddílech zřízených ve věznicích krajských soudů si trest odpykávali zpravidla ti odsouzení, jejichž část trestu na svobodě, popřípadě celý trest, který měli v oddíle vykonat, nebyly delší než pěti let. Pokud se tak stalo, odsouzenec trest vykonával v oddílech zřízených v trestním ústavu či v táboře k tomu určeném. V případě, že měl odsouzený strávit v oddíle jen část trestu na svobodě, vykonávala se nejdříve tato pracovní část.¹³⁹

Pracovní oddíly byly nasazovány především k nezbytným pracím za účelem obnovení hospodářského života a k pracím, jež byly ve veřejném zájmu, jako např. odstraňování trosk a válečného materiálu, stavby a opravy veřejných budov a veřejných zařízení. Za tyto práce trestancům nenáležel nárok na odměnu. Veškerá sjednaná úplata za jejich práci propadala státu. Při jejich pracovním nasazení a stejně

¹³⁵ §§ 3 – 4 dekretu presidenta republiky č. 71/1945 Sb.

¹³⁶ §§ 5 a 8 dekretu presidenta republiky č. 71/1945 Sb.

¹³⁷ § 6 dekretu presidenta republiky č. 71/1945 Sb.

¹³⁸ § 1 dekretu presidenta republiky č. 126/1945 Sb.

¹³⁹ § 2 dekretu presidenta republiky č. 126/1945 Sb.

tak i při finančním ohodnocování za jejich práci nesměly být nikterak ohroženy mzdové a hospodářské poměry ostatních pracujících vrstev.¹⁴⁰

V den nabytí účinnosti **zákona č. 83/1946 Sb., o pracovních (učebních) poměrech Němců, Maďarů, zrádců a jejich pomahačů**, tj. dne 3. května 1946, zanikly všechny pracovní (učební) poměry osob, které pozbyly československého státního občanství podle ústavního dekretu č. 33/1945 Sb. Pro ostatní osoby, na něž se ustanovení dekretu č. 33/1945 Sb. nevztahovalo, nebo které byly podle něho až do rozhodnutí považovány za československé státní občany, běžela ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona tříměsíční lhůta pro podání patřičných zákonem stanovených osvědčení, či musely prokázat, že o osvědčení zažádaly, ale jejich žádost do této doby nebyla bez jejich zavinění právoplatně vyřízena. V případě, že se tak nestalo, po uplynutí této doby zanikaly i jejich pracovní (učební) poměry.¹⁴¹ Pokud okresní úřad ochrany práce rozhodl o tom, že je pokračování v práci osoby, jejíž pracovní (učební) poměr podle ustanovení tohoto zákona zanikl, ve veřejném zájmu, byla dotčená osoba povinna za podmínek stanovených dekretem presidenta republiky č. 71/1945 Sb. pokračovat v práci na dosavadním působišti.¹⁴² Pracovní (učební) poměry osob, odsouzených podle dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb., zanikly dnem jejich právoplatného odsouzení, případně dnem, kdy byly zajištěny či vzaty do vyšetřovací vazby.¹⁴³ Tento zákon postihoval pouze pracovní (učební) poměry založené soukromoprávními smlouvami, nikoliv pracovní poměry veřejných zaměstnanců.¹⁴⁴ Za pracovní (učební) poměr zaniklý podle ustanovení tohoto zákona nenáležel zaměstnanci nárok na plnění, který by mu jinak příslušel v případě předčasného rozvázání pracovního nebo učebního poměru.¹⁴⁵

1.6 Duchovní a řeholní osoby německé národnosti

Transferu podléhaly i osoby německé národnosti z duchovní sféry, jestliže u nich byly splněny všechny předpoklady pro odsun a nebylo možné postupovat jinak. V mnoha případech odsun duchovních vyžadoval určitých formálních a věcných

¹⁴⁰ §§ 3 – 4 dekretu presidenta republiky č. 126/1945 Sb.

¹⁴¹ § 1 zákona č. 83/1946 Sb.

¹⁴² § 2 zákona č. 83/1946 Sb.

¹⁴³ § 4 zákona č. 83/1946 Sb.

¹⁴⁴ § 6 zákona č. 83/1946 Sb.

¹⁴⁵ § 5 zákona č. 83/1946 Sb.

opatření nadřízených církevních úřadů. Zejména bylo potřeba nalézt za duchovního náhradu, která by spravovala farnost, zajišťovala církevní jmění, archiv a postarala se o řádné vedení a bezpečné uložení matrik. Z tohoto důvodu měl být zamýšlený odsun duchovních oznámení přiměřeně dlouho dopředu příslušné biskupské konzistoři. Stejný postup při zajišťování jmění, archivu a matrik byl předepsán i při odsunu duchovních německé církve evangelické a církve starokatolické.¹⁴⁶ Postupy proti německým duchovním měly dopad i na instituci manželství, neboť sňatky uzavřené před duchovním, který podle ústavního dekretu č. 33/1945 Sb., o úpravě československého státního občanství,¹⁴⁷ onoho občanství pozbyl, byly anulovány.¹⁴⁸ Tito duchovní, pak nesměli fungovat ani jako státní matrikáři.¹⁴⁹

V případě, že nebylo možné dosavadní německé duchovní správce nahradit českými, a tito se v době zvýšeného nebezpečí nijak neprovinili proti republice, ani proti českému lidu, a neměl proti nim námitek ani příslušný místní národní výbor (místní správní komise), dovolovalo ministerstvo vnitra ponechat prozatímně tyto jedince na jejich místech za účelem obstarávání pomocných úkonů duchovní správy.¹⁵⁰ V případech, kdy již byli němečtí duchovní ze svých úřadů odstraněni a nebylo za nich v místě jejich původního působení náhrady, ukládalo ministerstvo vnitra, k dožádání biskupských konzistoří, tamním okresním národním výborům, (okresním správním komisím), aby propustily z táborů, nebo uvolnily ze zemědělských prací tzv. státoobčansky nezávadné německé duchovní k obstarávání pomocných prací u farních úřadů.¹⁵¹ V zájmu urychlení vyřízení jednotlivých žádostí o navrácení dřívějšího duchovního měly místní národní výbory (místní správní komise) z jedné farnosti připojit dobrozdání o tom, že nemají proti duchovním námitek z důvodu jejich chování v době nesvobody.¹⁵²

¹⁴⁶ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 238, kar. 16, Oběžník ministerstva vnitra č. j. B 300/632-ref. B. ve věci odsunu duchovních německé národnosti ze dne 20. listopadu 1945.

¹⁴⁷ Ústavní dekret presidenta republiky č. 33/1945 Sb., o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské.

¹⁴⁸ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 238, kar. 16, Oběžník ministerstva vnitra č. j. B 300/632-ref B. ve věci odsunu duchovních německé národnosti ze dne 20. listopadu 1945.

¹⁴⁹ Tamtéž.

¹⁵⁰ Tamtéž.

¹⁵¹ Tamtéž.

¹⁵² SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 238, kar. 16, Oběžník ministerstva vnitra č. j. B 300/632-ref B. ve věci odsunu duchovních německé národnosti ze dne 20. listopadu 1945.

Vybavení německých duchovních při odsunu se lišilo od vybavení osob světských. Podle výnosu ministerstva vnitra ze dne 17. června 1946 bylo na základě vládního usnesení povoleno odsunovaným německým kněžím vzít si zavazadla až do výše 100 kg, eventuálně i více, aby si s sebou mohli odvézt i osobní předměty potřebné k výkonu jejich povolání (kněžský oděv, mešní roucho, breviář, misál atd.), ale pouze za předpokladů, že tyto věci byly jejich vlastním majetkem, a že nebyly zhotovené z cenných kovů.¹⁵³ Uprázdňené fary pak měly být zabezpečeny takovým způsobem, aby tam zůstalo jejich inventární zařízení pro potřebu nastupujícího českého duchovního. Před každým připravovaným odsunem bylo třeba dopředu vyrozumět příslušnou biskupskou konzistoř a za její účasti a spolu s dalšími příslušnými úřady, byly zástupci okresních národních výborů (okresních správních komisí) sepisovány protokoly o stavu zanechávaného majetku.¹⁵⁴ V protokolech měl být jasně oddělován majetek obrocí, kostelů a nadací, který dosud spravoval německý kněz a prokazatelně soukromý majetek odsunované osoby, který mu nebyl ponechán pro osobní potřebu, ale byl určen pro potřebu v budoucnu nastupujícího duchovního české národnosti. Tento na faře ponechaný soukromý majetek německých kněží si poté případně mohli čeští duchovní pro sebe odkoupit jako zkonfiskovaný německý majetek podle všeobecně platných předpisů. Pokud dotčený církevní objekt nebyl po odchodu německého duchovního ihned trvale spravován českým knězem, musely se bezpečnostní úřady postarat o jeho zajištění tak, aby nedocházelo k odcizování zanechaného movitého i nemovitého jmění.¹⁵⁵

Jak bylo naznačeno výše, obdobně se postupovalo i při odsunu a zajišťování majetku duchovních německé církve evangelické. V tomto případě se podávalo hlášení o zamýšleném odsunu příslušné místní národní správě sboru německé církve evangelické. U duchovních církve starokatolické byl odsun oznamován národní správě církve starokatolické ve Varnsdorfu.¹⁵⁶ Národní správa na církevní majetek mohla být zavedena tehdy, jednalo-li se o majetek německé církve, tedy zmiňované německé

¹⁵³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 238, kar. 16, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/4517-46-ref B. ve věci vybavení německých kněží při odsunu ze dne 17. června 1946.

¹⁵⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 238, kar. 16, Oběžník Zemského národního výboru v Praze č. 835 ve věci odsunu německých kněží a zabezpečení far po nich ze dne 9. července 1945 č. j. I-3c-1656/34-1945.

¹⁵⁵ Tamtéž.

¹⁵⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 238, kar. 16, Oběžník Zemského národního výboru v Praze č. 835 ve věci odsunu německých kněží a zabezpečení far po nich ze dne 9. července 1945 č. j. I-3c-1656/34-1945.

církve evangelické a německých sborů církve starokatolické. O tom, jak bude nakládáno s majetkem ostatních církví, nebylo úřadům jasno ještě ani v prosinci roku 1946. Pokud se však jednalo o zanechaný osobní majetek odsunutého německého kněze (např. bytové zařízení atd.), byl tento majetek pokládán za majetek konfiskovaný na základě dekretu presidenta republiky č. 108/1945 Sb. a byl ponechán na původním místě a zabezpečen pro nově jmenovaného českého duchovního. V případě, že byly nalezeny předměty, které nikterak nesouvisely s obvyklým církevním majetkem, jako třeba vkladní knížky, byly vykazovány a přihlašovány obvyklým způsobem Fondu národní obnovy v Praze.¹⁵⁷

Oběžníkem ministerstva vnitra z července 1946 byl povolen odklad odsunu také řádových sester německé národnosti, které toho času pracovaly v nemocnicích, starobincích, chorobincích, sirotčincích, v útulcích pro „vadné děti“ nebo mladistvé, v ústavech pro hluchoněmé apod., nebo se věnovaly ambulantnímu ošetřování nemocných. V té době je nebylo zatím možné nahradit českými silami a jejich odchod by znamenal vážné ohrožení nebo znemožnění provozu ústavů, všeobecné zdravotní a sociální péče. Pro jejich práci v oblasti charity je nebylo, až na nepatrné výjimky, možné ani v budoucnu považovat za politicky nebezpečné. Ministerstvo vnitra proto uvažovalo o jejich vynětí z odsunu. Vynětí ovšem nebylo povoleno sestřím řádu německých rytířů¹⁵⁸ a těm sestřím, které byly zaměstnávány na klášterních a podobných školách. Soupisy řádových sester byly vyhovovány v rámci přehledů charitativních ústavů. V těchto přehledech bylo u jednotlivých ústavů uvedeno jejich tuzemského i zahraničního sídlo, a především pak počet sloužících sester. V seznamech mělo být u každé sestry poznamenáno, zda požádala o československé státní občanství, jestli je toho času nahraditelná, a zda je politicky nezávadná. Zvláště byly v soupisech zapsány sestry, které se věnovaly ambulantnímu ošetřování, opět s udáním jejich (ne)nahraditelnosti a politické (ne)závadnosti. V dalších oddělených seznamech byly sepsány vysloužilé, přestárlé nebo trvale nemocné sestry, které již nebyly schopny konat službu. Z pohledu československých orgánů vydávajících pokyny ve věci odsunu si tyto

¹⁵⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. 283, kar. 16, Oběžník Zemského národního výboru v Praze č. 61 ve věci odsunu německých kněží a zabezpečení far po nich ze dne 14. ledna 1947 č. j. I-3c-1656/53-1945.

¹⁵⁸ Z iniciativy matky představené Kláštera sv. Mikuláše v Pasově, řádové sestry Mirjam Müller probíhá v současné době příprava knihy se vzpomínkami zde působících sester, které byly po druhé světové válce odsunuty z Československé republiky.

sestry, v případě že onemocněly nebo zestárly v lidumilné službě na území Československa a byly politicky nezávadné, a obzvláště pokud neměl řád nebo kongregace žádné pobočky v Německu, zasloužily také jistého ohledu.¹⁵⁹

1.7 Osoby německé národnosti, neschopné normálního transportu

V rámci hromadného odsunu byl připravován rovněž odsun fyzicky a psychicky nemocných osob. Stejně tak, jako vznikaly seznamy pro různé jiné skupiny osob německé národnosti, bylo i v tomto případě zapotřebí, aby místní národní výbory (místní správní komise) sestavily soupisy těchto nemocných Němců, na něž se vztahovaly přepisy o odsunu, a to podle toho, zda byli v tehdejší době umístěni v některém z ústavů, nebo se pohybovali volně. V seznamech byly zvláště uváděny osoby, které žily zcela osamoceně a bez cizí pomoci nebyly schopny transportu, a osoby, které žily s příbuznými ve společné domácnosti. Vedle obvyklých údajů jako bylo jméno a příjmení, pohlaví, věk a bydliště, obsahovaly soupisy u každé z osob i údaj o tom, jakým způsobem byly zaopatřeny a kdo o ně pečoval. U slepých jedinců byly dále uváděny informace o dosavadním způsobu obživy, v jakém oboru byl dotyčný vyučen a v jakém oboru dosud pracoval.¹⁶⁰

1.8 Postup proti specialistům a nepostradatelným zaměstnancům německé národnosti

Jednak podle jednotlivých pokynů pro přípravu organizovaného soustavného odsunu osob německé národnosti, a jednak podle ustanovení platných pro povolování vystěhování německých antifašistů i pro povolování dobrovolného odchodu platilo, že do transportu neměly být zařazovány, resp. vystěhování či odchod neměl být povolován osobám německé národnosti, které pracovaly jako odborníci, specialisté či zvláště kvalifikovaný odborný personál v podnicích důležitých pro hospodářský život Československé republiky. V lednu roku 1946 byl ministerstvem vnitra povolen všeobecný odklad odsunu horníků německé národnosti. Jmenné seznamy nepostradatelných zaměstnanců v oboru hornictví a později též jim určené speciální

¹⁵⁹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 238, kar. 16, Oběžník ministerstva vnitra č. j. B-300/5530-46 ref. B. ve věci odkladu odsunu řádových sester německé národnosti, pracujících v nemocnicích a podobných ústavech ze dne 12. července 1946.

¹⁶⁰ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Oběžník Okresního národního výboru v Prachaticích č. j. 661/41-os. Ve věci přípravy odsunu osob slepých a duševně méněcenných ze dne 15. dubna 1946.

legitimace vyhotovovalo přímo generální ředitelství národního podniku československých dolů, případně v zastoupení příslušný vládní zmocněnec pro uhelnou těžbu. Legitimace byly následně dodány jednotlivým okresním národním výborům (okresním správním komisím) k potvrzení a poté byly distribuovány jejich majitelům a rodinným příslušníkům. Zpočátku byly legitimace vydávány souhrnně pro celou rodinu a teprve později měly být vydávány také pro jednotlivé členy rodiny zvlášť. Platnost těchto legitimací byla omezena na území okresu, v němž se horník a členové jeho rodiny museli zdržovat vzhledem k výkonu svého povolání či bydliště. Na majitele těchto legitimací se nevztahovala povinnost nosit zvláštní označení, která byla pro Němce předepsána.¹⁶¹ V krátké době však mělo být vydávání těchto speciálních hornických legitimací zastaveno, neboť byla připravována všeobecná opatření nejen ohledně legitimací, ale celkově o evidenci německých zaměstnanců v nejrůznějších oborech průmyslu, tedy i včetně hornictví.¹⁶² Ke zrušení hornických legitimací nakonec nedošlo a byly vydávány i nadále. Všichni ostatní němečtí horníci, kteří nebyli zapsáni v soupisech nepostradatelných pracovních sil v oboru hornictví, a tudíž nezískali tyto speciální legitimace, mohli být společně se svými rodinami odsunuti. Pokud proti těmto horníkům nebylo námitek po stránce politické a národní, byli podle možností zařazováni až do pozdějších transportů. O jejich plánovaném odsunu měly být příslušné důlní správy vyrozuměny vždy s dostatečným předstihem, aby si stihly za odsouvané horníky najít náhradu v podobě českých pracovních sil.¹⁶³

S postupující dobou došlo u příslušných kontrolních orgánů k přezkoušení legitimací, které pro své odborné zaměstnance či specialisty vydaly jednotlivé podniky, a v nichž musely být krátce, ale výstižně poznamenány okolnosti odůvodňující jejich zvláštní kvalifikaci. Pokud dospěl okresní národní výbor (okresní správní komise) k závěru, že legitimaci pro danou osobu nedoporučuje, uvedl do ní, opět krátce a výstižně, důvody, proč tak učinil. Okresní národní výbory (OSK) zaslaly po přezkoušení legitimace příslušné hospodářské skupině, které je postupovaly dále.

¹⁶¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, 13, Oběžník ministerstva vnitř. č. j. B-300/710-46-ref.B. ve věci odkladu odsunu nepostradatelných německých zaměstnanců v hornických podnicích ze dne 19. února 1946.

¹⁶² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Výnos ministerstva vnitř. č. j. B-300/1450-46-Ref. B. ve věci úpravy oběžníku ministerstva vnitř. č. j. B-300/710-46-Ref. B., o odkladu odsunu německých horníků ze dne 3. března 1946.

¹⁶³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, 13, Oběžník ministerstva vnitř. č. j. B-300/710-46-ref.B. ve věci odkladu odsunu nepostradatelných německých zaměstnanců v hornických podnicích ze dne 19. února 1946.

Konečné potvrzení legitimace či rozhodnutí o jejím nevydání příslušelo do pravomoci ministerstva vnitra. Do doby jeho rozhodnutí nesměl být do transportu zařazen nikdo ze zaměstnanců, pro něž podnik legitimace vystavil. Celý tento proces se měl uskutečnit v co nejkratší možné době, aby bylo možné zařadit do odsunu postupně všechny osoby, které nevyhovovaly podmínkám pro udělení legitimace, a nedocházelo tak ke zdržování soustavného odsunu.¹⁶⁴ Přes jasné pokyny ve věci německých specialistů a jejich vyjmutí z odsunu stále docházelo k jejich mylnému zařazováním do transportů. V případě osob, jimž byly legitimace již vydány, nebo bylo jejich vydání navrženo, ale u nichž bylo šetřením zjištěno, že se jedná o osoby nežádoucí po státně bezpečnostní stránce, mohly být odsunuty jedině na základě předchozího souhlasu ministerstva vnitra.¹⁶⁵ Jak již bylo výše zmíněno, do legitimací specialistů, nejen v případě horníků, byli zapisováni i jejich rodinní příslušníci. Pojem rodinných příslušníků ve věci legitimací se ale zcela nekryl s pojmem rodinných příslušníků, užívaným z hlediska odsunu. Vlastnictví legitimace zaručovalo držiteli a jeho rodině nejen ochranu před odsunem, ale i další úlevy z omezení proti osobám německé národnosti. Příbuzní, kteří sice nesměli být zapsáni podle platných předpisů do specialistovy legitimace, byli chráněni před odsunem také. Dělo se tak na základě zásady o ucelenosti rodin, která platila pro hromadný odsun. Nevztahovaly se na ně však výhody poskytované členům zapsaným v legitimaci. Z toho důvodu nařídilo ministerstvo vnitra všem okresním národním výborům (okresním správním komisím) přezkoumání rodinných příslušníků zapsaných v legitimacích. Zjištěné chyby byly následně opraveny a opatřeny razítkem a podpisem. Změny pak okresní národní výbory (okresní správní komise) poznamenávaly do svých evidenčních lístků a hlásily bezpečnostnímu referátu ministerstva vnitra. Stejným způsobem byly prováděny i dodatečné zápisy změn (např. narození, úmrtí), které se týkaly těchto rodinných příslušníků, kteří byli podle platných předpisů do legitimací zapisováni.¹⁶⁶

Za účelem revize německých specialistů vyňatých z odsunu byly okresními národními výbory sestavovány speciální smíšené komise, skládající se z předsedy, jímž

¹⁶⁴ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/4326-46 ve věci postupu při potvrzování legitimací německých specialistů ze dne 5. června 1946.

¹⁶⁵ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Oběžník ministerstva vnitra č. j. B-300/14810-46-Ref.B. ve věci zákazu odsunu německých horníků a jejich rodinných příslušníků ze dne 17. října 1946.

¹⁶⁶ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/8588-46-Ref.B. ve věci zápisů rodinných příslušníků do legitimací specialistů ze dne 23. srpna 1946.

byl bezpečnostní referent příslušného okresního národního výboru nebo jeho zástupce, a členů komise – průmyslového referenta okresního národního výboru nebo jeho zástupce, oblastního referenta ministerstva průmyslu nebo jiného zástupce tohoto ministerstva a delegáta okresní odborové rady. Tyto komise zahájily oficiálně činnost dne 1. ledna 1947 a během tohoto měsíce jí měly také ukončit. Revize byla prováděna na základě seznamů, které s předstihem předkládaly jednotlivé podniky okresním národním výborům, a přehledů o potvrzených legitimacích¹⁶⁷ Úkolem revizní komise bylo přezkoumat odbornou způsobilost osob, kterým byly vydány legitimace pro specialisty, potřebnost jejich odbornosti, pracovní výkon a morálku specialistů na jejich dosavadním pracovišti, jakož i to, jestli proti nim není po stránce státní a po stránce občanské spolehlivosti závažných námitek, tzn. členství v SS, SA a funkce v NSDAP, a v neposlední řadě také to, zda je potřeba tyto specialisty v podniku ponechat, nebo zda je možné nahradit je vyhovující českou pracovní silou.¹⁶⁸ O průběhu revize se sepisoval protokol, k němuž jako přílohu připojila komise vždy návrh, kterého specialistu považuje za postradatelného, to znamená, který může být odsunut. Tato poznámka byla zapsána i do firmou předložených seznamů, které byly rovněž součástí přílohy k protokolu, jenž byl dále předložen okresnímu národnímu výboru k přezkoumání. Odtud protokol putoval k oblastnímu zmocněnci ministerstva vnitra pro odsun a ten postoupil návrh pro další opatření přímo ministerstvu vnitra. Kontrola v dolech měla být omezena pouze na zjištění státní spolehlivosti a přezkoušení, zda byli majitelé legitimací zaměstnání přímo při těžbě uhlí.¹⁶⁹

Převádění německých specialistů s platnými legitimacemi mezi jednotlivými závody bylo přípustné pouze mezi závody stejného národního podniku nebo podniky se společnou správou. Takovýto převod se mohl uskutečnit bez souhlasu resortního ministra, ale pouze za spolupůsobení okresního úřadu ochrany práce. Převody mezi jinými závody byly ministerstvem vnitra v květnu roku 1947 zakázány, a to i přesto, že v této době docházelo k reorganizaci některých průmyslových odvětví. Výjimky pak mohlo povolit jedině resortní ministerstvo¹⁷⁰ se souhlasem ministerstva vnitra. Stejně

¹⁶⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Oběžník ministerstva vnitra č. j. B-300/22444-46-ref. B. ve věci revize německých specialistů vyňatých z odsunu ze dne 11. prosince 1946.

¹⁶⁸ Tamtéž.

¹⁶⁹ Tamtéž.

¹⁷⁰ Resortním ministerstvem většiny závodů, které zaměstnávali německé specialisty, bylo ministerstvo průmyslu. Méně často jím byly ministerstvo výživy, zdravotnictví a ministerstvo zemědělství.

tak ministerstvu vnitra příslušelo i právo na rozhodnutí o odebrání nebo zrušení potvrzené legitimace německých specialistů.¹⁷¹

Další revize evidence německých specialistů byla ministerstvem vnitra nařízena v listopadu roku 1947. Podle oběžníku, který tuto revizi oznamoval, byla evidence špatně aktualizována, a tak obsahovala množství záznamů již neplatných legitimací, které zbytečně navyšovaly skutečný počet specialistů, kteří se stále nacházeli na území republiky. Byly zde například stále zapsány sice původně potvrzené legitimace, které ale byly následně zrušeny, legitimace osob, které již opustily území republiky, a také těch, které obdržely legitimace pro smíšená manželství, nebo jim bylo definitivně uděleno československé státní občanství, a dokonce se zde nacházely i legitimace zemřelých osob.¹⁷²

1.9 Antifašisté německé národnosti a jejich vystěhování z Československa

V souvislosti s osobami německé národnosti byla pojmem antifašista označována osoba německé národnosti, u níž se prokázalo, že v období zvýšeného nebezpečí zůstala věrná Československé republice, která se nikdy neprovinila proti českému nebo slovenskému národu, a která se zúčastnila boje za osvobození republiky, nebo trpěla pod nacistickým či fašistickým terorem.¹⁷³ Podrobněji se tematikou samotných antifašistů v poválečném Československu z hlediska právních předpisů zabývá kniha *Právní předpisy a německé obyvatelstvo Československa pro roce 1945* s podtitulem *Výběr z archivních dokumentů k osudům německých antifašistů*.¹⁷⁴

V listopadu roku 1945 projevila sovětská okupační správa ochotu přijmout větší počet německých antifašistů. Výběr osob, které by přicházely v úvahu pro vystěhování, a všechny přípravné práce zajišťovaly orgány příslušných politických stran. Pro odcházející antifašisty obstarávala československá vojenská správa vlakovou dopravu ze shromaždiště až do přijímací stanice. Povolení k vystěhování se řídilo

¹⁷¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Oběžník ministerstva vnitra č. j. B-300/7704-47-ref. B. ve věci převodů německých specialistů s potvrzenou legitimací mezi závody ze dne 2. května 1947.

¹⁷² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Oběžník Okresního národního výboru v Prachaticích č. j. 26632/III-1/17-47 ve věci přezkoušení počtu specialistů s platnou legitimací ze dne 5. března 1948.

¹⁷³ Podle § 1, odst. 1, č. 2 dekretu presidenta republiky č. 108/1945 Sb. a podle § 2, odst. 1 ústavního dekretu presidenta republiky č. 33/1945 Sb.

¹⁷⁴ KOVARÍK, D. a kol., *Právní předpisy a německé obyvatelstvo Československa po roce 1945 (Výběr z archivních dokumentů k osudům německých antifašistů)*, Praha 2009.

pokyny oběžníku ministerstva vnitra č. j. B-300/951-45, tedy stejně tak, jako v případě povolování dobrovolného odchodu. Vystěhování naopak nebylo povolováno osobám, které se provinily proti republice a jejímu lidu, tj. viníkům patřícím před mimořádný lidový soud, a také svědkům a osobám zaměstnaným v důležitých hospodářských podnicích jako specialisté, nebo zvláště kvalifikované pracovní síly. Vývoz movitého majetku byl vázán na zvláštní povolení ministerstva financí, jímž se musela dotyčná osoba prokázat. Pokud odcházející osoba toto povolení nevladnula, směla si s sebou vzít majetkové vybavení odpovídající ustanovení dekretu presidenta republiky č. 108/1945 Sb.,¹⁷⁵ ten pouze věci, které byly nezbytné k uspokojení jejich životních potřeb a jež byly zapotřebí k výkonu zaměstnání (povolání). Od počátku provádění vystěhování měly být ministerstvu vnitra podávány vždy k prvnímu a patnáctému dni v měsíci hlášení o průběhu této akce s udáním počtu osob, které při ní definitivně opustily území republiky.¹⁷⁶

Výše zmíněné pokyny ohledně vystěhování německých antifašistů z území Československé republiky do ruského okupačního pásma byly zrušeny vydáním vládního usnesení ze dne 15. února 1946,¹⁷⁷ které upravovalo postup při vystěhování antifašistů do ruského i amerického okupačního pásma. Pro vystěhování z Československa připadaly v úvahu osoby německé národnosti, které byly antifašistického smýšlení, a které byly již před okupací příslušníky komunistické nebo německé sociálně-demokratické strany dělnické.¹⁷⁸ Jednalo se celkově asi o 95 000 osob, přibližně 45 tisíc tvořili příslušníci komunistické strany a zbývajících 50 tisíc příslušníci strany sociálně demokratické.¹⁷⁹ Definice pojmu antifašista zůstávala i nadále nezměněná. Splnění těchto podmínek se krylo i s podmínkami, za nichž mohly osoby německé národnosti získat osvědčení o zachování československého státního

¹⁷⁵ Dekret presidenta republiky č. 108/1945 Sb., o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondech národní obnovy.

¹⁷⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/1477/45 ve věci vystěhování antifašistů do ruského okupačního pásma ze dne 26. listopadu 1945.

¹⁷⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Vládní usnesení o vystěhování Němců-antifašistů z Československé republiky do ruského a amerického pásma v Německu ze dne 15. února 1946 (dále jen Vládní usnesení).

¹⁷⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Vládní usnesení o vystěhování Němců-antifašistů z Československé republiky do ruského a amerického pásma v Německu ze dne 15. února 1946.

¹⁷⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Návrh ministerstva vnitra č. j. B-300/1527 na vládní usnesení ve věci vystěhování Němců-antifašistů do Německa ze dne 17. ledna 1946.

občanství podle dekretu presidenta republiky č. 33/1945 Sb.¹⁸⁰ Soupisy těchto osob nadále připravovaly okresní sekretariáty příslušných politických stran. V případě příslušníků německé sociálnědemokratické dělnické strany (Deutsche sozialdemokratische Arbeiterpartei in der Tschechoslowakischen Republik, zkráceně DSAP), byly zmiňované soupisy vyhotovovány sekretariátem Československé sociální demokracie. Po vyhotovení seznamů s návrhy osob, přicházejícími v úvahu pro dobrovolné vystěhování, předkládaly sekretariáty k přezkoušení příslušným okresním národním výborům (okresním správním komisím), které z nich vyloučily osoby, jež se neprokázaly jako antifašisté, tedy neměly nárok na osvědčení podle dekretu č. 33/1945 Sb., dále osoby, které měly stanout před mimořádnými lidovými soudy jako svědkové, a osoby zaměstnané jako specialisté nebo zvláště kvalifikované pracovní síly v podnicích důležitých pro hospodářský život státu. Přezkoušené a úředním razítkem a podpisem opatřené seznamy měly být následně vráceny zpět sekretariátům, ty je poté předaly ústředním sekretariátům k dalšímu přezkoušení a od nich byly doručeny ministerstvu vnitra, které bylo jediné příslušné pro povolování vystěhování.¹⁸¹

Z obavy, aby v rámci této akce neopustilo republiku i větší množství kvalifikovaného zdravotnického/ošetrovatelského personálu a hlavně lékařů, u nichž by se prokázalo antifašistické smýšlení, vydalo ministerstvo vnitra dočasný zákaz k povolování jejich vystěhování. Lékařů a ošetrovatelského personálu bylo potřeba k zajišťování zdravotnické služby při soustavném odsunu Němců z československého území. Z toho vyplývá, že možnost jejich vystěhování byla odložena až na dobu buď po skončení soustavného transferu, nebo na dobu, kdy nebude jejich služeb dále zapotřebí. Výhody poskytované při vystěhování Němcům-antifašistům měly být později zaručeny také lékařům a zdravotnickému personálu za předpokladu, že splňují podmínky, za kterých byly tyto výhody podle platných ustanovení poskytovány.¹⁸²

¹⁸⁰ Dekret presidenta republiky č. 33/1945 Sb., o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské.

¹⁸¹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Vládní usnesení o vystěhování Němců-antifašistů z Československé republiky do ruského a amerického pásma v Německu ze dne 15. února 1946.

¹⁸² SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Oběžník ministerstva vnitra č. j. B-300/403-46 ve věci dočasného zákazu k povolování vystěhování lékařů a kvalifikovaného ošetrovatelského personálu ze dne 21. ledna 1946.

Povolení k vývozu majetkových podstat antifašistů vydávalo jedině ministerstvo financí nebo jím pověřený úřad na základě ministerstvem vydané směrnice ve věci vývozu stěhovaných svršků.¹⁸³ Pokud nebylo povoleno platnými předpisy devizového řádu či opatřeními Československé národní banky jinak, mohl si každý odcházející Němec odvézt jeden tisíc říšských marek ze svého účtu. Těm Němcům-antifašistům, kterým ministerstvo vnitřně udělilo povolení k vystěhování, a pokud to umožňovaly dopravní podmínky, bylo dovoleno vzít si s sebou vlastní movitý majetek včetně nábytku, rádií, psacích a šicích strojů, jízdních kol i nástrojů potřebných k výkonu svého zaměstnání, ale i zaměstnání členů rodiny. Ti, kteří se vrátili z emigrace, si s sebou mohli vzít majetek, který jim patřil před odchodem z Československa, i majetek, který si přivezli při návratu z emigrace. Majitel za účasti orgánů místního národního výboru (místní správní komise) sepsal veškerý zde zanechaný majetek (movitý i nemovitý, zemědělský i nezemědělský). Vlastnictví k majetku musel každý vždy řádně prokázat. V soupisu přítomné orgány národního výboru (správní komise) následně potvrdily správnost všech třech vyhotovení soupisu. Jedno vyhotovení zůstalo uloženo u nich, jedno si u sebe ponechal vlastník a třetí bylo určeno pro zmocněnce (důvěrníka), kterého si vlastník sám určil a zplnomocnil řádně kolkovanou a podepsanou plnou mocí.¹⁸⁴ Důvěrník měl za úkol spravovat a hájit zájmy týkající se zanechaného majetku vlastníka.¹⁸⁵

Transporty antifašistů při dobrovolném vystěhování měly být prováděny buď po dráze, to zajišťovalo ministerstvo národní obrany, nebo po vodě, což bylo v režii zmocněnců německých antifašistů. Vlakové soupravy sestávaly ze tří až čtyř osobních vagonů, do nichž se mělo vejít přibližně 200 lidí, a z krytých nákladních vagonů, určených pro převoz majetku přepravovaných osob. Jeden nákladní vagon měl sloužit pro převoz majetku přibližně čtyř rodin. Celkový počet vagonů nebyl dán

¹⁸³ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Směrnice ministerstva financí pro povolování vývozu stěhovaných svršků při hromadném vystěhování německých antifašistů č. j. 7482/45-IV/5.

¹⁸⁴ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Vládní usnesení o vystěhování Němců-antifašistů z Československé republiky do ruského a amerického pásma v Německu ze dne 15. února 1946.

¹⁸⁵ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Návrh ministerstva vnitřně č. j. B-300/1527 na vládní usnesení ve věci vystěhování Němců-antifašistů do Německa ze dne 17. ledna 1946.

přesně, maximální váha však nesměla překročit zatížení pro dvě lokomotivy.¹⁸⁶ Náklady spojené s dopravou, ať už po dráze, nebo po vodě, byly hrazeny z prostředků, které byly určeny na úhradu výdajů spojených se soustavným odsunem. Na ostatní tuzemské výdaje související s vystěhováním uvolňovala Národní banka z vázaných korunových vkladů částky do výše až 500 Kčs na rodinu osobám, které měly tyto účty zřízeny.¹⁸⁷

Před odjezdem se musela každá ze stěhujících osob prokázat také vysvědčením od úředního lékaře, které nesmělo být starší pěti dnů. To mohlo být vydáváno individuálně nebo ve formě zdravotní klausule pro celý transport. Vysvědčení bylo opatřeno českým a ruským textem, resp. českým a anglickým textem. Jednalo se v podstatě o obdobu lékařského vysvědčení, jaké bylo vydáváno při hromadném odsunu. Každý jednotlivý transport byl také doprovázen zdravotní hlídkou přímo z řad německých antifašistů.¹⁸⁸

I po vydání vládního usnesení ve věci vystěhování Němců-antifašistů neustále docházelo v úředním řízení ke špatnému výkladu pojmu osob antifašistického smýšlení a s tím spojenému nevhodnému výběru osob, které mohly být z území republiky vystěhovány ve zvláštní akci, jinými slovy osob, které byly vyjmuty ze soustavného odsunu. Při výběru vhodných osob totiž nestačila pouze jejich předokupační příslušnost ke komunistické nebo německé sociálně demokratické straně, ale byla potřeba i průkaznosti jejího postoje vůči Československé republice a jejímu lidu a jejich počínání během okupace. Tedy splnění podmínek pro vydání osvědčení o zachování československého státního občanství podle dekretu presidenta republiky č. 33/1945 Sb.¹⁸⁹ Toto osvědčení sice nebylo podmínkou toho, aby mohla osoba německé národnosti žádat o vystěhování jako antifašista, nicméně předpoklady pro jeho udělení byly totožné s podmínkami stanovenými Vládním usnesením ve věci vystěhování antifašistů. Tak jako tak bylo nutné, aby žadatel prokázal, že po dobu zvýšeného nebezpečí zůstal věrný Československé republice, nikdy se neprovinil ani proti

¹⁸⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Vládní usnesení o vystěhování Němců-antifašistů z Československé republiky do ruského a amerického pásma v Německu ze dne 15. února 1946.

¹⁸⁷ Tamtéž.

¹⁸⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Vládní usnesení o vystěhování Němců-antifašistů z Československé republiky do ruského a amerického pásma v Německu ze dne 15. února 1946.

¹⁸⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Oběžník Zemského národního výboru v Praze č. 574 ve věci vystěhování Němců-antifašistů z Československé republiky ze dne 27. dubna 1946.

českému, ani proti slovenskému národu a aktivně se zúčastnil boje za její osvobození, nebo trpěl pod nacistickým terorem.¹⁹⁰ Výhody poskytované německým antifašistům při jejich vystěhování se však týkaly pouze organizovaného vystěhování podle platného Vládního usnesení. Mimo rámec organizovaného soustavného odsunu či mimo rámec hromadné vystěhování platila pro jednotlivce (i menší skupiny) ustanovení podle platných pasových pokynů. Okresní národní výbory (okresní správní komise) tudíž nesměly povolovat žadatelům v individuálních žádostech o vystěhování výhody platné pouze při organizovaném vystěhování.¹⁹¹

Ohledně vystěhování německých antifašistů do amerického okupačního pásma probíhala ještě další jednání. Podle sjednaných dohod mohlo být započato s přijímáním transportů antifašistů v květnu roku 1946 za splnění platných ustanovení podle únorového Vládního usnesení a dalších bližších podmínek stanovených výnosem ministerstva vnitra ze dne 30. dubna 1946. Jednalo se ale o pokyny k organizaci hromadného vystěhování pouze do amerického okupačního pásma. Vystěhovalecké transporty, které mířily do ruského okupačního pásma, se nadále řídily jen ustanoveními Vládního usnesení.¹⁹²

V podstatě se jednalo o obdobné podmínky jako v případě vypravování odsuvných transportů do amerického pásma. Základní jednotkou pro vystěhování byla opět celá rodina. Transporty mohly být prováděny každopádně, jak již bylo uvedeno výše, po dráze, ale nakonec také autokolonami, sestavenými z maximálně dvanácti nákladních automobilů. V obou případech musely být dílčí jednotky každého transportu označovány číslicemi, tzn. každý vagón i každý automobil měly vlastní pořadové číslo. Zmocněnci německých antifašistů vždy vybraly jednoho hlavního pořadatele z řad účastníků transportu, který dohlížel na udržování pořádku a klidu během cesty. Tento hlavní pořadatel byl rovněž označován barevnou ramenní páskou s nápisem buď „Vlakový dohlížel“ (*Train supervisor*), nebo „Dohlížel automobilové kolony“ (*Convoy supervisor*). Stejným nápisem byl označen i vagón, příp. automobil, ve kterém

¹⁹⁰ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Oběžník ministerstva vnitra č. j. B-300/1939-46 ve věci pokynů k vystěhování antifašistů ze dne 20. března 1946.

¹⁹¹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/2553-46 ve věci hromadného vystěhování německých antifašistů ze dne 9. dubna 1945.

¹⁹² SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/2774-46-Ref.B. ve věci hromadného vystěhování Němců-antifašistů do amerického okupačního pásma ze dne 30. dubna 1946.

hlavní pořadatel jel. V každém vagónu nebo autě fungoval také vagónový/automobilový pořadatel s barevnou ramenní páskou „Pořadatel vagónu/auta č. 1 atd.“ Tito pořadatelé pak měli dohlížet na pořádek v příslušném vagónu/autě a měli u sebe vyhotoven také seznam osob, které se u nich nacházely. Od osob, na něž měli dohlížet během cesty, převzali před odjezdem všechny osobní doklady včetně přepravních lístků, které jim mohli vrátit zpět až po předchozím svolení příslušných amerických orgánů.¹⁹³

Pro každý transport vyhotovil příslušný zmocněnec německých antifašistů jmenný seznam všech účastníků cestujících v jednotlivých transportech s uvedením všech dat obsažených v přepravních lístečích jednotlivců a opatřil a k němu připojil vyplněný tiskopis lékařského osvědčení o zdravotní nezávadnosti přepravovaných osob. Všechny stěhované svršky musely být řádně sepsány podle jednotlivých vagónů (automobilů) a zřetelně označeny jménem vlastníka, který musel mít s sebou povolení finančního úřadu k jejich vývozu. Zmocněnec obstarával účastníkům transportu k vývozu povolená marková platidla u místně příslušné filiálky Československé národní banky. Vkladní (spořitelní nebo šekové) knížky vydané říšskoněmeckými peněžními ústavy mohly být vyváženy bez zvláštního povolení. Potravinové vybavení transportu zajišťoval rovněž zmocněnec německých antifašistů. Pro každou osobu mělo být počítáno se zásobou potravin na tři dny, která sloužila osobám k výživě v prvních dnech po jejich příjezdu do Německa.¹⁹⁴

Přestože byly dány jednoznačné pokyny k tomu, jak mají orgány spolupůsobící při odsunu osob německé národnosti zacházet s osobami, které byly zapsány v seznamech antifašistů, o nichž ale ještě ministerstvo vnitra definitivně nerozhodlo, opětovně docházelo k zařazování těchto osob do odsuvných transportů, jak se uvádí v oběžníku č. 852 Zemského národního výboru v Praze.¹⁹⁵ Nejasnosti panovaly také ohledně zemědělského majetku německých antifašistů. Pojem antifašista definovaný ve Vládním usnesení ze dne 15. února 1946 byl obsahově totožný s ustanovením

¹⁹³ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/2774-46-Ref.B. ve věci hromadného vystěhování Němců-antifašistů do amerického okupačního pásma ze dne 30. dubna 1946.

¹⁹⁴ Tamtéž.

¹⁹⁵ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Oběžník Zemského národního výboru v Praze č. 852 ve věci zákazu odsunu Němců antifašistů ze dne 19. července 1946.

o vynětí nezemědělského majetku z konfiskace¹⁹⁶ i s ustanovením pro zachování československého státního občanství,¹⁹⁷ nikoliv však s ustanovením dekretu presidenta republiky č. 12/1945 Sb.,¹⁹⁸ který se týkal konfiskace zemědělského majetku. Podle tohoto dekretu nepodléhal zemědělský majetek konfiskaci pouze v případě, že se osoba německé národnosti „aktivně zúčastnila boje za zachování celistvosti a osvobození Československé republiky.“¹⁹⁹ Z toho vyplývá, že vynětí zemědělského majetku Němců-antifašistů se týkalo pouze užší skupiny těchto osob. Zemědělský inventář včetně bytového zařízení osob, které nesplňovaly podmínky pro vynětí z konfiskace, byl považován za zkonfiskovaný a určený pro osídlení. Ministerstvo zemědělství ale dalo souhlas s tím, že si tyto osoby mohou ponechat nábytek v rozsahu, který odpovídal obvyklému bytovému zařízení podle počtu členů rodiny. Okresní národní výbory se následně musely postarat o náhradní ubytování německých antifašistů, kterým byly zkonfiskovány jejich zemědělské usedlosti.²⁰⁰

Ze seznamů antifašistů, které vyhotovovaly sekretariáty příslušných stran, byly po jejich přezkoušení vyloučeny ty osoby, u kterých se neprokázalo, že jsou antifašisty, ale také osoby, jež měly svědčit před mimořádnými lidovými soudy, a také specialisté a zvláště kvalifikované pracovní síly zaměstnané v důležitých podnicích. Po skončení retribučního řízení a nařízené revizi nepostradatelných odborníků a specialistů došlo k uvolnění části původně ze soupisů vyloučených osob. Okresní národní výbory (okresní správní komise) následně provedly podle platných pokynů další přezkoušení těchto seznamů, aby z nich opět vyloučily osoby, které se neprokázaly jako antifašisté, a opravené, orazítkované a podepsané seznamy postoupily zpět sekretariátům, které je předložily prostřednictvím svých ústředních sekretariátů, jež je samy také přezkoušely, ministerstvu vnitra. Členství nebo placení příspěvků v organizaci Deutsche Arbeitsfront,²⁰¹ či posílání dětí do Hitlerjugend nebo BdM,²⁰² jestliže se nejednalo

¹⁹⁶ Dekret presidenta republiky č. 108/1945 Sb., o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondech národní obnovy.

¹⁹⁷ Dekret presidenta republiky č. 33/1945 Sb., o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské.

¹⁹⁸ Dekret presidenta republiky č. 12/1945 Sb., o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa.

¹⁹⁹ § 1, odst. 2 dekretu presidenta republiky č. 12/1945 Sb.

²⁰⁰ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. 1700-2/10-46-102-Vb/3 ve věci zemědělského majetku Němců-antifašistů ze dne 15. října 1946.

²⁰¹ Zkráceně DAF, Německá pracovní fronta.

²⁰² Celým názvem Bund deutscher Mädel, tedy Svaz německých dívek, dívčí odnož organizace Hitlerjugend.

o složku tzv. Stamm-Hitlerjugend, dobrovolné členství nebo činovnictví, nebylo považováno pro tuto akci vystěhování antifašistů za porušení věrnosti Československé republiky.²⁰³

1.10 Rakouští státní příslušníci

Otázkou vztahu poválečného Československa k Rakousku a Rakušanům vůbec se zabývali například Karel Kaplan ve své knize *Československo v poválečné Evropě*²⁰⁴ a Tomáš Staněk v díle *Odsun Němců z Československa 1945 – 1947*.²⁰⁵ Pohled tzv. z druhé strany pak nabízí kniha *Rakušané a Češi* rakouského publicisty Alfreda Payrleitnera.²⁰⁶

Při rakouských repatriačních komitétách probíhala registrace rakouských státních příslušníků za účelem jejich rychlého dopravení zpět do vlasti.²⁰⁷ Na základě výnosu ministerstva vnitra č. 300/469-45 referát B ze dne 28. srpna 1945 byl zastaven i nucený odsun osob německé národnosti do Rakouska. Se souhlasem zmocněnce pro hájení zájmů rakouských příslušníků byl Rakušanům povolen dobrovolný návrat do vlasti. Za rakouské občany byli považováni, mimo těch s platným „osvědčením,“ i ti, kteří mohli na základě spolehlivých dokladů, jako byl např. bývalý rakouský cestovní pas, občanská legitimace a podobně, prokázat, že v době před připojením Rakouska k Německu byli rakouskými státními příslušníky.²⁰⁸ Vymezení pojmu rakouské příslušnosti a státního občanství se postupně vyvíjelo a s ním se měnil i přístup k Rakušanům.

Benevolentní přístup k rakouským státním příslušníkům byl možný ale pouze tehdy, pokud se před či během okupace nikterak neprovinili proti zájmům republiky, nebo jejím občanům. Místní národní výbory, jež měly za úkol zjišťování příslušnosti a tvorbu seznamů rakouských příslušníků, měly též prošetřovat, zda si dotyčné osoby svým dřívějších chováním zasloužily, aby byly postaveny mimo dosah platných

²⁰³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 217, kar. 13, Oběžník ministerstva vnitra č. j. VII-8-3516/521-16/6-47 ve věci hromadného vystěhování Němců-antifašistů ze dne 10. července 1947.

²⁰⁴ KAPLAN, K., *Československo v poválečné Evropě*, Praha, 2004.

²⁰⁵ STANĚK, T., *Odsun Němců z Československa 1945 – 1947*, Praha, 1991.

²⁰⁶ PAYRLEITNER, A., *Rakušané a Češi. Svárlivé příbuzenství*, Brno, 2003.

²⁰⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 321, kar. 28, Oběžník Okresního národního výboru v Prachaticích č. j. 287/45 pres. ve věci registrace rakouských státních občanů ze dne 3. srpna 1945.

²⁰⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 321, kar. 28, Oběžník Oblastní osidlovací úřadovny v Českých Budějovicích č. j. 9/32 ve věci evidence Němců a Rakušanů ze dne 21. prosince 1945.

ustanovení o říšskoněmeckých státních příslušnících.²⁰⁹ Postupem času došlo ke změně pohledu na Rakousko a jeho státní příslušníky. Rakousko bylo považováno za svobodný stát, který se podobně jako mnohé jiné státy stal obětí agrese nacistického Německa. Rakušané tedy nepodléhali žádným majetkoprávním ani osobním omezením, která vyplývala z dekretů presidenta republiky a dalších zákonů a jejich doplňkových právních předpisů zaměřených proti říšskoněmeckým občanům, a bylo třeba zacházet s nimi jako s příslušníky spojeneckých států.²¹⁰ Za rakouského státního občana byl považován jen ten jedinec, který předložil bezpečně průkazný listinný materiál o tom, že nabyl rakouské státní příslušnosti ještě přede dnem 13. března 1938. Nestačilo tedy pouhé osvědčení od zplnomocněnce pro hájení zájmů rakouských státních občanů či od rakouského repatriačního komitétu. Rakušané, jichž se na základě předem daných kritérií týkalo vyjmutí z opatření proti Němcům, směli v majetkově-právních poměrech na základě výnosu ministra vnitra č. j. Z-17827/1945 volně nakládat se svým majetkem, tzn. i jej převézt do Rakouska.²¹¹ Ti, kteří chtěli opustit Československo, měli tedy právo odvézt s sebou veškerý svůj majetek mimo zlata a drahocenných věcí. Pokud jim dopravní situace či jiný důvod nedovolovaly převoz majetku, bylo jim povoleno prodat ho z volné ruky.²¹² Aby bylo zamezeno případnému protiprávnímu zavlčení konfiskací podléhajícího německého majetku do Rakouska, musel každý rakouský občan před převozem předložit příslušnému místnímu národnímu výboru (místní správní komisi) důkaz (např. účtenku, smlouvu atd.) o tom, jak byl majetek získán, a že byl dříve převezen z Rakouska do Československa.²¹³

V průběhu ledna roku 1946 se ale znovu jako problém ukázal nevyřešený pojem rakouské národnosti spolu s nově upravenou otázkou rakouského státního občanství. Dosavadní platnou směrnici z oběžníku zemského národního výboru č. 344 nebylo možné používat až do další úpravy výše zmíněného výnosu ministerstva vnitra ze dne

²⁰⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 323, kar. 28, Oběžník Okresního národního výboru v Prachaticích č. j. 2960-8-1/45 ve věci postupu při zajišťování rakouských státních příslušníků ze dne 2. srpna 1945.

²¹⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 323, kar. 28, Oběžník Zemského národního výboru v Praze č. 344 ze dne 17. listopadu 1945.

²¹¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 323, kar. 28, Oběžník Zemského národního výboru v Praze č. 245 ze dne 8. listopadu 1945.

²¹² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 323, kar. 28, Oběžník Zemského národního výboru v Praze č. 344 ze dne 17. listopadu 1945.

²¹³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 323, kar. 28, Oběžník Zemského národního výboru v Praze č. 245 ze dne 8. listopadu 1945.

17. září 1945 č. j. Z-17827/45.²¹⁴ Podle rakouských zákonů byli za rakouské státní občany nadále považováni samozřejmě ti jedinci, kteří měli rakouské státní občanství přede dnem 13. března 1938 a mohli tuto skutečnost prokázat dokladem, který vydaly dřívější rakouské úřady (např. cestovní pas, domovský list). Dále byl rakouským občanem ten, kdo nabyl občanství původem, legitimací či sňatkem v období od dne 13. března 1938 do dne 27. září 1945, neprovinil se proti vlastnímu státu a neztratil občanství v důsledku ilegálního chování před nebo během okupace Rakouska. Obnovení rakouského státního občanství po válce se týkalo pouze žen rakouského původu, které své občanství ztratily sňatkem s cizincem, a jejichž manželství zaniklo buď smrtí manžela, nebo rozloučením. Přísliby domovského práva v Rakousku, ale i potvrzení, že si jedinec zažádal o přiznání rakouského občanství, či osvědčení o rakouském občanství vydaná rakouskými zmocněnci nebyly považovány za doklady o rakouském státním občanství. Jediné uznávané osvědčení bylo to, které vydal rakouský zmocněnec v Praze.²¹⁵

Ve snaze zabránit množícím se případům, kdy si údajně říšskoněmečtí příslušníci zažádali o příslib domovského práva v nějaké rakouské obci a poté vystupovali jako rakouští státní občané a žádali o navrácení konfiskovaného majetku a povolení k jeho odvozu do Rakouska, bylo třeba vyřešit i otázku majetkově právního postavení rakouských občanů.²¹⁶ Dekret presidenta republiky o národní správě²¹⁷ vycházel z pojmu národnosti a národní správu zaváděl na německý majetek. Otázka státní příslušnosti zde nehrála roli. Protože v této době byli považováni rakouští státní příslušníci německé národnosti za Němce, bylo možné vrátit jim majetek pouze po splnění podmínek uvedených v dekretu. Současně probíhaly na ministerstvu zahraničních věcí jednání o otázce, zda vzhledem k etnografickým zvláštnostem nemají být rakouští státní příslušníci považováni za osoby národnosti rakouské, stejně jako tomu bylo u švýcarských státních příslušníků hovořících německy, ti totiž byli

²¹⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 324, kar. 28, Oběžník Zemského národního výboru v Praze č. 144 ve věci právního postavení rakouských státních občanů ze dne 22. ledna 1946.

²¹⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 323, kar. 28, Oběžník Ministerstva vnitra č. B 300/660 ve věci rakouské státní příslušnosti ze dne 2. února 1946.

²¹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 323, kar. 28, Oběžník Zemského národního výboru v Praze, Zemského odboru bezpečnosti č. 226 ve věci podání informací ohledně rakouských státních občanů ze dne 7. února 1946.

²¹⁷ Dekret presidenta republiky č. 5/1945 Sb., o neplatnosti některých majetkově-právních jednání z doby nesvobody a o národní správě majetkových hodnot Němců, Maďarů, zrádců a kolaborantů a některých organisací a ústavů.

národnosti švýcarské. Jak uvádí oběžník Zemského národního výboru v Praze č. 323, byla až do vyřešení této otázky národní správa na majetek rakouských státních příslušníků německé národnosti zaváděna právem.²¹⁸ Z tohoto důvodu jejich majetek podléhal také konfiskaci podle dekretu presidenta republiky č. 12/1945 Sb.,²¹⁹ v případě zemědělského majetku, a podle dekretu č. 108/1945 Sb.²²⁰ u ostatního majetku, jestliže neprokázali, že se aktivně zúčastnili boje za osvobození republiky, a že se nikdy neprovinili proti českému a slovenskému národu, nebo že trpěli pod nacistickým či fašistickým terorem.²²¹

Záříjový výnos ministerstva vnitra č. j. Z-17827/45, který stejně pozbyl platnosti vydáním dekretu presidenta republiky č. 108/1945 Sb., byl oficiálně zrušen výnosem ministerstva vnitra č. j. Z/XI-3514-14/1-46 ze dne 12. ledna 1946. V důsledku tohoto zrušení docházelo k nedorozuměním a následným stížnostem na příliš tvrdý postupu vůči Rakušanům, kteří se nedopustili zločinu. Vzrůstala tak nutnost úpravy majetkoprávního postavení a otázky postupu vůči těmto jedincům německé národnosti. Až do vydání dalších pokynů byl předepsán v této záležitosti blahovlnný postup při vývozu jejich movitostí. Dále bylo upuštěno od toho, aby byly tyto osoby vypovídány z bytů a byl jim zabavován jejich majetek. Nebyly také povinny nosit zevní označení jako ostatní osoby německé národnosti.²²² Takovýto postup dával opět prostor také snahám o protizákonné vyvážení československého majetku do Rakouska, kdy se sudetští Němci, kteří měli na rakouském území příbuzné nebo známé, snažili zachránit část svého majetku podléhajícímu konfiskaci. Dělo se tak na základě tvrzení, že majetek patří rakouskému státnímu občanovi, který bydlí v Rakousku, a na československé území byl převezen a u nich uložen kvůli bombardování. Dotyčný Rakušan byl tedy povinen prokázat vlastnictví k tomuto majetku např. transportním lístkem, nebo

²¹⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 323, kar. 28, Oběžník Zemského národního výboru v Praze č. 323 ve věci právního postavení rakouských státních občanů s hlediska dekretů ze dne 14. února 1946.

²¹⁹ Dekret presidenta republiky č. 12/1945 Sb., o konfiskaci a urychleném rozdělení zemědělského majetku Němců, Maďarů, jakož i zrádců a nepřátel českého a slovenského národa.

²²⁰ Dekret presidenta republiky č. 108/1945 Sb. o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondech národní obnovy.

²²¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 323, kar. 28, Oběžník Okresního národního výboru v Prachaticích č. j. 556-8-1/45 ve věci postupu proti rakouským státním příslušníkům ze dne 17. ledna 1946.

²²² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 323, kar. 28, Oběžník Ministerstva vnitra č. j. Z/XI-3514-2/3-46 ve věci postupu proti rakouským státním příslušníkům, kteří se nedopustili válečného zločinu nebo zrady ze dne 2. března 1946.

věrohodnými svědky. K vývozu pak mohlo dojít až po důkladném prošetření a doporučení místních orgánů, na jejichž základě vydalo ministerstvo financí povolení.²²³

Stálé nejasnosti v postoji k rakouským státním občanům pravděpodobně vedly také k tomu, že okresní národní výbory (okresní správní komise) vydávaly rakouským státním příslušníkům, žijícím na našem území, propustky s platností cesty do Rakouska a zpět, čímž vlastně umožňovaly jakýsi volný pohyb těchto osob. Avšak vydávání propustek k obousměrné cestě bylo pouze v kompetenci ministerstva vnitra. Výše zmiňované orgány směly vydávat jediné propustky k vystěhování do Rakouska. Obdobně tomu bylo i v případě překračování hranic Rakouska, žijícími na území Rakouska a mířícími do Československa. Těm vydávaly bez vědomí československého zmocněnce v Rakousku propustky různé polooficiální organizace i Československá vojenská a repatriační mise. Aby nedocházelo k přenášení různých zpráv a pašování zboží, byly na hranicích zavedeny přísnější kontroly. Výjimkou byli obyvatelé, bydlící do patnácti kilometrů od hranic, jim byly vydávány nadále hospodářské propustky pro tzv. malý hospodářský styk.²²⁴

Rakouští státní příslušníci s řádným osvědčením, kteří se v době zvýšeného ohrožení nikterak neprovinili proti republice a jejím obyvatelstvu, měli nárok na české potravinové lístky. V opačném případě proti nim bylo zakročeno podle norem postihujících ostatní osoby německé národnosti.²²⁵ Na žádost zmocněnce k hájení zájmů rakouských státních občanů v Československu povolilo ministerstvo vnitra, aby rakouští státní příslušníci, kteří byli členy organizací Nationalsozialistische Volkswohlfahrt²²⁶ a Frauenwerk,²²⁷ stejně tak i Hitlerjugend a Bund deutscher Mädel (mimo dobrovolnou složku dospělého kmenového členstva) nemuseli nosit označení bílou páskou, neboť členství v těchto organizacích bylo nucené. Stejně tak musela být splněna podmínka, že se v době nesvobody neprovinili proti českému a slovenskému národu, ani jinak

²²³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 324, Oběžník Zemského národního výboru v Praze č. 305 ve věci protizákonného vyvážení čl. majetku do Rakouska ze dne 15. února 1946.

²²⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 323, kar. 28, Oběžník Zemského národního výboru v Praze č. 754 ve věci překračování hranic rakouskými státními příslušníky ze dne 17. června 1945.

²²⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 323, kar. 28, Oběžník Bezpečnostního referátu Okresního národního výboru v Prachaticích č. j. 673/46 StB ve věci průkaznosti dokladů rakouských státních příslušníků ze dne 18. července 1946.

²²⁶ Zkráceně NSV, Nacionálněsocialistická péče o blaho lidu.

²²⁷ Celým názvem Deutsche Frauenwerk (DFW), Svaz německých žen.

neprojevovani své nacistické smýšlení. Netýkalo se to však činovníků a velitelů.²²⁸ Vyšší náklady při stěhování rakouských státních občanů motorovými vozidly než železnicí zapříčinily, že se jednotlivci začali domáhat uvolnění peněz z vázaných vkladů na úhrady vzniklých výloh, což bylo krajně nežádoucí, a proto ministerstvo vnitra v dohodě s ministerstvem financí zakázalo v srpnu roku 1946 s okamžitou platností stěhování motorovými vozidly. Další používání motorových vozidel ke stěhování bylo vázáno pouze na povolení, které se vydávalo jen v mimořádných případech.²²⁹

²²⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 323, kar. 28, Oběžník Ministerstva vnitra čj. Z/S-3514/243-16/8-1946 ve věci zacházení s rakouskými státními příslušníky, kteří byli členy HJ, BdM, DAF, NSV a FW ze dne 6. září 1946.

²²⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 323, kar. 28, Oběžník Okresního národního výboru v Prachaticích č. j. 20065-46 ve věci stěhování rakouských příslušníků motorovými vozidly do Rakouska ze dne 17. srpna 1946.

2. Geneze transferu osob německé národnosti a jeho jednotlivé etapy

2.1 Formulování myšlenky na odsun Němců z území Československa, mezinárodní konference a souhlas vítězných mocností s transferem

Samotná myšlenka odsunu Němců z území Československa se nezačala formovat až ke konci druhé světové války, ale inspirovala se pravděpodobně již tzv. **pátým plánem** prezidenta **Edvarda Beneše**, který vznikl v reakci na gradující události před uzavřením tzv. mnichovské dohody a měl být jakýmsi záchranným pokusem o zachování, resp. obnovení Československé republiky.²³⁰ V tomto plánu byla obsažena možnost odstoupení určité části pohraničních oblastí, např. část Liberecka a Tachovska.²³¹ Jednalo se vlastně o rezignaci na princip historických hranic a s ním spojené nutné snížení počtu Němců v Československu za účelem zvýšení bezpečnosti státu. Toho mělo být docíleno **kombinací vnějšího a vnitřního transferu**. Vnější odsunem mělo dojít k přesunu části německé menšiny za hranice republiky a vnitřní transfer měl vytvořit uzavřené německé oblasti ve vnitrozemí.²³² Nicméně k naplnění této hlavní myšlenky obsažené v pátém plánu nakonec nedošlo a dne 30. září 1938 byla podepsána tzv. **mnichovská dohoda**, která znamenala pro Československou republiku porážku a destrukci celé československé státní ideje.

V následujících dnech po uzavření mnichovské dohody došlo k zabránění přibližně jedné třetiny území, z níž bylo vyhnáno do vnitrozemí na 200 000 Čechů, Židů i německých demokratů, odpůrců nacistického režimu.²³³ Stupňující se německý tlak vyústil v pozvolný rozpad tzv. **druhé republiky**. Již na začátku října rezignoval **Edvard Beneš** na svou funkci prezidenta a rozhodl se odejít do exilu. Dne 30. listopadu 1938 byl zvolen prezidentem **Emil Hácha**. Přijmutí ústavních zákonů o autonomii Slovenska a o autonomii Podkarpatské Rusi v listopadu 1938 znamenalo od základu změnu státoprávní podoby.²³⁴ Z kdysi jednotného Československa se tak stal stát složený. Po předchozím jednání **Josefa Tisa** s **Adolfem Hitlerem** se slovenský sněm usnesl dne 14. března 1939 na **vyhlášení samostatného a nezávislého Slovenského státu**. Druhého dne, tj. dne 15. března 1939, podepsali v Berlíně státní prezident **Emil**

²³⁰ KURAL, V., Vliv okupace a války na vývoj plánu transferu, In: BENEŠ, Z. aj., *Rozumět dějinám*, Praha, 2002, s. 156 – 160.

²³¹ KVAČEK, R., HEYDUK, M., *Československý rok 1938*, Praha, 2011, s. 160.

²³² CHURÁŇ, M., *Postupim a Československo. Mýtus a skutečnost*, Praha, 2001, s. 31.

²³³ KURAL, V., Cesta k „Mnichovu“, In: BENEŠ, Z. aj., *Rozumět dějinám*, Praha, 2002, s. 102 – 107

²³⁴ KVAČEK, R., HEYDUK, M., *Československý rok 1938*, Praha, 2011, s. 162 – 165.

Hácha společně s ministrem zahraničí **Františkem Chvalkovským** na jedné straně a **Adolfem Hitlerem** a německým ministrem zahraničí **Joachimem von Ribbentropem** na druhé straně protokol, jímž prezident Hácha v zájmu zachování pokoje ve střední Evropě odevzdal osud českého národa do rukou Adolfa Hitlera a jeho Německé říše. Následně dne 16. března 1939 vydal Adolf Hitler výnos o **zřízení Protektorátu Čechy a Morava**.²³⁵

Vývoj událostí doma i ve světě dále ovlivňoval a posiloval původní myšlenku odsunu, na jejímž koncipování se zásadně podepsalo mimo jiné také kritérium viny a trestu za atentát na říšského protektora **Reinharda Heydricha**. Zničení Lidic a další zřůdnosti nacistického režimu utvářely u nacisty utlačovaných národů živnou půdu pro **hromadění se zášti vůči německému národu** a u mezinárodní veřejnosti příznivou atmosféru pro prosazení názoru o **kolektivní vině a odpovědnosti Německa** jako celku za válku a její útrapy.²³⁶

Exilový prezident Beneš chtěl a potřeboval pro plán „konečného řešení“ německé otázky získat podporu spojenců. Ve dnech 6. a 10. června 1942 projednával Edvard Beneš záležitost sudetských Němců se sovětským lidovým komisařem zahraničí **Vjačeslavem Michajlovičem Molotovem**, který nevyloučil sovětskou podporu s vysídlením Němců.²³⁷ Na začátku července 1942 vyslovil i britský válečný kabinet souhlas se všeobecným principem poválečného transferu. Usnesení se však netýkalo výslovně sudetských Němců, ale německých menšin ve střední a jihovýchodní Evropě. Nicméně britská vláda toto usnesení do konce války nepotvrdila československé vládě písemně.²³⁸ Důležitým mezníkem v upevnění pozic této československé zahraniční akce bylo prohlášení Británie ze dne 5. srpna 1942 definitivně se distancující od mnichovské dohody a jejích následků, a to včetně vynucených změn státních hranic.²³⁹

V květnu roku 1943 se prezident Beneš vydal také do USA, kde jednal o otázce transferu Němců s prezidentem **Franklinem Delano Rooseveltem**. Oficiálně se však americká vláda k této závažné otázce písemně vyjádřila až v lednu roku 1945. I přes

²³⁵ KURAL, V., Tzv. druhá republika, In: BENEŠ, Z. aj., *Rozumět dějinám*, Praha, 2002, s. 110 – 113.

²³⁶ STANĚK, T., *Předpoklady, průběh a důsledky vysídlení Němců z Československa*, Ostrava, 1992, s. 26 – 27.

²³⁷ CHURÁŇ, M., *Postupim a Československo. Mýtus a skutečnost*, Praha, 2001, s. 35.

²³⁸ Tamtéž.

²³⁹ STANĚK, T., *Předpoklady, průběh a důsledky vysídlení Němců z Československa*, Ostrava, 1992, s. 27.

neoficiální souhlas západních mocností s poválečným odsunem Němců začala československá exilová vláda intenzivně pracovat na dekretu, jímž měli být českoslovenští Němci zbaveni státního občanství. Hlavní princip shrnul Edvard Beneš již v listopadu 1943 do tzv. desetibodového plánu,²⁴⁰ s nímž odcestoval do Moskvy k jednání se **Stalinem**. Cílem této návštěvy však bylo jednání a v konečné fázi i podepsání tzv. Smlouvy o přátelství, vzájemné pomoci a poválečné spolupráci. Došlo ale také na diskuzi ohledně odsunu československých Němců. Sověti Benešovy plány v zásadě přijali. S konečným řešením ale bylo nutné počkat na výsledek války a na to, jaký postup proti Německu určí spojenci.²⁴¹

V první polovině roku 1944 vypracovala československá vláda pro spojence memorandum o svých cílech, které se týkalo mimo jiné vysídlení sudetských Němců.²⁴² Předpokladem vyhoštění či transferu Němců z území obnoveného Československa bylo zbavení těchto osob jejich československého státního občanství. Této problematice se věnovalo podrobně **druhé memorandum**, které vládám Sovětského svazu, Spojených států a Velké Británie zaslal dne 23. listopadu 1944 ministr zahraničních věcí exilové vlády **Hubert Ripka**. Sovětský svaz vyjádřil v této věci plnou podporu již v prosinci téhož roku. Americká vláda následně vyslovila své stanovisko k memorandu dne 31. ledna 1945, v němž sice vyjádřila pochopení pro československé požadavky, nicméně zdůrazňovala řešení otázky v širších souvislostech na základě mezinárodní dohody a vyzývala Československo k tomu, aby nepodnikalo žádné jednostranné akce. Británie se dlouho nevyjadřovala ani k listopadovému memorandu, ani k usnesení z července roku 1942. Nakonec se britská vláda k memorandu vyjádřila v nótě dne 8. března 1945 v podobném duchu jako vláda americká. K onomu usnesení z července roku 1942 se Britové písemně vyjádřili až teprve dne 14. července 1945, a to velmi obecně a s důrazem na to, že o způsobu transferu a době, v níž proběhne, musí rozhodnout spojenecká Kontrolní rada pro Německo.²⁴³

Oficiální vládní program, též tzv. **Košický vládní program**, který přijala československá vláda na své první schůzi v Košicích dne 5. dubna 1945, stanovil

²⁴⁰ CHURÁŇ, M., *Postupim a Československo. Mýtus a skutečnost*, Praha, 2001, s. 35 – 36.

²⁴¹ KURAL, V., *Transfer obyvatelstva z ČSR*, In: BENEŠ, Z. aj., *Rozumět dějinám*, Praha, 2002, s. 173 – 178.

²⁴² Tamtéž.

²⁴³ CHURÁŇ, M., *Postupim a Československo. Mýtus a skutečnost*, Praha, 2001, s. 40 – 41.

rámcová pravidla postupu proti Němcům. Avšak plán definitivního řešení sudetoněmecké otázky nebyl propracován nikterak důkladně a jeho obecné principy mohly být v dané době vzhledem k okolnostem vykládány různým způsobem.²⁴⁴ Problémy, který vyvstaly na konci války a těsně po jejím skončení, postavily státníky tří velmocí před zásadní otázky, které bylo třeba společně řešit. K tomu mělo dojít na nové konferenci šéfů vlád těchto tří mocností, na niž bylo nutné se řádně připravit. S ohledem na národnostně tísnivou poválečnou situaci na území nově obnoveného státu, kterou bylo potřeba vyřešit co nejrychleji, vytvořilo dlouhé čekání na dohodu všech velmocí o tomto problému prostor, který se snažila československá vláda nějakým způsobem zaplnit. To znamenalo, že všechna závazná opatření proti německému obyvatelstvu se připravovala a aplikovala za chodu.²⁴⁵

Zmiňovaná konference, tzv. **Postupimská konference**, státníků **Velké Británie** (britský premiér *Winston Churchill* a ministr zahraničí *Anthony Eden*; od 28. července pak vystřídali své předchůdce ve funkcích *Clement Attlee* a *Ernest Bevin*), **Spojených států amerických** (prezident *Harry Truman*) a **Sovětského svazu** (generální tajemník Komunistické strany sovětského svazu *Stalin*) se uskutečnila teprve **ve dnech 17. července až 2. srpna 1945 na zámečku Cecilienhof v Postupimi u Berlína**.²⁴⁶ „Velká trojka“ naposledy jednala o transferu Němců dne 31. července 1945. Podle protokolu z jednání Postupimské konference ze dne 1. srpna 1945,²⁴⁷ resp. podle zprávy o konferenci tří velmocí v Berlíně ze dne 2. srpna 1945²⁴⁸ potvrdili čelní představitelé Sovětského svazu, USA a Velké Británie transport osob německé národnosti ze tří států, a to z Československa, Maďarska a Polska, prováděný spořádaně a humánně. Současně zmocnili Kontrolní radu v Německu, která měla za úkol jednak zjistit, kolik takových osob z těchto zemí již do Německa přišlo, a s ohledem na spravedlivé rozdělování příchozích Němců do jednotlivých okupačních pásem a na tamní situaci podat odhadem zprávu o tom, kdy a v jakém tempu by mohlo dojít k dalšímu odsunu. Do prozkoumání a vyřešení tohoto problému byly vlády příslušných zemí, z nichž se transfer měl uskutečnit, vyzvány k tomu, aby prozatím zastavily další

²⁴⁴ MANDLER, E., *Benešovy dekrety. Proč vznikaly a co jsou*, Praha, 2002, s. 36 – 43.

²⁴⁵ STANĚK, T., *Předpoklady, průběh a důsledky vysídlení Němců z Československa*, Ostrava, 1992, s. 37 – 38.

²⁴⁶ CHURÁŇ, M., *Postupim a Československo. Mýtus a skutečnost*, Praha 2001, s. 61.

²⁴⁷ KVAČEK, R. a kol., *Mezinárodní konference 1943 – 1945: Dokumenty*, Praha, s. 583 – 598.

²⁴⁸ KVAČEK, R. a kol., *Mezinárodní konference 1943 – 1945: Dokumenty*, Praha, s. 601 – 606.

vyhánění.²⁴⁹ Spojenecká Kontrolní rada v Berlíně se o výsledcích jí svěřených úkolů usnesla dne 20. listopadu 1945. Zprávu o tomto usnesení sdělili zástupci velmocí československé vládě zvláštními nótami ze dne 28. listopadu a 3. a 7. prosince roku 1945. Dále již československá vláda pokračovala podle požadavků obsažených v těchto nótách.²⁵⁰

2.2 Jednotlivé etapy odsunu

Vysídlování německého obyvatelstva z území osvobozeného Československa se dá rozdělit na dvě hlavní fáze. Tou první byl tzv. divoký odsun, k němuž docházelo od doby osvobození území Československa až do srpna roku 1945, kdy byla vláda vyzvána na základě dohod sjednaných na Postupimské konferenci k přerušení dalšího odsouvání. S ohledem na sjednané a upřesňované pokyny ze stran okupačních vlád v Německu následovala příprava druhé fáze, tzv. organizovaného (též řádného, soustavného či systematického) odsunu, s nímž bylo oficiálně započato v lednu roku 1946. Fáze organizovaného odsunu byla koncipována v zásadě do třech etap. V první z nich, která měla probíhat od počátku roku 1946 přibližně do poloviny roku 1946, neměly být odsouvány osoby pracující v důležitých průmyslových závodech a podnicích a v lesnictví či v zemědělství. Od června roku 1946 následovala druhá fáze, při níž mělo dojít k vysídlení zbývajících Němců, i Němců nasazených na práce ve vnitrozemí. I při této etapě měli být odsunu ušetřeni antifašisté, příslušníci národnostně smíšených manželství a specialisté se svými rodinnými příslušníky. V poslední etapě pak mělo dojít k vystěhování i kvalifikovaných pracovních sil z průmyslu a zemědělství.²⁵¹ Mimo tyto dvě fáze nevyhnutelného transferu existovala i možnost dobrovolného odchodu osob německé národnosti z území Československa. Zvlášť byla řešena také otázka transferu německých antifašistů. Podrobněji o fázích organizovaného odsunu i dobrovolného odchodu viz níže.

²⁴⁹ CHURÁŇ, M., *Postupim a Československo. Mýtus a skutečnost*, Praha 2001, s. 113 – 130.

²⁵⁰ PAVLÍČEK, V., *Otázka legality a legitimacy odsunu*, In: BENEŠ, Z. aj., *Rozumět dějinám*, Praha, 2002, s. 251 – 255.

²⁵¹ STANĚK, T., *Předpoklady, průběh a důsledky vysídlení Němců z Československa*, Ostrava, 1992, s. 62.

2.2.1 Situace v období před organizovaným transferem a tzv. divoký odsun

K migraci osob německé národnosti docházelo již během války a zejména pak v jejích posledních měsících, kdy probíhaly organizované evakuace obyvatel z válkou přímo ohrožených oblastí. Ke konci války se tak na území Protektorátu zdržovalo přibližně tři a půl milionů Němců. Nejednalo se pouze o německé starousedlíky, tedy ty, kteří měli československé státní občanství již před rokem 1938, ale také o říšské Němce, kteří zde žili již před uzavřením mnichovské dohody, ale i ty říšské Němce, kteří se na území Československa nastěhovali v důsledku zabránění pohraničí či během okupace. Mimo výše zmíněné skupiny se zde nacházelo také velké množství osob, které na území Protektorátu uprchly před bombardováním měst v Říši, a také ti, kteří prchali před blížící se frontou směrem na západ (např. karpatské Němce ze Slovenska).²⁵²

Touha odplaty za Mnichov a jeho následky v podobě nacistického teroru vyvolaly na sklonku války ve všech vrstvách společnosti silnou vlnu nacionalismu a odporu ke všemu německému. Při osvobozovacích bojích a týdnech po jejich ukončení vznikly zejména v pohraničí a v tzv. německých jazykových ostrovech podmínky, které daly příležitost k značně tvrdému, mnohdy až nelidskému zúčtování s Němci, a to bez ohledu na jejich osobní vinu či nevinu. Mnohých útrap přitom nebyli ušetřeni ani členové předválečných demokratických stran a organizací, osoby žijící v národnostně smíšených manželstvích, ale ani německy hovořící Židé. I veřejně prezentovaný negativní postoj československých politiků a jejich výzvy k definitivnímu řešení německé otázky vyvolávaly v řadě českých obyvatel pocit beztrestnosti a živily tak jejich hněv, mnohdy podporovaný i zištnými myšlenkami. Na ulicích se konaly různé lynče, „samosoudy“ a kruté exekuce.²⁵³

Prohlášení Němců za státně nespolehlivé osoby dekretem presidenta republiky č. 5/1945 Sb.²⁵⁴ umožnilo vojenským velitelům, úřadům, ale i revolučním bezpečnostním formacím uskutečnit akce, které měly řešit otázku dalšího pobytu Němců na území Československa. Za účelem izolace podezřelých osob vznikalo

²⁵² BENEŠ, Z., PEŠEK, J., Průběh odsunu In: BENEŠ, Z. aj., *Rozumět dějinám*, Praha, 2002, s. 203 – 208.

²⁵³ KUČERA, J., Odsun nebo vyhnání? Sudetští Němci v Československu v letech 1945 – 1946, Praha, 1991, s. 13.

²⁵⁴ Dekret presidenta republiky č. 5/1945 Sb., o neplatnosti některých majetkově-právních jednání z doby nesvobody a o národní správě majetkových hodnot Němců, Maďarů, zrádců a kolaborantů a některých organizací a ústavů ze dne 19. května 1945.

nesčetné množství záchytných, internačních a pracovních táborů. Naplňována byla i stávající vězeňská zařízení. Životní podmínky v těchto táborech a střediscích byly značně zhoršovány podvýživou a šířícími se nemocemi, nadto i zde docházelo k řadě excesů a projevů svévolné brutality.²⁵⁵

Nejzávažnějším důsledkem poválečného postupu vojenských, správních a bezpečnostních orgánů bylo nucené vysídlení Němců z jejich domovů, k němuž docházelo od konce války až do srpna roku 1945. Po vypovězení z domovů byla značná část Němců soustředěna v táborech či střediscích, mnozí byli nasazeni na práce, a to i do vzdálených míst, a další část pak byla pěšimi pochody či železničními transporty odsunuta za hranice. Průběh vystěhování Němců měl často radikální ráz a většinou se odehrával ve velmi krátkém časovém úseku (někdy i do půl hodiny), během kterého si směli Němci sbalit zavazadla v rozmezí třiceti až padesáti kilogramů, vzít si zásoby jídla na více než tři dny a také finanční částku od jedno sta do tří set říšských marek. Ne všude ale byla příprava a samotné provedení těchto tzv. **divokých (též lokálních, živelných odsunů)** odsunů stejná. Samozřejmě i při nich docházelo k různým tragickým událostem. Nicméně uskutečnění divokých odsunů odpovídalo původnímu záměru československé politické reprezentace, která požadovala pokud možno nejrychlejší transfer Němců z území osvobozené republiky, a to v co nejvyšší možné míře, neboť neopomíjela i možnost, že by britská a americká delegace při plánované Postupimské konferenci nevyslovila s odsunem souhlas.²⁵⁶ Jak již bylo uvedeno výše, byla československá vláda po skončení Postupimské konference vyzvána k přerušení dalšího „neorganizovaného“ transferu.²⁵⁷

Pro tuto fázi odsunu bylo typické rozlučování rodinných svazků, kdy část rodiny byla například odsunuta, některý z členů rodiny internován, jiný třeba nasazen na práce daleko od ostatních. Proto také množství osob využilo příležitosti k dobrovolnému odchodu z území Československa, a to buď za tím účelem, aby se vyhnuly nucenému odsunu, nebo aby se za hranicemi shledaly se svou rodinou.²⁵⁸

²⁵⁵ STANĚK, T., *Předpoklady, průběh a důsledky vysídlení Němců z Československa*, Ostrava, 1992, s. 43 – 44.

²⁵⁶ STANĚK, T., *Předpoklady, průběh a důsledky vysídlení Němců z Československa*, Ostrava, 1992, s. 44 – 45.

²⁵⁷ CHURÁŇ, M., *Postupim a Československo. Mýtus a skutečnost*, Praha 2001, s. 124.

²⁵⁸ STANĚK, T., *Předpoklady, průběh a důsledky vysídlení Němců z Československa*, Ostrava, 1992, s. 45.

2.2.2 Organizovaná fáze odsunu

Za účelem získání přehledu o počtu všech Němců (i Maďarů), kteří se v době na přelomu července a srpna 1945 zdržovali na území Československa, bylo třeba pořádit jmenné soupisy podle obcí. Soupisy měly být vyhotovovány místními národními výbory a měly obsahovat vždy běžné číslo, příjmení a jméno, rok narození, vzájemný rodinný poměr, zaměstnání a adresu. V menších obcích byly seznamy vyhotovovány podle čísel popisných, v městech poté podle ulic a dále podle domovních čísel. Rodinní příslušníci žijící společně v jednom bytě se vždy uváděli společně a od další rodiny bývali zpravidla odděleni silnější čarou. Nezbytností těchto soupisů bylo také uvedení jedné z osmi předepsaných kategorií,²⁵⁹ do níž byla rodina zařazena a na jejímž základě měly být následně rodiny zařazovány do jednotlivých transportů.²⁶⁰ Od dne 1. září 1945 vyhotovovaly okresní národní výbory a zasílaly ve čtrnáctidenních lhůtách (vždy k 1. a 15. dni měsíce) ministerstvu vnitra stručnou zprávu o průběhu odsunu Němců z jejich obvodu. Především šlo o uvedení počtu již odsunutých osob vzhledem k prvotnímu soupisu, ale i osoby, které opustily území republiky dobrovolně.²⁶¹

Československá vláda v reakci na dosažení shody v principech transferu německého obyvatelstva z Československé republiky, které bylo dosaženo na konferenci v Postupimi, vydala v srpnu roku 1945 rozkaz zastavit odsun Němců až do doby, než došlo k opatřením pro dopravení německých obyvatel do jejich nového domova. České úřady dostaly za úkol provést úplné sčítání lidu, aby tak zjistily, kteří Němci budou zařazeni do transportu a kteří tu mohou zůstat. Ti byli následovně roztrženi do kategorií na Němce, jejichž práce byla důležitá pro stát, a na Němce, kteří se zúčastnili hnutí za osvobození státu, kteří byli pronásledováni nacisty, nebo na ty, kteří mohli prokázat, že projevíli v době nesvobody protinacistickou činnost. Dále bylo třeba provést odhad majetku, aby bylo možno určit, který majetek bude Němcům zabaven, který si budou moci vzít s sebou, a který si budou moci ponechat ti Němci,

²⁵⁹ Podle výnosu ministerstva vnitra č. j. B-300/116-28/7-45 ze dne 28. července 1945: 1. kategorie – okupanti, tj. Němci a Maďaři, kteří se nastěhovali na území Československé republiky po 1. říjnu 1938; 2. kategorie – provinilci, pokud nebyli již zajištěni (zvláště průbojní nacisté, kteří ostentativně vystupovali s odznakem strany); 3. kategorie – bývalí veřejné zaměstnanci, kteří se stali zrušením služebního poměru nezaměstnanými; 4. kategorie – zemědělci; 5. kategorie – majitelé podniků a živností; 6. kategorie – příslušníci svobodných povolání; 7. kategorie – dělníci; 8. kategorie – různí.

²⁶⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Opis výnosu ministerstva vnitra č. j. B-300/116-28/7-45 ve věci tvorby seznamů pro odsun Němců a Maďarů z Československé republiky ze dne 28. července 1945.

²⁶¹ Tamtéž.

kteří zde zůstanou. Během této přípravné fáze nesměl být žádný Němec odsunut, ani mu nesměl být zabaven majetek.²⁶² Přesto některé národní výbory a správní komise přikračovaly k dalším odsunům. Avšak spojenecká místa vracela odeslané transporty zpět do Československa. Tyto samovolně prováděné a neoprávněné počiny způsobovaly jak velké stravovací a ubytovací, tak i dopravní potíže.²⁶³

Na základě zkušeností z předchozího dílčího odsunu bylo třeba každého do odsunu zařazeného Němce před odjezdem náležitě prověřit jak po stránce zachovalosti, tak i po stránce politické minulosti. Výsledek šetření zaznamenávaly příslušné správní a bezpečnostní orgány do průkazu totožnosti, jenž byl každému odsouvanému Němci před transportem vydán. V této době byly z odsunu vyjímány rovněž všechny osoby, které se dopustily v době nesvobody zločinu trestaného podle dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb.²⁶⁴ Jednalo se hlavně o funkcionáře NSDAP a příslušníky SS. Tito jedinci měli být až do svého předání mimořádným lidovým soudům zajištěni odděleně od ostatních osob německé národnosti.²⁶⁵

Přestože ještě nebyl přesně určen termín, kdy mělo být započato se soustavným prováděním odsunu německého obyvatelstva, bylo z nařízení Osídlovacího úřadu v Praze přikročeno u okresních národních výborů (okresní správních komisí) k vyhotovování evidence Němců, kteří přicházeli v úvahu pro první etapu odsunu. Provádění soustavného odsunu mělo být řízeno centrálně, a proto bylo nezbytné s touto přípravou již započít. V případě, že by okresní národní výbory ve stanovené lhůtě nepředložily přesnou evidenci Němců, vystavovaly se nebezpečí, že v jejich obvodu bude přikročeno k odsunu až později. V této evidenci měl být uveden počet Němců umístěných ve sběrných táborech, které bylo možné odsunout neprodleně, aniž by jejich odchodem vznikly podstatné hospodářské ztráty. Dalším údajem v této evidenci byl počet do té doby volně bydlících Němců, kteří nebyli zařazeni v pracovním procesu, a tudíž by jejich odsunem nevznikly problémy národohospodářského rázu, to znamená

²⁶² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 214, kar. 13, Opis rozkazu generálmajora Harmona z 94. pěší dělostřelecké divize ve věci přesídlení německého obyvatelstva ze dne 23. srpna 1945.

²⁶³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/927-Ref.B. ve věci neoprávněného provádění odsunu Němců ze dne 17. října 1945.

²⁶⁴ Dekret presidenta republiky č. 16/1945 Sb. o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech.

²⁶⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Oběžník Zemského národního výboru v Praze, Komise pro osídlování pohraničí č. 97 ve věci prověřování Němců určených k odsunu ze dne 17. října 1945.

například pensisté, přestárlí a práce neschopní atd. V obou případech zde byl uváděn i údaj o tom, zda se jednalo o děti do čtrnácti let věku, o dospělé jedince od 14 do 60 let, nebo o osoby nad 60 let, důležité bylo i rozlišení pohlaví. Základní odsunovou jednotkou byla rodina (rodiče a děti, příp. prarodiče a vnoučata), která byla zásadně odsouvána pohromadě, tudíž nesmělo dojít k tomu, že by byl jeden člen rodiny z odsunu vyjmut a zbytek rodiny byl odsunut z území republiky.²⁶⁶

V tomto přípravném období mohly nadále dobrovolně odcházet osoby německé národnosti za hranice Československé republiky za předpokladu, že žadatelům o dobrovolný odchod bylo příslušným okresním národním výborem (okresní správní komisi) nebo úřadem národní bezpečnosti vydáno potvrzení, že se v době zvýšeného nebezpečí neprovinili proti republice, ani proti československému lidu, a že proti nim nebylo zahájeno trestní řízení nebo vyšetřování. Specialistům, odborníkům a zvláště kvalifikovaným zaměstnancům, kteří pracovali v sektorech důležitých pro hospodářský život státu, nebyl dobrovolný odchod povolován. Opatrně se s povolováním odchodu postupovalo i při žádostech většího počtu německých zaměstnanců, aby nedošlo k omezení provozu v důležitých podnicích. Žadatel musel okresnímu národnímu výboru (OSK) prokázat, že spojenecké orgány v pásmu, do kterého hodlal odejít, neměly proti jeho zamýšlenému příchodu námítky. Odcházející jedinec si s sebou směl vzít zavazadla o maximální hmotnosti do třiceti kilogramů včetně potravin na sedm dní a veškeré náklady spojené s cestou do zahraničí si musel hradit sám z vlastních prostředků.²⁶⁷

Předsednictvo vlády schválilo na své schůzi, konané dne 14. prosince 1945, **Směrnici k provádění soustavného odsunu (transferu) Němců z území Československé republiky** (dále Směrnice). Jednalo se o všeobecně závazné pokyny pro všechny úřady a orgány veřejné správy, jenž se podílely na provádění odsunu, a jejím vydáním okamžitě pozbyly platnosti všechny dosavadní pokyny a příkazy týkající se transferu, které byly v rozporu s touto novou Směrnicí. To byly zejména pokyny ministerstva vnitra ve věci dobrovolného odsunu Němců. Otázka odsunu německých antifašistů byla řešena zvlášť. Všechny orgány, spolupůsobící při transferu

²⁶⁶ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 216, kar. 13, Oběžník Osidlovacího úřadu v Praze č. j. 953/45 ve věci evidence Němců, přicházejících v úvahu pro první etapu odsunu ze dne 25. října 1945.

²⁶⁷ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 273, kar. 24, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/951/45-Ref.B. ve věci dobrovolného odchodu Němců z Československa ze dne 18. října 1945.

Němců z území Československa, byly v souladu s ustanovením Směrnice povinny zajistit provádění odsunu způsobem lidským a spořádaným. Provinění proti tomuto základnímu principu bylo stíháno co nejpřísněji. Zvláštní důraz byl kladen při výběru osob určených k transportu také na smíšená manželství.²⁶⁸

Osoby určené k odsunu byly před vypravením transportu po určitou, nezbytně dlouhou dobu soustřeďovány ve sběrných střediscích. Sběrná střediska, v nichž byly tyto osoby soustřeďeny, vznikla z již zřízených středisek národních výborů, sborů národní bezpečnosti nebo vojenských, která za sběrná střediska prohlásila a obvod jim určilo ministerstvo vnitra. Soustřeďení se provádělo postupně, tzn., že zpravidla nedocházelo k tomu, že by Němci z jedné oblasti střediska byli soustřeďeni a odsunuti najednou, ale dělo se tak po částech. Jednotlivé okresní národní výbory (okresní správní komise) musely ve svých sběrných střediscích zajistit pro soustřeďené osoby přiměřené ubytování a hromadné stravování.²⁶⁹ Osoby soustřeďené ve sběrných střediscích byly následně dopravovány do středisek odsuvných, které byly zřizovány v příhodných místech nedaleko hranic. Stravování osob, které převzala vojenská správa k jejich přepravení do odsuvného střediska, zajišťovala sama československá vojenská správa. V odsuvných střediscích pak byly také uskladněny potraviny, kterými byly odsouvané osoby vybavovány. Opatřování těchto potravin měl na starosti velitel odsuvného střediska, který je sjednával s ministerstvem výživy. Z těchto odsuvných středisek byly po jejich převzetí orgány spojeneckých armád transporty s odsouvanými osobami dopraveny přes hranice do Německa.²⁷⁰

Vymezení kompetencí příslušných orgánů veřejné správy spolupůsobících při odsunu stanovila výše zmiňovaná Směrnice. Soustavný odsun Němců z území republiky řídilo ministerstvo vnitra skrze vládního zmocněnce pro provádění odsunu a provádělo prostřednictvím oblastních orgánů za spolupráce okresních národních výborů (okresních správních komisí), úřadů národní bezpečnosti, místních národních výborů (místních správních komisí), sborů národní bezpečnosti, úřadů ochrany práce a vojenské správy. Přípravu a organizaci odsunu zajišťovaly tedy okresní národní

²⁶⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B 300/1990 ref. B. ve věci schválení Směrnice k provádění soustavného odsunu (transferu) Němců z území Československé republiky ze dne 31. prosince 1945.

²⁶⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Směrnice ministerstva vnitra k provádění soustavného odsunu (transferu) Němců z území Československé republiky č. j. B-300/1990.

²⁷⁰ Tamtéž.

výbory (okresní správní komise) výlučně na základě příkazů a pokynů ministerstva vnitra (vládního zmocněnce pro provádění odsunu), nebo oblastních orgánů ministerstva vnitra (přednostů oblastních osidlovacích úřadoven), nebo jejich oprávněných zástupců (styčného důstojníka SNB při oblastní osidlovací úřadovně).²⁷¹ Konečné provedení odsunu, tedy převzetí Němců ze sběrných středisek a dopravení transportu na hranice a jeho předání příslušným okupačním úřadům měla na starosti vojenská správa za spolupůsobení orgánů dopravy.²⁷²

Z rozhodnutí vlády československé republiky byla při ministerstvu zdravotnictví zřízena **Epidemická ústředna pro odsun**, na níž se měli obracet všichni lékaři okresních národních výborů v případě otázek souvisejících s řádným odsunem Němců z hlediska zdravotního, a která vydávala nezbytná opatření v oboru zdravotnické služby po celou dobu provádění odsunu. Ústředním vedením a dozorem pro zdravotnická opatření byli vládou pověřeni doc. Dr. František Patočka a MUDr. Karel Raška. V jejich nepřítomnosti je ve vedení ústředny zastupoval odborný rada MUDr. Vratislav Fučík.²⁷³

Veškerou správu konfiskovaného nepřátelského majetku vykonával podle dekretu presidenta republiky č. 108/1914 Sb.²⁷⁴ Fond národní obnovy v Praze, ke kterému mohly okresní národní výbory podávat žádosti o výpomoc v případech, kdy ani vlastní zabavený majetek Němců, ani nashromážděné textilie a obuv z domácností odsunutých Němců nestačily ke krytí potřeb a vybavení Němců pracujících v pracovních táborech, přikázaných na práci či Němců určených k odsunu. V takovýchto žádostech muselo být přesně uvedeno, o kolik osob německé národnosti

²⁷¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/2819-46-Ref.B. ve věci vymezení věcné příslušnosti veřejných orgánů spolupůsobících při odsunu ze dne 26. dubna 1946.

²⁷² Tamtéž.

²⁷³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Oběžník Zemského národního výboru v Praze č. 158 ve věci odsunu obyvatelstva německé národnosti u Československé republiky ze dne 28. ledna 1946.; Doc. Dr. František Patočka, přednosta bakteriologicko-serologického ústavu při Karlově univerzitě v Praze, dále MUDr. Karel Raška, přednosta IV. oddělení Státního zdravotního ústavu v Praze a MUDr. Vratislav Fučík, referent na ministerstvu zdravotnictví pro agendu související s odsunem Němců.

²⁷⁴ Dekret presidenta republiky č. 108/1945 Sb., o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondech národní obnovy.

se jedná, zda jsou to muži, ženy nebo děti a především počet a druh žádaného šatstva, prádla, obuvi, ale i příkrývek, jichž byla potřeba zejména pro odsouvané.²⁷⁵

2.2.2.1 Odsun Němců do amerického okupačního pásma

Po dohodě zástupců československých úřadů řídících odsun Němců a orgánů americké vojenské správy, jež byly pověřeny přijímáním odsouvaných, bylo možné přikročit k pečlivé přípravě prvních transportů za bezpodmínečného dodržení pokynů, stanovených ministerstvem vnitra. S ohledem na zimní období a na nutnost bezzávadného způsobu provádění kvůli zvýšené pozornosti dopisovatelů různých zahraničních listů měl být odsun prováděn zprvu v poměrně malém rozsahu a to jen z okresů, v nichž byly řádně učiněny všechny přípravy pro odsun. Odsun do ruského okupačního pásma zatím nepřicházel v úvahu. Přednostně do transportu měly být zařazeny osoby, které tvrdily, že mají v americkém okupačním pásmu nějakého příbuzného. Němci, kteří pocházeli z Německa, tzn. uprchlíci či okupanti, směli být do transportu zařazeni jen v případě, že jejich původní bydliště – předtím než dorazili do Československa – bylo na území, které patřilo do amerického okupačního pásma. V této fázi neměly být do transportu zařezovány opuštěné děti (popř. sirotci), které nebyly v péči některé z odsunovaných rodin. Tyto děti byly shromažďovány a připravovány pro něm byl společný pozdější transport (viz níže). Stejně tak choromyslné osoby byly určeny pro zvláštní hromadný transport v pozdějších fázích odsunu. Do transportu nesměly být taktéž zařazovány osoby s podezřením na nakažlivou chorobu, nebo ty osoby, které potřebovaly nemocniční ošetření. Do odsunu byly zařazovány až tehdy, když úřední lékař potvrdil, že jsou odsunu schopné, nebo již pominulo nebezpečí nákazy. Dočasně byly z odsunu vyjmuty i těhotné ženy v období šesti týdnů před porodem a matky šest týdnů po porodu. Odsun rodiny dotyčné ženy byl rovněž prozatímně odložen.²⁷⁶

Pro každou osobu, včetně dětí a kojenců, zařazenou do transportu mířícího do amerického okupačního pásma byly vydávány tzv. přepravní lístky. Kromě kulatého razítka příslušného okresního národního výboru (OSK) obsahovaly jméno a příjmení

²⁷⁵ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B 300/162-Dr.T./Pr.-11.1.46 ve věci nedostatečného vybavení Němců a výpomoci okresům ze zásob Fondu národní obnovy ze dne 11. ledna 1946.

²⁷⁶ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 219, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/168-46 ve věci odsunu Němců do amerického okupačního pásma ze dne 11. ledna 1946.

odsouvaného, stáří, pohlaví, národnost, trvalé bydliště, zaměstnání a poté místo, kam by si dotyčný přál odejít. K rubrice povolání byl vyhotoven přehled anglických výrazů pro nejčastější povolání a zaměstnání, a to za účelem usnadnění vyplňování přepravních lístků pověřenými osobami ve sběrných střediscích. Ke každému transportu byl podle stejných zásad vyplňován jmenný seznam osob v něm zařazených, tzn. s udáním stejných dat jako v případě přepravních lístků. Tyto seznamy byly vyhotovovány v pěti exemplářích, z nichž tři stejnopisy byly odevzdávány při nakládání transportu jeho veliteli a po jednom stejnopise pak bylo zasláno okresnímu národnímu výboru a oblastní osidlovací úřadovně. Za účelem vyplňování lístků a sepisování seznamů bylo třeba zajistit neprodleně ve všech sběrných střediscích dostatečný počet způsobilých osob. Mohlo být použito i Němců nalézajících se ve středisku za předpokladu, že bylo zajištěno jejich přesné a podle pokynů správné plnění jim zadané práce. Spolu se jmennými seznamy obdržel velitel transportu také lékařské osvědčení o zdravotní nezávadnosti osob zařazených do transportu, které musely být všechny před odsunem lékařem prohlédnuty, zda netrpí nějakou epidemickou chorobou. V každém transportu byly také jako doprovod zařazeny minimálně dvě osoby pomocného zdravotního personálu s nezbytným vybavením k poskytování případné první pomoci, jež se ale pokaždé vracely vlakem zpět.²⁷⁷

Účastníci transportu byli vybavováni zavazadly podle platných ustanovení Směrnice k provádění soustavného odsunu. Pokud to okolnosti v transportu dovolily, nemělo jim být bráněno v tom vzít si s sebou zavazadla ve váze nejméně padesát kilogramů a především také nejnútnejší kuchyňské nádobí, teplé šatstvo a prádlo, ložní prádlo, pokrývky, podušky a peřiny.²⁷⁸ Protože se vyskytlo několik případů, kdy byl termín odsunu sdělen Němcům několik dní dopředu a byli upozorněni na to, aby si na cestu připravili zavazadla do třiceti kilogramů, ničili a spalovali majetek, který si nemohli vzít s sebou. Tím docházelo k nežádoucímu ničení v té době již národního majetku a bylo třeba lhůtu mezi oznámením a samotným transportem zkrátit tak,

²⁷⁷ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 219, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/168-46 ve věci odsunu Němců do amerického okupačního pásma ze dne 11. ledna 1946.

²⁷⁸ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 219, kar. 13, Dodatek ze dne 19. ledna 1946 č. j. B-300/360/46 k výnosům ministerstva vnitra č. j. B-300/168-46 ze dne 11. ledna 1946 a č. j. B-300/270-46 ze dne 16. ledna 1946 ve věci odsunu Němců do amerického okupačního pásma.

aby Němci do odsunu určení, neměli čas zanechané věci znehodnotit.²⁷⁹ Ke změně oproti ustanovení Směrnice došlo v povolení vývozu peněz odsouvaným. Původně se jednalo o jeden tisíc říšských marek na rodinu. Ministerstvo vnitra ve svém výnosu z dne 19. ledna 1946 povolilo vzít si tisíc říšských marek pro každou osobu.²⁸⁰ Přesto v průběhu příprav vládly ohledně finančního vybavení odsunovaných Němců určité nejasnosti. Nadále však platilo, že odsunovaný, který měl dostatečné množství markových platidel v hotovosti nebo na vázaném vkladu, směl vyvést pro každého člena rodiny jeden tisíc říšských marek. Těm, kteří neměli dostatek financí, byla pak vyplacena částka dvě stě říšských marek na osobu. Celkový obnos peněz potřebných pro vybavení jednotlivých transportů vyplácela příslušná filiálka Národní banky do rukou velitele sběrného střediska, nebo jeho zmocněnce na základě žádanky okresního národního výboru. Jako podklad pro stanovení celkové částky sloužily jednoduché jmenné seznamy odsouvaných. Vyhotovovaly se ve dvou stejnopisech, jeden pro velitele transportu a jeden pro okresní národní výbor, na nichž hlava rodiny vždy svým podpisem stvrdila, že převzala peníze určené pro členy jeho rodiny.²⁸¹ Co se týkalo zásobování, byli odsouvaní během transportu stravováni ve zvláštních nádražních stravovnách, které zřizovala vojenská správa. Podle Směrnice si také každý mohl s sebou vzít potraviny nepodléhající zkáze na dobu sedmi dní. Nad to musel být každý transport vybaven ještě zásobami potravin na tři dny pro každou přepravovanou osobu. Základem pro stanovení množství zásob byla přidělová dávka potravin pro Němce, s výjimkou potravin, které nelze převážet. Zásoby byly předávány hromadně veliteli transportu při nakládání.²⁸²

Každá transportní vlaková souprava se skládala ze čtyřiceti vagonů, jež byly vždy navenek označeny viditelnými pořadovými číslicemi. V jednotlivých vagoněch pak mohlo být přepravováno maximálně třicet osob. Pro hladký průběh odsunu bylo zapotřebí rozčlenit účastníky připravovaného transportu do skupin po třiceti již ve sběrném středisku a následně je zapsat podle pořadí jednotlivých vagonů do jmenných seznamů. Z každého vagonu byl pak vždy určen jeden spolehlivý jedinec

²⁷⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. Zs-3621-7/2-46 ve věci předčasného vydávání vyhlášek o odsunu ze dne 6. února 1946.

²⁸⁰ Tamtéž.

²⁸¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/1129 ve věci vybavování odsunovaných Němců markovými platidly ze dne 15. února 1946.

²⁸² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 219, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/168-46 ve věci odsunu Němců do amerického okupačního pásma ze dne 11. ledna 1946.

tzv. pořadatelem pro svou vagónovou skupinu. Měl za úkol vyhotovit si neprodleně pro svou skupinu jmenný seznam, dohlížet na to, aby se do jeho skupiny nepřipletl někdo, kdo do ní nepatřil, nebo naopak aby se z jeho skupiny nikdo neztratil. Dále dohlížel také na pořádek při nakládání transportu a po dobu cesty měl také udržovat ve skupině klid. Všichni členové jednotlivých vagónových skupin byli povinni uposlechnout pokynů svého pořadatele.²⁸³

Základní odsunovanou jednotkou, jak již bylo výše zmíněno, byla rodina. V případech, kdy byli Němci z pohraničí přikazováni na práce v jiných okresech, zejména ve vnitrozemí, bez rodiny, ukázalo se jako problém tuto zásadu stanovenou Směrnicí dodržet. Aby mohlo dojít ke sloučení takto rozdělených rodin za účelem odsunu, musely okresní národní výbory (OSK), eventuálně místní národní výbory (MSK) podat žádost okresním úřadům ochrany práce ve svém obvodu, aby učinily příslušná opatření a na práci v jiném okrese přikázaného Němce vrátili. Toto opatření platilo pouze a výhradně za účelem spojení rodin určených k odsunu.²⁸⁴ V případech, kdy nebylo možno dotyčnou osobu pro nepostradatelnost a nenahraditelnost uvolnit, o čemž musel příslušný úřad ochrany práce vydat potvrzení, byl převezen zbytek rodiny na práce přiděleného Němce do místa, kde se v té době odloučený člen rodiny nacházel. Před odjezdem byla rodina vybavena stejným způsobem, jako kdyby se jednalo o její odsun za hranice. Zaměstnavatel odloučeného člena měl povinnost rodinu převzít a postarat se i o její ubytování a stravování. Pokud tak neučinil, byl mu u něho pracující Němec okamžitě odebrán a poslán za svou rodinou za účelem jejich společného odsunu.²⁸⁵

V březnu roku 1946 na žádost zástupců amerických vojenských okupačních úřadů přestali být prozatímně do transportů zařazováni Němci, kteří nepocházeli z Československa, tzn. ti, kteří se na území republiky dostali například jako uprchlíci. Rozptyl těchto říšských Němců do jejich domovů byl ztížen právě

²⁸³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. 213, kar. 13, Dodatek k výnosům ministerstva vnitra (ze dne 11. ledna 1946, č. j. 300/168-46) č. j. B300/270 ve věci odsunu Němců do amerického okupačního pásma ze dne 16. ledna 1946.

²⁸⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/1239 ve věci uvolňování německých pracovních sil, přidělených na práci ve vnitrozemí za účelem odsunu ze dne 21. února 1946.

²⁸⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/3027-18/4-46 ve věci slučování rodin osob pracujících v zemědělství mimo okres jejich původního bydliště za účelem odsunu ze dne 9. května 1946.

plánovaným rozmíst'ováním jednotlivých transportů. Proto k jejich odsunu mělo dojít později a od této doby byli do transportů mířících do amerického okupačního pásma zařazováni výlučně českoslovenští (sudetští) Němci. Nicméně ministerstvo vnitra vyžadovalo od okresních národních výborů do konce měsíce března předložení zpráv se stanovením počtů Němců, pocházejících z Německa, s uvedením, kolik z nich patří do jednotlivých okupačních pásem.²⁸⁶

Po dalších jednáních se zástupci americké okupační vojenské správy bylo přikročeno také ke spojování rodinných celků rozdělených z důvodu uvěznění hlavy rodiny za účelem jejich společného odsunu. Již dříve ale byla československými úřady učiněna určitá opatření, aby byla dána přednost odsunu Němců z území republiky před jejich trestním stíháním a vězněním, jestliže se jednalo o tzv. hromadné válečné zločince, tedy osoby, které se podle dekretu presidenta republiky č. 16/1945 Sb.²⁸⁷ provinily pouze členstvím v NSDAP či jejích složkách a útvech. V případě policejní vazby bylo nutno uvolnění živitele rodiny vyžádat u bezpečnostního referátu okresního národního výboru (OSK), v případě vyšetřovací soudní vazby pak u úřadu veřejné obžaloby a veřejných žalobců mimořádných lidových soudů. Ve jmenných seznamech sestavovaných pro transport se poté uváděly do poznámky příslušná hesla (fanatical nazist, SS, SA aj.), aby byla dána případná možnost americkým úřadům trestně stíhat takovéto osoby na jejich území.²⁸⁸

Od prvního května 1946 mohlo být přikročeno i k odsunu říšskoněmeckých příslušníků původem z amerického okupačního pásma. Podmínkou pro jejich odsunutí bylo vyčlenění samostatných vagónů transportu (poslední vagóny) a vyhotovení zvláštního jmenného seznamu. Protože vagón s říšskými Němci nebylo možné doplňovat Němci sudetskými, bylo potřeba dbát na stanovení jejich počtu tak, aby byly

²⁸⁶ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 219, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/1795-46 ve věci zákazu zařazování Němců pocházejících z Německa do transportů odsunovaných do amerického okupačního pásma ze dne 12. března 1946.

²⁸⁷ Dekret presidenta republiky č. 16/1945 Sb. o potrestání nacistických zločinců, zrádců a jejich pomahačů a o mimořádných lidových soudech.

²⁸⁸ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 219, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/2852-46-vl. ve věci pozměnění a doplnění určitých opatření k odsunu Němců do amerického okupačního pásma ze dne 15. dubna 1946.

jednotlivé vagóny plně obsazeny (30 osob na vagón) a nedošlo k celkovému početnímu snížení do transportu zařazených osob.²⁸⁹

Kromě již dříve ustanovovaných vagónových pořadatelů nově přibyla funkce tzv. hlavního pořadatele (vlakového dohlázele), který měl dbát na pořádek a klid během cesty. Tento jedinec byl označen barevnou ramenní páskou s nápisem *train supervisor* a sejným nápisem bylo nutno opatřit i vagón, ve kterém jel. Jednotliví vagónoví pořadatelé byly od této chvíle rovněž označovány barevnými páskami s nápisem a číslem jejich vagónu. K dřívějším povinnostem jim přibyl i úkol od všech osob v jejich vagónu před odjezdem vybrat osobní doklady a přepravní lístky a vydat jim je až při příjezdu do Německa a po svolení příslušných amerických orgánů. Stejně tak byli zodpovědní za to, že nikdo z cestujících až do úředního svolení neopustí transport.²⁹⁰ Ode dne 1. května 1946 došlo také ke změně transportních vlaků. Transport začal být sestavován z vagónů UNRRA, které se už nevracely zpět do Československa, jako tomu bylo doposud. Z toho důvodu muselo být opatřeno každé sběrné středisko dostatečným počtem schůdků či můstků, potřebných při vagónování, které se nenakládaly do vagónů, ale zůstaly uschovány v nakládací stanici pro další transport. Ale i nadále byly jednotlivé vagóny označovány pořadovými číslicemi.²⁹¹

Osoby, které se pokusily o ilegální přechod hranic do amerického okupačního pásma a byly dopadeny, byly u nás stíhány podle ustanovení § 12 zákona č. 55/1928 Sb.²⁹² Ti, kteří byli dopadeni americkými úřady na německém území, měli být potrestáni přísnějšími tresty. Proto okresní národní výbory (OSK) v pohraničí, sousedící s americkým okupačním pásmem vyvěšovaly vyhlášky s upozorněním na hrozící trestní stíhání při dopadení ve snaze o ilegální opuštění území republiky.²⁹³

V důsledku neustálých problémů ohledně vymezení rodiny jako základní odsunované jednotky, došlo na začátku května 1946 mezi československými a americkými okupačními orgány k ujasnění tohoto pojmu. Za rodinu se pokládala

²⁸⁹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 219, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/2852-46-vl. ve věci pozměnění a doplnění určitých opatření k odsunu Němců do amerického okupačního pásma ze dne 15. dubna 1946.

²⁹⁰ Tamtéž.

²⁹¹ Tamtéž.

²⁹² Zákon č. 55/1928 Sb., o cestovních pasech.

²⁹³ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 219, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/2852-46-vl. ve věci pozměnění a doplnění určitých opatření k odsunu Němců do amerického okupačního pásma ze dne 15. dubna 1946.

rodina v užším smyslu, tzn. svazek pokrevně spřízněných osob závislých na živiteli, jestliže s ním žily bezprostředně před odsunem ve společné domácnosti. To znamená manželé a jejich děti do osmnácti let. Rodiče manželů a dospělé děti přes osmnáct let, případně i vnoučata byli za rodinu považováni jen tehdy, pokud bydleli před odsunem ve společné domácnosti, byli práce neschopní a tudíž odkázaní na živitele rodiny. Pokud byl člen rodiny (i v případě živitele) ve vazbě, nebo si odpykávat trest na svobodě delší než jeden rok, nebyla rodina pokládána za roztrženou. Toto ujednání mělo zpětný účinek s datem platnosti od prvního května 1946. Osoby, které nebyly americkými úřady převzaty z důvodu odporujícímu této dohodě, byly převzaty dodatečně mimo pravidelné transporty.²⁹⁴ Poté, co si zadržení rodinní příslušníci odpykali trest, nebo byli z vězení propuštěni, měli být zařazováni do transportů, mířících do okupačních pásem, v nichž se nacházel zbytek jejich rodiny. Pokud z jejich okresu nebyly vypravovány transporty do příslušného pásma, bylo těmto osobám umožněno odjet za rodinou na individuální cestovní povolení, nebo pokud se jednalo o větší počet osob, byla oblastní osidlovací úřadovnou sjednána přeprava do sběrného střediska nejbližšího okresu, z něhož byly vypravovány transporty do požadovaného pásma.²⁹⁵ V otázce smíšených manželství, kde nebyl podle příslušných ustanovení vyjmut z odsunu německý manžel československé státní příslušnice, nesměla být ona, ani jejich nezletilé děti českého původu odsouvány společně s manželem hromadným transportem. Byla jim však nabídnuta možnost vystěhovat se i s dětmi za manželem. Trojjazyčně vyhotovené povolení k překročení hranice jim bylo vydáno okresním národním výborem (OSK), v jehož obvodu bydleli. Jejich dobrovolný odchod a manželův odsun měly probíhat přibližně ve stejnou dobu.²⁹⁶

S ohledem na hospodářskou situaci v oblastech spravovaných americkou okupační správou, na množství odsunutých a uprchlíků nacházejících se v té době na tomto území a v obavách z nadcházející zimy vyjednali zástupci americké okupační vojenské správy s československými orgány změny podmínek pro další transfer Němců

²⁹⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitř. č. j. B-300/3574 ve věci rozlučování rodinných svazků při odsunu ze dne 10. května 1946.

²⁹⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 219, kar. 13, Výnos ministerstva vnitř. č. j. B-300/4112-46 ve věci závad při odsunu Němců do amerického okupačního pásma ze dne 28. května 1946.

²⁹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 214, kar. 13, Oběžník Okresního národního výboru v Prachaticích č. j. 636/pres ze dne 19. června 1946, opis výnosu ministerstva vnitř. č. j. B-300/3961-46-Ref.B. ze dne 11. června 1946 ve věci opětovných závad při výběru osob určených k transportu.

z československého území s platností ode dne 1. července 1946.²⁹⁷ Od této doby si s sebou mohl vzít každý odsunovaný Němec zavazadlo ve výši sedmdesáti kilogramů, obsahující jeho vlastní svršky a předměty nezbytně nutné k výkonu jeho zaměstnání či povolání (pokud tyto předměty nebyly Směrnicí výslovně zakázány). Odsunovaní měli být příslušnými úřady dopředu upozorněni na přípustnou váhu zavazadel a bylo jim doporučeno v jejich vlastním zájmu, aby si s sebou v zavazadle odvezli věci, kterých bylo v Německu nedostatek (např. kuchyňské nádobí a nářadí, ložní prádlo, příkrývky a peřiny, menší ruční zemědělské či řemeslnické nástroje a nářadí). Zvláště mělo být dbáno na to, aby byl každý Němec řádně oblečen a obut. V případě, že se některým osobám nedostávalo jejich dostatečného vybavení z vlastních potřeb, byl příslušný okresní národní výbor (okresní správní komise) povinen poskytnout odcházejícím Němcům chybějící věci.²⁹⁸ Každý odsouvaný Němec si s sebou směl vzít také snubní prsten, hodinky a budík, jestliže nebyly z drahých kovů, bibli, potřebné osobní doklady i spořitelni a šekové knížky, vydané říšskoněmeckými ústavy a doklady o vlastnictví majetku v Německu, pokud nebyl jeho vývoz zakázán československými právními předpisy. Navíc každá odsunovaná osoba obdržela od československých úřadů pět set říšských marek, které za všechny členy převzala a podpisem stvrdila hlava rodiny.²⁹⁹ Dalšího rozšíření povinností se dostalo vagónovým dohlížitelům. Kromě již dříve stanovených úkolů měli dbát na to, aby po dobu transportu bylo v jejich vagónu dostatečné množství pitné vody, a kontrolovat zdravotní stav přepravovaných osob, zejména těch starších.³⁰⁰ Ode dne 1. července 1946 měli všichni odsunutí Němci také za úkol poskytnout krátkým sdělením okresnímu národnímu výboru (OSK), který provedl jejich odsun, svou novou adresu v Německu. Příslušný okresní národní výbor (OSK) pak zapisoval tyto adresy do rubriky „poznámka“ ve stejnopise seznamu odsunutých osob, který u nich byl uložen. Tato evidence měla sloužit k tomu, aby byly

²⁹⁷ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 219, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/4816 ve věci doplnění a změn stávajících podmínek pro odsun Němců do amerického okupačního pásma ze dne 20. června 1946.

²⁹⁸ Tamtéž.

²⁹⁹ Tamtéž.

³⁰⁰ Tamtéž.

úřady schopny případně informovat příbuzné pátrající po současném bydlišti odsunutých Němců.³⁰¹

2.2.2.2 Odsun Němců do ruského okupačního pásma

Po sjednání úmluvy mezi československými orgány a zástupci sovětské vojenské okupační správy v Německu bylo možné přikročit ode dne 10. června 1946 také k odsunu Němců do ruského okupačního pásma. S ohledem na dopravně technické možnosti byly do tohoto pásma vypravovány transporty ze všech politických okresů v obvodech žatecké, litoměřické, liberecké, pražské a trutnovské oblastní osidlovací úřadovny. Do sovětského okupačního pásma byli odsouváni také Němci ze Slovenska a podle potřeby i slezští uprchlíci (tzv. národní hosté) z politických okresů, v nichž se jich do té doby zdržovalo větší množství a kde bylo možné provádět současně odsun do ruského i amerického okupačního pásma.³⁰² Stejně jako při odsunu do amerického okupačního pásma, tak i do ruského okupačního pásma platily při výběru osob k odsunu zásady o ucelených rodinách, které bylo nutno dodržovat. Avšak do ruského okupačního pásma mohli být kromě sudetských Němců odsouváni nejen všichni říšskoněmečtí příslušníci, ale také Němci např. z Jugoslávie, Rumunska apod. Nemuseli cestovat dokonce ani odděleně od československých Němců, jako to vyžadovaly americké okupační úřady.³⁰³ Ze zdravotního hlediska byly z odsunu vyloučeny, podobně jako z transportů mířících do amerického okupačního pásma, osoby stížené epidemickými nemocemi nebo z nich podezřelé až do jejich vyléčení nebo uplynutí karanténní doby. Dále byly z odsunu vyloučeny ženy šest týdnů před porodem a šest týdnů po něm. Osoby, které potřebovaly zdravotní péči, vyjma těch z odsunu dočasně vyloučených, byly odsouvány normálními transporty, ale ve zvláštních vagónech se zdravotní péčí a odděleně od osob zdravých. Pro choromyslné jedince byly později připraveny zvláštní transporty. Ke každému transportu bylo vyhotovováno pouze německy znějící lékařské osvědčení o tom, že všechny osoby v něm zařazené byly odšívěny a prohlédnuty lékařem, a že mezi nimi není nikdo, kdo by měl být ze zdravotního hlediska z odsunu vyloučen. Toto osvědčení podepisoval jednak český

³⁰¹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 219, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/4816 ve věci doplnění a změn stávajících podmínek pro odsun Němců do amerického okupačního pásma ze dne 20. června 1946.

³⁰² SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 219, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/4344-46.Ref.B. ve věci odsunu Němců do ruského okupačního pásma ze dne 5. června 1946.

³⁰³ Tamtéž.

úřední lékař a jednak lékař německý. V pravidelných transportech cestovaly také vždy dvě německé ošetrovatelky, které po dobu cesty obstarávaly zdravotní péči.³⁰⁴ Majetkové vybavení osob mířících transportem do ruského okupačního pásma se řídilo obecně platnými předpisy o vyvážení předmětů. Povolená váha zavazadel byla padesát kilogramů na osobu. Československé úřady vyplácely odsunovaným pět set říšských marek,³⁰⁵ anebo pět set okupačních marek, platných v sovětském okupačním pásmu.³⁰⁶

Odsun do sovětského okupačního pásma byl prováděn buď po železnici, nebo po vodě. Vlakové soupravy byly sestavovány ze čtyřiceti krytých vagónů pro třicet zdravých osob včetně jejich zavazadel, jednoho až dvou vagónů pro nemocné a sanitní personál a jednoho vagónu pro zásoby.³⁰⁷ Při transferu do ruského okupačního pásma přestupovali Němci na přejímacích stanicích do německých vlakových souprav, které byly tvořeny osobními vagóny povětšinou s úzkými dveřmi, což se ukázalo jako velký problém při překládání objemnějších zavazadel a beden, které musely být mnohdy dokonce rozbity a jejich obsah přebalen do menších zavazadel. Aby se těmto potížím nadále předcházelo, byli Němci mířící do ruského okupačního pásma upozorněni na to, aby si pořizovali menší a skladná zavazadla.³⁰⁸ Pravidelně třikrát denně mimo neděle odjížděly tyto transporty z Československa po dvou tratích, a to **Podmokly – Bad Schandau a Tršnice – Gera**, resp. **Tršnice – Altenburg**. V letních měsících bylo možné provádět odsun ve člunech přizpůsobených pro dopravu osob do přístavů **Wittenberg** (dnes Lutherstadt Wittenberg ve spolkové zemi Sasko-Anhaltsko) a **Wittenberge** (dnes spolková země Braniborsko).³⁰⁹ Zásobování na českém území zajišťovali československé úřady, pro stravování po překročení hranic musel být každý transport vybaven zásobami potravin. Pro transporty po tratích to byly zásoby potravin pro každou osobu na čtyři dny, pro lodní transporty mířící do saského Wittenbergu na tři dny a ty, které mířily až do přístavu Wittenberge v Braniborsku pak

³⁰⁴ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 219, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/4344-46.Ref.B. ve věci odsunu Němců do ruského okupačního pásma ze dne 5. června 1946.

³⁰⁵ V sovětském okupačním pásmu byly platné říšskoněmecké marky pouze v bankovkách do 100 ŘM včetně, vyššími bankovkami se platit nedalo.

³⁰⁶ Tamtéž.

³⁰⁷ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 219, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/4344-46.Ref.B. ve věci odsunu Němců do ruského okupačního pásma ze dne 5. června 1946.

³⁰⁸ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 219, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/5503 ve věci změn ve jmenných seznamech Němců odsouvaných do ruského okupačního pásma ze dne 9. července 1946.

³⁰⁹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 219, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/4344-46.Ref.B. ve věci odsunu Němců do ruského okupačního pásma ze dne 5. června 1946.

vezly zásobu na pět dní. Výměra zásob byla stanovena platnými československými vyživovacími předpisy.³¹⁰

Pro každý předávaný transport byly vyhotovovány jmenné seznamy ve čtyřech provedeních s udáním pořadového čísla, jména a příjmení, ročníku, pohlaví, zaměstnání nebo povolání a poznámkou. Ty pak byly společně s cestovním průkazem a lékařským osvědčením předávány příslušným sovětským orgánům. Stejně tak jim byly předávány i zásoby potravin.³¹¹ Vzhledem k požadavku sovětských útvarů došlo v červenci roku 1946 k doplnění jmenných seznamů Němců odsouvaných do ruského okupačního pásma o zápisy do rubriky „poznámka,“ v nichž bylo uvedeno u členů NSDAP (případně jejích složek), kdy dotyčná osoba do strany vstoupila a jakou funkci v ní zastávala.³¹² Na předávacích dokladech velitelů jednotlivých transportů byly dále doplňovány poznámky v ruštině o tom, jakého rázu je průmyslová nebo zemědělská oblast, ze které pochází většina odsouvaných osob (např. textilní průmysl atd.). Dalším nezbytným údajem obsaženým v předávacím dokladu musel být kromě celkového počtu osob v transportu zvlášť i počet dětí do šesti let a počet dětí do čtrnácti let, a to z důvodu, aby mohly přejímací sovětské orgány zajistit po příjezdu všem dostatečné stravování.³¹³

2.2.2.3 Péče o opuštěné německé děti

Při zemských ústředích péče o mládež byla zřízena a dále vedena evidence opuštěných německých dětí. K jejich úplnému odsunu mělo dojít v letních měsících roku 1946. Evidence vznikala na pokladech vypracovaných jednotlivými okresními péčemi o mládež v jejich obvodu.³¹⁴ Za opuštěné německé děti byly považovány osoby mladší čtrnácti let, jejichž rodiče byli mrtví, nezvěstní, nebo nežili na československém území, a pokud tu děti neměly ani žádné příbuzné, kteří by ze zákona byli povinni jejich

³¹⁰ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 219, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/4344-46.Ref.B. ve věci odsunu Němců do ruského okupačního pásma ze dne 5. června 1946.

³¹¹ Tamtéž.

³¹² SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 219, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/5503 ve věci změn ve jmenných seznamech Němců odsouvaných do ruského okupačního pásma ze dne 9. července 1946.

³¹³ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 19, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/6322 ve věci doplnění pokynů k odsunu Němců do ruského okupačního pásma ze dne 28. července 1946.

³¹⁴ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 214, kar. 13, Opis výnosu ministerstva ochrany práce a sociálních péče č. j. X-1270-13/6-46 ve věci péče o opuštěné německé děti ze dne 13. června 1946.

výživou a výchovou.³¹⁵ Do souhrnu měly být zahrnuty nejen děti, o něž pečovala okresní péče o mládež či jiné veřejné orgány, ale i děti, které byly přechodně umístěny v soukromých a spolkových charitativních či sociálních ústavech a děti, o něž se staraly cizí rodiny.³¹⁶ Toto opatření se týkalo pouze německých dětí, u nichž byl jejich původ nesporně prokázán. Ostatní děti byly považovány za děti neznámého původu.³¹⁷ Do seznamů se zanášely kromě nezbytných rodinných dat dítěte i informace o jeho příbuzných a případně také dřívější bydliště rodičů (v Německu, pokud se jednalo o děti říšských Němců, nebo v pohraničí, pokud byli rodiče bývalými československými státními občany), na jehož základě bylo následně rozhodnuto o tom, do které okupační zóny bude dítě odsunuto. Před odsunem byly děti shromážděny ve dvou sběrných táborech, a sice v **Polepech u Litoměřic** (pro zemi Českou) a v **Mladkově v okrese Boskovic** (pro zemi Moravskoslezskou).³¹⁸

2.2.2.4 Poslední etapa odsunu, přesun a rozptýlení Němců ve vnitrozemí

Aby mohlo dojít k závěrečné etapě odsunu, bylo třeba vyřešit všechny závady, které brzdily hladký a rychlý průběh transferu Němců z československého území. Zejména bylo na začátku července 1946 s okamžitou platností zakázáno přemísťovat z pohraničí do vnitrozemí německé pracovní síly, aby nedocházelo ke zbytečnému rozlučování rodinných celků, které bylo naopak potřeba z důvodu odsunu sloučit. Skrze příslušné úřady ochrany práce byli do svých původních bydlišť navraceni Němci nasazení na práci ve vnitrozemí, aby mohli být spolu s rodinnými příslušníky odsunuti do Německa, a to s výjimkou osob pracujících v zemědělství a hornictví, jejichž sloučení s rodinou probíhalo podle jiných předpisů.³¹⁹

Národnostní poměry v pohraničí byly velmi složité a české obyvatelstvo zde bylo silně ovlivňováno germanizačním tlakem, zvláště pak sociálně slabé vrstvy českého obyvatelstva, jejichž zaměstnavateli byly osoby německé národnosti.

³¹⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. 1620-14/6-46-12-Vb/3 ve věci péče o opuštěné německé děti ze dne 18. června 1946.

³¹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 214, kar. 13, Opis výnosu ministerstva ochrany práce a sociálních péče č. j. X-1270-13/6-46 ve věci péče o opuštěné německé děti ze dne 13. června 1946.

³¹⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. 1620-14/6-46-12-Vb/3 ve věci péče o opuštěné německé děti ze dne 18. června 1946.

³¹⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 214, kar. 13, Opis výnosu ministerstva ochrany práce a sociálních péče č. j. X-1270-13/6-46 ve věci péče o opuštěné německé děti ze dne 13. června 1946.

³¹⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra – vládního zmocněnce pro provádění odsunu Němců č. j. B-300/5365 ve věci odstranění závad brzdící provádění a dokončení odsunu ze dne 3. července 1946.

I při přípravě poslední etapy odsunu tak nebylo úplně jasné, jak se má postupovat při posuzování některých národnostně sporných případů. Právě u výše jmenovaných mohlo snadno dojít při sčítání lidu v roce 1930 k zápisu špatné národnosti. Buď je tak přihlásil jejich německý zaměstnavatel či majitel domu, u něhož bydleli, nebo se dokonce mohli přihlásit sami ze strachu, aby nepřišli o své zaměstnání. Podobně mohlo dojít k mylnému zápisu národnosti českých manželek a nezletilých dětí, pokud sčítací arch vyplňoval německý manžel. Výnosem ministerstva vnitra byly stanoveny objektivní znaky, podle nichž bylo možné zjišťovat ve sporných případech český původ, resp. národnost osob. Přesto v některých případech bylo třeba vzít v úvahu i další okolnosti, aby bylo zajištěno spravedlivé rozhodování o osudech prošetřovaných. Například pokud nebylo možné zjistit některý z požadovaných znaků, přihlíželo se i k tomu, jak se dotyčný choval po stránce státoobčanské v době okupace, nebo jaké národnosti byla většina příbuzných. Nakonec ani zamítavé rozhodnutí o československém státním občanství podle dekretu presidenta republiky č. 33/1945 Sb.³²⁰ Čechů a Slováků, kteří se v době okupace přihlásili pod nátlakem k německé národnosti, nebylo samo o sobě důvodem pro jejich zařazení do transportu.³²¹ V reakci na množství žádostí mužů české nebo slovenské národnosti o vynětí z odsunu jejich družek německé národnosti bylo třeba vyřešit i tuto otázku. Takovéto vynětí mohlo být uskutečněno cestou milosti a rozhodovalo o něm ministerstvo vnitra na základě žádostí s odůvodněným návrhem, které mu překládaly jednotlivé okresní národní výbory. Předpokladem k vynětí byl i dlouhotrvající mimomanželský poměr, zejména pokud vznikl již před okupací, nebo jestliže se z něho již narodily děti. Další případy, kdy bylo možné uvažovat o vynětí z odsunu cestou milosti, upravoval výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/10683, podle něhož mohly být z odsunu vyňaty osoby německé národnosti, jejichž blízcí příbuzní byli českoslovenští občané české nebo slovenské národnosti, popřípadě cizinci jiné než německé nebo maďarské národnosti. Vynětí z odsunu z důvodů pracovních nepřicházelo v úvahu, pokud se nejednalo o osoby s platnou legitimací specialistů, jenž je chránila před odsunem.³²²

³²⁰ Dekret presidenta republiky č. 33/1945 Sb., o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské.

³²¹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/4629/47 ve věci zjišťování českého původu a posuzování některých případů k vynětí z odsunu cestou milosti ze dne 6. března 1947.

³²² Tamtéž.

Od konce října 1946 bylo dosavadní tempo odsunu podstatně sníženo, neboť se odsun Němců z Československa pomalu blížil ke svému konci. Odsun zbývajících Němců byl naplánován v zimních měsících téhož roku a měl směřovat do amerického okupačního pásma³²³ v nepravidelně vypravovaných transportech. Před konečnou fází bylo potřeba, aby okresní národní výbory (OSK) provedly novou, přesnou a hlavně úplnou statistiku Němců podléhajících odsunu, kteří se ke dni 1. listopadu 1946 stále ještě zdržovali v jejich správním obvodu.³²⁴ V této přípravné fázi odsunu došlo také k několika úpravám stávajících pokynů. Jednou z nich byla možnost odsunout z Československého území osoby, jejichž blízcí příbuzní byli toho času v ošetřování či byli chovanci v nemocnicích nebo jiných zdravotních zařízeních. To znamenalo porušení zásady ucelenosti rodinných svazků s podmínkou, že v těchto jednotlivých případech byl vydán ve sběrném středisku hlavě rodiny korespondenční lístek s předtištěným textem, jímž odsunutý Němec sdělil okresnímu národnímu výboru svou novou adresu v Německu. Adresa byla poznamenána ve stejnopisech jmenných seznamů uložených u okresních národních výborů. Samotný lístek se pak buďto předával členu rodiny, který zde zůstal, nebo byl připojen do jeho osobního spisu, za účelem jeho pozdějšího transferu do Německa a uskutečnění sloučení rodin.³²⁵ Z odsunu byly vyloučeny pouze osoby, jimž bylo na základě žádosti o státní občanství podle ústavního dekretu č. 33/1945 Sb.³²⁶ vydáno osvědčení. Ostatní, kterým nebylo vydáno, resp., jejichž žádosti byly zamítnuty, mohli být v této fázi zařazeni do odsunu i tehdy, jestliže jejich žádosti, popř. odvolání nebyly do té doby vyřízeny. V ojedinělých případech bylo možné povolit odklad odsunu až do doby vyřízení žádosti, ale pouze po předchozím souhlase bezpečnostního referátu ministerstva vnitra.³²⁷ Do zbývajících transportů bylo nutné zařadit také příslušníky formací SS, kteří byli při řízení u mimořádného lidového soudu osvobozeni, nebo u nichž bylo trestní řízení zastaveno či bylo upuštěno od jejich stíhání. Pokud se tyto osoby nenacházely pohromadě se svými rodinami v důsledku jejich koncentrace podle již zrušeného výnosu ministerstva

³²³ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/14378-Ref.B. ve věci provádění odsunu Němců a jeho ukončení ze dne 2. října 1946.

³²⁴ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/15939-Ref.B. ve věci zjištění počtu osob německé národnosti ke dni 1. listopadu 1946 ze dne 13. října 1946.

³²⁵ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/14378-Ref.B. ve věci provádění odsunu Němců a jeho ukončení ze dne 2. října 1946.

³²⁶ Dekret presidenta republiky č. 33/1945 Sb., o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské.

³²⁷ Tamtéž.

vnitř z června roku 1946, došlo na základě nového výnosu k jejich okamžitému sloučení s rodinami za účelem jejich společného bezodkladného odsunu.³²⁸

Na žádost americké vojenské správy byl nakonec odsun zbývajících Němců v zimním období přerušen a měl být dokončen až v dubnu následujícího roku. Pro dokončení odsunu zůstalo z dosavadních sběrných středisek v provozu jen třináct,³²⁹ čtyři nemocniční střediska³³⁰ pro nemocné (nikoliv ale duševně choré), přestárlé a práce neschopné osoby, do nichž byli jednotlivci soustředováni na základě pokynů vydávaných Epidemickou ústřednou pro odsun při ministerstvu zdravotnictví, a středisko pro opuštěné německé děti v Mikulově. Ostatní byla bezodkladně likvidována na základě směrnic vydaných ministerstvem vnitra.³³¹ Pro účely pátrací a evidenční byla u jednotlivých okresních národních výborů založena abecední kartotéka všech odsunutých osob, obsahující údaje o dni vysídlení, transportu a pásmu, do kterého byl odsun proveden.³³²

Němci, čekající v této době ve sběrných střediscích na odsun, byli po dohodě s úřady ochrany práce po dobu přerušování odsunu začleněni do pracovního procesu. Jednalo se zejména o práce v zemědělství, kde byl dosud velký nedostatek pracovních sil. Podmínkou bylo příkazování na práci pouze v rámci okresu a neporušení uceleného rodinného svazku. Pouze výjimečně, a to po předchozím schválení oblastního zmocněnce pro odsun, mohlo dojít k přidělení na práci v okrese sousedním. Stejně se postupovalo i v případě Němců, kteří do té doby ještě nebyli soustředěni ve sběrném středisku, ale odsun se jich také týkal. Referenti pro odsun při okresních národních výborech měli povinnost dohlížet na to, aby na práci příkazání Němci byli řádně ubytováni, stravováni a aby jim byla poskytnuta mzda podle platných mzdových

³²⁸ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. Z/0-3060/134-21.9-46 ve věci odsunu příslušníků formací SS ze dne 14. října 1946.

³²⁹ Cheb a Karlovy Vary pro oblast karlovarskou, Bílina pro oblast žateckou, Všebořice pro oblast litoměřickou, Starý Habendorf pro oblast libereckou, Meziměstí pro oblast trutnovskou, Havlíčkův Brod pro oblast pardubickou, České Budějovice (bývalé internační středisko) pro oblast budějovickou, Stříbro pro oblast plzeňskou, Lešany pro oblast pražskou, Brno–Maloměřice pro oblast brněnskou, Olomouc–Nové Hodolany pro oblast olomouckou, Krnov–Cvilín pro oblast opavskou a Nový Jičín pro oblast ostravskou.

³³⁰ Trnovany v okrese Teplice–Šanov, Kralupy nad Vltavou v témže okrese, Stará Hora v okrese Jihlava a Svatoboř v okrese Kyjov.

³³¹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/21094-ref.B. ve věci pokynů pro dobu přechodného přerušování odsunu Němců ze dne 20. listopadu 1946.

³³² Tamtéž.

předpisů. V případech hodných zřetele či tam, kde to bylo účelné a především prakticky proveditelné, byl ministerstvem povolen návrat Němců do jejich bývalých domovů.³³³ Umístění zdravotnického personálu, tj. lékařů a ošetřovatelů, na nová pracoviště se řídilo pokyny Epidemické ústředny pro odsun.³³⁴

Všechny osoby, propuštěné ze zajišťovací, vyšetřovací či soudní trestní vazby do poloviny prosince 1946 za účelem odsunu, byly soustředěny i se svými rodinnými příslušníky ve sběrném středisku v **Lešanech**. Další propouštění bylo až do obnovení odsunu zastaveno. Pokud nebylo vážných námitek ze strany státní bezpečnosti, mohli rodinní příslušníci propuštěných osob vyčkat odsunu v dosavadním bydlišti a nemuseli s nimi být umístěni v Lešanech.³³⁵ Ve středisku v Lešanech byly soustředěny také osoby určené do dodatečného odsunu do sovětského okupačního pásma (viz níže).³³⁶

Po dobu dočasného přerušování odsunu byli po dohodě se zástupci americké vojenské správy přijímáni pouze zdraví a práce schopní jedinci, kteří by v době probíhajícího hromadného odsunu rovněž mířili do amerického okupačního pásma, a jejichž nejbližší příbuzní již do tohoto pásma byli odsunuti. Dalšími podmínkami jejich přijetí byly řádné vybavení a doklady podle předpisů pro hromadný odsun, písemný doklad³³⁷ o tom, že je jejich příchod do Německa očekáván a žádán jejich blízkými příbuznými, kteří jim po příchodu museli poskytnout ubytování, a písemný doklad o tom, že jejich rodinní příslušníci byli do amerického okupačního pásma již odsunuti s udáním dat o tom, kdy se tak stalo, jakou přijímací stanicí prošli a do kterého místa byli určeni. Pouze osoby, které splňovaly všechny tyto zmiňované podmínky, mohly být dopraveny příslušnými okresními národními výbory do vojenského odsunového střediska v **Domažlicích** a převzaty americkým přijímacím důstojníkem.³³⁸

³³³ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/21094-ref.B. ve věci pokynů pro dobu přechodného přerušování odsunu Němců ze dne 20. listopadu 1946.

³³⁴ Tamtéž.

³³⁵ Tamtéž.

³³⁶ Tamtéž.

³³⁷ Tzv. Zuzugsgenehmigung, vydaný příslušnými německými úřady, popřípadě stačil i dopis blízkého příbuzného, který žádal a odsun svého rodinného příslušníka s příslibem, že po příjezdu ho u sebe ubytuje.

³³⁸ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 244, kar. 16, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/24033-46-ref.B. ve věci dodatečného odsunu do amerického okupačního pásma za účelem ucelení odsunem porušených rodinných svazků ze dne 31. prosince 1946.

Jak již bylo zmíněno výše, po dohodě s americkými okupačními úřady došlo v zimním období k přerušení odsunu. V lednu roku 1947 se postupně začalo s opětovnou přípravou na závěrečnou fázi odsunu. Místní národní výbory a místní správní komise měly za úkol vyhotovit bezodkladně nové a přesné jmenné seznamy všech osob německé národnosti, které přicházely v úvahu pro jarní odsuny. Ty byly plánovány na měsíce duben a květen. Do seznamů nesměly být pojaty osoby, kterým byly po provedené revizi ponechány legitimace specialistů, a jejich rodinní příslušníci zapsaní v těchto legitimacích, osoby německé národnosti žijící ve smíšených manželstvích, osoby německé národnosti židovského původu nebo vyznání včetně jejich rodinných příslušníků, osoby, které podle dekretu č. 33/1945 Sb.³³⁹ zažádaly o československé státní občanství, bylo jim vydáno osvědčení, ale jejichž žádost ještě nebyla u zemského národního výboru vyřízena, osoby německé národnosti, jež byly ministerstvem vnitra vyňaty z odsunu cestou milosti a samozřejmě osoby, které bylo možné považovat na základě splněných podmínek stanovených výnosem ministerstva za osoby české nebo slovenské národnosti.³⁴⁰ Dále sem nesměly být zařazeny ani osoby německé národnosti, které byly zařazeny v již schválených seznamech pro vystěhování v rámci akce politických stran komunistické a sociálně-demokratické, tzn. antifašisté, a ani říšskoněmečtí váleční zajatci, ty evidovala vojenská správa.³⁴¹ Všichni ostatní Němci měli být bezpodmínečně odsunuti, tzn. i všichni ti, kteří měli do té doby z jakéhokoliv důvodu, zejména hospodářského, povolen odklad odsunu, neboť všechna tato povolení měla automaticky skončit zahájením jarního odsunu.³⁴² Do posledních odsunů měli být zařazeni i příslušníci gestapa, kteří byli výrokem mimořádného lidového soudu osvobozeni, od jejichž stíhání bylo upuštěno, nebo u nichž soud

³³⁹ Dekret presidenta republiky č. 33/1945 Sb., o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské.

³⁴⁰ Ustanovení odstavce II. výnosu ministerstva vnitra č. j. B-300/3961-46-ref.B. ze dne 11. června 1946 – za osoby českého nebo slovenského původu byly považovány osoby, které pocházely z českých, resp. slovenských rodičů, nebo ze smíšeného manželství, byly vychovávány česky nebo slovensky, jejich mateřským jazykem byla čeština nebo slovenština, navštěvovaly – pokud to v místě kde bydlely, bylo vůbec možné – české nebo slovenské školy a hlásily se při sčítání lidu v roce 1930 – pokud byly sčítány – k české nebo slovenské národnosti.; SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/1484-47 ve věci přípravy jmenných seznamů osob podléhajících odsunu ze dne 23. ledna 1947.

³⁴¹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/2121-47 ve věci dodatků ke jmenným seznamům osob podléhajících odsunu ze dne 4. února 1947.

³⁴² SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/1484-47 ve věci přípravy jmenných seznamů osob podléhajících odsunu ze dne 23. ledna 1947.

rozhodl, že zájem na jejich odsunu převyšuje zájem na jejich potrestání. Nadále již tedy nebyli soustřeďováni v Terezíně, ale měli být zařazeni do transportů.³⁴³

Jelikož nakonec došlo k odložení i na jaro plánovaných odsunů a vzhledem ke kritickému nedostatku zemědělských pracovních sil, bylo ministerstvem vnitra rozhodnuto, že Němci zapsaní v seznamech připravených pro účely odsunu, budou až do zahájení tohoto odsunu pracovníě nasazeni v zemědělství, především do těch krajů, kde byla situace nejtěživější. Příkazování německých pracovních sil prováděly na základě předpisů ministerstva sociální péče jednotlivé okresní úřady ochrany práce za spolupráce okresních národních výborů. Podkladem pro distribuci těchto pracovních sil byly jmenné seznamy, sestavené okresními národními výbory z Němců určených k odsunu, jichž nebylo na jejich dosavadních pracovištích nevyhnutelně zapotřebí. Jejich odchodem do vnitrozemí se pohraničním okresům mělo ulevit z hlediska bezpečnostního a osidlovacího. Na druhou stranu zemědělský trh práce získal pro kritické období potřebné pracovní síly. Němci přikázaní na nová pracoviště odcházeli se všemi svými rodinnými příslušníky a později měli být odsunuti přímo z místa, na němž až do doby provedení plánovaného transportu pracovali.³⁴⁴

Jak bylo naznačeno výše, poskytly sovětské okupační úřady v Německu v této době rovněž možnost odsunout do jimi spravovaného pásma osoby německé národnosti, jejichž nejbližší příbuzní byli do toto pásma již odsunuti, a za určitých předpokladů dále i zbývající tzv. národní hosty, kteří dosud pobývali na československém území. Do první kategorie patřily osoby německé národnosti, které pocházely z území Československa, tedy tzv. sudetští Němci, jejichž rodinní příslušní se toto času nacházeli již v sovětském okupačním pásmu (buď tam byli odsunuti, nebo odešli dobrovolně), a osoby nacházející se v Československu, které však před příchodem na území republiky měly trvalé bydliště v současném sovětském okupačním pásmu, tedy říšští Němci. Druhou kategorií tvořili jedinci německé národnosti, kteří ale podle platných předpisů nesměli být odsunuti do amerického okupačního pásma. Jednalo se zejména o tzv. národní hosty, kteří ale před příchodem do Československa neměli trvalé

³⁴³ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. VII/0-3065/234-22/2-47 ve věci soustřeďování příslušníků gestapa v Terezíně ze dne 21. února 1947.

³⁴⁴ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 213, kar. 13, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/11949-47-ref.B. ve věci příkazování osob určených k odsunu na práce v zemědělství ze dne 21. května 1947.

bydliště v ruském okupačním pásmu. Pro obě skupiny bylo třeba neprodleně vyhotovit oddělené jmenné seznamy obsahující jméno a příjmení osoby, která měla být odsunuta, rok narození a nynější bydliště. Pokud došlo k rozloučení rodiny z důvodu odsouzení dotyčné osoby, uváděl se v poznámce údaj o tom, pro jaký trestný čin a k jakému trestu byl tento jedinec odsouzen a jakou část trestu si již odpykal. V seznamech pro osoby první kategorie se dále uváděla poznámka o jejich rodinném či příbuzenském vztahu k osobám žijícím v sovětském okupačním pásmu, s nimiž měly být sloučeny, a přesná adresa těchto příbuzných. V případě říšských Němců adresa jejich posledního bydliště v tomto pásmu. U osob druhé kategorie se v seznamu uváděla adresa jejich posledního řádného bydliště (včetně názvu země) před jejich příchodem na území Československa.³⁴⁵

Během srpna roku 1947 se možnost přikazování Němců určených k odsunu rozšířila i na práce v dolech. Tato povinnost se měla vztahovat na všechny Němce určené k odsunu, kteří toho času nepracovali v zemědělství a lesnictví, v jiných dolech a hutích, v kamenolomech, štěrkovnách, cihelnách, pískovnách, vápenkách a cementárnách a v průmyslu.³⁴⁶ Protože na těchto nových pracovištích nebylo možné zajistit pro celé rodiny vhodné ubytování, zůstávali rodinní příslušníci na práci přikázaného Němce – na rozdíl od případů, kdy byl přikázán na práci v zemědělství – v dosavadních bydlištích. Proto při odchodu na nové pracoviště nebyl dotyčný Němec ani vybavován podle předpisů pro hromadný odsun, neboť se měl se zahájením dodatečného odsunu neprodleně vrátit ke své rodině a společně pak měli být odsunuti. Osoby, které již měly členy rodiny v Německu, na tyto práce přikazovány nebyly, protože měly být v dohledné době odsunuty individuálně za svou rodinou.³⁴⁷ S ohledem ke skutečnosti, že odsun zbývajících Němců nebyl stále dokončen a vzhledem ke stavu československého průmyslu, vydalo ministerstvo sociální péče souhlas k tomu, aby byli všichni Němci, podléhající odsunu, kteří se stále nacházeli na území republiky, přesunuti nejpozději do dne 10. října 1947 z pohraničních průmyslových závodů

³⁴⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 216, kar. 13, Oběžník Oblastní úřadovny Osidlovacího úřadu Fondu národní obnovy v Českých Budějovicích č. j. II-2425-47-Dr.Va-1 ve věci dodatečného odsunu do ruského okupačního pásma ze dne 17. července 1947.

³⁴⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 253, kar. 23, Výnos ministerstva sociální péče č. 212 ve věci přidělování Němců určených k odsunu na práce v zemědělství, lesnictví a dolech ze dne 2. srpna 1947.

³⁴⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 253, kar. 23, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/17001-47 ve věci přidělování Němců na práce v zemědělství a dolech ze dne 12. srpna 1947.

do závodů ve vnitrozemí s výjimkou měst Praha, Brno, České Budějovice, Olomouc, Ostrava, Plzeň a Pardubice. Závody byly v krátké době povinny vypracovat seznamy osob, které hodlaly přesunout do vnitrozemí s udáním vnitrozemského podniku, kam měli být zaměstnanci odesláni. Tyto jmenné seznamy předkládaly okresním úřadům ochrany práce, v jejichž obvodu měly podniky sídlo. Úřady následně zasílaly seznamy příslušným vnitrozemským úřadům ochrany práce, do jejichž obvodu měly být pracovní síly převedeny. Vnitrozemské úřady následně začlenily podle návrhu v seznamu jmenované zaměstnance do podniků nových zaměstnavatelů a o tomto úkonu vyzooměly zpětně vysílající okresní úřady v pohraničí. V případě nedodržení termínu byli v pohraničí zbývající zaměstnanci rovněž přesunuti do vnitrozemí a tamější úřady ochrany práce je začlenily do zemědělství, lesnictví, popřípadě hornictví.³⁴⁸

Vnitropolitické obtíže v důsledku dočasného zastavení odsunu do amerického okupačního pásma se rozhodla československá vláda vyřešit přesunem do vnitrozemí, jež měl kromě zmírnění problémů z hlediska státní bezpečnosti usnadnit i dokončení osídlování pohraničí. Konečným cílem přesunu Němců do vnitrozemí měla být asimilace německého živlu a tedy definitivní vyřešení německé otázky.³⁴⁹ V záležitosti přesunu Němců z pohraničí do vnitrozemí a jejich současné rozptýlení bylo usnesením vlády v říjnu roku 1947 svěřeno do pravomoci vládního zmocněnce pro odsun Němců a jeho rozhodnutí v této otázce byla prohlášena za závazná pro všechny resorty a úřady, jež podle rozhodnutí byly povinny upravovat a přizpůsobovat vlastní rozhodnutí. V souvislosti s tímto usnesením byli při každém okresním národním výboru ihned stanoveni způsobilí úředníci pro výkon veškerých s odsunem Němců a jejich rozptylem souvisejících záležitostí. Výkon služby prováděli pod dozorem bezpečnostního referenta. S ohledem na nadcházející zimní období a na důležitost přípravy, byly všechny přesuny Němců z jednoho okresu do druhého s okamžitou platností od začátku listopadu zastaveny. Výjimky v naléhavých případech mohly tvořit pouze přesuny německých zaměstnanců z jednoho průmyslového podniku do druhého.

³⁴⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 253, kar. 23, Výnos ministerstva sociální péče č. 238, č. j. A-I-4040-18/9-47 ve věci přidělování Němců určených k odsunu na práce do průmyslových podniků ve vnitrozemí ze dne 18. září 1947.

³⁴⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 253, kar. 23, Text projevu odborového přednosty Dr. Kučery o přesunu a rozptýlení Němců z pohraničních krajů republiky, přednesený na Konferenci přednostů ONV v Praze ze dne 12. února 1948.

S plánovitým přesunem a rozptylem osob německé národnosti do vnitrozemí bylo oficiálně započato v jarních měsících roku 1948, neboť stále nedošlo ke konečnému odsunu Němců do amerického okupačního pásma. Důkladnému provedení přesunu předcházelo opět sestavení jmenných seznamů Němců, podléhajících za jiných okolností odsunu do Německa, a zajištění ve vnitrozemí stálé pracovní příležitosti pro každého z nich a jejich přiměřené ubytování. Další nezbytností bylo také včasné opatření náhradní neněmecké pracovní síly za odcházejícího německého zaměstnance. Vyhotovení seznamů měly na starosti místně příslušné orgány SNB a vytvářeny byly podle jednotlivých obcí. Základem pro tyto soupisy byly seznamy osob německé národnosti určených k odsunu, které byly původně vyhotoveny již na začátku roku 1947 pro přípravu závěrečné fáze odsunu do Německa.³⁵⁰

Protože přesun Němců do vnitrozemí byl plánován jako trvalé řešení s cílem rozptýlit v Československu zbývající Němce tak, aby se vzhledem k požadavkům bezpečnosti státu nemohly německé skupiny stát jakýmkoliv ohniskem politického neklidu, bylo třeba pro přesouvané Němce zajistit na nových místech bydliště trvalého rázu a hospodářské a sociální předpoklady, jež by umožňovaly plné využití pracovních sil a schopností přicházejících Němců ve prospěch státního hospodářství. V důsledku toho bylo nezbytné poskytnout Němcům dostatečné hmotné vybavení, a to v míře přesahující vybavení podle platných předpisů pro odsun do zahraničí. S odvoláním na dekret presidenta republiky č. 108/1945 Sb.³⁵¹ nepodléhala konfiskaci ta část movitého majetku Němců, které bylo nevyhnutelně třeba k uspokojení životních potřeb a vykonávání zaměstnání těchto osob a jejich rodinných příslušníků. Přesouvaným Němcům tedy mělo být bezpodmínečně ponecháno v přiměřeném rozsahu bytové zařízení, ložní prádlo, peřiny a přikrývky, domácí a kuchyňské nářadí, potraviny a palivo, které rodina měla v dosavadním bydlišti a jež získala řádným způsobem, dále drobné domácí zvířectvo a nástroje a pomůcky nezbytné pro výkon jejich zaměstnání či povolání. Ve vlastnictví přesouvaných rodin dále zůstal všechn movitý majetek,

³⁵⁰ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 253, kar. 23, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/20774/1947 ve věci přesunu Němců z pohraničních okresů a jejich rozptýlení ze dne 4. listopadu 1947.

³⁵¹ Dekret presidenta republiky č. 108/1945 Sb., o konfiskaci nepřátelského majetku a Fondech národní obnovy.

který Němci získali řádným způsobem v období po 31. říjnu 1945, a který nepodléhal ustanovením o konfiskaci.³⁵²

Do první etapy přesunu do vnitrozemí a následného rozptylu byli, jak bylo uvedeno výše, zařazeni Němci, na které se vztahovaly předpisy o odsunu do Německa. Mimo antifašistů, jejichž otázka byla řešena zvlášť, se jednalo v této době ještě asi o 70 000 osob (z původních přibližně 3 300 000 podle sčítání lidu v roce 1930). Po jejím úplném skončení se počítalo i s případným rozptylem Němců, kteří nepřicházeli pro odsun v úvahu.³⁵³ Kvůli zahájení zemědělských jarních prací bylo důležité, aby provedení organisovaného přesunu Němců do vnitrozemských zemědělských podniků proběhlo co nejdříve, tedy již v průběhu měsíce března.³⁵⁴ Ve druhé polovině měsíce března roku 1948 pak vydalo ministerstvo vnitra v dohodě s ministerstvem sociální péče pokyny k organizovanému přesunu Němců do průmyslových a řemeslných podniků ve vnitrozemí.³⁵⁵ Po jednotlivých dohodách mezi zástupci příslušných úřadů z vnitrozemských okresů a z okresů pohraničních, vydaly pohraniční okresní úřady ochrany práce vybraným Němcům potřebné příkazovací výměry. S přesunem do vnitrozemí spojené vlastní stěhování přidělených rodin prováděli referenti okresních národních výborů, kteří byli pověřeni agendou odsunu a přesunu, za spolupráce s místními národními výbory a případně za asistence místní stanice SNB. Přesouvání probíhalo po menších skupinách většinou po železnici, nebo nákladními auty z míst, kde to s ohledem na poměry bylo účelnější a výhodnější,³⁵⁶ do sídla okresního národního výboru, do jehož obvodu měla být německá rodina nově přesunuta. Distribuci příchozích rodin do jednotlivých obcí následně prováděl místně

³⁵² SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 254, kar. 23, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/23-dův./1947 ve věci hmotného vybavení Němců přesouváných z pohraničních okresů ze dne 26. listopadu 1947.

³⁵³ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 253, kar. 23, Text projevu odborového přednosty Dr. Kučery o přesunu a rozptyle Němců z pohraničních krajů republiky, přednesený na Konferenci přednostů ONV v Praze ze dne 12. února 1948.

³⁵⁴ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 254, kar. 23, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/3804-1948-BN ve věci závad při přesunu a rozptyle Němců z pohraničních okresů ze dne 5. března 1948.

³⁵⁵ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 254, kar. 23, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/5178-1948-BN ve věci přesunu Němců z pohraničních okresů jejich rozptýlení a přidělení do průmyslových podniků a řemesel ze dne 18. března 1948.

³⁵⁶ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 254, kar. 23, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/2705/1948-BN ve věci přesunu Němců do vnitrozemí a jejich přidělení do zemědělských podniků ze dne 13. února 1948.

příslušný úřad ochrany práce.³⁵⁷ Přesídlování a přidělování na práce ve vnitrozemí se však netýkalo, kromě antifašistů a osob německé národnosti, na něž se nevztahovala opatření o odsunu, také německých kněží, kteří mohli v pohraničí zůstat. Pokud byl jejich další pobyt v pohraničních oblastech nežádoucí z hlediska státní bezpečnosti, musela být neprodleně vyrozuměna příslušná konzistoř, která jediná byla v této věci oprávněna učinit příslušné opatření, tedy duchovní osobu odvolat či přeložit jinam.³⁵⁸

Od ledna roku 1949 postupně docházelo k likvidaci agendy spojené s odsunem, přesunem a rozptylem Němců. Při současně probíhající reorganizaci veřejné správy připadly záležitosti této agendy k vyřizování oddělení P/5 ministerstva vnitra. S účinností ode dne 1. února 1949 tak byly zrušeny funkce oblastních zmocněnců ministerstva vnitra pro odsun Němců, jejich kontrolní činnost následně převzalo rovněž samo ministerstvo. Okresní národní výbory ale nadále vedly evidenci Němců, určených k odsunu a také evidenci osob, které se přihlásily k dílčím transportům za účelem sloučení rodiny.³⁵⁹

Kvůli nepříznivým hospodářským a sociálním poměrům v americkém okupačním pásmu stále nebylo překročeno k dokončení odsunu a ode dne 1. ledna 1949 byly prozatímně zastaveny i všechny dílčí transporty, jimiž mělo dojít ke sloučení odsunem rozloučených rodin. Individuální vycestování Němců do Německa, ale i jinam do zahraničí se řídilo podle všeobecně platných pasových předpisů. Zastaven byl i další hromadný přesun a rozptyl Němců ve vnitrozemí. Případné přesuny jednotlivců, jejichž další setrvání v pohraničí nebylo žádoucí, se prováděly přidělením podle ustanovení dekretu presidenta republiky č. 71/1945 Sb.³⁶⁰ v rámci obvyklého řízení na trhu práce po dohodě s příslušným okresním úřadem ochrany práce. S okamžitou platností převedlo ministerstvo vnitra na okresní národní výbory až dosud jemu patřící pravomoci v rozhodování o žádostech za vynětí z odsunu, resp. přesunu do vnitrozemí cestou

³⁵⁷ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 254, kar. 23, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/5178-1948-BN ve věci přesunu Němců z pohraničních okresů jejich rozptýlení a přidělení do průmyslových podniků a řemesel ze dne 18. března 1948.

³⁵⁸ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 253, kar. 23, Výnos ministerstva vnitra č. j. B-300/5497-1948-DN ve věci úpravy pokynů k přesunu Němců do vnitrozemí a jejich prikazování na práci u kněží německé národnosti ze dne 5. dubna 1948.

³⁵⁹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 253, kar. 23, Výnos ministerstva vnitra č. j. 573-6/1-1949-P/5 ve věci současné situace agendy odsunu, přesunu a rozptýlení a částečných přesunů působnosti v rozhodování o některých konkrétních otázkách ze dne 10. ledna 1949.

³⁶⁰ Dekret presidenta republiky č. 71 Sb. ze dne 19. září 1945, o pracovních povinnostech osob, které pozbyly československé státní občanství.

milosti. Pohraniční okresní národní výbory mohly rozhodovat také o žádostech o povolení návratu do původního bydliště osob přesunutých do vnitrozemí.³⁶¹

V období, kdy byly oficiálně pozastaveny také všechny dílčí odsuny a následně i po něm, docházelo nadále k vystěhovávání osob německé národnosti z území Československa. Dělo se tak na jejich vlastní žádost individuálním způsobem. Povolení k překročení hranic (tzv. *Movement Authority*) vydávaly okresní národní výbory německým a rakouským příslušníkům, včetně Němců, kteří pozbyli československého státního občanství podle dekretu presidenta republiky č. 33/1945 Sb.,³⁶² za účelem vystěhování jedině v tom případě, že se prokázali dokladem (tzv. *Permit*) o tom, že okupační orgány v pásmu, do kterého se hodlali vystěhovat, neměly žádných námitek proti jejich příchodu.³⁶³ Vydání permitu bylo ale zase vázáno na povolení okresního národního výboru, a tak osoba, hodlající se vystěhovat, si musela nejprve obstarat od okupační správy prostřednictvím osob, k nimž se měla přistěhovat, tzv. *Zuzugsgenehmigung*, na jehož základě příslušný okresní národní výbor vydal povolení k překročení hranic, tj. k vystěhování, jehož platnost byla vázána na vydání permitu a byla omezena stejným časovým úsekem. Permit si mohla dotyčná osoba obstarat buď stejným způsobem jako *Zuzugsgenehmigung*, nebo podáním žádosti do Prahy k úřadu „*American Permits Office*“.³⁶⁴ Možnost jednosměrného vycestování byla povolována především osobám neproduktivním (tělesně i duševně chorým, invalidům, nevyléčitelně nemocným a přestárlým), osobám, u nichž bylo jejich vystěhování vyžádáno, a těm, kteří tak usilovali o scelení své rozdělené rodiny. U žadatelů, u nichž nešlo o scelení rodiny, bylo při povolování nezbytné vzít v potaz jejich zdatnost a především odbornost a také možnost získat za ně neprodleně kvalifikovanou náhradu, aby jejich odchodem nebyl poškozen chod důležitých podniků či druhů zaměstnání. Pokud nebylo možné za ně získat okamžitě odbornou náhradu

³⁶¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 253, kar. 23, Výnos ministerstva vnitra č. j. 573-6/1-1949-P/5 ve věci současné situace agendy odsunu, přesunu a rozptýlení a částečných přesunů působnosti v rozhodování o některých konkrétních otázkách ze dne 10. ledna 1949.

³⁶² Dekret presidenta republiky č. 33/1945 Sb., o úpravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské.

³⁶³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 275, kar. 24, Oběžník Krajského velitelství národní bezpečnosti Krajského národního výboru v Českých Budějovicích č. j. 252/00-1 ve věci vydávání povolení k vycestování z ČSR ze dne 7. dubna 1949.

³⁶⁴ Tamtéž.

či by hrozilo jejich odchodem vyvezení určitého výrobního tajemství, bylo žadatelům vydání povolení odepřeno, pokud příslušné ministerstvo nestanovilo jinak.³⁶⁵

Takzvaný dodatečný dílčí odsun Němců, který byl prováděn za účelem sloučení rodinných svazků, poskytl příležitost k odsunu velkého počtu osob německé národnosti, jejichž další pobyt v republice nebyl zrovna žádoucí, tedy opět hlavně lidí neproduktivních, přestárých či invalidních. Bylo to dáno tím, že orgány okupační správy v Německu přesně nedefinovaly pojem „rodinných příslušníků.“ Blízcí rodinní příslušníci v užším slova smyslu (manželé, rodiče, děti, prarodiče, vnoučata) a stejně tak i ostatní příbuzní (bratři, sestry a další), kteří se v té době ještě zdržovali na území Československa a měli v jakémkoli okupačním pásmu v Německu blízké příbuzné, za nimi mohli být postupně odsunuti, aniž by si museli obstarávat potřebné doklady od německých či spojeneckých úřadů.³⁶⁶ Bezpečnostní referáty okresních národních výborů za tímto účelem vyhotovily, na základě hlášení z jednotlivých obvodů SNB³⁶⁷ a správ ústavů pro nemocné, přestárle či práce neschopné,³⁶⁸ seznamy osob, které přicházely v úvahu. Podle svolení ministerstva vnitra a se souhlasem ministerstva průmyslu mohli být do těchto seznamů pojeti i držitelé platných legitimací pro specialisty, jestliže vedení závodu souhlasilo s rozvázáním jejich pracovního poměru.³⁶⁹

³⁶⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 275, kar. 24, Oběžník Krajského velitelství národní bezpečnosti Krajského národního výboru v Českých Budějovicích č. j. 252/00-1 ve věci vydávání povolení k vycestování z ČSR ze dne 7. dubna 1949.

³⁶⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 244, kar. 16, Výnos ministerstva vnitra č. j. 573-24/8-1949-A/6 ve věci dodatečného dílčího odsunu Němců za účelem sloučení rodinných svazků ze dne 29. srpna 1949.

³⁶⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 244, kar. 16, Oběžník Okresního národního výboru v Prachaticích č. j. 573-1/9-49 ve věci dodatečného dílčího odsunu Němců za účelem sloučení rodinných svazků ze dne 2. září 1949.

³⁶⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 244, kar. 16, Oběžník Krajského národního výboru v Českých Budějovicích ve věci dodatečného dílčího odsunu Němců za účelem sloučení rodinných svazků ze dne 7. září 1949.

³⁶⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 244, kar. 16, Výnos ministerstva vnitra č. j. 573-24/8-1949-A/6 ve věci dodatečného dílčího odsunu Němců za účelem sloučení rodinných svazků ze dne 29. srpna 1949.

3. „Es kommt der Tag...Heim ins Reich“ na příkladu města Prachatice

Než bude možné přikročit k podrobnému popisu průběhu odsunu tzv. sudetských Němců, jinými slovy bývalých československých občanů německé národnosti z města Prachatice, na které se tato diplomová práce zaměřuje, je třeba nejprve samotné město zasadit do geografického kontextu a připomenou pár výchozích údajů.

Město Prachatice je a v minulosti i bylo sídlem stejnojmenného jihočeského okresu, který společně s dalšími dvěma okresy, a to Klatovy a Český Krumlov, dnes nejlépe vymezuje oblast Šumavy a jejího podhůří.³⁷⁰ V minulosti se okres Prachatice, přesněji řečeno politický okres Prachatice, skládal ze čtyř menších soudních okresů, jimiž byly soudní okresy **Netolice** (*Netolitz*), **Prachatice** (*Prachatitz*), **Vimperk** (*Winterberg*) a **Volary** (*Wallern*).³⁷¹

Jak bylo již několikrát avizováno, tato práce se zabývá pouze odsunem prachatických Němců, tzn. bývalých obyvatel města Prachatice, nicméně je nezbytné zmínit se v některých pasážích o celém politickém okrese Prachatice. Podle Historického lexikonu obcí bylo při sčítání lidu v roce 1921 v Prachaticích bez rozdílu národností celkem 4309 obyvatel žijících ve 448 domech (171 domů ve městě, dnes tzv. Prachatice I, a 277 domů na předměstí, tzv. Prachatice II).³⁷² Při sčítání lidu v roce 1930 se uvádí 1865 obyvatel v 178 domech ve městě a 2880 lidí bydlelo ve 277 domech na předměstí (tedy celkem 4745 Čechů a Němců a 523 domů).³⁷³ Poměr obyvatel české a německé národnosti byl přibližně stejný, stejně tak tomu bylo i z pohledu celookresního.³⁷⁴

Po uzavření mnichovské dohody bylo připojeno téměř 70% politického okresu Prachatice k Říši. Začlenění do Východní říšské marky se týkalo přímo i města Prachatice, které bylo počátkem října obsazeno německou armádou. Většina českého obyvatelstva poté město opustila. Někteří dobrovolně, jiní k tomu byli přinuceni.

³⁷⁰ Geografický portál Zeměpis.com [online], 2002 – 2016 [cit. 2. 7. 2016], dostupné z: <http://www.zemepis.com/okresy-cr.php>

³⁷¹ DOBEŠ, J., HLEDÍKOVÁ, Z., JANÁK, J., *Dějiny správy v Českých zemích od počátků státu po současnost*, Praha, 2005, s. 522 - 523.

³⁷² *Historický lexikon obcí české republiky 1869 – 2005 díl I.*, Praha: 2006, s. 238 – 239.

³⁷³ Tamtéž.

³⁷⁴ PIXOVÁ, J., *Na břehu Blanice – K šumavskému prameni*, Putim: 2012, s. 246.

V nově vzniklém správním celku Landkreis Prachatitz žilo podle sčítání lidu z roku 1939 přibližně 2,15 % Čechů.³⁷⁵

Podle soupisů obyvatel města podle domů ze začátku září roku 1945³⁷⁶ se v Prachaticích nacházelo přibližně 581 domů. Počet domů v centru města zůstal nezměněn, ale přibylo několik domů na předměstí.³⁷⁷ Jelikož ale nebyl soupis kompletní (několik domů chybělo), není tak možné s určitostí říci, kolik v té době žilo v Prachaticích obyvatel. První zmínku o počtu obyvatel v Prachaticích (nikoliv v celém okrese) po druhé světové válce se mi podařilo dohledat až ze zprávy o provedení prvního transportu sudetských Němců, tedy z počátku března roku 1946, kde je uváděn počet obyvatel 5201.³⁷⁸ Přestože tento počet zajisté neodpovídá skutečnému stavu prachatických obyvatel na konci války, což je dáno i tím, že mnozí jedinci již například opustili území republiky, může posloužit alespoň pro představu.

Adaptací původních záchytných a sběrných táborů, v nichž byli předtím soustřeďováni hlavně uprchlíci, vznikly po skončení druhé světové války postupně sběrná střediska v Prachaticích, Vimperku a Volarech, ve kterých byly shromažďovány osoby německé národnosti za účelem jejich odsunu z území Československa.³⁷⁹ Z celého okresu bylo vypraveno **celkem jednadvacet tzv. řádných transportů**, jimiž byli odsouváni sudetští Němci. Jedenáct transportů bylo vypraveno z Prachatic, zbylých deset bylo sestavováno přibližně půl na půl z osob soustřeďených ve sběrných střediscích ve Vimperku a ve Volarech. Přestože se z celorepublikového hlediska uskutečňoval odsunu víceméně pouze do amerického a ruského okupačního pásma, transporty, které opustily okres Prachatice, mířily vždy **do pásma amerického**.³⁸⁰ Do ruského okupačního pásma byly nepřímo vypraveny pouze **dva transporty**

³⁷⁵ KUBŮ, F., Historie města Prachatic, In: FENCL, P.; KOUTNÁ, J.; KUBŮ, F.; MAGER, J. A., *Prachatice*, Praha – Litomyšl, 2007, s. 14 – 16.

³⁷⁶ Pro každý jednotlivý dům byl vyhotovený samostatný soupis osob v něm žijících s udáním jména a příjmení, data narození, povolání či stavu v rodině, národnosti a eventuálně se přidávaly další poznámky (např. „uprchlík“). Jednalo se o soupis veškerého obyvatelstva v daném domě ke dni vyplnění, v tomto případě se objevují data od 31. srpna do 4. září 1945.

³⁷⁷ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů.

³⁷⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Zpráva referátu pro odsun Němců okresní osidlovací komise o průběhu prvního transportu sudetských Němců.

³⁷⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 283, kar. 25, Sběrný a internační tábor Prachatice a Sběrné středisko Prachatice; tamtéž, inv. č. 287, kar. 25, Sběrný a internační tábor Vimperk a Sběrné středisko Vimperk; tamtéž, inv. č. 289, kar. 25, Uprchlíky a sběrný tábor Volary a Sběrné středisko Volary.

³⁸⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247 – 251, kar. 17 – 21, Transport č. 1 – 21.

s **uprchlíky**. Uprchlíci, kteří se v té době nacházeli v obcích na Prachaticku, mířili nejprve do sběrných středisek v Prosečnici a Lešanech a odtud teprve **do sovětského pásma**.³⁸¹ Bylo to dáno tím, že Američané přijímali pouze uprchlíky, jejichž původní bydliště se nacházelo na území, které spravovaly americké okupační úřady. Zato do pásma ruského mohli být odsunuti kromě Němců, kteří tam dříve žili, i Němci například z Jugoslávie, Rumunska či jiných zemí (viz kapitola o organizované fázi odsunu).

Dále byl z prachatického okresu vypraven jeden transport do střediska v Českém Krumlově. Jednalo se ale pouze o několik desítek jedinců, jimiž byl v podstatě doplněn počet poloviny běžného transportu, který byl z Krumlova vypraven, neboť druhá část transportu byla sestavena z osob nalézajících se ve středisku v Českých Budějovicích. Tento **tzv. kombinovaný transport** proběhl na konci listopadu roku 1946.³⁸² Ve stejném měsíci byl z prachatického nádraží vypraven také **jeden vnitrozemský sanitní transport** s fyzicky a duševně nemocnými jedinci, který mířil do ústavu v Kosmonosech.³⁸³ Po oficiálním zastavení transportů do amerického okupačního pásma proběhly v první polovině roku 1947 ještě **dva tzv. dodatečné transporty** za účelem sloučení odsunem rozdělených rodin. Jednalo se především o odsun osob, které byly propuštěny z vazby, již postradatelné „nepostradatelné“ pracovní síly apod.³⁸⁴

Zbývají Němci, kteří i po provedení všech výše zmíněných transportů nadále zůstávali v prachatickém okrese, a jež nebylo možné již odsunout, protože k obnovení odsunů do amerického pásma nedošlo, byli určeni k **přesunu do vnitrozemí**, kde mělo dojít k jejich tzv. rozptýlení. Z prachatického okresu mířila většina těchto osob buď do okresu Kamenice nad Lipou, Milevsko, nebo do píseckého okresu.³⁸⁵ Někteří muži, kteří byli po zdravotní prohlídce uznáni okresním lékařem za způsobilé pro práci

³⁸¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport uprchlíků do Prosečnice a transport uprchlíků do Lešan.

³⁸² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do sběrného střediska v Českém Krumlově.

³⁸³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Sanitní transport do Kosmonos.

³⁸⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic I. a II.

³⁸⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 259, kar. 21, Přesun osob z pohraničí do okresu Kamenice nad Lipou; tamtéž, inv. č. 260, kar. 23, Přesun osob z pohraničí do okresu Milevsko; tamtéž, inv. č. 261, kar. 23, Přesun osob z pohraničí do okresu Písek.

v dolech, mířili do uranových dolů v Jáchymově.³⁸⁶ Přímo z města Prachatice se ale jednalo pouze o minimum osob, navíc se jejich jména vyskytují pouze seznamu, ve kterém byli uvedeni jedinci přicházející v úvahu pro přesun.³⁸⁷ Zda nakonec došlo k jejich přesunu či nikoliv, není jasné, proto se jimi tato kapitola již nezabývá a končí posledním vypraveným dodatečným transportem.

3.1 „Heim ins Reich“ prachatických Němců

*„Po ukončení odsunu Němců z Německa, uprchlíků z takřka celé Evropy a zavlčených osob z porobených zemí, byly táborové objekty uvolněny pro další, nejdůležitější úkol, a to pro soustředění a odsun Němců, bývalých československých občanů.“*³⁸⁸ Jak bylo zmíněno výše, z okresu Prachatice byly vypraveny pouze dva transporty s uprchlíky. První transport se uskutečnil **dne 4. února 1946** a směřoval **do Prosečnice** u Prahy a mělo jím být z celého okresu odsunuto přibližně 750 až 800 uprchlíků.³⁸⁹ Ke druhému vypravení transportu s uprchlíky došlo o půl roku později. **Dne 8. srpna 1946** odvezl transport okolo 200 uprchlíků především ze Slezska, ale i Němců z Jugoslávie či Rumuska, kteří se stále nacházeli v prachatickém okrese, **do střediska v Lešanech.**³⁹⁰ Těmito dvěma transporty ale neodjeli všichni uprchlíci, kteří se nacházeli v prachatickém okrese. Někteří byli později zařazováni do běžných tzv. řádných transportů, s nimiž byli odsouváni sudetští Němci. Jednalo se celkem o jednadvacet běžných transportů z celého okresu Prachatice, které byly vypraveny v období od 3. března 1946 do 10. října 1946, jeden vnitrozemský sanitní transport, jeden tzv. kombinovaný transport vypravený pro Němce z prachatického okresu ze střediska v Českém Krumlově (oba tyto transporty proběhly v měsíci listopadu roku 1946) a následně o dva tzv. dodatečné transporty, jejichž účelem bylo sloučení odsunem rozloučených rodin, které vyjely na cestu ve dnech 3. března 1947 a 17. června 1947 (viz níže).

³⁸⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 257, kar. 23, Přesun osob z pohraničí do Jáchymova.

³⁸⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 255, kar. 23, Přesun obyvatel německé národnosti do vnitrozemí.

³⁸⁸ VAČKÁŘ, M., *Prachatice 1938 – 1945*, Prachatice: 1988, s. 86.

³⁸⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport uprchlíků do Prosečnice dne 4. února 1946.

³⁹⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport uprchlíků do Lešan dne 8. srpna 1946.

3.1.1 Transport dne 3. března 1946

„Ein Auffroderungsschein kam ins Haus, er besagte, daß wir uns (oft binnen zwei Stunden und auch, wenn die Leute gerade in der Kirche oder sonstwo waren) fertigmachen mußten für den Abtransport. Von zwei, mit aufgepflanztem Bajonett bewaffneten Polizisten beobachtet, sollten wir einpacken, etwa 50 kg und nichts Wertvolles, Gutes. Was das war, bestimmten diese Aufpasser. In der Wohnung wurde mir da schon manches genommen, aus dem Koffer geschmissen. Hinter aus wurde die Türe versiegelt. Der Vater meiner Schwägerin ließ symbolisch für uns alle Gezeichnete als letzte Tat in seinem Heim den Perpendikel der Wanduhr stillstehen...Hinter dem Leiterwagen gingen wir schluchzend durchs geliebte Heimatstädtchen, hinauf zur Kaserne, dem Lager der Deutschen.“³⁹¹

„První transport, ve kterém byl větší počet místních Němců, vypravený 3. března 1946, vzbudil velkou pozornost obyvatel Prachatic. Kolem jedné hodiny odpolední vyšel z tábora dlouhý průvod Němců sledován českými a samozřejmě i německými obyvateli. Pocity diváků byly pochopitelně velmi rozdílné. V průvodu převládali starší lidé a ženy s dětmi. Mladých mužů bylo mezi nimi velmi málo. Nevrátili se již.“³⁹²

První řádný transport sudetských Němců byl vypraven z prachatického vlakového nádraží **dne 3. března 1946** o celkovém počtu 1209 Němců, který směřoval do **přejímací stanice v Domažlicích**, kde ho velitel transportu, des. asp. **Josef Novotný** předal přejímací komisi SPON³⁹³ a americkému styčnému důstojníkovi **Lambertovi**. Následující den zamířila vlaková souprava z Domažlic do stanice v bavorském městě **Furt im Wald** (česky označován jako Brod nad Lesy)³⁹⁴ a ještě ten samý dne dorazil transport do konečné stanice, jíž bylo město **Augsburg**, dnes spolková země Bavorsko.³⁹⁵ Jeden lékař a čtyři zdravotníci se s tímto transportem zase vrátili zpět do Československa.³⁹⁶

³⁹¹ WIMBERSKY, G., Die Vertreibung, In: Grenzstadt Prachatitz im Böhmerwald, Amberg: 1986, s. 99.

³⁹² VAČKÁŘ, M., *Prachatice 1938 – 1945*, Prachatice: 1988, s. 92.

³⁹³ SPON = skupina pro odsun Němců; Jednalo se o zvláštní skupiny zmocněnců ministerstva vnitra, kteří byli pověřeni koordinací postupu odsunu v jednotlivých obvodech oblastních osidlovacích úřadoven.

³⁹⁴ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Protokol o předání transportu č. 44004 ze dne 4. března 1946.

³⁹⁵ VAČKÁŘ, M., *Prachatice 1938 – 1945*, Prachatice: 1988, s. 90.

³⁹⁶ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Protokol o předání transportu č. 4404 ze dne 4. března 1946.

Mezi prvními obyvateli Prachatic, kteří byli zařazeni do vůbec prvního běžného transportu vypraveného z prachatického okresu, byla dvaatřicetiletá **Berta Andraschko** se svými čtyřmi dětmi, devítiletou **Annou**, pětiletým **Franzlem**, tříletým **Helmutem** a dvouletou **Waltraud**, kteří do té doby bydleli v domě čp. 1 v Kasárenské ulici.³⁹⁷ Z domu čp. 6 stojícího na náměstí byla odsunuta sedmašedesátiletá vdova **Franziska Hofner**.³⁹⁸ Ve vedlejším domě čp. 7 bydlela před odsunem čtyřiačtyřicetiletá matka v domácnosti **Lina Foschum** a její tři školou povinné děti, čtrnáctiletý **Johann**, o čtyři roky mladší **Rosa** a devítiletý **Josef**.³⁹⁹ Dům čp. 11 v Horní ulici opustili šestačtyřicetiletý notář **JUDr. Karel Stuchel** a jeho jednačtyřicetiletá manželka **Auguste**.⁴⁰⁰ Ve společné domácnosti s manželi Stuchlovými bydlela Karlova tchýně, osmdesátiletá ovdovělá **Amanda Modlová**, a Karlův bratranec, osmačtyřicetiletý **František Stuchel**.⁴⁰¹ Všichni čtyři byli také společně zařazeni do transportu a odsunuti do Bavorska.⁴⁰² Z domu čp. 14 na náměstí byli odsunuti manželé Ulbrichovi.⁴⁰³ Sedmašedesátiletý **Robert Ulbrich** pracoval jako drogist,⁴⁰⁴ zatímco jeho osmapadesátiletá manželka **Johanna** (též *Jana*) se starala o domácnost.⁴⁰⁵

Na zemědělské usedlosti čp. 15 v Pivovarské ulici bydleli až do svého odsunu dvačtyřicetiletý zemědělský dělník a kočí **Josef Janda** se šestatřicetiletou manželkou **Marií**,⁴⁰⁶ která rovněž pracovala na hospodářství, a dvěma dcerami, čtrnáctiletou **Rosou** a šestiletou **Ingeborg**.⁴⁰⁷ Z téhož domu byl odsunut i jednašedesátiletý profesor a studijní rada **Jindřich Jelínek**.⁴⁰⁸ Dům v Dlouhé ulici čp. 18 opustily pětáctičtyřicetiletá

³⁹⁷ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

³⁹⁸ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

³⁹⁹ Tamtéž.

⁴⁰⁰ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

⁴⁰¹ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 25. února 1946.

⁴⁰² SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁴⁰³ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 27. února 1946.

⁴⁰⁴ MOSSE, R., *Adresář Republiky Československé pro průmysl, živnosti, obchod a zemědělství*, Praha: 1931, 1. díl, s. 1380.

⁴⁰⁵ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁴⁰⁶ SOKA Prachatic, MěNV Prachatic, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 15.

⁴⁰⁷ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁴⁰⁸ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

Hedvig Heinzl a její dvě dcery, šestiletá **Ingrid** a tříletá **Sigrid**.⁴⁰⁹ Na Dolním předměstí v domě čp. 27 bydlela až do svého odsunu šestatřicetiletá ovdovělá matka dvou dcer **Marie Reif**. Obě dívky, třináctiletá **Ilse** (též *Luise*) i jedenáctiletá **Marie** chodily do školy⁴¹⁰ a společně s matkou byly zařazeny do transportu směřujícího do Bavorska.⁴¹¹

Z domu čp. 28 na Kostelním náměstí byly do transportu zařazeny jednašedesátiletá **Klára Hirschová**⁴¹² a sedmašedesátiletá vdova **Jana Kölbllová**.⁴¹³ Ve stejném domě bydlela před odsunem také ovdovělá čtyřicetiletá **Marie Sterbová** a její pětiletý syn **Dieter**.⁴¹⁴ Ze sousedního domu čp. 30 na Kostelním náměstí byl pak odsunut manželský pár Hozerových (též *Hotzer, Horzer*).⁴¹⁵ Pětasedmdesátiletý pensista **Josef Hozer** zastával v domě funkci domovníka. Jeho o rok mladší manželka **Agnes** se starala o domácnost.⁴¹⁶ V domě čp. 50 na náměstí bydlelo hned několik rodin, které byly do tohoto transportu zařazeny.⁴¹⁷ První z nich byla dvaatřicetiletá vdova **Adela Souček** (též *Soutschek*), její desetiletý syn **Josef** a osmiletá dcera **Anna**.⁴¹⁸ Odsunut byl také manželský pár Geierových. Sedmapadesátiletý **Alois Geier** do té doby pracoval jako dělník a dvaapadesátiletá **Katarina** byla v domácnosti.⁴¹⁹ Další byla pětadvacetiletá matka **Marie Kohlberger** (též *Kohlwey*) se svým tříletým synem **Güntherem**.⁴²⁰ Posledními z tohoto domu byli manželé Rohrbacherovi se svou dcerou. Dvaosmdesátiletý otec **Karel Rohrbacher** byl kdysi školníkem, jeho pětasedmdesátiletá žena **Kateřina** pečovala o domácnost a jejich jednačtyřicetiletá dcera **Marie Rohrbacher** pracovala jako dělnice. Na rozdíl od sousedů, kteří neměli

⁴⁰⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁴¹⁰ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 27.

⁴¹¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 16.

⁴¹² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁴¹³ Tamtéž.

⁴¹⁴ Tamtéž.

⁴¹⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 30.

⁴¹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁴¹⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 27. února 1946.

⁴¹⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

⁴¹⁹ Tamtéž.

⁴²⁰ Tamtéž.

za hranicemi v Bavorsku jasný cíl cesty, mířili manželé Rohrbacherovi i s dcerou Marií do bavorského města Landshut.⁴²¹

Ve Věžní ulici v domě čp. 51 bydlely před odsunem jednadmdesátiletá **Zuzana Kurz** (též *Susane*) a čtyřiačtyřicetiletá **Marie Kulhavy** (též *Kurz*).⁴²² Ze sousedního domu čp. 52 byla odsunuta osmatřicetiletá vdova **Luise Hafner** (též *Sofie*) se dvěma dcerami, sedmiletou **Sofií** a pětiletou **Helgou**.⁴²³ Rovněž ve Věžní ulici v domě čp. 58 žila dříve třiašedesátiletá **Albina Tanzer**.⁴²⁴

Na předměstí v usedlosti čp. 62 bydlela šestašedesátiletá nádenice a vdova **Marie Bauer**.⁴²⁵ V jedné domácnosti s ní bydlely také tři dospělé děti, sedmačtyřicetiletá **Marie Bauer**, čtyřiatřicetiletá **Hedwig Bauer** a jednadvacetiletý **Anton Bauer**.⁴²⁶ Všichni čtyři byli společně odsunuti transportem do Bavorska.⁴²⁷ V Kostelní ulici v domě čp. 63 žili před odsunem manželé Andraschkovi. Devětapadesátiletý **Adolf Andraschko** byl truhlářem. Adolfova manželka, dvaapadesátiletá **Albina** se starala o domácnost.⁴²⁸ S manželi původně v domě bydlela i jejich jednadvacetiletá dcera Frida Andraschko, která pracovala jako krejčková.⁴²⁹ Frida s rodiči do transportu zařazena nebyla, podle jednoho ze seznamů opustila území Československa pravděpodobně dne 10. ledna 1946 a odešla do nedalekého bavorského města Freyungu.⁴³⁰ Ve stejném domě jako Andraschokovi bydlela také šestatřicetiletá matka, pracující jako číšnice, **Helene Arndt** (též *Elene*)⁴³¹ a její devítiletý syn **Artur**.⁴³²

⁴²¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁴²² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁴²³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁴²⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁴²⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

⁴²⁶ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 62.

⁴²⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁴²⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁴²⁹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 63.

⁴³⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 273, kar. 24, Dobrovolný odchod Němců z Československé republiky – seznam odchodu ze dne 10. ledna 1946.

⁴³¹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 63.

⁴³² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

Z domu na předměstí čp. 65, stojícího v Nádražní ulici, bylo opět odsunuto více rodin.⁴³³ První z nich byl manželský pár Kowařových. Dvaasedesátiletý **Adolf Kowař** se živil jako dělník, jeho o rok starší manželka **Terezie** byla v domácnosti.⁴³⁴ Druhá rodina, která byla z tohoto domu zařazena dne 3. března 1946 do transportu, se skládala ze čtyřiasedmdesátileté **Terezie Rudišové** (též *Rudisch*), vdově po panu podplukovníkovi,⁴³⁵ její jednatřicetileté vnučce **Rosel Rudišové** a Roselininy roční dcery **Gertrudy**.⁴³⁶ V Kostelní ulici stál rovněž dům s číslem popisným 65, ten opustila devětasedmdesátiletá vdova a bývalá učitelka **Charitas Poupie** (též *Paupie*).⁴³⁷ Ze sousedního domu v Kostelní ulici čp. 66 byla odsunuta tříasedmdesátiletá **Marie Novák**⁴³⁸ a také pětáctřicetiletá vdova **Marie Schano** se třemi syny, šestnáctiletým **Franzem**, čtrnáctiletým **Valtrem** a dvanáctiletým **Josefem**.⁴³⁹

Dům čp. 67 v Nádražní ulici byli nuceni opustit dvaasedmdesátiletý pensista **Matěj Swejda** a jeho stejně stará manželka **Eleonora**,⁴⁴⁰ jimž dům před konfiskací patřil.⁴⁴¹ Do transportu s nimi byla zařazena i jejich ovdovělá dvaatřicetiletá dcera **Hilde Tremlová** s dvouletou dcerou **Edith**.⁴⁴² Ve Školní ulici v domě čp. 68 bydlela, dříve než byla odsunuta do Německa, devětačtyřicetiletá soukromnice **Amalie Maxová**.⁴⁴³ Také ze sousedního domu čp. 69 nastoupila do transportu osamoceně čtyřiasedmdesátiletá **Terezie Pelikán**.⁴⁴⁴

První transport vypravený z Prachatic vyprázdnil také dva byty v domě čp. 70 v Primátorské ulici. První z bytů, stejně jako celý dům, patřil sedmdesátiletému

⁴³³ SOKA Prachatic, MěNV Prachatic, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 65.

⁴³⁴ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁴³⁵ SOKA Prachatic, MěNV Prachatic, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 65.

⁴³⁶ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁴³⁷ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

⁴³⁸ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁴³⁹ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 19.

⁴⁴⁰ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁴⁴¹ SOKA Prachatic, MěNV Prachatic, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 67.

⁴⁴² SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁴⁴³ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁴⁴⁴ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

pensistovi, bývalému bernímu řediteli **Ottu Peterovi** a jeho o devět let mladší manželce **Štěpánce** (též *Steffi*),⁴⁴⁵ které odvezl transport do bavorského města Bischofsreuth.⁴⁴⁶ Do stejného města mířila také pětaticetiletá **Alžběta Stinglová** (též *Singl*) se šestiletou **Helgou** a čtyřletou **Edith**,⁴⁴⁷ které do té doby bydlely v bytě číslo dvě.⁴⁴⁸ Z domu čp. 70 ve Školní ulici byla odsunuta padesátiletá **Josefina Klein**.⁴⁴⁹ Také dům čp. 71 v Primátorské ulici byl konfiskát, který museli jeho původní vlastníci opustit. Původně dům patřil dvaasedmdesátiletému obchodníkovi **Františku Kowařovi**.⁴⁵⁰ Františkova manželka, čtyřiašedesátiletá **Ida** se starala o domácnost a třináctiletou vnučku **Gertrudu Kowařovou**,⁴⁵¹ která byla také v jejich doprovodu odsunuta,⁴⁵² neboť její otec, František Kowař mladší seděl ve vězení v Písku, odkud byl později propuštěn za účelem odsunu (viz níže).⁴⁵³ Manželé Kowařovi se starali i o děti jejich dcery Ilsy Fiedlerové, která stejně jako její bratr František Kowař mladší byla ve vězení a společně s bratrem byla později za svou rodinou odsunuta.⁴⁵⁴ Ilsiny děti, třináctiletý **František**, jedenáctiletá **Alžběta** a šestiletý **Petr Fiedlerovi**, opustily území Československa společně s prarodiči a sestřenicí Gertrudou.⁴⁵⁵

Z domu ve Školní ulici čp. 73 byla do transportu zařazena jednačtyřicetiletá **Kateřina Kölblová** (též *Käte*).⁴⁵⁶ Ve Školní ulici stál také dům čp. 76, kde bydlela před odsunem jednak čtyřiašedesátiletá vdova **Rosa Kramerová**,⁴⁵⁷ jednak jednačtyřicetiletá **Hilda Heiserová** a její dva synové, sedmiletý **Heinrich** (též *Friedrich*) a pětiletý **Wolfgang**.⁴⁵⁸ Z domu čp. 80 v Dlouhé ulici odjeli transportem

⁴⁴⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 70.

⁴⁴⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

⁴⁴⁷ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 70.

⁴⁴⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

⁴⁴⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁴⁵⁰ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 70.

⁴⁵¹ Tamtéž.

⁴⁵² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁴⁵³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Rozkaz veliteli sběrného střediska ve Volarech o zařazení Františka Kowaře a Ilsy Fiedler do nejbližšího transportu ze dne 30. října 1946.

⁴⁵⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do sběrného střediska Český Krumlov dne 17. listopadu 1946, Seznam osob v transportu.

⁴⁵⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁴⁵⁶ Tamtéž.

⁴⁵⁷ Tamtéž.

⁴⁵⁸ Tamtéž.

do Bavorska osmašedesátiletý truhlář **Václav Böhm**⁴⁵⁹ a jeho také jeho dcera, třiatřicetiletá **Ida Böhmová** se svými dvěma dcerami, čtrnáctiletou **Marií** a pětiletou **Inge**.⁴⁶⁰ V sousedství se nacházel dům čp. 87, ze kterého byl odsunut sedmdesátiletý vdovec **Ludvig Klein**, pracující stále jako kočí,⁴⁶¹ a jeho jednadvacetiletá dcera **Anna Klein**, která se starala o společnou domácnost.⁴⁶² Další dům stojící v Dlouhé ulici nesl číslo popisné 89. Ten opustily pětáctyřicetiletá matka **Adolfina Bayer** (též *Baier*),⁴⁶³ která pracovala jako dělnice, stejně jako její osmnáctiletá dcera **Emma Bayer**, která byla společně s matkou odsunuta.⁴⁶⁴ Z domu čp. 93 v Dlouhé ulici byla odsunuta šestašedesátiletá ovdovělá porodní asistentka⁴⁶⁵ **Paula Samalounová** (též *Salomon, Schalamon*),⁴⁶⁶ která se ale údajně narodila v Rakousku, kde měla stále sourozence, dokonce svou rakouskou státní příslušnost měla stvrdit i sňatkem a v Rakousku žily také její děti.⁴⁶⁷ Přesto byla Paula Samalounová zařazena do transportu směřujícího do Bavorska.⁴⁶⁸ V tomto domě bydlely před svým odsunem také sedmdesátiletá **Katharina Gaier**, její jednačtyřicetiletá dcera **Marie Alenka**,⁴⁶⁹ která byla zaměstnána jako obchodní příručí, a Mariina jednadvacetiletá dcera **Marta Alenka**, dříve pracující jako kancelářská síla.⁴⁷⁰

V Dlouhé ulici v domě čp. 95 bydlela před zařazením do transportu devětasedmdesátiletá vdova **Marie Machard** (též *Machart*).⁴⁷¹ Dům čp. 97 v Dlouhé

⁴⁵⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁴⁶⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 25.

⁴⁶¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

⁴⁶² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁴⁶³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 25. února 1946.

⁴⁶⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁴⁶⁵ MOSSE, R., *Adresář Republiky Československé pro průmysl, živnosti, obchod a zemědělství*, Praha: 1931, 1. díl, s. 1380.

⁴⁶⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 25. února 1946.

⁴⁶⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

⁴⁶⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁴⁶⁹ Tamtéž.

⁴⁷⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

⁴⁷¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 21.

ulici opustila i pětatřicetiletá **Anna Kastlová** s pětiletým synem **Petrem**.⁴⁷² Z domu čp. 99 v Zahradní ulici byla do transportu zařazena rodina Tischlerova. Jednalo se o padesátiletou vdovu **Terezii Tischler**, její čtyřiaadvacetiletou dceru **Marii Tischler** a o dva roky mladší **Adelhaid Tischler**. Obě dvě dívky pracovaly jako nádenice při hospodářství. Dále se pak jednalo o čtrnáctiletou **Rosu** a dvouletou **Edith** (též *Otilie*).⁴⁷³ Terezie měla zřejmě ještě další dvě děti, a to osmnáctiletého syna Ernsta a šestnáctiletou dceru Annu, ti ale byli podle záznamu v návrhu odsunu již od ledna 1946 kdesi v Bavorsku.⁴⁷⁴

Sedmdesátiletý pensista **Alfred Moser** spolu se svou devětapadesátiletou manželkou **Elisabeth** a devatenáctiletým synem **Alfredem**, vyučeným klempířem, kteří až do jejich odsunu bydleli v domě čp. 100 v Dlouhé ulici,⁴⁷⁵ měli na rozdíl od většiny osob v transportu za hranicemi jasný cíl a tím bylo město Kreuzberg.⁴⁷⁶ V domě čp. 105 ve Školní ulici bydlela před svým odsunem do Bavorska jednasedmdesátiletá vdova **Apolena Seidlová**.⁴⁷⁷ Jako jednotlivec byla odsunuta také devětapadesátiletá **Gertruda Haasová** (též *Haase*) z domu čp. 106, který stál v Krumlovské ulici, tedy z tzv. Kandlova mlýna.⁴⁷⁸ Tam bydleli před nástupem do transportu i devětatřicetiletá matka **Gertrude Eiermann**, její čtrnáctiletý syn **Helmuth** a jedenáctiletá dcera **Gertrude**.⁴⁷⁹

Dům čp. 108 ve Školní ulici byl nucen opustit jeho původní majitel šestasedmdesátiletý **František Bernkopf**, bývalý stavební rada,⁴⁸⁰ a jeho pětadesátiletá manželka **Alžběta**.⁴⁸¹ V domě čp. 117 na Markétiných Lázních bydleli

⁴⁷² SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁴⁷³ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁴⁷⁴ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 27. února 1946.

⁴⁷⁵ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

⁴⁷⁶ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁴⁷⁷ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁴⁷⁸ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁴⁷⁹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁴⁸⁰ SOkA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 108.

⁴⁸¹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

dvačtyřicetiletý topič **Rudolf Reih**s (též *Reis, Reiss*), jeho stejně stará manželka **Helena** a osmiletý syn **Rudolf**.⁴⁸² V jednotlivých seznamech je ale u rodiny uváděno pokaždé jiné bydliště, před nástupem do transportu měli všichni tři společně bydlet na předměstí v domě čp. 176.⁴⁸³ V Poštovní ulici stál rovněž obytný dům čp. 117, z něhož do transportu nastoupila dne 3. března 1946 pouze výměnkářka, jednasedmdesátiletá **Růžena Broučková**.⁴⁸⁴ Domek patřil Růženině vnukovi, jednadvacetiletému rolníkovi Johannu Broutschekovi (též Brouček) a jeho čtyřiapadesátileté matce Anně Broutschek, též rolnici, kteří do Bavorska odjeli až transportem dne 13. května 1946 (viz níže).⁴⁸⁵ Sama byla odsunuta také devětasedmdesátiletá vdova **Agnes Richter**⁴⁸⁶ z domu čp. 119 v ulici U Rybníčku.⁴⁸⁷ Ze stejného domu nastoupili do transportu také jednatřicetiletá vdova **Anna Eppinger** (též *Ema*), její desetiletý syn **Johann** a osmiletá dcera **Marie**.⁴⁸⁸

V Pasovské ulici v domě čp. 124 žila před odsunem sedmačtyřicetiletá obchodnice **Aloisie Tosch**.⁴⁸⁹ Dalším jednotlivcem v transportu byl osmasedmdesátiletý bývalý dělník **Thomas Loska** (též *Loschka*), který do té doby bydlel v Jánské ulici čp. 130.⁴⁹⁰ Bývalý majitel obytných domů v Horní ulici čp. 131 a 132, jednasedmdesátiletý pensista **Anton Pachlhofer** byl do transportu dne 3. března 1946 zařazen v doprovodu třiašedesátileté manželky **Beatrix** (též *Thea*).⁴⁹¹ Domek čp. 132 stojící v Jánské ulici⁴⁹² opustila třiatřicetiletá švadlena **Marie Michalová**.⁴⁹³ Z Horní ulice čp. 133 byl odsunut manželský pár Stegbauerových (též *Stögbauer*).⁴⁹⁴

⁴⁸² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

⁴⁸³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁴⁸⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁴⁸⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁴⁸⁶ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 119.

⁴⁸⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁴⁸⁸ Tamtéž.

⁴⁸⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁴⁹⁰ Tamtéž.

⁴⁹¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁴⁹² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 132.

⁴⁹³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁴⁹⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 27. února 1946.

Devětapadesátiletý **Ferdinand Stegbauer** pracoval jako dělník, jeho manželka, šestapadesátiletá **Marie** se starala o domácnost.⁴⁹⁵ V Pasovské ulici v domě čp. 134 bydlela sedmašedesátiletá vdova **Františka Kriegerová**. Společnou domácnost sdílela se sedmatřicetiletou **Leopoldinou Heiglovou**, která byla zaměstnána jako posluhovačka,⁴⁹⁶ a jejími dvěma dětmi, patnáctiletým synem **Oskarem Kriegerem** a jedenáctiletou **Elfriede Krieger**.⁴⁹⁷

Z domu v Horní ulici čp. 136 do transportu nastoupily dvě rodiny. První z nich byli Prantlovi.⁴⁹⁸ V seznamu je mylně uváděn i pětasedmdesátiletý lesník Friedrich Prantl (též Bedřich), jehož odsun za rodinou se uskutečnil až dne 21. listopadu 1946 kombinovaným transportem z Českého Krumlova (viz níže).⁴⁹⁹ Prvním březnovým transportem tedy odjela pouze jeho sedmdesátiletá manželka **Kamilla Prantlová** (též *Emilie*), šestatřicetiletá dcera **Marie Prantlová** a dvaatřicetiletá učitelka **Huberta Prantlová**.⁵⁰⁰ Učitelkou byla také čtyřiapadesátiletá **Marie Schubertová** (též *Schubutová*), která byla z tohoto domu odsunuta se svou osmasedmdesátiletou ovdovělou matkou **Marií Schubertovou**.⁵⁰¹ V sousedním domě čp. 137 v Horní ulici bydleli před odsunem jednačtyřicetiletá vdova **Anna Forster** a její dva synové, třináctiletý **Rudolf** a šestiletý **Horst**.⁵⁰² V témže domě žila i šestačtyřicetiletá soukromnice **Frieda Milmeier** s pětiletou dcerou **Renate**.⁵⁰³ Sama s dětmi byla odsunuta také pětáctyřicetiletá **Aloisia Kurz**,⁵⁰⁴ která bydlela s dvanáctiletým synem **Rudolfem** a pětiletou dcerou **Bertou** v Horní ulici čp. 138.⁵⁰⁵ V sousedství stál dům

⁴⁹⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁴⁹⁶ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 134.

⁴⁹⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁴⁹⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

⁴⁹⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do sběrného střediska Český Krumlov dne 17. listopadu 1946, Seznam osob v transportu.

⁵⁰⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁵⁰¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁵⁰² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁵⁰³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁵⁰⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁵⁰⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 25. února 1946.

čp. 140, který opustila pětáctyřicetiletá vdova **Anna Langová** a její osmiletý syn **Erhard Rendl** (též *Reindl*).⁵⁰⁶

V domě čp. 141 v Gymnasiální ulici bydlela rodina Lochmannova.⁵⁰⁷ Do transportu dne 3. března 1946 nastoupila ale pouze čtyřiašedesátiletá **Marie Lochmann** s devětatřicetiletou dcerou **Marií Luisou Lochmann**, která pracovala jako korespondentka.⁵⁰⁸ Mariin manžel, třiasedmdesátiletý bývalý ředitel poštovního úřadu Ernst Lochmann byl za nimi odsunut dodatečně až dne 25. září 1946.⁵⁰⁹ Ve stejném domě jako Lochmannovi bydlela kdysi dvašedesátiletá vdova **Anna Gärber** (též *Gerber*).⁵¹⁰ Z domu v Pasovské ulici čp. 144 zamířili transportem do Bavorska dvašedesátiletý železniční úředník **Ludvik Kinzl** (též *Kienzl*)⁵¹¹ a jeho osmapadesátiletá manželka **Antonie**.⁵¹² V doprovodu manželů Kinzlových byl odsunut také jejich pětiletý vnuk **Alfred Geier** (též *Gaier, Gayer*).⁵¹³ V domě čp. 146 ve Střelnické ulici bydleli kdysi manželé Geigerovi.⁵¹⁴ Pětasedmdesátiletý **Rudolf Geiger** a jeho o čtyři roky starší manželka **Julie** byli pensisté,⁵¹⁵ stejně jako Juliina sestra **Marie Köpl** (též *Köppl, Koppe*), která spolu s manželi sdílela jednu domácnost a s nimi byla odsunuta do Bavorska, přesněji do dolnobavorské obce Oberzell.⁵¹⁶ Tam končila cesta i čtyřiačtyřicetileté **Elfriede Ketlinské** (též *Kitlinski*) a jejich dvou dětí, osmileté dcery **Elfriede** a pětiletého syna **Helmuta**,⁵¹⁷ kteří do té doby žili ve stejném domě jako manželé Geigerovi.⁵¹⁸

⁵⁰⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁵⁰⁷ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 141.

⁵⁰⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁵⁰⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport č. 20 dne 25. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 15.

⁵¹⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁵¹¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁵¹² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 144.

⁵¹³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam dětí do čtrnácti let.

⁵¹⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

⁵¹⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

⁵¹⁶ Tamtéž.

⁵¹⁷ Tamtéž.

⁵¹⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 25. února 1946.

V Horní ulici čp. 147 bydlela před odsunem šedesátiletá **Marie Kandl**.⁵¹⁹ V sousedním domě v Horní ulici čp. 148 žil manželský pár Grosserových.⁵²⁰ Devětasedmdesátiletý **Adolf Grosser** byl pensista, jeho o osmnáct let mladší manželka **Marie** vedla domácnost.⁵²¹ Ze stejného domu byla odsunuta také šestašedesátiletá vdova **Agnes Binder**.⁵²² V Horní ulici se nacházel rovněž dům čp. 152, z něhož byly odsunuty dvě sestry, pětasedmdesátiletá **Helena Reischek** a o pět let mladší **Inge Reischek** (těž *Terezie*).⁵²³ Ze sousedního domu čp. 153 se vydala šedesátiletá vdova **Marie Sieber**, která pracovala jako kuchařka, transportem do Stuttgartu.⁵²⁴

Svůj dům v Jánské ulici čp. 155 opustila také rodina Tanzerova. Otec rodiny, dvaasedmdesátiletý **Philipp Tanzer** dříve pracoval jako profesor.⁵²⁵ Jeho osmapadesátiletá manželka **Anna** byla původní majitelkou domu a starala se o domácnost.⁵²⁶ S manželi Tanzerovými v domě bydleli jejich dva synové, sedmnáctiletý **Franz** a patnáctiletý **Helmut**, oba ještě studenti⁵²⁷ a Philippova nevlastní dcera,⁵²⁸ třiadvacetiletá učitelka **Marie Siegl**.⁵²⁹ Vedlejší dům čp. 156 vlastnily na polovinu **Paula** a **Rosine Kreutzovy**.⁵³⁰ Obě stejně staré ženy, obě rovněž vdovy, byly spolu také zařazeny dne 3. března 1946 do transportu směřujícího do Bavorska. Doprovázel je Rosinin syn, třičtyřicetiletý **Johann Kreutz**.⁵³¹

⁵¹⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁵²⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 25. února 1946.

⁵²¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁵²² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁵²³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁵²⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁵²⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁵²⁶ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 155.

⁵²⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁵²⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 155.

⁵²⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁵³⁰ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 156.

⁵³¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

Z domu čp. 157 v Horní ulici byla odsunuta čtyřiasedmdesátiletá **Teresie Fischerová** (též *Fiserová*).⁵³² Sama byla za hranice odsunuta také osmatřicetiletá **Anna Lubíková** (též *Lubik*) z domu čp. 159 v Kostelní ulici.⁵³³ Stejně číslo popisné nesl i dům v Jánské ulici, ze kterého do transportu nastoupily devětapadesátiletá **Marie Hansl** (též *Hansel*) a její sedmadvacetiletá dcera **Marta Hansl**, obě dvě do té doby pracující jako kuchařky.⁵³⁴ Dům čp. 160 na předměstí opustila čtyřiatřicetiletá **Franzi Futschik** se čtyřmi dětmi, třináctiletou **Annou**, desetiletým **Josefem**, pětiletou **Františkou** a dvouletou **Valtraud**.⁵³⁵ Do transportu dne 3. března 1946 nastoupili i dvaosmdesátiletý pensista a bývalý učitel **Franz Heinerl** (též *Heimerl*) a jeho o dvanáct let mladší manželka **Marie**,⁵³⁶ kteří do té doby žili v domě čp. 164 v Kasárenské ulici.⁵³⁷ Také šestačtyřicetiletý finanční úředník **Gabriel Haberd** byl nucen se svou rodinou opustit dům čp. 167 v Pasovské ulici, jehož byl původním vlastníkem.⁵³⁸ Transportem do Bavorska odjel společně se svou osmačtyřicetiletou manželkou **Marií**, jednadvacetiletou svobodnou dcerou **Marthou** a svojí ovdovělou třidevadesátiletou matkou **Teresií Haberdovou**.⁵³⁹ Gabriel a Marie Haberdovi měli ještě sedmnáctiletého syna Othmara,⁵⁴⁰ který s nimi ale podle seznamu do transportu zařazen nebyl a neobjevuje se ani v žádných jiných seznamech.

Z domu čp. 167 v Horní ulici byli odsunuti manželé Pelikánovi, pětasedmdesátiletý pensista **Alois Pelikán** a jeho čtyřiašedesátiletá manželka **Anna**.⁵⁴¹ S manželi Pelikánovými žila ve společné domácnosti jejich čtyřiačtyřicetiletá dcera **Stefanie Chlestil** (též *Klestil*) se čtrnáctiletou dcerou **Inge**.⁵⁴² V Jateční ulici čp. 175

⁵³² SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁵³³ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁵³⁴ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁵³⁵ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁵³⁶ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁵³⁷ SOkA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 164.

⁵³⁸ SOkA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 167.

⁵³⁹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁵⁴⁰ SOkA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 167.

⁵⁴¹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

⁵⁴² SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

bydlel před odsunem padesátiletý zahradník **Johann Hankowetz**.⁵⁴³ Jeho šestačtyřicetiletá manželka Maria seděla v zajišťovací vazbě, ze které byla propuštěna a za manželem odjela s transportem dne 26. července 1946 (viz níže).⁵⁴⁴ Ze stejného domu byl odsunut i třiapadesátiletý **Franz Penc**.⁵⁴⁵

Další samostatně zařazenou osobou do transportu byla dvašedesátiletá vdova **Hedvika Wurdaková**,⁵⁴⁶ která do té doby bydlela v domě na předměstí čp. 183.⁵⁴⁷ Zemědělskou usedlost na předměstí čp. 184 opustil její původní vlastník,⁵⁴⁸ sedmdesátiletý rolník **Johann Geier**.⁵⁴⁹ V Lázeňské ulici čp. 186 žila až do začátku března 1946 třiasedmdesátiletá vdova **Rosa Koller**.⁵⁵⁰ Na usedlosti čp. 187 bydleli před společným odsunem manželé Jakubcovi (též *Jakobetz*).⁵⁵¹ Jednalo se o jednapadesátiletého pensistu, podplukovníka **Jana Jakubce** a jeho osmapadesátiletou manželku **Pavlu**.⁵⁵² Z domu na předměstí čp. 189 byla odsunuta pětatřicetiletá dělnice **Justina Spannová**⁵⁵³ a čtyřiadvacetiletá **Hermina Gögelová** (též *Hana*) s dvouletým synem **Helmutem**.⁵⁵⁴ Dalším jednotlivcem zařazeným do tohoto transportu byla jednapadesátiletá odborná učitelka **Luise Laglerová**,⁵⁵⁵ která do té doby bydlela v domě čp. 195 v Kasárenské ulici.⁵⁵⁶ Z Jateční ulice čp. 226 byla rovněž sama odsunuta devětapadesátiletá **Františka Mienbauerová** (též *Miesbauer*).⁵⁵⁷ Sama opustila Prachatice i šestapadesátiletá vdova, učitelka **Anna Metze** z Nádražní

⁵⁴³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁵⁴⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 18 dne 26. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

⁵⁴⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁵⁴⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁵⁴⁷ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 183.

⁵⁴⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 184.

⁵⁴⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁵⁵⁰ Tamtéž.

⁵⁵¹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 187.

⁵⁵² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁵⁵³ Tamtéž.

⁵⁵⁴ Tamtéž.

⁵⁵⁵ Tamtéž.

⁵⁵⁶ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 195.

⁵⁵⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

ulice čp. 228.⁵⁵⁸ Šestapadesátiletý intendant **Antonín Fischbeck** bydlel se svou šedesátiletou manželkou **Marií** na předměstí v domě čp. 271.⁵⁵⁹ Společně s nimi v domě žila a do transportu byla zařazena Antonínova ovdovělá osmapadesátiletá sestra **Hermina Heideová** (též *Heide*).⁵⁶⁰ Herminina dvaadvacetiletá dcera Aglaja Pennenbeckerová (též Parmenbecková, Pannenbecker), která pracovala jako ošetřovatelka a bydlela původně s matkou u tety a strýce⁵⁶¹ zřejmě dobrovolně odešla dne 29. ledna 1946 do bavorské obce Oberzell.⁵⁶²

Z usedlosti čp. 272 v České kolonii byla odsunuta dvaadvacetiletá **Rosina Kieweg** (též *Theres*),⁵⁶³ která zde dříve žila společně se svým mladším manželem Josefem Kiewegem, pracujícím jako pomocný dělník při zemědělství.⁵⁶⁴ Josef Kieweg byl odsunut teprve o tři měsíce později, dne 3. června 1946 (viz níže).⁵⁶⁵ Také dům na předměstí čp. 274 opustili jeho původní majitelé, manželé Loskotovi, s rodinou.⁵⁶⁶ Třiašedesátiletý **Karel Loskot** byl údajně české národnosti a živil se jako malíř.⁵⁶⁷ O dva roky mladší německá manželka **Aloisie** byla hokynářkou.⁵⁶⁸ Společně s rodiči bydlel jejich čtyřicetiletý syn **Karel Loskot mladší**, který stejně jako jeho otec pracoval jako malíř.⁵⁶⁹ V domě bydlela i dcera manželů Loskotových, šestatřicetiletá **Hilda Prachlová**, se čtrnáctiletou dcerou **Hildou** a čtyřletým synem **Dietmarem**.⁵⁷⁰ Pohromadě byla celá rodina odsunuta dne 3. března 1946 do Německa.⁵⁷¹

⁵⁵⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁵⁵⁹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 271.

⁵⁶⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁵⁶¹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 271.

⁵⁶² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 273, kar. 24, Dobrovolný odchod Němců z Československé republiky – seznam odchodu ze dne 29. ledna 1946.

⁵⁶³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁵⁶⁴ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 272.

⁵⁶⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁵⁶⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁵⁶⁷ MOSSE, R., *Adresář Republiky Československé pro průmysl, živnosti, obchod a zemědělství*, Praha: 1931, 1. díl, s. 1381.

⁵⁶⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 274.

⁵⁶⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 25. února 1946.

⁵⁷⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

⁵⁷¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

Sedmašedesátiletý pensista a bývalý vlastník domu na předměstí čp. 288 **Jan Zdiarsky**⁵⁷² byl do transportu zařazen společně s jednačtyřicetiletým tkalcem **Karlem Rindtem** a jeho třiačtyřicetiletou manželkou **Marthou**.⁵⁷³ Osmasedmdesátileté vdově po policejním úředníkovi **Terezií Illekové** patřil před konfiskací dům v Jateční ulici čp. 290,⁵⁷⁴ v němž bydlela až do společného odsunu se svou jednapadesátiletou neteří **Marií Schillerovou**.⁵⁷⁵ Z domu v České kolonii čp. 294 nastoupila do transportu třiačtyřicetiletá **Anna Zwiefelhofer** (též *Zwiebelhofer*) se dvěma syny, třináctiletým **Josefem** a sedmiletým **Franzem**.⁵⁷⁶ Na rozdíl od většiny osob zařazených do tohoto transportu ale nekončila jejich cestu v Bavorsku, nýbrž měla rodina pokračovat do města Solingen, ležícího v dnešní spolkové zemi Severní Porýní-Vestfálsko.⁵⁷⁷

Manželé **Adalbert** a **Hedwig Hafnerovi** byli původními vlastníky domu na předměstí čp. 314. Sedmašedesátiletý Adalbert Hafner byl již v penzi. Jeho jednašedesátiletá manželka Hedwig se starala o domácnost,⁵⁷⁸ kterou s manželi sdíleli jejich dva synové, jednačtyřicetiletý obuvník **Adalbert Hafner mladší** a dvacetiletý **Franz**, který pracoval jako dělník.⁵⁷⁹ Ve stejném domě bydlela také pětáctiletá **Marie Foschum** s pětiletou dcerou **Hedwig**.⁵⁸⁰ Usedlost na předměstí čp. 318 patřila osmačtyřicetileté **Marii Terezií Huynové**,⁵⁸¹ která nastoupila sama dne 3. března 1946 do transportu směřujícího do Německa.⁵⁸² Jako jednotlivec byl odsunut i sedmdesátiletý

⁵⁷² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 288.

⁵⁷³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁵⁷⁴ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 290.

⁵⁷⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁵⁷⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 25. února 1946.

⁵⁷⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

⁵⁷⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 314.

⁵⁷⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 26.

⁵⁸⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁵⁸¹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 318.

⁵⁸² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

bývalý zahradník **Josef Kellner**,⁵⁸³ který do té doby bydlel na Samotě v domě čp. 334.⁵⁸⁴

Mezi posledními do tohoto transportu zařazenými Němci z Prachatic byla osmašedesátiletá vdova **Růža Holleczek**,⁵⁸⁵ bývalá majitelka domu čp. 389 na Markétiných Lázních.⁵⁸⁶ Ve stejném domě bydleli před odsunem rovněž sourozenci Haberdovi. Jednalo se o šestasedmdesátiletého invalidu **Pavla Haberdu** a jeho dvě mladší sestry, čtyřiasedmdesátiletou **Marii Haberdovou** a šestašedesátiletou **Rosu Haberdovou**.⁵⁸⁷ V domácnosti s nimi měla bydlet ještě jedna sestra, jednašedesátiletá Agla Knizourková.⁵⁸⁸ Ta ale podle seznamu do transportu zařazena nebyla a její jméno se neobjevuje ani v žádném dalším transportu.

Prvním řádným transportem vypraveným z okresu Prachatice dne 3. března 1946 bylo do amerického okupačního pásma, resp. bavorského města Augsburg, odsunuto celkem 243 prachatických Němců. Jednalo se o 47 mužů, 137 žen a 59 dětí ve věku do čtrnácti let.

3.1.2 Transport dne 19. března 1946

V pořadí druhý transport byl vypraven z prachatického nádraží o víc než dva týdny později. **Dne 19. března 1946** pod dohledem velitele transportu, desátníka aspiranta Josefa Novotného vyrazil na cestu do Domažlic transport se 1239 Němci. Z Domažlic zamířil vlak opět do stanice Furt im Wald, odkud byla tentokrát zpět vrácena pouze jedna ošetřovatelka.⁵⁸⁹ Odtud pak vlaková souprava nabrala směr **Hanau – Rüdeshheim**, dnes spolková země Hesensko, kam transport dorazil dne 20. března 1946.⁵⁹⁰

⁵⁸³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

⁵⁸⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

⁵⁸⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁵⁸⁶ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 389.

⁵⁸⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁵⁸⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 25. února 1946.

⁵⁸⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 2 dne 19. března 1946, Protokol o předání transportu č. 44006 ze dne 20. března 1946.

⁵⁹⁰ VAČKAR, M., *Prachatice 1938 – 1945*, Prachatice: 1988, s. 90.

Do tohoto odsunu byli zařazeni převážně Němci z Volar, Vimperku a okolních obcí. Přímo z Prachatic do něho byly zařazeny pouze tři osoby, jejichž cesta měla skončit již v Bavorsku, a sice dvacetiletá zahradnická pomocnice **Martha Weienthal** (též *Weidenthal*),⁵⁹¹ žijící původně v domě na předměstí čp. 318⁵⁹² a později v čp. 158 v Jánské ulici.⁵⁹³ Její matka Marie Weienthal (též *Magda*, nar. 1897) byla poslána rozsudkem mimořádného lidového soudu na deset let deset let do Ženské trestnice v Praze-Řepích.⁵⁹⁴ Do tohoto transportu nastoupil také starší manželský pár, devětašedesátiletý poštovník **Pius Hudler** a jeho jednašedesátiletá manželka **Aloisie**,⁵⁹⁵ jimž původně patřil domek na předměstí čp. 326, v němž až do odsunu bydleli.⁵⁹⁶

3.1.3 Transport dne 12. dubna 1946

Třetí a jediný dubnový transport byl naplánován okolo poloviny měsíce. Tentokrát za doprovodu nadporučíka partyzánů **Josefa Vaňka** vyjel třetí transport z nádraží **dne 12. dubna 1946** po obvyklé trase Domažlice – Furt im Wald,⁵⁹⁷ a to o celkovém počtu 1205 osob německé národnosti.⁵⁹⁸ Za řádné vypravení a vybavení tohoto transportu se Josefu Vaňkovi, který byl současně i velitelem Sběrného a internačního střediska v Prachaticích, dostalo pochvaly a uznání nejen ze strany domažlické přejímací komise, ale i styčného amerického důstojníka Lamberta, jak o tom svědčí dochované hlášení o transportu č. 44009, tedy třetím transportu vypraveném z Prachatic, které vydali major Křištof a štábní kapitán Kern jménem přejímací komise SPON v Domažlicích dne 13. dubna 1946.⁵⁹⁹

⁵⁹¹ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 2 dne 19. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 27.

⁵⁹² SOKA Prachatic, MěNV Prachatic, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 318.

⁵⁹³ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

⁵⁹⁴ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 243, kar. 16, Seznam odsouzených, zajištěných a zajatců.

⁵⁹⁵ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 2 dne 19. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 1.

⁵⁹⁶ SOKA Prachatic, MěNV Prachatic, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 326.

⁵⁹⁷ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Hlášení o transportu č. 44009 ze dne 13. dubna 1946.

⁵⁹⁸ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Zdravotní osvědčení pro třetí transport.

⁵⁹⁹ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Hlášení o transportu č. 44009 ze dne 13. dubna 1946.

„Transport byl vybaven příkladnou péčí. Každý odsunovaný měl 1.000 RM a víc než 50 kg zavazadel. Lambert neskrbil pochvalou a vyjádřil se velmi uznale o práci, která byla vykonána s přípravou výbavy vlaku.

Dal vyjádřit svůj dík veliteli sběrného tábora v Prachaticích, panu Josefu Vaňkovi (n[ad]p[or]učík] partyzánů), který transport doprovázel.

Pan Josef Vaněk měl s sebou pečlivě vyhotovené listiny, z nichž bylo patrné, že každý má nejen 1.000 RM, ale i zavazadla v nejmenší váze 50 kg.

Tyto skutečnosti potvrdil každý velitel vagonu na zvláštním spise.

Pro zajímavost byly ukázány tyto listiny i F[ir]st L[ieutenant]t Lambertovi, aby mu byl podán důkaz o tom, jak se naše úřady snaží vyhovět všem požadavkům dohody, ba jak činí ještě víc, než jsou povinny, a zároveň, aby se tak pojistily proti všem eventuálním lživým výpovědím odsunovaných.“⁶⁰⁰

Cílová stanice třetího transportu v Německu bylo město **Marburg**, ležící dnes ve spolkové zemi Hesensko, kam vlaková souprava dorazila dne 13. dubna 1946.⁶⁰¹ Mezi prvními, kteří nastoupili do tohoto odsunu, byla rodina Součková (též *Soutschek*). Třiačtyřicetiletý mistr provaznický **Johann Souček** bydlel až do doby odsunu společně se svou pětatřicetiletou manželkou **Hedwigou** a dětmi v domě čp. 1 na Dolním předměstí.⁶⁰² Manželé Součkovi zde vychovávali celkem sedm dětí. Nejstarší byl třináctiletý **Josef**, dále desetiletá **Marie**, o rok mladší **Stefan** (též *Štěpán*), sedmiletá **Rosa**, pětiletý **Rudolf**, tříletý **Erich** a nejmladší, dvouletá **Erna**.⁶⁰³ Ze stejného domu byla odsunuta i pětadesátiletá dělnice **Barbora Seiberl** (též *Siebertová*) se svou jednačtyřicetiletou dcerou, rovněž dělnicí, **Marií Seiberl**.⁶⁰⁴ Zemědělská usedlost čp. 2 v Kasárenské ulici patřila před konfiskací manželům Josefu a Marii Finkovým. Jednapadesátiletý rolník Josef Fink byl německé národnosti, pětáctyřicetiletá Marie byla

⁶⁰⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Hlášení o transportu č. 44009 ze dne 13. dubna 1946.

⁶⁰¹ VAČKÁŘ, M., *Prachatice 1938 – 1945*, Prachatice: 1988, s. 90.

⁶⁰² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 4. dubna 1946.

⁶⁰³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁶⁰⁴ Tamtéž.

původem Češka.⁶⁰⁵ Avšak manželé Finkovi nebyli zařazeni do žádného z řádných odsunů. Transport dne 12. dubna 1946 se týkal pouze jejich dcer, dvaadvacetileté **Hedy Finkové**⁶⁰⁶ a o rok starší **Marie Schumertlové**, která byla odsunuta společně se svým manželem, dvaatřicetiletým krejčím **Franzem Schumertlem** a dvouletým synem **Franzem**.⁶⁰⁷ Z domu na předměstí čp. 3 nastoupili do transportu sedmatřicetiletý dělník **Alois Záhorka**, Aloisova třiatřicetiletá manželka **Marie** a dvanáctiletý syn **František**.⁶⁰⁸ Osmačtyřicetiletý obchodní **Josef Amort** bydlel až do společného odsunu se svou pětáctyřicetiletou manželkou **Julianou**, čtrnáctiletou dcerou **Julii** a jedenáctiletým synem **Franzem** v domě v Pivovarské ulici čp. 4.⁶⁰⁹ Rodina byla do transportu zařazena údajně na vlastní žádost o dobrovolný odsun.⁶¹⁰ O dobrovolné zařazení do transportu žádali⁶¹¹ i devětadvacetiletý pekař **Franz Muniak** (též *Munyak*) a jeho sedmadvacetiletá manželka **Marie**,⁶¹² kteří do té doby žili ve stejném domě jako Amortovi.⁶¹³

Dům čp. 8 stojící na Kostelním náměstí původně obývala sedmičlenná rodina Kussových (též *Kus*).⁶¹⁴ Dvašedesátiletý **Johann Kuss** byl dělníkem. Jeho manželka, sedmapadesátiletá **Marie**, se starala o domácnost. Johann a Marie Kussovi měli dvě dcery, které s nimi sdílely společnou domácnost, a sice třicetiletou dělnici **Marii Kuss** a pětadvacetiletou kuchařskou učednici **Agnes Kuss**.⁶¹⁵ V domácnosti vyrůstaly ještě tři malé děti, osmiletý **Johann**, čtyřletý **Konrad** a dvouletá **Martha Kussovi**.⁶¹⁶ Ze záznamů však není patrné, kdo byl jejich matkou. Podle věku však lze odhadovat, že

⁶⁰⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 2.

⁶⁰⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁶⁰⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁶⁰⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁶⁰⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

⁶¹⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Dobrovolný odsun.

⁶¹¹ Tamtéž.

⁶¹² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

⁶¹³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 4.

⁶¹⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 4. dubna 1946.

⁶¹⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

⁶¹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam dětí do čtrnácti let.

se jednalo o potomky třicetileté Marie, tedy vnučata Johanna a Marie Kussových. Z domu na náměstí čp. 12 byla odsunuta čtyřiatřicetiletá **Justina Zemanová** se třemi dětmi, jedenáctiletou **Marií**, devítiletým **Rudolfem** a sedmiletým **Alfredem**.⁶¹⁷ V domě čp. 12 v Pivovarské ulici bydleli manželé **Johann** a **Paula Nowakovi**. Dvačtyřicetiletý Johann Nowak byl dělníkem, čtyřicetiletá Paula ženou v domácnosti.⁶¹⁸ Ve stejném domě žila také pětadvacetiletá zdravotní sestra **Anna Winzig** (též *Viencig*) s roční dcerou **Annou Marií**.⁶¹⁹ Obě byly do transportu zařazeny na základě Anniny žádosti o dobrovolný odsun.⁶²⁰ Před odsunem zde bydlela i čtyřadvacetiletá vdova **Johanna Krützner** s dvouletým synem **Jürgenem**.⁶²¹

Z domu na náměstí čp. 13 byly do transportu zařazeny dvaasedmdesátiletá vdova **Marie Rauscher**⁶²² a ovdovělá pětapadesátiletá pletačka **Marie Hois**.⁶²³ Před odsunem v tomto domě bydlela také třiatřicetiletá **Paula Koller** se dvěma syny, desetiletým **Adolfem** a tříletým **Karlem**, a šestiletou dcerou **Rosemarií**.⁶²⁴ Zkonfiskovaný domek čp. 19 v Dolní bráně patřil původně třičtyřicetileté **Anně Liebzeitové**, která zde žila se svou sedmiletou dcerou **Ingou** a devětasedmdesátiletou matkou **Marií Freyschlagovou** (též *Freischlogerová*).⁶²⁵ Dne 12. dubna 1946 všechny tři ženy nastoupily do transportu, s nímž odjely do Bavorska.⁶²⁶ Z domu čp. 20 na Dolním předměstí byla odsunuta devětačtyřicetiletá vdova **Teresia Koblich** se svými dvěma dětmi, třináctiletým **Josefem** a jedenáctiletou **Teresií**.⁶²⁷ Ze stejného domu byla odsunuta také další matka s dětmi, a sice dvaatřicetiletá **Ema Bauer** s devítiletou

⁶¹⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁶¹⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁶¹⁹ Tamtéž.

⁶²⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Dobrovolný odsun.

⁶²¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 29.

⁶²² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁶²³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

⁶²⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁶²⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 19.

⁶²⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁶²⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

dcerou **Anni**, sedmiletým synem **Alfredem** a čtyřletým **Karlem Aloisem**.⁶²⁸ V dvojdomě na Dolním náměstí čp. 24 a čp. 25 bydlela před odsunem třiapadesátiletá **Františka Stoková** (též *Stoch, Stocková*) se svou dvaadvacetiletou dcerou Milou Stokovou.⁶²⁹ Do transportu však byla zařazena pouze matka Františka.⁶³⁰ Co se stalo s Milou Stokovou, není zřejmé, protože se její jméno neobjevuje v žádném ze zkoumaných dokumentů. Ve stejném domě žila i pětičlenná rodina Hofmanova.⁶³¹ Ale dne 13. dubna 1946 opustila transportem Prachatice pouze devětatřicetiletá rolnice **Margareta Hofman** (též *Marie*) společně s dcerami, dvanáctiletou **Margaretou**, sedmiletou **Rositou** (též *Roswitha*) a pětiletou **Gertrude** (též *Bertraut*).⁶³² Jméno Margaretina manžela, dvaadvacetiletého rolníka a kameníka Antonína Hofmana⁶³³ nefiguruje v žádném z ostatních seznamů. Dalšími obyvateli tohoto domu, kteří byli zařazeni do třetího řádného transportu vypraveného z Prachatic, byli osmatřicetiletá vdova **Veronika Kölbl** s dvanáctiletou dcerou **Marthou**⁶³⁴ a čtyřiatřicetiletá **Martha Wudy** s jedenáctiletým synem **Alfredem** a šestiletým **Gottfriedem**.⁶³⁵

Na Dolním předměstí stál dům čp. 27, který na vlastní žádost⁶³⁶ opustily šestatřicetiletá dělnice **Marie Meisinger** s dcerami, dvanáctiletou **Marií** a devítiletou **Hilde**, a Mariina dvaasedmdesátiletá tchýně **Katharina Meisinger**.⁶³⁷ Zemědělská usedlost Pod Branou čp. 28 patřila před konfiskací padesátiletému zemědělci Rudolfovi Langovi a jeho stejně staré manželce **Elisabeth Lang**.⁶³⁸ S manželi na usedlosti žily tři dcery, dvaadvacetiletá Anna, osmnáctiletá **Elsa** a devítiletá **Johanna** (též *Hanni*).⁶³⁹

⁶²⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁶²⁹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 24 a 25.

⁶³⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁶³¹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 24 a 25.

⁶³² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁶³³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 24 a 25.

⁶³⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 29.

⁶³⁵ Tamtéž.

⁶³⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Dobrovolný odsun.

⁶³⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁶³⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 28.

⁶³⁹ Tamtéž.

Avšak na vlastní dobrovolnou žádost⁶⁴⁰ do tohoto transportu nastoupila pouze Elisabeth Lang s mladšími dcerami Elsou a Johannou.⁶⁴¹ Osud otec Rudolfa Langa a nejstarší dcery Anny není znám, neboť ani jeden z nich nebyl zařazen do žádného z následujících transportů. Z domu čp. 33 na Dolním předměstí byla dne 12. dubna 1946 odsunuta osmičlenná rodina Franzova.⁶⁴² Sedmačtyřicetiletý otec **Václav Franz** (též *Wenzel*) byl zemědělcem a jeho třiačtyřicetiletá manželka **Marie** se starala o domácnost, v níž spolu s nimi žilo šest dětí. Nejstaršímu synovi **Johannovi** bylo devatenáct let a živil se jako holič. Šestnáctiletá dcera **Marie** pomáhala matce v domácnosti. Osmiletá dvojčata, **Kristina** (též *Christine*) a **Terezie**, a jejich o rok mladší sestra **Viléma** (též *Wilhelmine*) chodily do školy. Nejmladší syn **Adolf** byl ještě dítě, v době odsunu mu bylo pět let.⁶⁴³ V Kostelní ulici stál také dům čp. 33, kde až do svého transportu bydleli manželé Ledvinkovi s dětmi. Jednašedesátiletý soustružník **Franz Ledvinka** se svou osmatřicetiletou manželkou **Marií** a syny, šestiletým **Adolfem**, tříletým **Siegmarem** a dvouletým **Oskarem**,⁶⁴⁴ byli do tohoto transportu zařazeni na vlastní žádost,⁶⁴⁵ kterou s nimi podala i Franzova dvačtyřicetiletá švagrová Aloisie Steffl.⁶⁴⁶ Její jméno se však v seznamu osob v transportu neobjevuje. Ze sousedního domu v Kostelní ulici čp. 34 byla odsunuta dvačtyřicetiletá matka **Angela Petter** (též *Peter, Fetter*) s patnáctiletou dcerou **Inge** a jedenáctiletou **Renatou**.⁶⁴⁷

V domě čp. 36 ve Vodňanské ulici bydleli až do svého odsunu padesátiletý řezník **Ludvig Vojta** a jeho o rok mladší manželka **Marie**.⁶⁴⁸ Z obytného domu na předměstí čp. 39, tzv. Rumpálova mlýna, byla odsunuta devětašedesátiletá vdova

⁶⁴⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Dobrovolný odsun.

⁶⁴¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

⁶⁴² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 33.

⁶⁴³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁶⁴⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁶⁴⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Dobrovolný odsun.

⁶⁴⁶ Tamtéž.

⁶⁴⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁶⁴⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 29.

Hermine Pavlas.⁶⁴⁹ V domě na náměstí čp. 44 žili před společným odsunem pětasedmdesátiletý **Karl Pimmer**, bývalý hodinář, a jeho osmašedesátiletá manželka **Marie**.⁶⁵⁰ V sousedním domě na náměstí čp. 49 bydlelo několik rodin, z nichž tři se týkal transport dne 12. dubna 1946, a sice šestašedesátileté prodavačky **Veroniky Wolf** a její třičtyřicetileté dcery **Irmy Wolf**, která toho času byla v domácnosti.⁶⁵¹ Veroničin syn, jednačtyřicetiletý lékárník **Franz Wolf** do transportu nastoupil společně se svou šestatřicetiletou manželkou **Lucií**, osmiletým synem **Siegfriedem** a o tři roky mladším **Dietrem**.⁶⁵² Dalšími odsunutými osobami z tohoto domu byly šestasedmdesátiletá bývalá učitelka **Magda Mesner** (též *Mesnarové*), která byla původně pro nemoc navržena do sanitního transportu,⁶⁵³ a její sestra, devětašedesátiletá **Anna Mesner**.⁶⁵⁴ Posledními odsunutými z domu na náměstí čp. 49 byli šestatřicetiletý invalida **Jan Utler** a jeho o tři roky starší manželka **Anna**.⁶⁵⁵

Z domu čp. 50 na Dolním předměstí byli do transportu zařazeni, třiatřicetiletý soudce **Erich Zimmer** společně s dvaatřicetiletou manželkou **Juliannou**, pětiletým synem **Dietmarem** a tříletým **Erichem**.⁶⁵⁶ Ve stejném domě bydleli před odsunem také jejich příbuzní, padesátiletá vdova **Else Zimmer**⁶⁵⁷ a devatenáctiletý student **Wolfgang Thöner**.⁶⁵⁸ Tento dům opustili také Havrdovi (též *Hvrda*). Jednalo se o třičtyřicetiletého otce **Josefa Havrdu**, jeho třiatřicetiletou manželku **Marii**, devítiletou dceru **Josefu**, šestiletou **Marii** a dvouletého **Ericha**.⁶⁵⁹ Z domu čp. 50, který stál na náměstí, byla odsunuta osmatřicetiletá matka **Marie Schmid** s třináctiletou

⁶⁴⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁶⁵⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁶⁵¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

⁶⁵² Tamtéž.

⁶⁵³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

⁶⁵⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

⁶⁵⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

⁶⁵⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

⁶⁵⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁶⁵⁸ Tamtéž.

⁶⁵⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

dcerou, rovněž **Marií**.⁶⁶⁰ V domě čp. 52 v Dolní ulici bydleli před odsunem dvaadvacetiletá **Eleonora Dichtl** se dvěma syny, tříletým **Gerhardem** a dvouletým **Reinholdem**, a Eleonořina mladší sestra, sedmnáctiletá švadlena **Aloisie Dichtl**.⁶⁶¹ Z domu čp. 52 ve Věžní ulici bylo najednou odsunuto také několik domácností. První z nich tvořila šestadvacetiletá **Anna Krieger** a její pětiletá dcera **Brunhilde** (též *Grunhilde*).⁶⁶² Jako jednotlivce nastoupila do transportu jednatřicetiletá učitelka **Ida Blach**.⁶⁶³ Posledními z tohoto domu byla dvaasedmdesátiletá vdova **Marie Fischer** se svou čtyřicetiletou dcerou **Marií Fischer**.⁶⁶⁴

Z domu čp. 53 v Hradební ulici byla odsunuta šestatřicetiletá zemědělská dělnice **Teresie Gobauer** (též *Göbauer, Gebauer*).⁶⁶⁵ V domě čp. 54 ve Věžní ulici bydlela až do doby společného odsunu čtyřicetiletá matka v domácnosti **Marie Schlabsky** (též *Schlabschy, Schlebschi*) se třemi dcerami, třináctiletou **Herminou**, jedenáctiletou **Margaret** a sedmiletou **Elfriede**.⁶⁶⁶ Z jednoho ze sousedních domů, přesněji z domu čp. 59 ve Věžní ulici, byla odsunuta osmatřicetiletá **Emilie Traxler** s pětiletou dcerou **Monikou**, tříletým **Aloisem** a o rok mladším **Hansem** (též *Heinz*).⁶⁶⁷ Ze stejného domu byla do transportu dne 12. dubna 1946 zařazena také osmnáctiletá **Marie Hödl**.⁶⁶⁸ Ve Věžní ulici čp. 60 bydlely před společným dobrovolným odsunem, o který požádaly,⁶⁶⁹ tři sestry, a sice dvašedesátiletá **Terese Urich** (též *Urych*), šestapadesátiletá učitelka **Anna Urich** a o dva roky mladší, rovněž učitelka, **Marie Urich**.⁶⁷⁰ Z domu na předměstí čp. 62 byly jako jednotlivci odsunuty dvě ženy, první

⁶⁶⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁶⁶¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

⁶⁶² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁶⁶³ Tamtéž.

⁶⁶⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁶⁶⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁶⁶⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁶⁶⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁶⁶⁸ Tamtéž.

⁶⁶⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Dobrovolný odsun.

⁶⁷⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

z nich byla sedmapadesátiletá žena v domácnosti **Marie Schüssl**.⁶⁷¹ Druhou ženou byla třiaticetiletá **Krista Fuhrmann** (též *Christa, Fulrmanová*), která pracovala jako diplomovaná zdravotní sestra.⁶⁷² Dům čp. 62 stál také v Kostelní ulici a žili v něm až do svého odsunu dvačtyřicetiletá **Aloisie Nusko** (též *Alisie*), její patnáctiletý syn **Josef**, čtrnáctiletá **Marie**, jedenáctiletá **Brigitta**, devítiletý **Günther**, sedmiletý **Adolf** a tříletá **Herta**.⁶⁷³ Dům v Kostelní ulici čp. 65 obýval jednasedmdesátiletý pensista **Karl Brunarius** se svou dcerou, osmatřicetiletou matkou v domácnosti, **Elisabeth Fiedler**, která ve společné domácnosti vychovávala své dvě děti, šestiletou dceru **Louise** a čtyřletého syna **Günthera**.⁶⁷⁴ Dne 12. dubna 1946 nastoupili všichni čtyři do transportu, se kterým odjeli do Bavorska.⁶⁷⁵ Z domu čp. 65 v Nádražní ulici byla odsunuta devětapadesátiletá soukromnice **Otilie Klingerová** a její osmadvacetiletá dcera **Krimhilda Hamerlová** (též *Heimerl*) se svou tříletou dcerou **Rotraud**.⁶⁷⁶ V domku v Nádražní ulici čp. 67 bydleli před odsunem manželé Autheridovi (též *Antherid*).⁶⁷⁷ Sedmapadesátiletý **Ferdinand Autherid** zastával dříve funkci ředitele školy. Jeho padesátiletá manželka **Ema** pracovala jako zdravotní sestra.⁶⁷⁸

Jako jednotlivec byla do transportu zařazena také padesátiletá ovdovělá soukromnice **Agnes Wagner** z domu čp. 71 v Primátorské ulici.⁶⁷⁹ V domě čp. 72 ve Školní ulici bydlela až do svého odsunu rodina Schuldova. Jednapadesátiletý pekař **Roman Schulda** a jeho čtyřiačtyřicetiletá manželka **Marie** zřejmě dobrovolně požádali o zařazení do transportu,⁶⁸⁰ do něhož nastoupili společně se třemi dětmi, sedmnáctiletou

⁶⁷¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁶⁷² Tamtéž.

⁶⁷³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁶⁷⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 4. dubna 1946.

⁶⁷⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

⁶⁷⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 30.

⁶⁷⁷ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 67.

⁶⁷⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁶⁷⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁶⁸⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Dobrovolný odsun.

dcerou **Gertrude**, jedenáctiletou **Margarete** a devítiletým synem **Romanem**.⁶⁸¹ S rodinou v domě bydlela také Romanova jednapadesátiletá sestra **Ida Schulda**, která s nimi rovněž dobrovolně odjela transportem do Bavorska.⁶⁸²

Z domu čp. 81 v Mlýnské ulici byla odsunuta šestatřicetiletá ovdovělá matka v domácnosti **Kamilla Pangerl** s desetiletým synem **Franzem** a osmiletým **Ernstem**.⁶⁸³ Společně s Kamillou Pangerl a jejími syny do transportu nastoupila i jejich příbuzná, devítiletá školačka **Annemarie Marek**.⁶⁸⁴ Jednotlivě byli do transportu zařazeni devětatřicetiletá **Marie Lederhofer**⁶⁸⁵ a její soused, pětatřicetiletý **František Rothbauer**,⁶⁸⁶ oba dříve bytem v Dlouhé ulici čp. 88.⁶⁸⁷ Sám do transportu nastoupil také osmašedesátiletý ovdovělý zedník **Jan Bauer** z domu čp. 90 ve Věžní ulici.⁶⁸⁸ Na svou žádost⁶⁸⁹ byli do tohoto transportu zařazeni jednačtyřicetiletý truhlář **Richard Böhm**, jeho stejně stará manželka **Adelheid** a jejich šestiletý syn **Gerhard**,⁶⁹⁰ kteří do té doby bydleli v domě v Dlouhé ulici čp. 92.⁶⁹¹ Z domu čp. 93 v Dlouhé ulici byla odsunuta dvaatřicetiletá matka v domácnosti **Erika Miller** (též *Müller*) se tříletým synem **Peterem** (též *Detlef*).⁶⁹² Ve stejném domě před odsunem žili také třišedesátiletá **Růžena Langová**⁶⁹³ a devětapadesátiletý zemědělec **Karl Socher** se svou o rok starší manželkou **Annou**.⁶⁹⁴

⁶⁸¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁶⁸² Tamtéž.

⁶⁸³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 29.

⁶⁸⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam dětí do čtrnácti let.

⁶⁸⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

⁶⁸⁶ Tamtéž.

⁶⁸⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 4. dubna 1946.

⁶⁸⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁶⁸⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Dobrovolný odsun.

⁶⁹⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁶⁹¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 4. dubna 1946.

⁶⁹² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 30.

⁶⁹³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 30.

⁶⁹⁴ Tamtéž.

Z domu na předměstí čp. 95 nastoupila do transportu dne 12. dubna 1946 rodina Sipplova.⁶⁹⁵ Jednalo se o osmašedesátiletého invalidu **Tomáše Sippla**, který byl odsunut společně se svou dcerou, čtyřiatřicetiletou zdravotní sestrou **Hildou Sippl** (též *Sippelová*), vnoučaty, sedmnáctiletou **Friedou Sipplovou**, čtrnáctiletým **Aloisem Sipplem** a čtyřiaadvacetiletou **Margarete Gugl** (též *Gugel, Sippl*) a její pětiletou dcerou **Herminou Gugel** (též *Sippl*).⁶⁹⁶ Do transportu nastoupila také třiašedesátiletá **Elisabeth Turek**, která do té doby bydlela ve stejném domě jako Sipplovi.⁶⁹⁷ Elisabeth Turek dělala doprovod svému příbuznému, šestiletému chlapci **Leopoldu Ziehfrendovi** (též *Ziefreud*).⁶⁹⁸ V domě čp. 95 v Dlouhé ulici žili dvašedesátiletý zedník **Anton Poisl** a jeho o dva roky mladší manželka **Eva**, s nimiž sdílel společnou domácnost jejich čtyřiaadvacetiletý syn **Anton Poisl mladší** (též *Stefan*).⁶⁹⁹ Dne 12. dubna 1946 nastoupili všichni tři společně do transportu.⁷⁰⁰ Z domu ve Školní ulici čp. 106 byla do transportu zařazena pětáctřicetiletá **Marie Cech** (též *Čech*) se svými třemi dětmi, čtrnáctiletou **Irmou Blach** (též *Plach*), šestiletým **Walterem Blachem** a roční **Inge Cech**.⁷⁰¹ V sousedním domě čp. 107 ve Školní ulici bydleli až do svého odsunu sedmaosmdesátiletý invalidní pensista **Ferdinand Maresch** a jeho šestapadesátiletá dcera **Anna Mareschová**, která se starala o domácnost.⁷⁰² Z domu v Poštovní ulici čp. 114 nastoupila do transportu rodina Freischlagova. Otec rodiny, třiašedesátiletý **Štěpán Freischlag** (též *Stefan*), se živil jako obchodník a Štěpánova manželka, sedmapadesátiletá **Theresie**, byla ženou v domácnosti. Spolu s nimi bydlela také jejich třiatřicetiletá dcera, povoláním učitelka, **Marie Louise Freischlag** a její šestnáctiletý syn **Herwig**.⁷⁰³ Dům U Rybníčku čp. 115 opustily a společně do transportu nastoupily jednasedmdesátiletá vdova **Marie Weinholdová** a její čtyřiačtyřicetiletá dcera **Marie**

⁶⁹⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 95.

⁶⁹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

⁶⁹⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁶⁹⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam dětí do čtrnácti let.

⁶⁹⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 4. dubna 1946.

⁷⁰⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁷⁰¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 30.

⁷⁰² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁷⁰³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

Weinholdová mladší.⁷⁰⁴ V domě čp. 117 na Lázních bydlelo několik rodin, kterých se týkal transport dne 12. dubna 1946. První z rodin tvořil sedmdesátiletý pensista **Martin Karle** (též *Kittel*) a jeho osmapadesátiletá manželka **Ernestina** (též *Arnošta*).⁷⁰⁵ Další byla šestadvacetiletá švadlena **Emma Dittel** (též *Kittel, Bittel*) a její šestiletý syn **Gerhard**.⁷⁰⁶ Zda se jednalo v případě Emmy o dceru Martina a Ernestiny, nelze ze zkoumaných seznamů určit, neboť v žádném z nich není zmínka o příbuzenském poměru mezi výše jmenovanými. Z tohoto domu byla odsunuta i osmačtyřicetiletá pradlena **Hermína Losertová**.⁷⁰⁷

Jako jednotlivce a na základě vlastní žádosti⁷⁰⁸ byla do tohoto transportu zařazena čtyřiapadesátiletá vdova **Theresie Span**, která do té doby bydlela v domě čp. 119 v Poštovní ulici.⁷⁰⁹ Dobrovolně se do tohoto transportu nechaly zařadit⁷¹⁰ i ovdovělá osmapadesátiletá **Adolfine Süß** a její třicetiletá dcera **Magda Süß** z domu v Jánské ulici čp. 123.⁷¹¹ Až do doby společného odsunu bydlela rodina **Karla Böhma** v domě v Jánské ulici čp. 126. Padesátiletý Karel Böhm se živil jako obchodní cestující. Jeho o šest let starší manželka **Valerie** byla ženou v domácnosti.⁷¹² Manželé Karel a Valerie Böhmovi měli tři děti. Sedmnáctiletý syn **Karel** pracoval jako finanční úředník a o rok mladší **Alfred** se učil automechanikem. Nejmladší z potomků byla desetiletá dcera **Vilemina** (též *Wilhelmine*), která chodila ještě do školy.⁷¹³ Dne 12. dubna 1946 nastoupili všichni do transportu, s nímž odjeli do Bavorska.⁷¹⁴ V Jánské ulici stál také dům čp. 129, ze kterého byla odsunuta osmačtyřicetiletá matka **Marie Kieweg** s devatenáctiletou dcerou **Marií**, pracující jako dělnice, a jedenáctiletým

⁷⁰⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁷⁰⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 29.

⁷⁰⁶ Tamtéž.

⁷⁰⁷ Tamtéž.

⁷⁰⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Dobrovolný odsun.

⁷⁰⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁷¹⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Dobrovolný odsun.

⁷¹¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁷¹² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 126.

⁷¹³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 4. dubna 1946.

⁷¹⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

synem, školákem **Erichem**.⁷¹⁵ Kiewegovi byli do tohoto transportu zařazeni na základě vlastní žádosti o dobrovolný odsun.⁷¹⁶

V Horní ulici čp. 133 bydleli manželé Ludvík a **Marie Janouškovi** s malou dcerou **Marií**. Šestatřicetiletý Ludvík Janoušek se živil jako krejčí.⁷¹⁷ O dva roky mladší Marie se starala o domácnost a pětiletou dceru Marii.⁷¹⁸ Na vlastní žádost do tohoto transportu však nastoupila pouze Marie s dcerou.⁷¹⁹ Ludvík Janoušek nebyl zapsán na seznamu ani tohoto, ani jiného transportu a neobjevuje se ani v seznamech osob, které odešly dobrovolně, a dokonce ani v soupisech zajištěných nebo uvězněných. V jednom z bytů domu čp. 134 v Pasovské ulici žila rodina Pachelhoferových. Pětatřicetiletá **Ingeborg Pachelhofer** byla ženou v domácnosti, o kterou jí pomáhala pečovat její matka, pětapadesátiletá vdova **Irne Thomann**. V této domácnosti vyrůstaly čtyři děti.⁷²⁰ Sedmiletý **Bernd** (též *Bernhard*) a jeho o rok mladší bratr **Hagen** chodili do školy, dále zde byli čtyřletý **Wolfram** a dvouletá **Nora**. Dne 12. dubna 1946 odjeli všichni transportem do Bavorska.⁷²¹ V další z bytů domu čp. 134 v Pasovské ulici bydleli manželé **Krebsovi**.⁷²² Avšak tímto transportem byla odsunuta pouze sedmapadesátiletá **Marie Krebsová**.⁷²³ Co se stalo s Mariiným devětapadesátiletým manželem, ševcovským mistrem Antonínem Krebsem⁷²⁴ není ze zkoumaných pramenů zřejmé, neboť do žádného z následujících transportů zařazen nebyl. Ze sousedního domu čp. 135 v Pasovské ulici byli odsunuti čtyřiačtyřicetiletý invalida **Josef Hofhansl** a jeho jednačtyřicetiletá manželka **Hedwig** společně s jejich dětmi, osmnáctiletou dcerou **Hedwig** a patnáctiletým synem **Josefem**.⁷²⁵ Ze stejného domu byla na vlastní

⁷¹⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

⁷¹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Dobrovolný odsun.

⁷¹⁷ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 133.

⁷¹⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁷¹⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Dobrovolný odsun.

⁷²⁰ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 134.

⁷²¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

⁷²² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 134.

⁷²³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁷²⁴ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 134.

⁷²⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 30.

žádost do tohoto transportu zařazena⁷²⁶ třiatřicetiletá vdova **Hedwig Krebs** spolu s tříletou dcerou **Waltraut**.⁷²⁷ Dobrovolný odsun se týkal i další rodiny z domu v Pasovské ulici čp. 135,⁷²⁸ a sice padesátiletého úředníka **Johanna Schadta**, Johannovy pětačtyřicetileté manželky **Hedwig** a jejich dětí, jednadvacetiletého **Eduarda** (též *Edmund*), třináctiletého **Herberta** (též *Heribert*), dvanáctiletého **Otty**, osmiletého **Adolfa** a teprve roční **Sylvie**.⁷²⁹

Jako jednotlivec byla odsunuta čtyřiačtyřicetiletá vdova **Hanni Waldhauser**,⁷³⁰ která do té doby bydlela domě čp. 136 v Horní ulici.⁷³¹ Z domu v Horní ulici čp. 138 byli do transportu zařazeni dvačtyřicetiletá **Marie Geier** a její sedmnáctiletý syn, zámečnick **Otto Geier**.⁷³² V domě v Horní ulici čp. 140 bydlela až do svého odsunu početná rodina Matschekova.⁷³³ Třiačtyřicetiletý otec **Johann Matschek** pracoval jako dělník, zatímco se jeho pětačtyřicetiletá manželka **Aloisie** starala o domácnost a děti. Nejstarší dceři **Anně** bylo devatenáct let a pomáhala matce v domácnosti, stejně jako její o dva roky mladší sestra **Angelika** (též *Angela*) a šestnáctiletá **Georgina** (též *Jirřina*). Jedenáctiletý **Johann** a osmiletá **Marie** chodili stále do školy. Povinnou školní docházku pak před sebou teprve měli pětiletý **Friedrich**, tříletá **Erika** i roční **Rosa**.⁷³⁴ Ve stejném domě před odsunem bydlela také čtyřiaosmdesátiletá pensistka **Aloisie Kubeck**.⁷³⁵

Dům v Pasovské ulici čp. 145 obývalo několik rodin. Odsun dne 12. dubna 1946 se týkal pouze několika z nich. A to rodiny devětašedesátiletého **Viktora Zimmera**

⁷²⁶ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Dobrovolný odsun.

⁷²⁷ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁷²⁸ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Dobrovolný odsun.

⁷²⁹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁷³⁰ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁷³¹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 4. dubna 1946.

⁷³² SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁷³³ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 4. dubna 1946.

⁷³⁴ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 30.

⁷³⁵ Tamtéž.

a jeho o deset let mladší manželky **Justiny**⁷³⁶ a rodiny jednatřicetileté **Vilhelminy Stöbauer** a jejího šestiletého syna **Günthnera** (též *Günther*).⁷³⁷ Do tohoto transportu nastoupila také pětadvacetiletá **Marie Pechmanová** a její tříletý syn **Johann**.⁷³⁸ Jako poslední z domu v Pasovské ulici čp. 145 byla do transportu zařazena pětapadesátiletá **Josefa Puschko**.⁷³⁹ Z domu v Horní ulici čp. 150 byla odsunuta pětatřicetiletá **Marie Bürger** s patnáctiletou dcerou **Hildegard**, dvanáctiletým synem **Hansem** (též *Franz*) a sedmiletou dcerou **Erikou**.⁷⁴⁰ Marie Bürger měla mít ještě další dvě děti, a sice čtyřletou dceru Renate⁷⁴¹ a dvouletého syna Manfreda,⁷⁴² kteří ale s matkou a ostatními sourozenci do transportu zařazení nebyli a jejich další osud není znám. Ve stejném domě žila před odsunem i třicetiletá **Anna Stürzl** s pětiletou dcerou **Annou** a ročním synem **Walterem**⁷⁴³ a také sedmdesátiletá vdova **Johanna Nusko**.⁷⁴⁴ Dům v Horní ulici čp. 153 patřil před konfiskací manželům Bedřichu a **Anně Schuldovým**. Třiapadesátiletý Bedřich Schulda pracoval jako pekař. O deset let mladší manželka **Anna** byla zaměstnána prací v domácnosti a pění o čtyři děti, patnáctiletého syna **Waltera**, desetiletého **Alfreda**, sedmiletou dceru **Helgu** a čtyřletého **Kurta** (též *Konrad*).⁷⁴⁵ Do transportu dne 12. dubna 1946 nastoupila pouze Anna Schuldová se všemi čtyřmi dětmi.⁷⁴⁶ Co se stalo s Anniným manželem Bedřichem Schuldou není ze zkoumaných pramenů jasné, neboť se jeho jméno v žádném dalším transportu neobjevuje. V tomtéž domě jako rodina Schuldových bydleli až do svého odsunu pětadvacetiletá **Heidi Skrnček** (též *Hedwig, Skrizek, Skritzek*) a její čtyřletý syn **Franz**.⁷⁴⁷ Z domu v Horní ulici čp. 154 byl tímto transportem odsunut šestatřicetiletý

⁷³⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

⁷³⁷ Tamtéž.

⁷³⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁷³⁹ Tamtéž.

⁷⁴⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

⁷⁴¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 4. dubna 1946.

⁷⁴² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 150.

⁷⁴³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁷⁴⁴ Tamtéž.

⁷⁴⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 153.

⁷⁴⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁷⁴⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

lékař **Ucvolai Weger** (též *Ucvolai Veger* či *Theodor Weger*).⁷⁴⁸ Do transportu dne 12. dubna 1946 nastoupila také třiačtyřicetiletá **Franzi Wetscherová** (též *Vetschera*) s jedenáctiletým synem **Gerhardem** a sedmiletou dcerou **Waltraud**,⁷⁴⁹ kteří do té doby bydleli v jednom z bytů v domě čp 156 v Horní ulici.⁷⁵⁰

Dům v Jánské ulici čp. 158 patřil před konfiskací osmašedesátileté pensistce a vdově **Johanně Messner**,⁷⁵¹ která nastoupila do tohoto transportu společně s rodinou Pelikanovou, jež v tomto domě také bydlela.⁷⁵² Sedmdesátiletý **Adalbert Pelikan** byl bývalým úředníkem spořitelny, v níž stále pracovala jeho dcera, šestačtyřicetiletá úřednice **Hedwig Pelikan**. Adalbertova mladší dcera, třiačtyřicetiletá **Mani Pelikan** (též *Marie*), provozovala fotografickou živnost.⁷⁵³ Jako jednotlivec do transportu nastoupil i další z obyvatel domu čp. 158 v Jánské ulici, a sice sedmapadesátiletý poštovní inspektor **Friedrich Koch**.⁷⁵⁴ Jeho pětapadesátiletá manželka Emma (též *Emilie*) se nacházela tou dobou v zajišťovací vazbě⁷⁵⁵ a za manželem byla odsunuta až jedním z posledních transportů vypraveným z Prachatic dne 10. října 1946 (viz níže).⁷⁵⁶

Dům čp. 161 v Horní ulici opustila osmičlenná rodina Pichových (též *Pícha*) a transportem dne 12. dubna 1946 odjela do Bavorska.⁷⁵⁷ Jednalo se o pětáctyřicetiletého dělníka **Johanna Pichu**, třiačtyřicetiletou manželku **Marthu** (též *Bertu*), osmnáctiletou dceru **Hedwig**, která pracovala jako dělnice, šestnáctiletá dvojčata **Marii** a **Aloisii**, jež vypomáhala matce v domácnosti, o rok mladšího syna

⁷⁴⁸ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁷⁴⁹ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 29.

⁷⁵⁰ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 4. dubna 1946.

⁷⁵¹ SOKA Prachatic, MěNV Prachatic, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 158.

⁷⁵² SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

⁷⁵³ SOKA Prachatic, MěNV Prachatic, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 158.

⁷⁵⁴ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

⁷⁵⁵ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 243, kar. 16, Seznam zajištěných, jejichž rodiny jsou odsunuty.

⁷⁵⁶ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 251, kar. 21, Transport č. 21 dne 10. října 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

⁷⁵⁷ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

Karla, číšnického učně, třináctiletou žákyni **Katharinu** a ročního chlapce **Johanna**.⁷⁵⁸ Z domu v Kostelní ulici čp. 172 byli odsunuti pětapadesátiletý pekařský mistr **Karl Reichenauer** a jeho o rok starší manželka **Barbora**.⁷⁵⁹

V Jateční ulici stál obytný dům čp. 175, v němž až do svého odsunu bydlela dvaatřicetiletá **Theresia Hankowetz** s pětiletým synem **Ludwigem** a tříletou dcerou **Erikou**.⁷⁶⁰ Z domku na předměstí čp. 180 byla odsunuta devětačtyřicetiletá švadlena **Theresia Schima**.⁷⁶¹ Do tohoto transportu nastoupila i osmadvacetiletá učitelka **Ingeborg Veits**, která do té doby bydlela v domě čp. 199 v Nádražní ulici.⁷⁶² Dům v Kasárenské ulici čp. 214 patřil původně manželům Koubovým a právě dvačtyřicetiletý otec a manžel František Kouba zde provozoval kolářskou dílnu. František Kouba byl údajně české národnosti.⁷⁶³ To může být také jeden z důvodů, proč na rozdíl od své manželky **Vileminy Koubové** (též *Wilhelmine*) a dětí, nebyl zařazen ani do tohoto transportu, ani do jiného. Dne 12. dubna 1946 tedy nastoupili do vlakové soupravy odjíždějící za hranice Československa pouze čtyřiatřicetiletá manželka Vilemina Koubová, dvanáctiletý syn **František** (též *Franz*), o rok mladší **Valtr** (též *Walter*), pětiletý **Hubert** (též *Herbert*) a nejmladší syn, tříletý **Villi** (též *Willy*).⁷⁶⁴ V domě na předměstí čp. 221 bydlel před svým odsunem sedmasedmdesátiletý sochař **Alois Schmidt**.⁷⁶⁵ Pětadvacetiletý invalida **Günther Němec** (též *Nemec, Nemetz*) nastoupil dne 12. dubna 1946 do transportu se svou dvouletou dcerou **Ingrid**.⁷⁶⁶ Do té doby oba žili v domě na Kandlově mlýně čp. 225,⁷⁶⁷ který dříve obývala také do tohoto transportu zařazená, šestatřicetiletá dělnice **Hedwig Heinzl** se svou šestnáctiletou

⁷⁵⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 4. dubna 1946.

⁷⁵⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁷⁶⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁷⁶¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁷⁶² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 29.

⁷⁶³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 214.

⁷⁶⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

⁷⁶⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁷⁶⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

⁷⁶⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 4. dubna 1946.

dcerou **Ernou**.⁷⁶⁸ V domě čp. 226 v Jateční ulici bydlela až do svého odsunu rodina Herdova.⁷⁶⁹ Sedmatřicetiletý dělník **Reimund Herda** a jeho dvaatřicetiletá manželka **Marie** zde společně vychovávali tři dcery, desetiletou **Annu**, osmiletou **Marii** a o rok mladší **Elfriedu**.⁷⁷⁰

Transport vypravený dne 12. dubna 1946 z prachatického nádraží se týkal také jednasedmdesátileté vdovy **Marie Fousek**, která do té doby žila v domě v Nádražní ulici čp. 228.⁷⁷¹ Pětačtyřicetiletá žena v domácnosti **Ida Forstová** byla před konfiskací spolumajitelkou domu čp. 229, který stál v ulici Zlatá Stezka.⁷⁷² Ida Forstová požádala o dobrovolný odsun⁷⁷³ a do transportu nastoupila se svým nejmladším synem, šestiletým **Reinhardem**.⁷⁷⁴ Dobrovolně se nechat zařadit do jednoho z prvních transportů měli v plánu i Idini dva starší synové, devatenáctiletý Ulf a šestnáctiletý Helmut, oba dělníci,⁷⁷⁵ kteří se ale podle seznamu osob navržených k odsunu ze dne 4. dubna 1946 nacházeli již v Rakousku.⁷⁷⁶ Naopak pětapadesátiletý otec a Idin manžel Josef Forst se podle všeho v té době zdržoval v Německu.⁷⁷⁷

Z domu na předměstí čp. 235 byly odsunuty pětatřicetiletá **Adolfina Gregorová** a její osmiletá dcera **Anna** (též *Annemarie*).⁷⁷⁸ Do transportu dne 12. dubna 1946 nastoupila též dvašedesátiletá služebná **Theresia Strobl**,⁷⁷⁹ která do té doby bydlela na předměstí na usedlosti čp. 239.⁷⁸⁰ Sama nastoupila do transportu i patnáctiletá **Paula**

⁷⁶⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁷⁶⁹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 226.

⁷⁷⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

⁷⁷¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁷⁷² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 229.

⁷⁷³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Dobrovolný odsun.

⁷⁷⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁷⁷⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Dobrovolný odsun.

⁷⁷⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 4. dubna 1946.

⁷⁷⁷ Tamtéž.

⁷⁷⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁷⁷⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁷⁸⁰ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 239.

Nusko z domu na předměstí čp. 257.⁷⁸¹ V domě na Horním předměstí čp. 259 žili až do svého společného odsunu pětaticetiletá **Teres Nowaková** (též *Novak*), její dvanáctiletý syn **Alfred** a Teresina matka, třiapadesátiletá **Julie Novak**.⁷⁸² Dům čp. 267 v Krumlovské ulici obývala šestičlenná rodina Seidlových. Čtyřiašedesátý **Peter Seidl** pracoval jako kovář. O sedm let mladší manželka **Marie** a její šestadvacetiletá snacha **Anna Seidl** se staraly o domácnost a Anniny děti, šestiletého **Ewalda**, pětiletou **Gerlinde** a ročního **Heinricha Bruna**. Dne 12. dubna 1946 nastoupili všichni společně do transportu a odjeli do Německa.

Manželé **Friedrich** a **Marie Eppingerovi** vlastnili před konfiskací zemědělskou usedlost čp. 272 v České kolonii. Pětačtyřicetiletý zemědělec Friedrich Eppinger a jeho devětaticetiletá manželka Marie zde vychovávali čtyři děti, třináctiletého **Friedricha**, jedenáctiletou **Elisabeth**, devítiletou **Helgu** a sedmiletou **Marii**.⁷⁸³ Na vlastní žádost o dobrovolný odsun⁷⁸⁴ byla rodina zařazena do jednoho z prvních vypravených transportů, přesněji do transportu číslo tři, který opustil prachatické nádraží dne 12. dubna 1946.⁷⁸⁵ Z domu na předměstí čp. 288 byli odsunuti devětaticetiletý inženýr **Alfred Staniek** se svou jednačtyřicetiletou manželkou **Grete** (též *Margetal*), která pracovala jako úřednice, a jejich neteř, dvanáctiletá **Poldi Široký** (též *Siretzky*).⁷⁸⁶ Samostatně byla do tohoto transportu zařazena šedesátiletá vdova **Anna Thiele**, která do té doby bydlela v domě na předměstí čp. 296.⁷⁸⁷ V stejném domě bydlela před odsunem také šestaticetiletá **Anna Böhm** se svými dětmi, desetiletou dcerou **Bertou** (též *Herta*), osmiletou **Evou**, o rok mladším synem **Leopoldem** a dvouletým

⁷⁸¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁷⁸² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁷⁸³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 272.

⁷⁸⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Dobrovolný odsun.

⁷⁸⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁷⁸⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁷⁸⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

Josefem.⁷⁸⁸ Jako jednotlivec byla odsunuta také osmašedesátiletá vdova **Amelie Boháček** (též *Boháček*) z domu čp. 321 stojícího v Lázeňské ulici.⁷⁸⁹

Vlastníkem zemědělství s příslušnou obytnou budovou čp. 373 na předměstí byl před konfiskací devětapadesátiletý hoteliér **Vojtěch Zaunmüller** (též *Adalbert*).⁷⁹⁰ Společně s manželem a otcem v jedné osobě do transportu dne 12. dubna 1946 nastoupili také jeho jednapadesátiletá manželka **Erna** (též *Ernestine*) a devatenáctiletý syn **Arnošt** (též *Ernest*), který se živil jako lesní dělník.⁷⁹¹ Ze stejného domu byla odsunuta také třiapadesátiletá prodavačka **Marie Hermannová**.⁷⁹² Z domu na předměstí čp. 382 nastoupili do tohoto transportu dva sousedé, oba jako jednotlivci, a sice sedmapadesátiletá vdova **Rosa Mouka** (též *Moučková*)⁷⁹³ a šedesátiletý profesor **Bruno Sierach**.⁷⁹⁴

Mezi posledním osobami zařazenými do transportu číslo tři přímo z Prachatic byly dvě rodiny, které původně bydlely v obytném domě čp. 391 v Kasárenské ulici.⁷⁹⁵ První z nich byla rodina čtyřiapadesátiletého dělníka **Františka Hödla** (též *Franz*). Domácnost vedla Františkova dvačtyřicetiletá manželka **Marie** za pomoci jejich šestnáctileté dcery **Anny**. S Hödlovými zde žil i jejich šestadvacetiletý syn **Jan** (též *Johann*), který byl stejně jako jeho otec František dělníkem.⁷⁹⁶ Druhou domácností byla domácnost rodiny Záhorkových, v níž bydleli společně devětašedesátiletá dělnice Marie Záhorka, její dcera, čtyřiatřicetiletá Marie Záhorka mladší,⁷⁹⁷ a Mariin sedmatřicetiletý syn **Philipp Záhorka** se svou osmnáctiletou dcerou **Elisabeth** (též *Albine*).⁷⁹⁸ Do transportu dne 12. dubna 1946 však nastoupil pouze Philipp s dcerou

⁷⁸⁸ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁷⁸⁹ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁷⁹⁰ SOKA Prachatic, MěNV Prachatic, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 373.

⁷⁹¹ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 1.

⁷⁹² SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 29.

⁷⁹³ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 30.

⁷⁹⁴ Tamtéž.

⁷⁹⁵ SOKA Prachatic, MěNV Prachatic, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 391.

⁷⁹⁶ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁷⁹⁷ SOKA Prachatic, MěNV Prachatic, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 391.

⁷⁹⁸ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 4. dubna 1946.

Elisabeth.⁷⁹⁹ Osud obou Marií Záhorkových není ze zkoumaných materiálů znám, neboť ani jedna z nich se v žádném dalším seznamu neobjevuje.

Tímto transportem, který byl na cestu vypraven z prachatického nádraží dne 12. dubna 1946, přijelo na druhý den do hesenského města Marburg celkem 360 prachatických obyvatel německé národnosti, z toho 73 mužů, 165 žen a 122 dětí do čtrnácti let.

3.1.4 Transport dne 3. května 1946

Další odsun, v pořadí čtvrtý, proběhl až na začátku května roku 1946. Nadporučík partyzánů Josef Vaněk doprovázel z Prachatic do přejímací stanice v Domažlicích skupinu 1210 Němců, jejichž cesta započala na vlakovém nádraží v Prachaticích před polednem **dne 3. května 1946**.⁸⁰⁰ I tentokrát se dostalo Josefu Vaňkovi pochvaly jak ze strany přejímací komise (major Krištof a štábní kapitán Kern), tak i amerického důstojníka Lamberta za vzorné vypravení a vybavení transportu.⁸⁰¹

„Tento transport byl prvním, který od 1. května t. r. byl převzat bez veškerých závad. Zásahu na vzorném vybavení má p. Josef Vaněk, nadporučík partyzánů, agilní správce sběr[ného] a intern[ačního] tábora v Prachaticích. Postupoval přesně podle dohody a vyloučil už v táboře z transportu všechny ty rodiny, od nichž některý člen žije odděleně v jiných částech ČSR /zajištěn, ve vyšetřování, obžalovaný před lidovým soudem, na práci, v zajateckém táboře apod./

Za jeho péči a námahu bylo mu vysloveno uznání jak ze strany přejímací komise, tak i od F[ir]st L[ieutenant] Lamberta přejímacího orgána [sic] US.

Je jisté, že řádné vybavení transportu vyžaduje za nynějších poměrů nadměrného vypětí sil, ale že je možno věc zvládnout, dokázaly dnes Prachatice.

Transport odjel do Brodu n/L. dnes v 08,40 hod.

⁷⁹⁹ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁸⁰⁰ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Hlášení odsunu Němců z Prachatic za hranice ČSR ze dne 4. května 1946.

⁸⁰¹ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Opis Hlášení o transportu č. 44014 ze dne 4. května 1946.

*I tento transport měl vyplaceno na hlavu po 1.000 RM.*⁸⁰²

Konečnou zastávkou čtvrtého vypraveného transportu bylo bavorské město **Dachau**, kam odsunutí Němci dorazili dne 4. května 1946.⁸⁰³ Také tímto transportem opustilo území Československa mnoho Němců přímo z Prachatic. Prvními z nich byli manželé **Böhmovi** z domu čp. 4 v Kasárenské ulici.⁸⁰⁴ Jednalo se o šestašedesátiletého soustružníka **Franze Böhma** a jeho o rok mladší manželku **Theresii**.⁸⁰⁵ Franz a Theresie Böhmovi měli dvě dcery, které s nimi bydlely v jedné domácnosti. O osudu čtyřadvacetileté Irmy Böhmovy se ale ve zkoumaných materiálech neobjevují žádné zmínky. Irmina mladší sestra, jednadvacetiletá Paula Böhmová⁸⁰⁶ zřejmě dobrovolně odešla dne 9. února 1946 do dolnobavorské vesnice Goggersreut.⁸⁰⁷ Z obytného domu čp. 7 v Kasárenské ulici bylo odsunuto hned několik osob, a sice jako jednotlivce čtyřiatřicetiletý soustružník **Rudolf Jungwirth**,⁸⁰⁸ dále dvaadvacetiletá matka v domácnosti **Marie Höpfl** (též *Höpfel*) se svými třemi dětmi, čtyřletým **Peterem**, dvouletou **Rosemarií** a ročním **Rudolfem**.⁸⁰⁹ Poslední z tohoto domu nastoupila do transportu rodina Pichových. Třiapadesátiletý **Jakob Picha** pracoval do té doby jako dělník. Jeho pětaticetiletá manželka **Paula** se starala o domácnost a děti, šestiletého **Rudolfa**, čtyřletého **Waltera** a dvouletého **Josefa**. Společně s Pichovými byl odsunut také jejich příbuzný, devítiletý školák **Franz Bürger**.⁸¹⁰ Do transportu dne 3. května 1946 nastoupil i jednapadesátiletý dělník **Johann Zimmermann** se svou o rok starší manželkou **Marií**, ženou v domácnosti, a třiadvacetiletou dcerou **Marií Zimmermannovou**, rovněž dělnicí.⁸¹¹ Zimmermannovi až do doby svého odsunu bydleli v domě v Kasárenské ulici čp. 9, který před konfiskací vlastnila Marié

⁸⁰² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Opis Hlášení o transportu č. 44014 ze dne 4. května 1946.

⁸⁰³ VAČKÁŘ, M., *Prachatice 1938 – 1945*, Prachatice: 1988, s. 90.

⁸⁰⁴ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 4.

⁸⁰⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁸⁰⁶ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 4.

⁸⁰⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 273, kar. 24, Dobrovolný odchod Němců z Československé republiky – seznam odchodu ze dne 31. ledna 1946.

⁸⁰⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁸⁰⁹ Tamtéž.

⁸¹⁰ Tamtéž.

⁸¹¹ Tamtéž.

Zimmermannová starší.⁸¹² V domě čp. 15 v Pivovarské ulici žili před odsunem pětapadesátiletá vdova **Julie Kölblová** a její patnáctiletý syn **Josef**.⁸¹³

Dům čp. 27 Pod Branou patřil před konfiskací manželům Franzi a Franzisce Kollerovým (též *Roller*). Pozdější osud jednapadesátiletého dělníka Franze Kollera není znám.⁸¹⁴ Do transportu dne 3. května 1946 nastoupila pouze jeho manželka, osmačtyřicetiletá **Franziska Koller** spolu s třiadvacetiletou dcerou **Marií Koller**, která pracovala jako kuchařka.⁸¹⁵ Z domu na předměstí čp. 34 byla odsunuta osmapadesátiletá vdova **Eleonora Herda**.⁸¹⁶ Ve stejném domě před odsunem bydleli i šestačtyřicetiletý kovář **Wenzel Berta** a jeho dvačtyřicetiletá manželka **Theresia**, a zde také vychovávali své tři děti, třináctiletého **Wenzla**, o rok mladší **Marthu** a čtyřletého **Raimunda**.⁸¹⁷

Dvaapadesátiletý elektrotechnik **Jan Freischlag** byl před konfiskací vlastníkem domu ve Vodňanské ulici čp. 36,⁸¹⁸ kde bydlel až do doby odsunu se svou manželkou, dvaapadesátiletou **Františkou**, a dvaadvacetiletou dcerou **Valtraud Freischlagovou**.⁸¹⁹ Před nástupem do transportu žila v tomto domě i třicetiletá **Hermina Wittmannová** (též *Vitman*) se svými dvěma syny, osmiletým **Kurtem** a o rok mladším **Gerhardem**.⁸²⁰ Z domu čp. 36 ve Vodňanské ulici byly odsunuty jednotlivě ještě další dvě ženy, a sice osmasedmdesátiletá vdova **Františka Švejdová** (též *Schveda*)⁸²¹ a pětasedmdesátiletá **Terezie Stadlerová** (též *Städler*).⁸²²

Mlýn s obytným domem na předměstí čp. 38, tzv. Rumpálův mlýn, patřil před konfiskací sedmapadesátiletému mlynáři Konradu Fiedlerovi, který zde bydlel

⁸¹² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 9.

⁸¹³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

⁸¹⁴ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 27.

⁸¹⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 2.

⁸¹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁸¹⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁸¹⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 36.

⁸¹⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

⁸²⁰ Tamtéž.

⁸²¹ Tamtéž.

⁸²² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

společně se svou šestačtyřicetiletou manželkou **Marií Fiedlerovou**, šestnáctiletým synem **Johannem**, který se učil truhlářem, jedenáctiletým **Konradem** a šestiletou **Irmou**.⁸²³ Celá rodina údajně žádala o dobrovolné zařazení do blízkého transportu.⁸²⁴ Nakonec však transportem dne 3. května 1946 odjela pouze Marie Fiedlerová s dětmi.⁸²⁵ Osud manžela a otce Konrada Fiedlera není ze zkoumaných materiálů znám.

V obytném domě čp. 45 na předměstí bylo několik domácností, jichž se týkal odsun tímto transportem. Samostatně do vlaku nastoupila šestapadesátiletá dělnice **Anna Kral**.⁸²⁶ Osmatřicetiletá matka a žena v domácnosti **Marie Moritz** byla odsunuta se dvěma dětmi, desetiletou **Waltraud** a sedmiletým **Adolfem**.⁸²⁷ Jako poslední z tohoto domu do transportu nastoupili šestapadesátiletý invalida **Josef Cham**, jeho šestačtyřicetiletá manželka **Anna** a jedenáctiletá dcera **Johanna**.⁸²⁸ Dům s číslem popisným 45 stál také v Horní ulici, kde bydlely před svým odsunem třičtyřicetiletá **Erna Wimberská** se svou patnáctiletou dcerou, rovněž **Ernou**.⁸²⁹ Z domu na náměstí čp. 48 byli odsunuti jako jednotlivci pětadvacetiletý krejčí **Karl Salomon**⁸³⁰ a dvačtyřicetiletá žena v domácnosti **Marie Haberd**.⁸³¹ V tomto domě žili až do svého nástupu do transportu také čtyřiačtyřicetiletá **Aloisie Záhorka** a její osmnáctiletý syn, kadeřník **Anton**.⁸³²

Dvačtyřicetiletá vdova **Anna Seiberl** bydlela kdysi se svými dvěma dětmi, sedmnáctiletou **Marií** a patnáctiletým **Johannem** v domě čp. 50 ve Vodňanské ulici.⁸³³ Rodina byla původně na seznamu antifašistů,⁸³⁴ nicméně dne 3. května 1946 nastoupila

⁸²³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 38.

⁸²⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Dobrovolný odsun.

⁸²⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 2.

⁸²⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

⁸²⁷ Tamtéž.

⁸²⁸ Tamtéž.

⁸²⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

⁸³⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 15.

⁸³¹ Tamtéž.

⁸³² Tamtéž.

⁸³³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 7. kategorie.

⁸³⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Dodatek k seznamu Němců 7. kategorie.

matka Anna Seiberl a její syn Johann do transportu, s nímž odjeli do Bavorska.⁸³⁵ Annina dcera Marie s nimi tímto transportem neodjela a její jméno se neobjevuje ani v seznamech dalších transportů. Z domu v Krumlovské ulici čp. 54 byla odsunuta čtyřiapadesátiletá vdova **Hedvika Wiskočilová**.⁸³⁶ Jeden ze sousedních domů v Krumlovské ulici nesoucí číslo popisné 59 patřil před konfiskací devětačtyřicetiletému výrobcí dýmek **Karlu Ellerovi**,⁸³⁷ který zde žil se svou osmačtyřicetiletou manželkou **Adelheid**, která se starala o domácnost a děti, patnáctiletého **Rudolfa** a devítiletou **Margarete**.⁸³⁸ Karl a Adelheid Ellerovi měli ještě jednoho syna, devatenáctiletého Alfreda.⁸³⁹ Ten však s rodinou nenastoupil do transportu dne 3. května 1946 a jeho další osud není znám. S Ellerovými bydlela v jedné domácnosti a byla s nimi i odsunuta Karlova mladší sestra, sedmatřicetiletá **Berta Eller**, která do té doby pracovala jako sestřička v nemocnici.⁸⁴⁰

Z domu na předměstí čp. 61 byla odsunuta dvačtyřicetiletá úřednice **Herma Sitterová** se svou desetiletou dcerou **Helgou**.⁸⁴¹ V domě s nimi kdysi bydlel také Hermin syn, jednadvacetiletý Dagobert,⁸⁴² který s matkou a sestrou do transportu nenastoupil a jeho další osud není znám. Ve stejném domě žila před odsunem také rodina Schimova. Jednalo se o pětatřicetiletého úředníka **Ludwiga Schimu**, jeho devětatřicetiletou manželku **Friderike**, devítiletou žákyni **Elfriede**, o dva roky mladší **Waltraud**, pětiletého **Ludwiga** a dvouletého **Norberta**.⁸⁴³ S rodinou Schimovou bydlela i Ludwigova osmapadesátiletá matka **Franziska Schima**, která spolu s nimi byla také odsunuta transportem do Bavorska.⁸⁴⁴

⁸³⁵ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁸³⁶ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

⁸³⁷ SOkA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 59.

⁸³⁸ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁸³⁹ SOkA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 59.

⁸⁴⁰ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁸⁴¹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁸⁴² SOkA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 59.

⁸⁴³ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

⁸⁴⁴ Tamtéž.

V obytném domě čp. 62 na Kostelním náměstí bydlelo hned několik domácností, jichž se týkal transport dne 3. května 1946. Prvními byli manželé Kempingerovi. Šestačtyřicetiletý **Johann Kempinger** pracoval dříve jako úředník a jeho dvačtyřicetiletá manželka **Emilie** obstarávala domácnost.⁸⁴⁵ V domě žila také osmatřicetiletá ovdovělá matka **Katerina Hödl** se svými dvěma syny, jedenáctiletým **Františkem** a devítiletým **Ottou**.⁸⁴⁶ Dvašedesátiletý poštovní úředník **Julius Kuran** nastoupil do transportu v doprovodu své devětapadesátileté manželky **Friderike**.⁸⁴⁷ Posledními do transportu zařazenými osobami z tohoto domu byli jednatřicetiletá vdova **Hedwig Iroschek** (též *Jiroscheck*) a její šestiletý syn **Max**.⁸⁴⁸ Odsun tímto transportem se týkal také rodiny devětatřicetiletého **Franze Hafnera**, která do té doby bydlela v domě čp. 64 v Kostelní ulici. Spolu s Franzem nastoupili do transportu jeho devětatřicetiletá manželka **Franziska**, šestnáctiletý syn **Franz** a třináctiletý **Walter**.⁸⁴⁹ Ze sousedního domu čp. 65 v Kostelní ulici byla odsunuta jednačtyřicetiletá **Mathilde Soukup** se svým čtrnáctiletým synem **Johannem**.⁸⁵⁰ Jako jednatelce nastoupila do transportu dne 3. května 1946 třiašedesátiletá **Marie Lorenc** z domu v Kostelní ulici čp. 66.⁸⁵¹

V domě čp. 67 v Nádražní ulici žili před odsunem čtyřiapadesátiletý dělník **Jan Kovař** a jeho dvaapadesátiletá manželka **Theresia**.⁸⁵² Odsunut byl i čtyřiadvacetiletý krejčí **Anton Faschingbauer**, který do té doby bydlel v domě v Dlouhé ulici čp. 80.⁸⁵³ Před odsunem žila devětadvacetiletá **Stefanie Strahwald** se svým desetiletým synem

⁸⁴⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

⁸⁴⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁸⁴⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

⁸⁴⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁸⁴⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁸⁵⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁸⁵¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁸⁵² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

⁸⁵³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 24.

Walterem v domě na předměstí čp. 82.⁸⁵⁴ V domě čp. 87 v Dlouhé ulici bydlely jednatřicetiletá matka v domácnosti **Theresia König** a její desetiletá dcera **Anna** a o rok mladší **Grete**.⁸⁵⁵ Dne 3. května 1946 nastoupily všechny tři do transportu, s nímž odjeli do Bavorska.⁸⁵⁶ Z domu čp. 88 v Dlouhé ulici nastoupili do transportu jednačtyřicetiletý dělník **Johann Záhorka** a jeho jednatřicetiletá manželka **Mathilda**.⁸⁵⁷ V Dlouhé ulici stál také obytný dům čp. 90, ve kterém žili až do svého zařazení do transportu pětapadesátiletý drogist **Otto Wagner**, jeho šestačtyřicetiletá manželka **Anna** a dva synové, šestiletý **Otto** a tříletý **Hans-Jörg**.⁸⁵⁸ Z tohoto domu byli odsunuti také manželé Wimberští a jejich dcery. Třiasedmdesátiletý **Johann Wimberský** pracoval jako sládek. Jeho třiapadesátiletá manželka **Anna** byla v domácnosti, o kterou jí pomáhala pečovat starší dcera, osmnáctiletá **Johanna**. Mladší dcera, čtrnáctiletá **Theresie** ještě chodila do školy.⁸⁵⁹ V jedné domácnosti s rodinou Wimberských bydlel i Johannův bratr, pětadesátiletý soukromý učitel **František Wimberský**,⁸⁶⁰ který společně s rodinou nastoupil dne 3. května 1946 do transportu.⁸⁶¹ V domě čp. 92 v Dlouhé ulici žili před odsunem devětatřicetiletý kameník **Karl Iroschek** (též *Jiroscheck*) se svou dvačtyřicetiletou manželkou **Josefou** a syny, sedmiletým **Rudolfem** a čtyřletým **Helmutem**.⁸⁶² Společně s nimi bydlela i jejich příbuzná, sedmnáctiletá **Hermine Hafner**.⁸⁶³ Z obytného domu v Dlouhé ulici čp. 94 byly odsunuty dvě rodiny a jako jednotlivec jednadvacetiletý krejčí **Konrad Janouschek**.⁸⁶⁴ První z rodin tvořila devětatřicetiletá matka **Hedwig Schauwauk** (též *Schavauková*) a její dvě dcery,

⁸⁵⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁸⁵⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu transportem IV.

⁸⁵⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

⁸⁵⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁸⁵⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁸⁵⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁸⁶⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

⁸⁶¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁸⁶² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁸⁶³ Tamtéž.

⁸⁶⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 24.

třináctiletá **Anna** a o rok mladší **Elisabeth**.⁸⁶⁵ Druhou a zároveň poslední rodinou z tohoto domu, která nastoupila dne 3. května 1946 do transportu, byla rodina **Josefa Jaksche**. Třiačtyřicetiletý Josef Jaksch byl dříve zaměstnán jako dělník na dráze. Jeho čtyřiačtyřicetiletá manželka **Marie** byla ženou v domácnosti a matkou celkem čtyř dětí, patnáctiletého **Josefa**, dvanáctileté **Marie**, desetiletého **Johanna** a šestiletého **Helmuta**.⁸⁶⁶ Sama byla za hranice Československa odsunuta pětasedmdesátiletá soukromnice **Růžena Wimberská**, která do té doby bydlela v domě čp. 97 v Dlouhé ulici.⁸⁶⁷

V domě v Pasovské ulici čp. 99 žili před odsunem sedmapadesátiletá učitelka **Berta Hatzinger** (též *Matzinger*) a její osmnáctiletý syn **Günther**.⁸⁶⁸ Dům ve Školní ulici čp. 106 obývala až do svého odsunu čtyřčlenná rodina Kurzových (též *Kurs*).⁸⁶⁹ Třiatřicetiletý **Arnošt Kurz** (též *Ernest*) pracoval jako sklář. Jeho jednatřicetiletá manželka **Marie** se starala o domácnost a výchovu dvou malých synů, šestiletého **Arnošta** a dvouletého **Eduarda**.⁸⁷⁰ Z obytného domu na Kandlově mlýně čp. 106 byla odsunuta devětadvacetiletá **Hedwig Kainz** s desetiletým synem **Ludwigem** a šestiletou dcerou **Hilde**.⁸⁷¹ V domě ve Školní ulici čp. 107 bydleli pětatřicetiletý holič Franz Salzer (též *Salcer*), jeho šestačtyřicetiletá manželka, kadeřnice **Olga Salzer** a jejich dvě děti, jedenáctiletý **Franz** a devítiletá **Olga**.⁸⁷² Do transportu dne 3. května 1946 ale nastoupila pouze Olga Salzer s dětmi a v doprovodu své sestry, osmapadesátileté učitelky hudby **Marie Maresch**, která před tím s rodinou sdílela jednu domácnost.⁸⁷³ Z domu čp. 109, stojícího ve Školní ulici, byli odsunuti dvaatřicetiletý radiomechanik

⁸⁶⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

⁸⁶⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁸⁶⁷ Tamtéž.

⁸⁶⁸ Tamtéž.

⁸⁶⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

⁸⁷⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁸⁷¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁸⁷² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

⁸⁷³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

Karl Rzepka a jeho o rok mladší manželka **Aloisie**, Aloisiina matka, sedmapadesátiletá žena v domácnosti **Aloisie Benek** a třicetiletá sestra, úřednice **Valerie Benek**.⁸⁷⁴

V domě čp. 114 v Poštovní ulici bydleli před společným odsunem dvaadvacetiletý dělník **Karl Schumertl**, jeho o rok mladší manželka **Anna**, desetiletá dcera **Anni** a dvouletý syn **Josef**.⁸⁷⁵ V sousedním domě čp. 115 v Poštovní ulici žil šestapadesátiletý dělník **Johann Hable** (též *Nable*) se svou dvaapadesátiletou manželkou **Barborou** a dcerami, čtrnáctiletou **Annou** a desetiletou **Hildegard**.⁸⁷⁶ Z domu čp. 116 na Lázních byli odsunuti pětadvacetiletý dělník **Ludwig Mehr**, jeho sedmatřicetiletá manželka **Anna** a sedmiletá dcera **Rezi** (též *Theresia*).⁸⁷⁷ Do transportu dne 3. května 1946 nastoupili také sedmapadesátiletý zaměstnanec pivovaru **Karl Brombart** a jeho třiačtyřicetiletá manželka **Paula**,⁸⁷⁸ kteří do té doby bydleli v domě čp. 116 v Poštovní ulici.⁸⁷⁹ Z domu na Lázních čp. 117 byla tímto transportem odsunuta jednadvacetiletá pradlena **Margarete Hartmann** (též *Edit*),⁸⁸⁰ která byla do transportu zařazena na vlastní žádost.⁸⁸¹ Z obytného domu čp. 118 v Lázeňské ulici byly odsunuty dvě rodiny.⁸⁸² První z nich byl starší manželský pár Krautsiederových. Osmasedmdesátiletý dělník **František Krautsieder** a jeho o deset let mladší manželka **Marie** (též *Mariana*) měli být odsunuti již transportem dne 12. dubna 1946,⁸⁸³ nakonec ale nastoupili až do dalšího transportu, s nímž dne 3. května 1946 opustili Prachatice.⁸⁸⁴ Druhou odsunutou rodinu tvořil třiačtyřicetiletý dělník **Otokar Ratz** (též *Otokar, Otto*),

⁸⁷⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁸⁷⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

⁸⁷⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁸⁷⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁸⁷⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁸⁷⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

⁸⁸⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

⁸⁸¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Dobrovolný odsun.

⁸⁸² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 118.

⁸⁸³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁸⁸⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 2.

jeho pětatřicetiletá manželka **Marie**, dvanáctiletý syn **Otokar mladší**, sedmiletá **Emma** (též *Erna*), dvouletý **Jan** a roční **Richard**.⁸⁸⁵

V domě čp. 121 v Pasovské ulici bydlel před odsunem **Josef Waclavik** (též *Watzlawick, Vaclavík*) se svou manželkou a dětmi.⁸⁸⁶ Šestatřicetiletého Josefa Waclavika a jeho rodinu živil obchod se smíšeným zbožím.⁸⁸⁷ Josefova manželka, dvaatřicetiletá **Marie** se starala o domácnost a děti. Nejstaršímu synovi **Robertovi** bylo šestnáct let a učil se obchodníkem, zřejmě u svého otce. Desetiletá dcera **Gertrud** a o rok mladší syn **Adolf** chodili ještě do školy.⁸⁸⁸ Dne 3. května 1946 nastoupila celá rodina do transportu, se kterým odjela do Bavorska.⁸⁸⁹ V obytném domě čp. 130 v Horní ulici bylo několik domácností, třech rodin se týkal tento transport.⁸⁹⁰ Třiačtyřicetiletá matka v domácnosti **Teresie Lederhofer** a její dvanáctiletý syn **Ernest** měli být odsunuti již předchozím transportem dne 12. dubna 1946,⁸⁹¹ avšak nakonec odjeli transportem z Prachatic až dne 3. května 1946.⁸⁹² Stejně tomu bylo i v případě druhé rodiny.⁸⁹³ Dvaatřicetiletá **Marie Schmid** nastoupila do tohoto transportu se svými dvěma dcerami, jedenáctiletou **Hildou** a devítiletou **Margarete**.⁸⁹⁴ Jako poslední z tohoto domu byli odsunuti tímto transportem devětapadesátiletá **Josefine Gherbertz** (též *Gherbetz*) a její dvaatřicetiletá dcera **Marie Gherbertz**, která pracovala jako kadeřnice.⁸⁹⁵ Z domu v Horní ulici čp. 133 byli zařazeni do tohoto transportu sedmapadesátiletý bývalý hoteliér **Edmund Štěpánek** (též *Stepanek*) se svou

⁸⁸⁵ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁸⁸⁶ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

⁸⁸⁷ MOSSE, R., *Adresář Republiky Československé pro průmysl, živnosti, obchod a zemědělství*, Praha: 1931, 1. díl, s. 1380.

⁸⁸⁸ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 4. dubna 1946.

⁸⁸⁹ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁸⁹⁰ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

⁸⁹¹ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁸⁹² SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 2.

⁸⁹³ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁸⁹⁴ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 1.

⁸⁹⁵ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

čtyřiapadesátiletou manželkou **Idou**.⁸⁹⁶ V domě čp. 134 v Pasovské ulici žila před svým nástupem do transportu osmašedesátiletá ovdovělá pensistka **Marie Janovský** (též *Janovská*).⁸⁹⁷ Mariina dcera Markéta Švec byla odsunuta se svým manželem Antonínem až o měsíc později, dne 3. června 1946 (viz níže).⁸⁹⁸ Do transportu dne 3. května 1946 nastoupila také třicetiletá **Marie Plattner** s roční dcerou **Emilií**, které do té doby bydlely v domě čp. 135 v Pasovské ulici.⁸⁹⁹ V domě v Horní ulici čp. 141 žil až do svého odsunu sedmaosmdesátiletý pensista **Hynek Ritter** (též *Ignaz*),⁹⁰⁰ který sdílel společnou domácnost se svým triapadesátiletým synem **Ignazem Ritterem mladším** a jeho pětáctyřicetiletou manželkou **Theresií**. Všichni tři společně opustili československé území transportem, který vyjel z prachatického nádraží dne 3. května 1946.⁹⁰¹ Z domu v Horní ulici čp. 147 byli odsunuti pětášedesátiletá pensistka **Therese Hammerl** a její dcera, osmatřicetiletá **Grete Röhrich** se svým čtyřletým synem **Manfredem**.⁹⁰² V domě čp. 150 v Pasovské ulici sdíleli společnou domácnost devětašedesátiletý pensista **František Bauer** se svou pětášedesátiletou manželkou **Marií** a jejich jednatřicetiletá dcera **Eleonora Bauer** se dvěma dcerami, devítiletou **Waltraud** a sedmiletou **Henriette**.⁹⁰³ Společně také nastoupili do transportu, se kterým odjeli dne 3. května 1946 do Bavorska.⁹⁰⁴

V Jánské ulici v domě čp. 151 bydlela před odsunem rodina Krämlingových.⁹⁰⁵ Osmáctyřicetiletý **Julius Krämling** provozoval původně zubní ateliér.⁹⁰⁶ Jeho šestačtyřicetiletá manželka **Anna** pečovala o domácnost a výchovu dětí. Nejstaršímu synovi, studentu **Walterovi** bylo devatenáct let. Šestnáctiletá **Herma**

⁸⁹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁸⁹⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁸⁹⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁸⁹⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁹⁰⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

⁹⁰¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁹⁰² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁹⁰³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 150.

⁹⁰⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁹⁰⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 151.

⁹⁰⁶ MOSSE, R., *Adresář Republiky Československé pro průmysl, živnosti, obchod a zemědělství*, Praha: 1931, 1. díl, s. 1381.

pomáhala matce v domácnosti a o deset let mladší **Elfi** chodila do školy.⁹⁰⁷ Manželé Krämlingovi měli ještě dvouletá dvojčata **Heide Marii** (též *Heidl*) a Traudi,⁹⁰⁸ avšak v seznamu osob zařazených do transportu ani v seznamu dětí do čtrnácti let, které transportem odjely, není druhá z dívek Traudi vůbec zmiňována a není jasné, co se s ní stalo. Ze sousedního domu v Jánské ulici čp. 152 byl do transportu zařazen čtyřiapadesátiletý obchodník **Jiřík Hois** (též *Georg*), spolu s ním byla odsunuta i jeho jednapadesátiletá žena **Maria**.⁹⁰⁹ V domě čp. 154 v Jánské ulici bydleli před odsunem sedmašedesátiletý profesor **Friedrich Blumentritt** se svou třiašedesátiletou manželkou **Idou**. Společně s nimi tu žila i jejich osmatřicetiletá dcera **Beate Blumentritt** (též *Bea*), která byla stejně jako její otec také profesorkou, a její šestiletá dcera **Brigitte**.⁹¹⁰ Všichni čtyři byli společně odsunuti dne 3. května 1946 do Bavorska.⁹¹¹ Dům čp. 154 stál také v Horní ulici a před zařazením do transportu v něm bydlela osmadvacetiletá **Hedwig Zimmermann** (též *Ida*) s dvouletým synem **Theodorem**.⁹¹² V domě čp. 156 v Jánské ulici žili před odsunem osmatřicetiletá **Kamilla Pimiskern** a její tři děti, sedmiletý **Brunold** (též *Brunhold*) a dvouletá dvojčata **Gertrude** a **Doris**.⁹¹³

Sedmatřicetiletá **Agnes Pilat** z domu v Horní ulici čp. 157 byla zařazena do tohoto transportu společně s patnáctiletým synem **Herbertem**, o rok mladším **Rudolfem** a sedmiletou **Elisabeth**.⁹¹⁴ Dům čp. 159 v Klášterní ulici opustili a do transportu dne 3. května 1946 nastoupili šestačtyřicetiletá matka v domácnosti **Anna Stifterová**, třináctiletý syn **Helmut**, o rok mladší dcera **Adalberta** (též *Edelberta*) a šestiletý **Klaus**.⁹¹⁵ Jako jednotlivec byla odsunuta třiačtyřicetiletá vdova **Ottilie Drösler**, která do té doby bydlela v domě v Kasárenské ulici čp. 164,⁹¹⁶

⁹⁰⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁹⁰⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 151.

⁹⁰⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁹¹⁰ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 154.

⁹¹¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁹¹² Tamtéž.

⁹¹³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁹¹⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁹¹⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

⁹¹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

kde do té doby žily i šedesátiletá vdova **Arnošta Teichmannová** a její pětaticetiletá dcera, úřednice **Frieda Freislerová**.⁹¹⁷ Ve stejném domě žila dříve rodina Böhmova.⁹¹⁸ Osmatřicetiletý dělník **Jan Böhm** nastoupil do transportu společně se svou stejně starou ženou **Annou**, desetiletým synem Josefem a sedmiletou dcerou **Annemarií**, i když Anna a děti byli údajně české národnosti.⁹¹⁹ Z domu v Horní ulici čp. 175 byl odsunut čtyřiapadesátiletý inženýr **Josef Pampl** (též *Pompl*) v doprovodu své devětačtyřicetileté manželky **Augusty** a třináctileté dcery **Marianny**.⁹²⁰ V domě čp. 176 v Jánské ulici bydleli před odsunem šestasedmdesátiletá vdova **Josefa Krycha** a její jednapadesátiletá dcera **Hedwig Krycha** s osmnáctiletým synem **Franz**, který pracoval jako účetní.⁹²¹

Dům čp. 177 Na Skalce patřil před konfiskací manželům Schüsslovým (též *Schüsel, Schießl*)⁹²² a zde také dříve provozoval padesátiletý Vilém Schüssl (též *Wilhelm*) pilníkářskou živnost.⁹²³ O domácnost se starala Vilémova třiapadesátiletá manželka Justina. S manželi žily v domě také jejich tři dcery, sedmadvacetiletá Marie Schüssl, o rok mladší provdaná Vilemína Lindová (též *Lindl, Lindel*), obě dvě zaměstnané jako úřednice, a čtyřiadvacetiletá Justina Schüssl, která pracovala jako učitelka.⁹²⁴ Do transportu dne 3. května 1946 nastoupila ale pouze manželka a matka **Justina Schüssl** a dcera **Vilemína Lindová**.⁹²⁵ Další osud ostatních členů rodiny není ze zkoumaných dokumentů znám. Z domu v Kasárenské ulici čp. 179 byla odsunuta třiapadesátiletá úřednice **Johanna Merbellczová** (též *Merbellar, Merbellrová*).⁹²⁶ Sama byla odsunuta také devětašedesátiletá **Marie Willenrotter** (též *Willenroler, Wilenroter*,

⁹¹⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁹¹⁸ Tamtéž.

⁹¹⁹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 164.

⁹²⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

⁹²¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁹²² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 177.

⁹²³ MOSSE, R., *Adresář Republiky Československé pro průmysl, živnosti, obchod a zemědělství*, Praha: 1931, 1. díl, s. 1380.

⁹²⁴ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 177.

⁹²⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 2.

⁹²⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

Willendtter),⁹²⁷ vdova a dřívější majitelka zkonfiskovaného domu čp. 180 v Zahradní ulici.⁹²⁸

V domě v Lázeňské ulici čp. 181 bydleli až do svého odsunu sedmaosmdesátiletý bývalý nadlesní **Jiří Fischer**, jeho osmašedesátiletá manželka **Marie** a jejich dvě dcery, pětáctyřicítiletá úřednice **Teresie Fischerová** a o dva roky mladší odborná učitelka **Huberta Fischerová**.⁹²⁹ Druhou rodinou, která bydlela v tomto obytném domě a nastoupila dne 3. května 1946 do transportu, byla rodina Koutných, kterou tvořil devětatřicítiletý otec a dělník **Rudolf Koutný**, jeho sedmatřicítiletá manželka **Josefa**, tříletá dcera **Gertraude** a roční **Brigitta**.⁹³⁰ Třetí a poslední rodinou z domu čp. 181 v Lázeňské ulici, které se týkal tento odsun, byla sedmatřicítiletá dělnice **Emma Bredlová** a její čtrnáctiletý syn **František**.⁹³¹ V Lázeňské ulici se nacházel také dům čp. 183, který před konfiskací patřil manželům Wrchlavským.⁹³² Dne 3. května 1946 nastoupil devětasmdesátiletý pensista **František Wrchlavský** v doprovodu svém třiasmdesátileté manželky **Herminy** do transportu, se kterým odjeli do Bavorska.⁹³³ Ze sousedního domu v Lázeňské ulici čp. 184 byla odsunuta jednačtyřicítiletá **Marie Schumertl** s desetiletou dcerou **Annou**.⁹³⁴ Marie Schumertl měla ještě šestnáctiletého syna Josefa,⁹³⁵ který ovšem společně s nimi do transportu nenastoupil a jeho osud není znám.

Dům na předměstí čp. 189 patřil před konfiskací manželům Ottu a Friedě Ertlovým.⁹³⁶ Dne 3. května 1946 byla do Německa odsunuta pouze dvačtyřicítiletá **Frieda Ertlová**,⁹³⁷ neboť její dvaapadesátiletý manžel Otto Ertl údajně utekl⁹³⁸ a jejich

⁹²⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

⁹²⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 180.

⁹²⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁹³⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁹³¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁹³² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 183.

⁹³³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁹³⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁹³⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 184.

⁹³⁶ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 189.

⁹³⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 2.

dvě děti, dvacetiletá Elfrieda Ertlová a osmnáctiletý Otto mladší⁹³⁹ odešli zřejmě dobrovolně dne 24. ledna 1946 do nedalekého Pasova.⁹⁴⁰ Ve stejném domě bydlel před odsunem také sedmapadesátiletý odborný učitel **Bedřich Sedl** (též *Friedrich*) s padesátiletou manželkou **Terezií**, které s péčí o domácnost pomáhala jejich devatenáctiletá dcera **Helena**, a s dvanáctiletou školačkou **Hertou**.⁹⁴¹ Z tohoto domu byly odsunuty i čtyřiašedesátiletá ovdovělá dělnice **Marie Hanusová** a její osmadvacetiletá dcera **Marie Hanusová mladší**, která pracovala jako úřednice.⁹⁴² V obytném domě čp. 190 v Lázeňské ulici bydleli před odsunem manželé Kiewegovi (též *Kieveg*).⁹⁴³ Sedmašedesátiletý **Fredinand Kieweg** a jeho jednašedesátiletá manželka **Anna** nastoupili do transportu dne 3. května 1946 společně se svými dcerami, provdanou sedmadvacetiletou kuchařkou **Marií Konzmann** (též *Kunzman*) a osmnáctiletou **Annou Kieweg**.⁹⁴⁴

V jedné z obytných budov na Kandlově mlýně, která nesla číslo popisné 225, žili před svým odsunem sedmatřicetiletý dělník **Thomas Merwald**, jeho jednatřicetiletá manželka **Helene** a pětiletý syn **Thomas**.⁹⁴⁵ V Nádražní ulici stál dům čp. 228, který před konfiskací patřil obchodnické rodině Kralových (též *Král*). Jednapadesátiletý obchodník Jan Kral zde bydlel se svou osmatřicetiletou manželkou **Marií Kral** a dvěma syny, šestnáctiletým **Janem** a dvanáctiletým **Peterem**.⁹⁴⁶ Rodina Kralových sdílela domácnost ještě s Janovou čtyřicetiletou sestrou **Albinou Kral**.⁹⁴⁷ Všichni společně zažádali o dobrovolné brzké zařazení do transportu,⁹⁴⁸ do něhož také dne 3. května 1946

⁹³⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu transportem IV.

⁹³⁹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 189.

⁹⁴⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 273, kar. 24, Dobrovolný odchod Němců z Československé republiky – seznam odchodu ze dne 24. ledna 1946.

⁹⁴¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁹⁴² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁹⁴³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 190.

⁹⁴⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁹⁴⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

⁹⁴⁶ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 228.

⁹⁴⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu transportem IV.

⁹⁴⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Dobrovolný odsun.

nastoupili,⁹⁴⁹ ovšem bez manžela, otce a bratra v jedné osobě Jana Krále, jehož další osud není ze zpracovávaných materiálů znám.

Z domu v Krumlovské ulici čp. 236 byl odsunut čtyřiašedesátiletý dělník **Johann Baier** se svou padesátiletou manželkou **Hedwig**.⁹⁵⁰ Před konfiskací patřila zemědělská usedlost čp. 237 v Jateční ulici pětášedesátileté **Elen Rothbauer** (též *Eleonor*), která zde až do svého odsunu žila společně se svým sedmatřicetiletým synem **Adolfem**.⁹⁵¹ Na usedlosti dříve bydlel i druhý Elenin syn, jednačtyřicetiletý Franz,⁹⁵² jehož jméno se ale neobjevuje v žádném ze seznamů osob zařazených do transportů, ani v seznamech jiných. Dne 3. května 1946 nastoupila do transportu společně s tchýní a švagrem pouze Franzova šestatřicetiletá manželka **Anna Rothbauer** se sedmiletým synem **Josefem**.⁹⁵³

Z domu čp. 257 v Pasovské ulici byli odsunuti čtyřiatřicetiletá matka v domácnosti **Franziska Sager** a její čtrnáctiletý syn **Franz**.⁹⁵⁴ Sama do transportu nastoupila třiapadesátiletá vdova **Marie Steidlová** z domu čp. 258 v Pivovarské ulici.⁹⁵⁵ V domě čp. 282 v Nádražní ulici bydlely před nástupem do transportu třicetiletá **Anna Martschanová** a její šestiletá dcera **Erika**.⁹⁵⁶ Ze sousedního domu v Nádražní ulici čp. 283 byli odsunuti sedmadvacetiletá pomocná dělnice **Terezie Großerová** (též *Grosser*) a její šestiletý syn **Horst**.⁹⁵⁷ Jako jednotlivec do transportu dne 3. května 1946 nastoupil pětášedesátiletý profesor **Oskar Kraus** z domu Pod Lázněmi čp. 293.⁹⁵⁸

⁹⁴⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 2.

⁹⁵⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁹⁵¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 2.

⁹⁵² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu transportem IV.

⁹⁵³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 2.

⁹⁵⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁹⁵⁵ Tamtéž.

⁹⁵⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

⁹⁵⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

⁹⁵⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

Dům na předměstí čp. 317 vlastnila před konfiskací pětapadesátiletá **Anna Kroneislová**,⁹⁵⁹ která zde až do svého odsunu bydlela s manželem, devětačtyřicetiletým obchodníkem **Johannem Kroneislem** a dvěma syny, dvacetiletým Walterem a pětiletým **Gerhardem** (též *Gerti*).⁹⁶⁰ Walter Kroneisl s rodiči a mladším bratrem do transportu nenastoupil a není jasné, jaký byl jeho další osud. S rodinou Kroneislových žil v domě i Annin otec,⁹⁶¹ jednaosmdesátiletý výrobce hřebenu **Johann Kalipal**,⁹⁶² který byl sice původně pro své stáří navržen do sanitního transportu,⁹⁶³ nakonec však za doprovodu dcery a její rodiny opustil Prachatice transportem dne 3. května 1946.⁹⁶⁴ Z domu na předměstí čp. 318 byla do transportu na vlastní žádost⁹⁶⁵ zařazena jednašedesátiletá učitelka jazyků **Emma Krebsová**.⁹⁶⁶ Na předměstí v domě čp. 328 bydleli před odsunem čtyřiatřicetiletý kameník **Johann Merwald** a jeho pětáctřicetiletá manželka **Berta**.⁹⁶⁷ Do tohoto transportu nastoupili také třiatřicetiletá **Leopoldine Fischer** a její tři děti, osmiletá **Marie**, šestiletý **Ernst** a o rok mladší **Ulrike**, kteří do té doby žili v domě na předměstí čp. 331.⁹⁶⁸

V domě čp. 337 v Krumlovské ulici bydleli před odsunem pětáctřicetiletý řezník **Rudolf Cais**, jeho devětadvacetiletá manželka **Anna** a tříletá dcera **Gertrude**.⁹⁶⁹ Na Lipovém dvoře čp. 340 žila až do doby odsunu osmadvacetiletá **Katharina Kindermann** se svými třemi dětmi, šestiletým **Johannem**, pětiletým **Hubertem** a roční **Gertrudou**.⁹⁷⁰ Čtyřiapadesátiletá vdova **Růžena Dušková** (též *Duschko*) byla původní

⁹⁵⁹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 317.

⁹⁶⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 2.

⁹⁶¹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 317.

⁹⁶² MOSSE, R., *Adresář Republiky Československé pro průmysl, živnosti, obchod a zemědělství*, Praha: 1931, 1. díl, s. 1380.

⁹⁶³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

⁹⁶⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 2.

⁹⁶⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Dobrovolný odsun.

⁹⁶⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁹⁶⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

⁹⁶⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁹⁶⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁹⁷⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

majitelkou domu v České kolonii čp. 353, kde bydlela se svou pětasedmdesátiletou matkou **Rozalí Schafhauserovou** a vnučkami, dvanáctiletou **Helgou Marií Köhlerovou** (též *Helda Marie, Köpflerová*) a o dva roky mladší **Rozvithou Köhlerovou** (též *Roswith, Rosa Köflerová*).⁹⁷¹ Všechny čtyři nastoupily společně dne 3. května 1946 do transportu, s nímž byly odsunuty do Bavorska.⁹⁷² Z domu na předměstí čp. 354 byla do transportu zařazena třiatřicetiletá **Berta Sommerová** (též *Herta Saumer*) s pětiletým synem **Ernstem**.⁹⁷³ Dvaapadesátileté vdově **Marii Rothbauer** patřil před konfiskací dům v Německé kolonii čp. 362,⁹⁷⁴ ve kterém bydlela se svou osmnáctiletou dcerou **Ernou** až do doby, kdy obě ženy nastoupily do tohoto transportu.⁹⁷⁵ V domě s nimi bydlel dříve také Mariin syn, čtyřadvacetiletý Theodor Rothbauer, který opustil území Československa dobrovolně dne 18. února 1946.⁹⁷⁶

Posledními osobami z Prachatic, které byly zařazeny do tohoto transportu, byli Fiedlerovi. Čtyřiačtyřicetileté **Marii Fiedler** patřil před konfiskací dům čp. 385 v Nádražní ulici,⁹⁷⁷ ve kterém žila až do doby odsunu se svými dcerami, osmnáctiletou **Marií**, devítiletou **Johannou** a sedmiletou **Brigitte**.⁹⁷⁸ V domě původně bydlela také Mariina nejstarší dcera, třiadvacetiletá Gertrude Fiedler,⁹⁷⁹ která ale s rodinou odsunuta nebyla, a nebyla odsunuta ani žádným z pozdějších transportů.

Tímto v pořadí čtvrtým řádným transportem vypraveným z prachatického nádraží dne 3. května 1946 dorazilo na druhý den do bavorského města Dachau celkem 307 prachatických Němců. Jednalo se o 97 mužů, 158 žen a 52 dětí do čtrnácti let.

⁹⁷¹ SOKA Prachatic, MěNV Prachatic, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 353.

⁹⁷² SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 2.

⁹⁷³ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

⁹⁷⁴ SOKA Prachatic, MěNV Prachatic, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 362.

⁹⁷⁵ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁹⁷⁶ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 273, kar. 24, Dobrovolný odchod Němců z Československé republiky – seznam odchodu ze dne 30. ledna 1946.

⁹⁷⁷ SOKA Prachatic, MěNV Prachatic, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 385.

⁹⁷⁸ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 19.

⁹⁷⁹ SOKA Prachatic, MěNV Prachatic, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 385.

3.1.5 Transport dne 13. května 1946

O deset dní později, tj. **dne 13. května 1946**, byl z vlakového nádraží v Prachaticích vypraven pátý transport, který přes Domažlice a Furt im Wald odvázel do Německa další 1214 osob německé národnosti,⁹⁸⁰ jejichž pouť se skončila druhého dne tentokrát ve městě **Gießen**, dnes spolková země Hesensko.⁹⁸¹

Prvními do tohoto odsunu zařazenými osobami z Prachatic byli sedmačtyřicetiletá matka **Analies Popp** a její třináctiletý syn **Karl**, kteří do té doby bydleli v domě čp. 1 v Kasárenské ulici.⁹⁸² V témže domě žila také dvacetiletá **Marie Kneifl** (též *Kurisl*), které se krátce před odsunem narodil syn **Rudolf**.⁹⁸³ Z domu na předměstí čp. 3 nastoupila do transportu devětatřicetiletá **Kateřina Záhorková** se třemi dcerami, osmnáctiletou dělnicí **Marií**, patnáctiletou **Annou** a dvanáctiletou **Hildou**.⁹⁸⁴ Z domu na náměstí čp. 6 byla odsunuta šestatřicetiletá **Marie Andraschko**.⁹⁸⁵ V Kasárenské ulici v domě čp. 7 bydleli do té doby manželé Ederovi. Třiašedesátiletý **Eduard Eder** byl zaměstnán jako dělník, jeho o dva roky starší manželka **Marie** se starala o domácnost.⁹⁸⁶ Na náměstí stál rovněž dům s číslem popisným 7, v němž bydlelo hned několik rodin. Dvě z nich byly zařazeny právě do tohoto transportu. První z nich byla dvaatřicetiletá **Rosa Gneiserová** (též *Quaiser*) s dvouletým synem **Eduardem**.⁹⁸⁷ Druhou rodinu tvořil manželský pár Foschumových, čtyřiašedesátiletý dělník **Ignaz Foschum** a jeho o rok starší manželka v domácnosti **Katharina**.⁹⁸⁸

Hospodářství s usedlostí čp. 8 v Kasárenské ulici vlastnil před konfiskací sedmašedesátiletý zemědělec **Thomas Hundschnurer** (též *Hundmurscher*).⁹⁸⁹

⁹⁸⁰ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Zdravotní osvědčení pro pátý transport.

⁹⁸¹ VAČKÁŘ, M., *Prachatice 1938 – 1945*, Prachatic: 1988, s. 91.

⁹⁸² SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

⁹⁸³ Tamtéž.

⁹⁸⁴ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁹⁸⁵ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 10.

⁹⁸⁶ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 24.

⁹⁸⁷ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

⁹⁸⁸ Tamtéž.

⁹⁸⁹ SOKA Prachatic, MěNV Prachatic, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 8.

O domácnost se starala jeho jednatřicetiletá dcera **Marie Hundsnurer**, která byla zároveň také matkou pětileté **Rosemarie Hundsnurer**.⁹⁹⁰ V Kasárenské ulici stál i dům čp. 10, ze kterého byla odsunuta šestatřicetiletá **Anna Martan** se třemi dětmi, čtrnáctiletým **Ludwigem**, třináctiletou **Annou** a dvanáctiletou **Marii**.⁹⁹¹ Ze sousedního domu byla rovněž odsunuta matka se třemi dětmi. Jednalo se o šestadvacetiletou **Rosu Plach**, sedmiletého **Johanna**, pětiletého **Rudolfa** a tříletého **Josefa**.⁹⁹²

V domě čp. 12 na náměstí žila rodina Wondrisova. Do tohoto transportu byl však zařazen pouze jednačtyřicetiletý dělník **Jan Wondris**,⁹⁹³ zatímco jeho manželka Agnes, syn Jan a také matka Jana Wondrise byli zařazeni do transportu teprve dne 24. června 1946 (viz níže).⁹⁹⁴ Do transportu dne 13. května 1946 byli zařazeni i manželé **Karel** a **Anna Böhmovi** z domu na náměstí čp. 14. Čtyřiasedmdesátiletý Karel Böhm, bývalý úředník, byl již v penzi a jeho o rok starší manželka Anna se starala o domácnost. S rodiči v domě bydlela také devětačtyřicetiletá **Marie Böhm**, která se živila jako švadlena.⁹⁹⁵ V obytném domě čp. 15 na Kostelním náměstí bylo několik domácností. Dvou rodin se týkal transport dne 13. května 1946,⁹⁹⁶ a sice čtyřiatřicetileté **Emmy Petrové** a jejích dvou dcer, patnáctileté **Edeltraud** a dvanáctileté **Elfriede**.⁹⁹⁷ Druhou rodinu tvořil jednasedmdesátiletý rolník **Adolf Jirousek**, jeho o čtrnáct let mladší manželka **Ernestine** a pětadvacetiletá dcera **Erna**.⁹⁹⁸

Z domu čp. 17 stojícího v Pivovarské ulici byla odsunuta devěťadvacetiletá **Marie Frühauf** se sedmiletým synem **Güntherem** a roční dcerou **Anitou**.⁹⁹⁹ Z domu v Horní ulici čp. 18 byla do transportu zařazena čtyřiačtyřicetiletá úřednice **Friedl**

⁹⁹⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

⁹⁹¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 24.

⁹⁹² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

⁹⁹³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

⁹⁹⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

⁹⁹⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

⁹⁹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu transportem V.

⁹⁹⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

⁹⁹⁸ Tamtéž.

⁹⁹⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

Stastny.¹⁰⁰⁰ V Dolní bráně v domě čp. 20 bydleli před odsunem manželé Kurschovi (též *Kurs*, *Kuresch*).¹⁰⁰¹ Třiapadesátiletý **Karl Kursch** pracoval jako dělník. Jeho manželka, šestačtyřicetiletá **Marie** se starala o domácnost společně s jejich dvaadvacetiletou dcerou **Antonií Kursch**.¹⁰⁰² Ve stejném domě žili i dvaasedmdesátiletý pensista **Stanislav Bauer** a jeho o sedm let mladší manželka **Teresa**.¹⁰⁰³ Ze sousedního domu čp. 21 byli odsunuti devětapadesátiletý pekař **Josef Chromy** a jeho padesátiletá manželka **Regina**.¹⁰⁰⁴ V domě s nimi bydlel také sedmnáctiletý pekařský učeň **Willi Appel**, který byl rovněž zařazen do tohoto transportu.¹⁰⁰⁵

Na Dolním náměstí se nacházel dům čp. 23, ze kterého do transportu nastoupila třiapadesátiletá dělnice **Augusta Heidler**.¹⁰⁰⁶ Na Dolním náměstí stálo také hospodářství se dvěma obytnými domy nesoucí číslo popisné 24 a 25. V jednom z domů bydlel až do svého odsunu sedmadvacetiletý zemědělec **Stefan Hudler**.¹⁰⁰⁷ V domě čp. 33 na Dolní předměstí bydlela dvaatřicetiletá **Maria Sauheidl** se svou jedenáctiletou dcerou **Edeltraud**,¹⁰⁰⁸ obě dvě byly zařazeny do transportu, kterým odjely do Německa.¹⁰⁰⁹ Třiapadesátiletý zámečník **Karel Kuchař** (též *Kuchar*) z domu čp. 34 v Kostelní ulici měl být odsunut se svou o tři roky mladší ženou **Emilií** a dcerou **Lidií**, která pracovala jako ošetřovatelka v nemocni, již na začátku května,¹⁰¹⁰ nakonec však

¹⁰⁰⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹⁰⁰¹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 20.

¹⁰⁰² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

¹⁰⁰³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁰⁰⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹⁰⁰⁵ Tamtéž.

¹⁰⁰⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹⁰⁰⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

¹⁰⁰⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 33.

¹⁰⁰⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 8.

¹⁰¹⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

byli všichni tři společně zařazeni do transportu o deset dní později, tedy 13. května 1946.¹⁰¹¹

V domě čp. 35 Pod Skalkou bydleli až do svého odsunu osmdesátiletá vdova **Johanna Lang**, čtyřiačtyřicetiletý kominík **Ludwig Pelikan** s o rok mladší manželkou **Marií** a sedmiletým synem **Helmutem**.¹⁰¹² Sedmičlenná rodina Krautsiederových obývala kdysi dům na předměstí čp. 45. Osmatřicetiletá matka v domácnosti **Betty Krautsieder** byla zařazena do transportu s osmnáctiletou dcerou **Marthou**, která do té doby pracovala v tiskárně jako typografka, šestnáctiletou **Hildou**, školou povinnými dvanáctiletým **Walterem** a o dva roky mladší **Elisabeth**, čtyřletou **Elfriede** a dvouletým **Güntherem**.¹⁰¹³ Společně s Krautsiederovými v domě žily a do odsunu byly zařazeny osmasedmdesátiletá vdova **Anastasia Geier**¹⁰¹⁴ a šedesátiletá **Anna Fuschová** (též *Fuchs*).¹⁰¹⁵

V domě na náměstí čp. 47 bydleli před odsunem devětatřicetiletý **Eduard Grilz**, jeho čtyřicetiletá manželka **Anna** a sedmiletý syn **Reinhard**.¹⁰¹⁶ Na náměstí stál také dům čp. 49, v němž dříve bydlel osmadvacetiletý zaměstnanec pošty **Jan Kurs** se svou o dva roky mladší manželkou **Marií** a sedmiletým synem, školákem **Adolfem**.¹⁰¹⁷ Dům v Horní ulici čp. 50 společně opustili manželé Koutní. Šestatřicetiletý **Otto Koutny** se živil jako malíř a jeho třiatřicetiletá manželka **Marie** obstarávala domácnost.¹⁰¹⁸ Dům v Nádražní ulici čp. 52 patřil před konfiskací čtyřiašedesátileté vdově **Aloisii Lindnerové**,¹⁰¹⁹ která zde až do odsunu bydlela společně se svou šestadvacetiletou dcerou **Gerti Lindnerovou**, pracující jako úřednice.¹⁰²⁰ Číslo popisné

¹⁰¹¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁰¹² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

¹⁰¹³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 24.

¹⁰¹⁴ Tamtéž.

¹⁰¹⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁰¹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

¹⁰¹⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

¹⁰¹⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁰¹⁹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 52.

¹⁰²⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

52 nesl i dům ve Věžní ulici, ze kterého byla odsunuta dvašedesátiletá **Julie Pimiskernová**.¹⁰²¹ Z obytného domu čp. 56 v Krumlovské ulici byly odsunuty dvě mladé matky s dětmi,¹⁰²² čtyřadvacetiletá **Otilie Schüsllová** (též *Schüssl*, *Schüssel*) s dvouletým synem **Gerhardem**¹⁰²³ a šestadvacetiletá **Trude Steidlová** (též *Gertrude*) s rovněž dvouletým synem **Wolfgangem**.¹⁰²⁴ V domě čp. 57 ve Věžní ulici bylo několik domácností. Dvou rodin se týkal transport dne 13. května 1946, a sice šestatřicetileté matky v domácnosti **Juliany Jodl**, jejího šestnáctiletého syna **Gerharda**, který se učil na zámečníka, devítiletého školáka **Aloise** a nejmladšího syna, tříletého **Gottfrieda**.¹⁰²⁵ Druhou rodinou byla třiatřicetiletá **Theresia Tojbel** s tříletým synem **Franzem**.¹⁰²⁶

Další početnou rodinou, která byla zařazena do transportu, byla rodina **Stefana Rauschera**, která do té doby žila v domě čp. 59 v Krumlovské ulici. Devětatřicetiletý Stefan Rauscher byl dělníkem a společně se sedmatřicetiletou manželkou **Rosou** vychovávali pět dětí. Čtyři z nich, třináctiletá **Annemarie**, jedenáctiletý **Johann**, devítiletá **Christine** a šestiletá **Traude** chodili do školy. Nejmladší **Rose** byly v době odsunu čtyři roky.¹⁰²⁷ Z domu na předměstí čp. 62 byly do transportu zařazeny dvě rodiny. První z nich byla osmadvacetiletá švadlena **Klara Schüssl** se čtyřletým synem **Gottfriedem**.¹⁰²⁸ Druhá rodina se skládala z padesátiletého **Karla Finka**, jeho šestačtyřicetileté manželky **Albine** a třech dětí, čtrnáctileté dcery **Anny Fink** a dvou chlapců, pětiletého **Josefa Schuha** a dvouletého **Johanna Schuha**.¹⁰²⁹ V domě čp. 62 v Kostelní ulici bydleli až do května 1946, dvačtyřicetiletý povozník **Alois Rataj** (též *Ratay*), jeho dvačtyřicetiletá manželka **Katharina**, dvanáctiletý syn **Bedřich** (též *Friedrich*) a tříletá dcera **Josefa Marie**.¹⁰³⁰ Spolu s nimi zde bydlela Aloisova starší

¹⁰²¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 1.

¹⁰²² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 56.

¹⁰²³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

¹⁰²⁴ Tamtéž.

¹⁰²⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 29.

¹⁰²⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

¹⁰²⁷ Tamtéž.

¹⁰²⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 30.

¹⁰²⁹ Tamtéž.

¹⁰³⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

sestra, šestačtyřicetiletá **Josefine Ratay** s patnáctiletou dcerou **Hubertou**, které byly také zařazeny do transportu s Aloisem a jeho rodinou.¹⁰³¹

Manželé Winkelbauerovi vlastnili před konfiskací hospodářství na předměstí s domem čp. 63.¹⁰³² Devětašedesátiletý rolník **Ignaz Winkelbauer** a jeho jednapadesátiletá manželka **Marie** byli zařazeni do transportu, s nímž dne 13. května 1946 opustili Prachatic.¹⁰³³ Ve velkém obytném domě čp. 66 v Kostelní ulici bydlelo před odsunem několik rodin. Druhým květnovým transportem, tj. v pořadí pátým řádným transportem vypraveným z Prachatic, byla odsunuta čtyřiačtyřicetiletá dělnice **Rosa Plojhar** (též *Poihar*) se sedmnáctiletým synem **Johannem**, rovněž dělníkem, dvanáctiletou školačkou **Annou** a devítiletým školákem **Karlem**.¹⁰³⁴ Sedmdesátiletá **Marie Berger** nastoupila do transportu se svými třemi vnoučaty, šestiletou žačkou **Mathilde**, čtyřletou **Walburgou** a tříletým **Friedrichem**.¹⁰³⁵ Ze stejného domu byla také třiáctyřicetiletá **Barbara Bauer**, která odjela transportem v doprovodu svého šestadvacetiletého syna, dělníka **Josefa**.¹⁰³⁶ Jako poslední z domu v Kostelní ulici čp. 66 byly tímto transportem odsunuty čtyřiašedesátiletá žena v domácnost **Marie Pöschl** a její třiadvacetiletá dcera **Rosina**, která dříve pracovala jako úřednice.¹⁰³⁷

V domě ve Školní ulici čp. 72 žili před odsunem pětáctyřicetiletá zdravotní sestra **Mia Kobers** se čtyřletou dcerou **Hildegarde**¹⁰³⁸ a sedmačtyřicetiletá **Rosa Schulda** s šestadvacetiletou dcerou **Annou** a jedenáctiletým synem **Johannem**.¹⁰³⁹ Zemědělská usedlost na předměstí čp. 74 patřila před konfiskací manželům Irovým. Osmačtyřicetiletý rolník **Jan Ira** zde hospodařil se svou o šest let mladší manželkou **Marií** a vyrůstaly tady a v zemědělství rodičům pomáhaly také dvě děti, osmnáctiletá dcera **Elsa** a patnáctiletý syn **Jan**.¹⁰⁴⁰ V květnu roku 1946 pak celá rodina nastoupila

¹⁰³¹ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 23.

¹⁰³² SOKA Prachatic, MěNV Prachatic, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 63.

¹⁰³³ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 3.

¹⁰³⁴ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁰³⁵ Tamtéž.

¹⁰³⁶ Tamtéž.

¹⁰³⁷ Tamtéž.

¹⁰³⁸ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 14.

¹⁰³⁹ Tamtéž.

¹⁰⁴⁰ SOKA Prachatic, MěNV Prachatic, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 74.

do transportu a odjela do Německa.¹⁰⁴¹ Obdobně tomu bylo i v případě manželů Peterových, kteří hospodařili na usedlosti čp. 77 v Primátorské ulici. Osmačtyřicetiletý rolník **Štěpán Peter** zde bydlel se svou stejně starou manželkou **Annou**, která byla původní majitelkou domu a pozemků,¹⁰⁴² jednadvacetiletou dcerou **Annou** a čtrnáctiletou **Christine**.¹⁰⁴³ Společnou domácnost s Peterovými sdílela Annina šestasedmdesátiletá matka **Marie Wimberská**, která byla spolu s nimi také odsunuta.¹⁰⁴⁴ Dvaapadesátiletému **Karlu Kurzovi** kdysi patřilo hospodářství na předměstí se stavením čp. 79. Mimo práci v zemědělství živil Karla Kurze a jeho rodinu také obchod s dřívím.¹⁰⁴⁵ Dne 13. května 1946 nastoupil Karl Kurz do transportu v doprovodu své čtyřiačtyřicetileté manželky **Marie** a dvou dcer, sedmnáctileté **Hildy** a patnáctileté **Marie**.¹⁰⁴⁶ Jako jednotlivec byla do transportu zařazena šedesátiletá **Marie Albrechtová**,¹⁰⁴⁷ původní majitelka zemědělské usedlosti na předměstí čp. 80.¹⁰⁴⁸ S Marií zde bydlela také její čtyřadvacetiletá dcera Irma Albrechtová, která pracovala jako prادلena,¹⁰⁴⁹ avšak Irma s matkou do tohoto transportu zařazena nebyla a do Německa neodjela ani žádným jiným transportem. Dům čp. 80 stál i v Dlouhé ulici, kde bydleli manželé Faschingbauerovi. Jednalo se o padesátiletého dělníka **Wilhelma Faschingbauera** a jeho pětačtyřicetiletou manželku **Karoline**.¹⁰⁵⁰ S Faschingbauerovými zde sdílel společnou domácnost čtyřadvacetiletý krejčí Anton Faschingbauer, pravděpodobně jejich syn, který ale byl odsunut transportem již dne 3. května 1946.¹⁰⁵¹

V domě čp. 81 v Mlýnské ulici bydlel před odsunem osmašedesátiletý dělník **Johann Finze**. O domácnost se mu starala jeho dcera třiatřicetiletá **Anna Finze**, matka

¹⁰⁴¹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 23.

¹⁰⁴² SOkA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 77.

¹⁰⁴³ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 29.

¹⁰⁴⁴ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 29.

¹⁰⁴⁵ SOkA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 79.

¹⁰⁴⁶ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 29.

¹⁰⁴⁷ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁰⁴⁸ SOkA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 80.

¹⁰⁴⁹ Tamtéž.

¹⁰⁵⁰ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

¹⁰⁵¹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 24.

tříletého syna **Petera**.¹⁰⁵² Z domu čp. 83 v Dlouhé ulici byla odsunuta devětašedesátiletá **Marie Pimmer**,¹⁰⁵³ která údajně žádala o dobrovolný odsun.¹⁰⁵⁴ V Dlouhé ulici bydleli před odsunem také matka **Antonie Moser** s dcerou **Marií Moser**.¹⁰⁵⁵ Kvůli špatné čitelnosti záznamu v seznamu se však nepodařilo identifikovat jejich věk. Z domu čp. 87, který stál rovněž v Dlouhé ulici, byl odsunut pětasedmdesátiletý truhlář **František Jaksch** společně se svou dcerou, pětatřicetiletou **Teresií Jaksch**.¹⁰⁵⁶ Do transportu dne 13. května 1946 byly zařazeny také padesátiletá dělnice **Anna Raková** a její sedmnáctiletá dcera **Eva**,¹⁰⁵⁷ které do té doby bydlely v Horní ulici čp. 95.¹⁰⁵⁸ Třiačtyřicetiletý kovář **Jindřich Braun** bydlel až do doby odsunu se svou dvaatřicetiletou manželkou **Aloisií** na předměstí na zemědělské usedlosti čp. 97,¹⁰⁵⁹ kterou před konfiskací vlastnili.¹⁰⁶⁰ Tam bydlel také devětapadesátiletý automechanik **Eduard Pavelka**.¹⁰⁶¹

Z domu v Dlouhé ulici čp. 101 byli odsunuti tímto transportem osmašedesátiletý **František Reif** (též *Franz*) se svou o deset let mladší manželkou **Linou** a jejich třiadvacetiletým synem **Jindřichem** (též *Heinrich*)¹⁰⁶² a sedmatřicetiletá **Marie Haalová** s pětiletým synem **Heinrichem**.¹⁰⁶³ V domě na předměstí čp. 102 bydlel až do svého odsunu šestasedmdesátiletý bývalý kominík **Tomáš Pelikan**.¹⁰⁶⁴ Obytný dům

¹⁰⁵² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 28.

¹⁰⁵³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 23.

¹⁰⁵⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 273, kar. 24, Seznam k dobrovolnému odsunu.

¹⁰⁵⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

¹⁰⁵⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 28.

¹⁰⁵⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 30.

¹⁰⁵⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu transportem V.

¹⁰⁵⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 11.

¹⁰⁶⁰ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 97.

¹⁰⁶¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

¹⁰⁶² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

¹⁰⁶³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹⁰⁶⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

v Zahradní ulici čp. 103 patřil před konfiskací manželům Kadlecovým.¹⁰⁶⁵ Třiapadesátiletý **Johann Kadlec** (též *Hans*) zde provozoval svou autodílnu¹⁰⁶⁶ a šestačtyřicetiletá manželka **Rosa** se starala o domácnost. Oba manželé byli dne 13. května 1946 zařazeni do transportu, s nímž opustili hranice Československa.¹⁰⁶⁷ V domě na Kandlově mlýně čp. 106 bydlela až do společného odsunu pětičlenná rodina manželů Tanzerových. Třiatřicetiletý **Josef Tanzer** pracoval jako zedník, stejně stará manželka **Agnes** zastávala práce v domácnosti a výchovu tří dětí, sedmileté **Marie**, pětileté **Anny** a dvouletého **Josefa**.¹⁰⁶⁸ Jako jednotlivec byl do transportu zařazen devětatřicetiletý švec **Karel Haala** z domu čp. 110 ve Školní ulici.¹⁰⁶⁹

Pro své stáří byl původně sedmasedmdesátiletý pensista **Dominik Wiesersteiner** navržen do sanitního transportu.¹⁰⁷⁰ Nakonec byl však odsunut běžným transportem za doprovodu svých dvou dětí, dvačtyřicetiletého dělníka **Rudolfa Wiesersteinera** a jednadvacetileté dcery **Marie Šimkové**,¹⁰⁷¹ která se do té doby starala o společnou domácnost v domě čp. 111 v Kostelní ulici.¹⁰⁷² Zřejmě na vlastní žádost¹⁰⁷³ byla do tohoto transportu zařazena také dvačtyřicetiletá žena v domácnosti **Erna Siebertová** (též *Sieberlová*),¹⁰⁷⁴ která do té doby bydlela v domě čp. 115 v Poštovní ulici,¹⁰⁷⁵ odkud byli odsunuti i třiapadesátiletý číšník **Ferdinand Fitz**, jeho o sedm let starší manželka **Marie**¹⁰⁷⁶ a jejich příbuzná, osmačtyřicetiletá **Marie Winzigová**.¹⁰⁷⁷

¹⁰⁶⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 103.

¹⁰⁶⁶ MOSSE, R., *Adresář Republiky Československé pro průmysl, živnosti, obchod a zemědělství*, Praha: 1931, 1. díl, s. 1380.

¹⁰⁶⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

¹⁰⁶⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

¹⁰⁶⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹⁰⁷⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

¹⁰⁷¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 21.

¹⁰⁷² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob nemocných/neschopných běžného transportu.

¹⁰⁷³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 273, kar. 24, Seznam k dobrovolnému odsunu.

¹⁰⁷⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁰⁷⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu transportem V.

¹⁰⁷⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁰⁷⁷ Tamtéž.

V obytném domě čp. 116 na Markétiných Lázních bydlelo několik rodin.¹⁰⁷⁸ Odsun tímto transportem se však týkal pouze dvou z nich, a sice devětačtyřicetiletého dělníka v papírně **Jana Rauschera** a jeho čtyřiačtyřicetileté manželky **Marie**,¹⁰⁷⁹ a dále pak devětadvacetileté **Františky Uhlířové** a jejich dvou malých synů, čtyřletého **Berntyho** (též *Bernhard*) a o rok mladšího **Herberta**.¹⁰⁸⁰ Velký dům v Poštovní ulici nesoucí také číslo popisné 116 obývalo několik rodin. Mezi prvními obyvateli z tohoto domu, kteří nastoupili dne 13. května 1946 do transportu, byly devětačtyřicetiletá matka v domácnosti **Helena Pelikánová** se svou dcerou, třináctiletou šolačkou **Helenou**¹⁰⁸¹ a jejich příbuzná, jednačtyřicetiletá **Marie Heysová** (též *Heisová, Hois*).¹⁰⁸² Dále to byli dvaapadesátiletý lakýrník **Eduard Koutný**¹⁰⁸³ a rodina čtyřicetiletého **Ernsta Finy**, který pracoval do té doby jako povozník. Jeho o rok mladší manželka **Anna** vedla domácnost společně s Ernstovou devětašedesátiletou matkou **Agnes Fina**. Ernst a Anna Finovi měli šestiletého školou povinného syna **Ernsta**.¹⁰⁸⁴ Ze sousedního domu čp. 117 v Poštovní ulici byla odsunuta sedmašedesátiletá vdova **Růža Pelikanová**¹⁰⁸⁵ a čtyřicetiletá vdova **Marie Böhmová** se svým čtrnáctiletým synem **Bedřichem** (též *Friedrich*).¹⁰⁸⁶ Na této usedlosti žili před odsunem i její původní majitelé, čtyřiapadesátiletá rolnice **Anna Broutschek** (též *Brouček*) a její jednadvacetiletý syn **Johann**, rovněž zemědělec.¹⁰⁸⁷ Dříve zde s nimi bydlela také Johannova babička Růžena Broučková. Ta ale odjela z Prachatic již v prvním transportu dne 3. března 1946 (viz výše).¹⁰⁸⁸ V domě v Poštovní ulici čp. 119 bydlela rodina Kölblů. Dvaapadesátiletý **Karl Kölbl** pracoval jako finanční úředník a jeho jednačtyřicetiletá

¹⁰⁷⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 116.

¹⁰⁷⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

¹⁰⁸⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

¹⁰⁸¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 30.

¹⁰⁸² Tamtéž.

¹⁰⁸³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁰⁸⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 23.

¹⁰⁸⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹⁰⁸⁶ Tamtéž.

¹⁰⁸⁷ Tamtéž.

¹⁰⁸⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

manželka **Marie** byla v domácnosti.¹⁰⁸⁹ Manželé spolu vychovávali dvě dcery, školáčky, desetiletou **Emilii** a šestiletou **Mariane**.¹⁰⁹⁰ Dvaosmdesátiletá **Eva Hostlovsky** (též *Hostlová, Hostlovská*) měla být pro svůj vysoký věk odsunuta sanitním transportem.¹⁰⁹¹ V doprovodu své rodiny, sedmačtyřicetiletého syna, zámečnicka **Petra Hostlovského** (též *Hostowsky*), Petrovy šestačtyřicetileté manželky **Marie** a jejich devatenáctileté dcery **Gertrudy** a dvanáctiletého syna **Erasma**,¹⁰⁹² opustila Eva Hostlovsky v květnu roku 1946 dům v Pasovské ulici čp. 123¹⁰⁹³ a všichni společně nastoupili dne 13. května 1946 do transportu, s nímž byli odsunuti do Německa.¹⁰⁹⁴

Podobně jako Eva Hostlovsky byla i původní majitelka domu čp. 128 v Jánské ulici,¹⁰⁹⁵ osmdesátiletá **Agnes Nusko** navržena nejprve do sanitního transportu.¹⁰⁹⁶ S Agnes žily na usedlosti její dvě dcery, čtyřicetiletá **Ludmila Nusko** (též *Ludmilka, Milda, Milla*) a pětačtyřicetiletá **Marie Sauheidl** se svými dětmi, dvacetiletou **Marií**, sedmnáctiletým truhlářským učněm **Emilem**, čtrnáctiletou žákyní **Liesbeth** a osmiletým školákem **Konrádem**.¹⁰⁹⁷ Celá rodina byla nakonec odsunuta v běžném transportu.¹⁰⁹⁸ Zemědělská usedlost na předměstí čp. 131 patřila manželům **Vojtěchu** a **Marii Kuzdatovým**. Čtyřiapadesátiletý rolník českého původu Vojtěch Kuzdat na usedlosti hospodařil společně se svou německou manželkou, padesátiletou Marií.¹⁰⁹⁹ Manželé dům obývali dohromady ještě s jejich synem, třiadvacetiletým mladým zemědělcem **Františkem Kuzdatem**, Františkovou pětadvacetiletou manželkou **Marií** (též *Mina*) a jejich dvěma dětmi.¹¹⁰⁰ V případě Františkových a Mariiných dětí se ale objevují ve zkoumaných pramenech rozpory. V soupisu obyvatelstva podle domů ze začátku září

¹⁰⁸⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

¹⁰⁹⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu transportem V.

¹⁰⁹¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

¹⁰⁹² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob nemocných/neschopných běžného transportu.

¹⁰⁹³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 123.

¹⁰⁹⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

¹⁰⁹⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 128.

¹⁰⁹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

¹⁰⁹⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob nemocných/neschopných běžného transportu.

¹⁰⁹⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

¹⁰⁹⁹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 131.

¹¹⁰⁰ Tamtéž.

1945 jsou uvedeni tříletý Adalbert a roční Alžběta,¹¹⁰¹ naproti tomu v seznamu osob zařazených do transportu,¹¹⁰² posléze i v seznamu dětí do čtrnácti let zařazených v transportu,¹¹⁰³ které se ale vyhotovovaly s největší pravděpodobností ze stejných podkladů, ne-li přímo z onoho seznamu osob v transportu, je uváděna šestiletá Irma a dvouletý Josef. Vzhledem k tomu, že se tato rodina neobjevuje v žádném jiném seznamu, nelze s určitostí říci, který ze záznamů je správný. Je tedy pouze možné konstatovat, že manželé František a Marie Kuzdatovi byli do Německa odsunuti i se svými **dvěma malými dětmi** a Františkovými rodiči.¹¹⁰⁴ S Kuzdatovými na usedlosti bydlela a byla s nimi odsunuta také šedesátiletá **Marie Kuffner**.¹¹⁰⁵

Dům čp. 131 v Horní ulici opustila jednapadesátiletá dělnice **Henriet Grill**.¹¹⁰⁶ Z domu čp. 134 v Horní ulici byla odsunuta třicetiletá matka **Heidl Bohmann** (též *Hilde*) se čtyřletou dcerou **Ellen**.¹¹⁰⁷ V obytném domě v Pasovské ulici čp. 134 bydlelo opět několik domácností, z nichž mnohých se týkal transport dne 13. května 1946. Mezi prvními byli devětatřicetiletá **Hedvika Krausová** (též *Hedva, Hedwig*) a její dva synové, šestiletý **Jindřich** (též *Herwig, Hedva*) a čtyřletý **Richard**.¹¹⁰⁸ V další domácnosti bydleli manželé Griedlovi,¹¹⁰⁹ šedesátiletý dělník, Němec **Josef Griedl** a jeho čtyřiapadesátiletá manželka českého původu **Fanny**.¹¹¹⁰ Dále zde před odsunem bydleli sedmašedesátiletý úředník **Ota Kraliczek** se svou třiapadesátiletou manželkou **Heřmou** (též *Hermine*)¹¹¹¹ a pětapadesátiletý řezník **Josef Wimbersky** s o tři roky starší manželkou **Karoline**.¹¹¹² Jako jednotlivec byla z tohoto domu zařazena

¹¹⁰¹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 131.

¹¹⁰² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 23.

¹¹⁰³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam dětí do čtrnácti let.

¹¹⁰⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 23.

¹¹⁰⁵ Tamtéž.

¹¹⁰⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹¹⁰⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

¹¹⁰⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹¹⁰⁹ Tamtéž.

¹¹¹⁰ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 134.

¹¹¹¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹¹¹² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 30.

do transportu devatenáctiletá zdravotní sestřička **Traude Haberdová**.¹¹¹³ Osmadvacetiletý truhlář **Antonín Finze** sice také údajně bydlel v domě čp. 134,¹¹¹⁴ ale jeho rodiče bydleli v sousedním domě čp. 135 v Pasovské ulici, kde jeho dvaasedmdesátiletý otec **František Finze** zastával funkci domovníka.¹¹¹⁵ S Františkem zde žila také jeho manželka, jednašedesátiletá **Karolina**.¹¹¹⁶ Z domu čp. 136 v Horní ulici byl odsunut čtyřiašedesátiletý učitel **Josef Weber** a jeho o dva roky starší manželka **Anna**.¹¹¹⁷ Společně s Weberovými zde bydlela také Josefova sestra, devětatřicetiletá **Anna Binderová** (též *Hana Biuderová*).¹¹¹⁸ Ve stejném domě bydleli před odsunem i sedmašedesátiletý pensista **Ludvik Pollak**, jeho čtyřiašedesátiletá manželka **Matylda** a sedmadvacetiletá dcera **Marie Pollak**.¹¹¹⁹ V domě čp. 137 v Horní ulici žila před odsunem rodina **Johanna Finze**. Johann Finze byl šestapadesátiletý soustružník. Jeho manželka třiačtyřicetiletá **Emilie** se starala o domácnost a děti. Manželé Finzovi jich měli celkem šest.¹¹²⁰ Nejstarší dcera, dvacetiletá **Ida Wagner** pracovala v mateřské školce. Jedenáctiletý **Hans**, o rok mladší **Traude** a sedmiletá **Martha** chodili ještě do školy. Dále měli manželé pětiletou **Ingrid** a teprve roční **Hertu**.¹¹²¹

Z domu čp. 142 stojícího v Pasovské ulici byla odsunuta osmačtyřicetiletá **Luise Böhm** se sedmiletým synem **Josefem**¹¹²² a sedmnáctiletá **Aloisie Schüssl**.¹¹²³ Prachatický ústav Neumanneum se nacházel v domě čp. 142 v Horní ulici,¹¹²⁴ jenž byl

¹¹¹³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

¹¹¹⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

¹¹¹⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 135.

¹¹¹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

¹¹¹⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

¹¹¹⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu transportem V.

¹¹¹⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 28.

¹¹²⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹¹²¹ Tamtéž.

¹¹²² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 29.

¹¹²³ Tamtéž.

¹¹²⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Sanitní transport do Kosmonos dne 5. listopadu 1946, Nařízení Zdravotního oddělení ONV v Prachaticích ve věci odsunu nemocných ze dne 29. října 1946.

součástí komplexu budov kláštera **Kongregace sester boromejských sv. Karla Boromejského**.¹¹²⁵ Ne všichni chovanci tohoto ústavu byli navrženi a zařazeni do speciální sanitního transportu, který byl z Prachatic vypraven dne 5. listopadu 1946, a jehož cílovou stanicí nebylo Německo, ale Ústav pro choromyslné v Kosmonosech. Někteří jedinci, u nichž lékař shledal, že jsou bez větších obtíží schopni normálního odsunu, byli zařazováni do jednotlivých vypravovaných transportů. Nejinak tomu bylo i v případě devětatřicetileté chovanky **Anny Urbanové**.¹¹²⁶ Třiačtyřicetiletá švadlena **Marie Kojetínsky** byla do transportu zařazena se svou osmiletou dcerou **Renatou**.¹¹²⁷ Před odsunem bydlela Marie Kojetínsky s dcerou v domě čp. 144 v Pasovské ulici,¹¹²⁸ kde s nimi žil také Mariin manžel, sedmačtyřicetiletý úředník Gelfred [sic] Kojetínsky a ještě jedna dcera, osmnáctiletá Erika.¹¹²⁹ Ti ale do transportu zařazeni nebyli. Neodjeli ani žádným jiným transportem a jejich další osud není ze zkoumaných materiálů znám. Ze stejného domu byla odsunuta také jednašedesátiletá **Hermine Vagnerová**.¹¹³⁰

Jako jednotlivec byl odsunut třiapadesátiletý typograf **Leopold Maresch**,¹¹³¹ který do té doby bydlel v Jánské ulici v domě čp. 151.¹¹³² Osmatřicetiletá **Betti Wagner** a její tři děti, jedenáctiletá **Elisabeth**, sedmiletá **Erika** a čtyřletý **Reinhard**, bydleli až do jejich společného odsunu dne 13. května 1946¹¹³³ v domě v Horní ulici čp. 153.¹¹³⁴ Z domu v Jánské ulici čp. 154 byli do transportu zařazeni sedmapadesátiletý soustružník **Franz Blaschko** a jeho pětačtyřicetiletá manželka **Anna** (též *Irma*).¹¹³⁵ Stejně tak zde před svým nástupem do transportu bydleli osmadvacetiletý dělník **Adolf Eder**,¹¹³⁶

¹¹²⁵ Pozemková kniha Prachatice, čp. 142 – 145 město.

¹¹²⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

¹¹²⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 23.

¹¹²⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 144.

¹¹²⁹ Tamtéž.

¹¹³⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 23.

¹¹³¹ Tamtéž.

¹¹³² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 151.

¹¹³³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹¹³⁴ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 153.

¹¹³⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

¹¹³⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

sedmapadesátiletá **Gabriele Cischek** (též *Čížek*)¹¹³⁷ a pětadesátiletá **Katharina Vondris** (též *Wondris*) se svým sedmatřicetiletým synem, krejčím **Johannem Vondrišem**, jeho ženou, sedmatřicetiletou švadlenou **Marií**, a jejich roční dcerou **Ingrid**.¹¹³⁸ V Horní ulici, kde stál rovněž dům z číslem popisným 154, žili až do svého zařazení do transportu pětadvacetiletý profesor **Anton Polz**¹¹³⁹ a osmadvacetiletá úřednice **Irma Häusler** s tříletým synem **Alfredem** (též *Manfred*).¹¹⁴⁰

Padesátiletý poštovní zřízenec **Wilhelm Ledwinka** bydlel před odsunem se svou jednačtyřicetiletou manželkou **Annou** a jejich šestiletou dcerou **Elfriede** v Jánské ulici v domě čp. 156.¹¹⁴¹ Ze sousedního domu čp. 157 byli odsunuti pětadesátiletý typograf **Alexius Schüssel** (též *Schüssl*), jeho o tři roky mladší manželka **Marie** a pětadvacetiletý syn **Alex**, který pracoval jako učitel.¹¹⁴² Dům čp. 158, který se nacházel rovněž v Jánské ulici, byl až do května 1946 domovem nejenom manželů Paulíkových.¹¹⁴³ Šestašedesátiletý dělník **Hermann Paulik** zde bydlel společně se svou manželkou, dvašedesátiletou **Annou** až do doby, než byli oba manželé zařazeni do transportu a odjeli s ním do Německa.¹¹⁴⁴ Druhou rodinou z tohoto domu, která nastoupila dne 13. května 1946 do transportu, byla rodina **Karla Fiedlera**.¹¹⁴⁵ Padesátiletý Karl Fiedler byl pekařem, o rok starší manželka **Julie** se starala o domácnost a devatenáctiletá dcera **Marie** byla zaměstnána jako dělnice. Ve společné domácnosti s nimi bydlela také Karlova matka, **Juliana Fiedler**.¹¹⁴⁶ V Jánské ulici, přesněji v domě čp. 159 žila třiapadesátiletá učitelka **Theodora Watzlawik**.¹¹⁴⁷ Na zemědělské usedlosti v Jánské ulici čp. 160 společně hospodařily až do jejich odsunu sestry Forsterovy,

¹¹³⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 23.

¹¹³⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 21.

¹¹³⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

¹¹⁴⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹¹⁴¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 29.

¹¹⁴² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

¹¹⁴³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 158.

¹¹⁴⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 24.

¹¹⁴⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 158.

¹¹⁴⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

¹¹⁴⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 23.

devětačtyřicetiletá **Antonia Forsterová**, které stavení s pozemky původně patřilo,¹¹⁴⁸ a šestačtyřicetiletá **Josefa Forsterová** (též *Josefine*).¹¹⁴⁹

Z domu v Horní ulici čp. 160 byla odsunuta rodina Schmiedova (též *Schmid*).¹¹⁵⁰ Jednalo se o třicetiletého **Valtra Schmieda**, jeho šestadvacetiletou manželku **Klothilde**, osmiletého syna **Thielberta** a o rok mladší dceru **Eriku**.¹¹⁵¹ S rodinou Schmiedových bydlela a byla odsunuta také jejich příbuzná, čtrnáctiletá školačka **Johana Hodina**.¹¹⁵² Dům v Jánské ulici čp. 161 patřil před konfiskací manželům **Václavu** a **Johanně Vávrovým**. Devětasedmdesátiletý Václav Vávra byl českého původu a v domě bydlel společně se svou o rok mladší německou manželkou Johannou, dcerami a vnoučaty.¹¹⁵³ Starší dcera, neprovdaná sedmačtyřicetiletá **Anna Vávrová** pracovala jako dělnice. Mladší, jednačtyřicetiletá **Marie Witzmannová** byla matkou v domácnosti. Obě její děti, devítiletá **Johana** a sedmiletý **Herbert** chodili do školy.¹¹⁵⁴ Celá rodina nastoupila dne 13. května 1946 do transportu, s nímž odjela do Německa.¹¹⁵⁵ Ze sousedního domu čp. 162 v Jánské ulici byla jako jednotlivec odsunuta jednapadesátiletá **Olga Schintlerová** (též *Schindler*).¹¹⁵⁶ V Kasárenské ulici v domě čp. 163 žila před odsunem devětatřicetiletá švadlena **Theresia Kempinger** s ročním synem **Erichem**.¹¹⁵⁷ Z velkého obytného domu v Kasárenské ulici čp. 164, kde bydlelo několik rodin, byl do tohoto transportu zařazen vlastník domu, třiapadesátiletý rolník **Arthur Berger** s patnáctiletou dcerou **Edith**.¹¹⁵⁸ Společně s nimi tu žila i Arthurova manželka, osmačtyřicetiletá Aloisie,¹¹⁵⁹ která ale podle seznamu osob v transportu nebyla společně s manželem a dcerou odsunuta a její jméno se neobjevuje ani v žádném

¹¹⁴⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 160.

¹¹⁴⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

¹¹⁵⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu transportem V.

¹¹⁵¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 29.

¹¹⁵² Tamtéž.

¹¹⁵³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 161.

¹¹⁵⁴ Tamtéž.

¹¹⁵⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

¹¹⁵⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 30.

¹¹⁵⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

¹¹⁵⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 30.

¹¹⁵⁹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 164.

jiném seznamu. Dále v domě bydlela až do svého nástupu do transportu devíticelenná rodina čtyřiačtyřicetiletého **Jindřicha Macha**.¹¹⁶⁰ Zatímco Jindřich Macho seděl v zajišťovací vazbě a byl vydán až krátce před odsunem,¹¹⁶¹ jeho dvačtyřicetiletá manželka **Ida** se společně s nejstarší dcerou, devatenáctiletou **Marií**, staraly o domácnost a mladší děti, šestnáctiletou **Annu**, čtrnáctiletou **Emilii**, dvanáctiletého **Franze**, devítiletou **Idu**, šestiletého **Heinricha** a tříletého **Rudolfa**.¹¹⁶²

Jednačtyřicetiletá úřednice **Eugenie Mrkvová** (též *Mrkva*, *Mrkiva*), která bydlela v domě čp. 167 v Pasovské ulici,¹¹⁶³ nastoupila dne 13. května 1946 do transportu sama.¹¹⁶⁴ Z domu na předměstí čp. 179 byla do transportu zařazena dvaosmdesátiletá **Eleonora Peschl**¹¹⁶⁵ a šestatřicetiletá **Henriette Finová** s šestiletým synem **Helmudem**.¹¹⁶⁶ Čtyřiašedesátiletý soustružník firmy Jungbauer **Wenzel Ilg** (též *Ilk*) obýval před odsunem společně se svou dvašedesátiletou manželkou **Theresií** domek na předměstí čp. 185.¹¹⁶⁷ Z domu v Kasárenské ulici čp. 195 byly společně odsunuty dvě příbuzné ženy, dvačtyřicetiletá **Emma Mareschová** a sedmatřicetiletá **Františka Alleschová** (též *Franziske*).¹¹⁶⁸ Jednačtyřicetiletý sládek **Rudolf Engel** bydlel až do doby odsunu se svou osmatřicetiletou manželkou **Eliškou** (též *Elly*) v domě na předměstí čp. 197.¹¹⁶⁹ Dům čp. 198 v Jánské ulici patřil před konfiskací sedmašedesátiletému kováři **Františku Krebsovi**,¹¹⁷⁰ který zde bydlel se svou manželkou, dvaapadesátiletou **Eliškou** a osmnáctiletým synem, pekařem **Karlem**.¹¹⁷¹ Ve stejném domě žili před odsunem také pětatřicetiletý závozník **Karel Draška** (též *Draschko*), jeho třiatřicetiletá manželka **Anna**, tříletá dcera **Anna** a roční

¹¹⁶⁰ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 164.

¹¹⁶¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam odsouzených, zajištěných a zajatců.

¹¹⁶² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

¹¹⁶³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 167.

¹¹⁶⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹¹⁶⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 30.

¹¹⁶⁶ Tamtéž.

¹¹⁶⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹¹⁶⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹¹⁶⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹¹⁷⁰ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 198.

¹¹⁷¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 29.

Elfriede.¹¹⁷² Z domu v Krumlovské ulici čp. 201 byla odsunuta čtyřiatřicetiletá **Marianne Schulmeister** s tříletou dcerou **Ute**.¹¹⁷³ Pouze se svým jedenáctiletým synem **Gerhardem** byla do transportu zařazena také jednačtyřicetiletá **Ida Kadlecová** z domu na předměstí čp. 223.¹¹⁷⁴ Z domku na předměstí čp. 233 byla odsunuta samostatně osmapadesátiletá **Marie Milisdämpferová**,¹¹⁷⁵ která zde kdysi bydlela se svým jednašedesátiletým manželem Janem Milisdämpferem, hlídačem cihelny a čtyřiatřicetiletým synem Janem mladším, který se živil jako holič.¹¹⁷⁶ Oba muži ale do seznamu zahrnutí nebyli a neobjevují se ani v žádném jiném.

Dne 13. května 1946 nastoupili do transportu také šestačtyřicetiletá **Marie Šmakalová** (též *Smakal*) a její třináctiletý syn **František**,¹¹⁷⁷ kteří do té doby bydleli v domě na předměstí čp. 236.¹¹⁷⁸ Do tohoto transportu byli zařazeni i manželé Koydlovi.¹¹⁷⁹ Osmapadesátiletý **Eustach Koydl** zastával původně funkci lesního správce. Jeho o deset let mladší manželka **Marie** vedla domácnost v domě na předměstí čp. 242, který jim před konfiskací vlastnicky patřil.¹¹⁸⁰ Z domu na předměstí čp. 243 byla do transportu zařazena jednatřicetiletá matka v domácnosti **Hilde Richter** s dvouletou dcerou **Christel**.¹¹⁸¹ Ze stejného domu byla odsunuta také dvaasedmdesátiletá vdova **Ida Hanus**.¹¹⁸² Svůj dům na předměstí čp. 254 musela opustit i rodina **Karla Fiedlera**. Jednačtyřicetiletý Karel Fiedler pracoval dříve jako účetní. Dvaatřicetiletá **Ilsa**, Karlova manželka, se starala o domácnost a jejich dvě dcery, devítiletou **Helgu** a šestiletou **Moniku**.¹¹⁸³ Všichni čtyři byli společně odsunuti

¹¹⁷² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

¹¹⁷³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

¹¹⁷⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹¹⁷⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 24.

¹¹⁷⁶ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 233.

¹¹⁷⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹¹⁷⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 236.

¹¹⁷⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

¹¹⁸⁰ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 242.

¹¹⁸¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

¹¹⁸² Tamtéž.

¹¹⁸³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 254.

transportem do Německa.¹¹⁸⁴ Ze zemědělské usedlosti na Horním předměstí čp. 259 byla odsunuta její dřívější majitelka s rodinou. Majitelkou usedlosti byla osmašedesátiletá **Marie Mugrauer**, která tu před odsunem žila se svým o čtyři roky starším manželem **Vincetem Mugrauerem**.¹¹⁸⁵ Manželé Mugrauerovi měli dvě dcery. Mladší dcera, čtyřiašedesátiletá Barbora Mugrauer byla zaměstnána na Lipovém dvoře,¹¹⁸⁶ ale s rodinou do transportu zařazena nebyla a zřejmě neodjela ani žádným dalším transportem, neboť se její jméno v žádném ze seznamů neobjevuje. Avšak starší dcera, třiatřicetiletá **Josefa Jungbauer** byla zařazena do stejného transportu jako její rodiče.¹¹⁸⁷ Josefa byla odsunuta v doprovodu svého manžela, třicetiletého truhláře **Karla Jungbauera** a jejich tříleté dcery **Herty**.¹¹⁸⁸ Na usedlosti s Mugrauerovými a Jungbauerovými bydlela také Vincetova mladší sestra, sedmdesátiletá **Augusta Mugrauer**, bývalá učitelka, která byla společně s rodinou zařazena do transportu.¹¹⁸⁹

Dvačtyřicetiletý zámečnický mistr **Rudolf Reif** byl odsunut se svou sedmatřicetiletou manželkou **Marií** z domu na předměstí čp. 268.¹¹⁹⁰ Manželé Reifovi měli jednoho syna, šestnáctiletého učně Waltera Reifa,¹¹⁹¹ který ale společně s rodiči do transportu zařazen nebyl, neboť pravděpodobně dobrovolně opustil republiku již v únoru 1946, kdy odešel do Pasova.¹¹⁹² Ze stejného domu jako manželé Reifovi byla odsunuta sedmnáctiletá **Marie Pousek**, která se učila prodavačkou.¹¹⁹³ V domě na předměstí čp. 273 bydlely před odsunem dvašedesátiletá **Adolfine Scholzová** a její dvaatřicetiletá dcera **Josefa Scholzová**, která se živila jako švadlena.¹¹⁹⁴ Čtyřiačtyřicetiletá **Rosa Heinzl**, dřívější spolumajitelka domu na předměstí čp. 293,¹¹⁹⁵

¹¹⁸⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 3.

¹¹⁸⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 259.

¹¹⁸⁶ Tamtéž.

¹¹⁸⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 23.

¹¹⁸⁸ Tamtéž.

¹¹⁸⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 23.

¹¹⁹⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

¹¹⁹¹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 268.

¹¹⁹² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 273, kar. 24, Dobrovolný odchod Němců z Československé republiky – seznam odchodu ze dne 25. ledna 1946.

¹¹⁹³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

¹¹⁹⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

¹¹⁹⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 293.

byla do transportu zařazena společně se svými čtyřmi dětmi, šestnáctiletým studentem **Josefem**, třináctiletou žákyní **Margareth**, sedmiletým školákem **Johannem** a čtyřletým **Herwigem** (též *Herbik*).¹¹⁹⁶ Rosa Heinzl měla ještě jednu dceru, která s rodinou kdysi v domě bydlela.¹¹⁹⁷ Devatenáctiletá Rosa Heinzl mladší odešla dobrovolně dne 2. února 1946 do Pasova.¹¹⁹⁸

Další rodinou zařazenou do transportu dne 13. května 1946, byla rodina Riedlova. Sedmasedmdesátiletý **Emanuel Riedl**, bývalý řídící účetní a vlastník domu čp. 295 v Nové ulici,¹¹⁹⁹ byl odsunut společně se svou sedmdesátiletou manželkou **Emilií** a dvanáctiletou vnučkou, školačkou **Marií Riedlovou**.¹²⁰⁰ Pětapadesátiletá **Ida Renner**, původní majitelka domu čp. 319,¹²⁰¹ opustila transportem Prachatice společně se svou starší sestrou, šedesátiletou **Herminou Renner**, která vedla obchod s porcelánovým nádobím.¹²⁰² Domek v Německé kolonii čp. 324 patřil před konfiskací padesátiletému dělníkovi **Adamu Franzovi**,¹²⁰³ který zde bydlel až do společného odsunu se svou čtyřicetiletou manželkou **Luci** (též *Louis*) a syny, dvanáctiletým **Gerhardem** a šestiletým **Güntherem**.¹²⁰⁴ Nejstarší syn manželů Franzových, patnáctiletý Anton Franz odešel pravděpodobně dobrovolně do Pasova dne 28. ledna 1946.¹²⁰⁵

Do transportu dne 13. května 1946 byla zařazena také devítičlenná rodina Geierova z domu na předměstí čp. 336, jehož byli manželé Geierovi spoluvlastníky.¹²⁰⁶ Čtyřiačtyřicetiletý dělník **Tomáš Geier** žil v domě až do doby odsunu se svou o rok starší manželkou **Marií**, sedmnáctiletým synem **Antonem**, čtrnáctiletým **Rudolfem**

¹¹⁹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹¹⁹⁷ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 293.

¹¹⁹⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 273, kar. 24, Dobrovolný odchod Němců z Československé republiky – seznam odchodu ze dne 30. ledna 1946.

¹¹⁹⁹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 295.

¹²⁰⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹²⁰¹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 319.

¹²⁰² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹²⁰³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 324.

¹²⁰⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹²⁰⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 273, kar. 24, Dobrovolný odchod Němců z Československé republiky – seznam odchodu ze dne 25. ledna 1946.

¹²⁰⁶ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 336.

a tříletým **Karlem**.¹²⁰⁷ Společně s Tomášem a jeho rodinou zde bydlely také Tomášovy sestry, čtyřiačtyřicetiletá dělnice **Hedwig Geierová** a sedmačtyřicetiletá **Juli Geierová** (též *Julie*). Žili tu také Juliini dva synové, pětadvacetiletý holič a kadeřník **František Geier** (též *Franz*) a čtrnáctiletý žák **Stepan Geier** (též *Stefan*).¹²⁰⁸ Z domu na předměstí čp. 370 byl odsunut třiačtyřicetiletý úředník **František Edlmann** se svou dvaatřicetiletou manželkou **Emilií** a dvěma syny, čtyřletým **Hansem Christianem** a dvouletým **Reinhardem**.¹²⁰⁹ Dům na předměstí čp. 392 vlastnila před konfiskací dvačtyřicetiletá žena v domácnosti **Martha Fitz**,¹²¹⁰ která zde až do společného odsunu bydlela se svým manželem, třiapadesátiletým vrchním číšníkem **Janem Fitzem** a dvanáctiletým synem, školákem **Janem Fitzem mladším**.¹²¹¹

Z Prachatic bylo odsunuto ještě několik dalších osob, které se ale pro špatnou čitelnou záznamů nepodařilo přiřadit k jednotlivým domům, neboť se tato jména v dalších zkoumaných seznamech (soupisy obyvatel podle domů, návrhy jednotlivých transportů atd.) nenacházejí. Lze uvést pouze jména a příjmení těchto osob, protože ta se znovu objevují v seznamech peněz vydaných odsouvaným Němcům, které byly vyhotovovány pro každý jednotlivý vagón transportu s udáním jmen všech osob, které se v něm nacházely, a částou, jež pro sebe a svou rodinu převzaly. Děti se poté podařilo identifikovat podle dalšího ze seznamů, který byl vytvořen pro každý transport, a sice podle seznamu dětí do čtrnácti let zařazených do pátého transportu.“ Ale ani v jednom typu výše jmenovaných seznamů se neuvádí bydliště, proto budou zbývající osoby pouze vyjmenovány v abecedním pořadí, případně doplněny o některé další informace.

Prvními byli manželé **Heinrich** a **Marianne Blachovi** s dcerou **Edith**.¹²¹² Šestapadesátiletý Heinrich Blach byl obchodníkem a jeho osmačtyřicetiletá manželka Marianne se starala o domácnost.¹²¹³ Dalšími byli šestačtyřicetiletá **Marie Gratzl**, její

¹²⁰⁷ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

¹²⁰⁸ Tamtéž.

¹²⁰⁹ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

¹²¹⁰ SOKA Prachatic, MěNV Prachatic, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 392.

¹²¹¹ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹²¹² SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam peněz pro odsun Němců – vagón č. 38.

¹²¹³ Tamtéž.

sedmnáctiletá dcera **Ida Gratzl**, pracující jako švadlena,¹²¹⁴ a jejich příbuzný sedmiletý školák **Adolf Benesch**.¹²¹⁵ Osunut byl také typograf **Josef Langl** s manželkou **Isabellou**.¹²¹⁶ Čtyřiapadesátiletý dělník **Adalbert Piwouka** (též *Pivouka, Piwonka*) byl do transportu zařazen společně se svou osmačtyřicetiletou manželkou **Annou**, dcerou **Hedwigou**, čtrnáctiletou **Agnes**,¹²¹⁷ desetiletou **Ernou**, šestiletou **Annou** a čtyřletou **Otilií**.¹²¹⁸ Osmáčtyřicetiletá dělnice **Katharina Schima** byla do transportu zařazena společně se svými dětmi, desetiletou **Johannou**, osmiletou **Franziskou** a pětiletým **Heinrichem**.¹²¹⁹ Až do doby odsunu žil v Prachaticích i **Viktor Schindler** se svou manželkou **Mathildou**.¹²²⁰ Do transportu dne 13. května 1946 nastoupily také **Marie Tomaschek** s dcerou **Monikou Tomaschek**,¹²²¹ **Veronika Weidner** s dcerou **Auguste Weidner**¹²²² a další matka s dcerou, **Marie Wimbersky** a **Margarete Wimbersky**.¹²²³ Dalšími a posledními osobami z Prachatic, který byly zařazeny do tohoto transportu, byly **Frieda Zaunmüller**,¹²²⁴ její desetiletý syn **Ernest**, o rok mladší **Alfred** a šestiletý **Rudolf**.¹²²⁵

Tímto transportem bylo odsunuto nejvíce prachatických Němců. Dne 13. května 1946 se na cestu do hesenského města Gießen vydalo 126 mužů, 123 žen a 67 dětí ve věku do čtrnácti let, celkem tedy 416 bývalých prachatických obyvatel.

¹²¹⁴ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹²¹⁵ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam dětí do čtrnácti let.

¹²¹⁶ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam peněz pro odsun Němců – vagón č. 38.

¹²¹⁷ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

¹²¹⁸ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam dětí do čtrnácti let.

¹²¹⁹ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹²²⁰ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam peněz pro odsun Němců – vagón č. 35.

¹²²¹ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam peněz pro odsun Němců – vagón č. 31.

¹²²² SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam peněz pro odsun Němců – vagón č. 36.

¹²²³ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam peněz pro odsun Němců – vagón č. 31.

¹²²⁴ Tamtéž.

¹²²⁵ SOKA Prachatic, RNB ONV Prachatic, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam dětí do čtrnácti let.

3.1.6 Transport dne 24. května 1946

Třetí květnový a v celkovém pořadí již šestý vypravený transport z Prachatic pouští i s 1218 osobami ve vagónech tamní nádraží **dne 24. května 1946**.¹²²⁶ Následujícího dne dorazila vlaková souprava i se všemi pasažéry do místa určení, jímž bylo již podruhé bavorské město **Augsburg**.¹²²⁷

Opět se jednalo o transport, do něhož bylo zařazeno minimum Němců přímo z Prachatic (jeden muž, devět žen a osm dětí). Většina osob v tomto transportu pocházela z Vimperku, Volar a okolních obcí. Jedněmi z prachatických Němců byly čtyřiačtyřicetiletá dělnice **Agnes Böhm** a její školou povinná devítiletá dcera **Anna**, které až do doby odsunu bydlely v domě čp. 6 v Kasárenské ulici.¹²²⁸ V Kostelní ulici čp. 66 bydlela před odsunem dvačtyřicetiletá **Marie Peschl** i se svými šesti dětmi, devatenáctiletou **Ernou**, patnáctiletou **Marianou**, třináctiletou **Johannou**, dvanáctiletou **Margaret**, jedenáctiletým **Hansem** a osmiletou **Hanni**.¹²²⁹ Původně byla Marie s dětmi zařazena již do předchozího transportu, který opustil Prachatice dne 13. května 1946, ale kvůli nemoci některých členů rodiny se jejich odsun odložil¹²³⁰ až do doby vypravení dalšího transportu, tedy do dne 24. května 1946.¹²³¹ Dalšími odsunutými byla pětadvacetiletá **Walburga Holeczek** s ročním chlapcem jménem **Peter**,¹²³² kteří až do odsunu bydleli v Krumlovské ulici v domě čp. 106, který patřil před konfiskací Walburgině manželovi Antonu Holeczkovi.¹²³³ Co se stalo s Antonem Holeczkem není známo, neboť se jeho jméno neobjevuje v žádném ze seznamů vyhotovených za účelem odsunu, ani v seznamech osob zajištěných, případně vězněných. Jedinou kompletní rodinou, která byla do tohoto transportu zařazena, byla rodina čtyřiatřicetiletého dělníka **Jana Hanuše**, bydlící do té doby v domě na předměstí čp. 114.¹²³⁴ Spolu s Janem odjely do Bavorska hledat nový domov jeho o rok mladší manželka **Terezie** a tři dcery,

¹²²⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 6 dne 24. května 1946, Zdravotní osvědčení pro šestý transport.

¹²²⁷ VAČKÁŘ, M., *Prachatice 1938 – 1945*, Prachatice: 1988, s. 91.

¹²²⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 6 dne 24. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹²²⁹ Tamtéž.

¹²³⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 30.

¹²³¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 6 dne 24. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹²³² Tamtéž.

¹²³³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 106.

¹²³⁴ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 114.

šestiletá **Erika**, pětiletá **Hannelore** a teprve dvouletá **Marie**.¹²³⁵ Mezi odsunutými byla i jedna z chovank prachatického kláštera, dvaatřicetiletá **Hilde Stephanová** (též *Stepan*).¹²³⁶ Poslední do transportu zařazenou osobou z Prachatic byla šestasedmdesátiletá **Emma Häuner** (též jako *Eva Hauser, Häuser*), u které se nepodařilo určit číslo popisné jejího původního bydliště.

3.1.7 Transport dne 3. června 1946

Od června roku 1946 začaly být nově vypravovány také transporty Němců ze sběrných středisek ve Vimperku a ve Volarech, a sice tak, že polovina transportu, tedy 20 vagónů, naplnili Němci soustředění v jednom středisku, dalších dvacet vagónů bylo připraveno pro odsun Němců z druhého výše jmenovaného střediska. Do té doby probíhal odsun Němců z Vimperku, Volar a jejich okolí přes sběrné středisko v Prachaticích.¹²³⁷ První „volarskovimperský“ transport, v pořadí sedmý transport z okresu Prachatice, byl vypraven na cestu dne 2. června 1946, ale žádný z Prachatických Němců s ním neodjel,¹²³⁸ neboť následujícího dne, tj. **3. června 1946**, byl vypraven sedmý transport, osmý z okresu Prachatice, z vlakového nádraží v Prachaticích, s nímž bylo do nového domova vypraveno 1219 Němců,¹²³⁹ kteří dorazili dne 4. června 1946 do zastávky **München-Allach**, dnes ve spolkové zemi Bavorsko.¹²⁴⁰

První osobou z Prachatic, která byla do tohoto odsunu zařazena, byla čtyřicetiletá žena v domácnosti **Katharina Fiedler** z Kasárenské ulice čp. 10.¹²⁴¹ V sousedním domě čp. 11 v Kasárenské ulici bydlela devětačtyřicetiletá vdova **Kateřina Seifertová** (též *Seiffert*), která na hospodářství pracovala jako výpomocná síla.¹²⁴² Společně s Kateřinou zde bydlel a byl s ní i odsunut její šestiletý syn **Adolf**.¹²⁴³

¹²³⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 6 dne 24. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹²³⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 6 dne 24. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 27.

¹²³⁷ Česko-bavorský dějepis [online], 13. 10. 2014 [cit. 23. 4. 2016], dostupné z: <http://www.geschichtsbausteine.uni-passau.de/cz/materialy-pro-vyuku/nucene-vysidleni/fakticke-informace/sb283rna-st345ediska/>

¹²³⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 7 dne 2. června 1946.

¹²³⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Zdravotní osvědčení pro osmý transport.

¹²⁴⁰ VAČKÁŘ, M., *Prachatice 1938 – 1945*, Prachatice: 1988, s. 91.

¹²⁴¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹²⁴² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 11.

Z domu v Pivovarské ulici čp. 12 byla odsunuta jednačtyřicetiletá mlékařka **Marie Haalová** (též *Haal*) a její dvouletá dcera **Rosemarie**.¹²⁴⁴ Bratři Baierovi, dvačtyřicetiletý **Jan Baier** a sedmatřicetiletý **Raiman Baier** (též *Herman*), oba pracující jako dělníci,¹²⁴⁵ bydleli dříve v domě čp. 13 v Krumlovské ulici.¹²⁴⁶ V domě čp. 22 v Dolní bráně byla domácnost **Sigmunda Schrolla** (též *Schrol*), šestasedmdesátiletého obchodníka a vlastníka stejnojmenné firmy obchodující se železem.¹²⁴⁷ Mimoto byl Sigmund Schroll také majitelem nejen zmiňovaného domu, ale i dvou sousedních, a to domu čp. 20 a 21.¹²⁴⁸ Sigmundova manželka, dvašedesátiletá **Maria**, byla v domácnosti.¹²⁴⁹ Jejich osmadvacetiletá dcera **Maria Schroll** dříve pracovala jako učitelka.¹²⁵⁰ Krátce před odsunem se vrátil domů ze zajateckého tábora také pětadvacetiletý syn **Friedrich Schroll**, obchodník po otci.¹²⁵¹ Celá rodina nastoupila dne 3. června 1946 do transportu směřujícího do Bavorska.¹²⁵²

Domácnost v dvojdomě čp. 24 a 25 na Malém náměstí obývala dvaapadesátiletá **Emilie Salzer** (též *Salcer*).¹²⁵³ Její manžel, šestapadesátiletý holič **Klaus Salzer** (též *Hans*) se nacházel ve vazbě,¹²⁵⁴ z níž byl propuštěn až za účelem jejich společného odsunu.¹²⁵⁵ Dcera manželů Salzerových, dvacetiletá Gretl Salzer (též Margarethe) opustila Československo pravděpodobně dobrovolným odchodem do bavorského

¹²⁴³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

¹²⁴⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹²⁴⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

¹²⁴⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu transportem VI.

¹²⁴⁷ MOSSE, R., *Adresář Republiky Československé pro průmysl, živnosti, obchod a zemědělství*, Praha: 1931, 1. díl, s. 1380.

¹²⁴⁸ inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 20, 21, 22.

¹²⁴⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹²⁵⁰ Tamtéž.

¹²⁵¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Dodatek k seznamu Němců navržených k odsunu ze dne 30. května 1946.

¹²⁵² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹²⁵³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 24, 25.

¹²⁵⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam odsouzených, zajištěných a zajatců.

¹²⁵⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

Pasova dne 17. ledna 1946.¹²⁵⁶ Z domu čp. 35 Pod Skalkou byla odsunuta devětatřicetiletá zemědělská dělnice **Anna Boschka**¹²⁵⁷ se svou devítiletou dcerou, školačkou **Anni**.¹²⁵⁸ Sedmačtyřicetiletá **Berta Weinfurter** bydlela společně se svými dvěma syny, třiaadvacetiletým **Julianem**, který se živil jako obchodník, a mladším, čtrnáctiletým **Kurtem**, v domě na předměstí čp. 39, v tzv. Rumpálově mlýně. Všichni tři byli společně také odsunuti do Německa.¹²⁵⁹

V domě čp. 45 v Horní ulici bydleli před odsunem manželé **Václav a Vilemína** (též *Wilhelmine*) **Malschingerovi**.¹²⁶⁰ Pětasedmdesátiletý invalidní pensista Václav Malschinger byl původně zapsán na seznamu osob určených do sanitního transportu a jeho o devět let mladší manželka Vilemína mu měla dělat doprovod.¹²⁶¹ Podle jednoho ze seznamů však byli oba manželé zařazeni do tohoto běžného transportu na základě jejich žádosti o dobrovolný odsun.¹²⁶² Podle téhož seznamu s nimi měly dobrovolně odejít i dvě jejich příbuzné, dvačtyřicetiletá Erna Sieberl a jednadvacetiletá Margarete Hartmann (též Edit, Hartmanová).¹²⁶³ Jelikož tento seznam vznikl podstatně dříve, než byli manželé Malschingerovi zařazeni do transportu, byly obě jejich příbuzné v této době již za hranicemi Československa. Margarete Hartmann nastoupila do transportu dne 3. května 1946¹²⁶⁴ a Erna Sieberl o deset dní později, tj. dne 13. května 1946.¹²⁶⁵ Ve stejném domě žila až do svého odsunu i pětičlenná rodina **Josefa Zabranského** (též *Zábranský*). Dvaatřicetiletý Josef Zabranský byl zaměstnán na poště.¹²⁶⁶ Jeho stejně stará manželka **Elsa** se starala o domácnost a nejmladší dceru, pětiletou **Getrude**. Manželé měli ještě dvě školou povinné dcery, a to desetiletou **Luise** (též *Luci*)

¹²⁵⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 273, kar. 24, Dobrovolný odchod Němců z Československé republiky – seznam odchodu ze dne 17. ledna 1946.

¹²⁵⁷ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 35.

¹²⁵⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

¹²⁵⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹²⁶⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

¹²⁶¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob nemocných/neschopných běžného transportu.

¹²⁶² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 273, kar. 24, Seznam k dobrovolnému odsunu.

¹²⁶³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 273, kar. 24, Seznam k dobrovolnému odsunu.

¹²⁶⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 4 dne 3. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹²⁶⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹²⁶⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

a šestiletou **Ingrid**.¹²⁶⁷ V domě na náměstí čp. 46 bydleli dvaapadesátiletý **Rudolf Beck**, dříve zaměstnanec v daňové kanceláři, Rudolfova manželka, čtyřiapadesátiletá **Marie**, a jejich třináctiletá dcera **Herta**.¹²⁶⁸ Podle návrhu seznamu osob určených k odsunu ze dne 4. dubna 1946 měli mít manželé ještě dvě další děti, Hertino dvojče Edith a jedenáctiletého syna Rudolfa.¹²⁶⁹ Ti se ale v seznamu osob zařazených do transportu dne 3. července 1946 neobjevují a neobjevují se ani v žádném dalším seznamu.

Ve Vodňanské ulici čp. 49 žila pětapadesátiletá vdova **Anna Hauserová**, která pracovala v lázních.¹²⁷⁰ Ve společné domácnosti bydlela se svou dcerou šestadvacetiletou **Marií Hauserovou**, matkou roční dcery **Elvíry Hauserové**. Všechny tři byly společně odsunuty transportem do Bavorska.¹²⁷¹ Jednou z početnějších rodin, které byly do tohoto transportu zařazeny, byla rodina **Stepana Kollera**, obývající do té doby dům čp. 57 v Dlouhé ulici. Devětatřicetiletý Stepan Koller byl zaměstnán u firmy Jileček jako mechanik.¹²⁷² Jeho jednatřicetiletá manželka **Berta** byla v domácnosti a obstarávala výchovu čtyř dcer. Tři z nich, desetiletá **Stefanie**, osmiletá **Marta** a sedmiletá **Marianne**, chodily do školy. Nejmladší **Monika** měla v době odsunu čtyři roky.¹²⁷³

Dalšími Němci zařazenými do tohoto transportu byli manželé **Heinrich** (též *Jindřich*) a **Antonie Braunovi**. Devětašedesátiletý Heinrich Braun dříve působil jako městský hajný a jeho stejně stará manželka Antonie zastávala práci v domácnosti.¹²⁷⁴ Manželům před konfiskací patřil dům na předměstí čp. 64, v němž zůstali až do svého společného odsunu.¹²⁷⁵ V Kostelní ulici čp. 64 žil třiadvacetiletý

¹²⁶⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹²⁶⁸ Tamtéž.

¹²⁶⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 4. dubna 1946.

¹²⁷⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu transportem VI.

¹²⁷¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

¹²⁷² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 4. dubna 1946.

¹²⁷³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

¹²⁷⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹²⁷⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 64.

rolník **Rudolf Draxler** se svou osmatřicetiletou manželkou **Eleonor** a třemi dětmi, osmiletým **Josefem**, o rok mladším **Rudim** a čtyřletou **Erikou**.¹²⁷⁶ Do tohoto transportu byla zařazena i padesátiletá rolnice a dřívější spolumajitelka zemědělské usedlosti čp. 65 v Nádražní ulici **Marie Zaunmüllerová**.¹²⁷⁷

V domě čp. 66 v Kostelní ulici byla domácnost další odsunuté rodiny, a to rodiny Drobnych.¹²⁷⁸ Osmačtyřicetiletý **Josef Drobny** byl zaměstnán jako dělník u firmy Jungbauer, stejně jako jeho nejstarší dcera, čtyřiaadvacetiletá **Anna**.¹²⁷⁹ Josefova manželka, devětačtyřicetiletá **Marie** byla v domácnosti. Manželé měli ještě další dvě děti, třináctiletého syna **Josefa** a jedenáctiletou dceru **Kristinu** (též *Christine*), obě ještě školou povinné.¹²⁸⁰ Jednou z rodin, které žily na Lipovém dvoře, tj. zemědělská usedlost na předměstí čp. 69, byla rodina **Františka Selbecky** (též *Selbitschka*).¹²⁸¹ Šestatřicetiletý zemědělský dělník a kočí František Selbecka na usedlosti bydlel společně se svou čtyřiatřicetiletou manželkou **Aloisí** a čtyřmi dětmi, sedmiletou **Marií**, šestiletou **Annou**, tříletým **Františkem** a necelého půl roku starým **Johannem**. Ve společné domácnosti se Selbeckovými žila i Aloisiina matka, šestasedmdesátiletá vdova **Anežka Hanušová** (též *Agnes Hanus*, i *Agnes Mikesch*).¹²⁸² Ve Školní ulici čp. 72 bydleli před odsunem manželé Köpplovi. Čtyřiatřicetiletý **Heinrich Köppl** se živil jako švec, jeho o rok mladší manželka **Anna** pracovala jako švadlena a toho času se starala o jejich ročního syna **Dietricha**.¹²⁸³ Další rodina Selbeckových bydlela na zemědělské usedlosti na předměstí čp. 73, tzv. Kroupův dvůr.¹²⁸⁴ Třiačtyřicetiletý **Bedřich Selbecka** (též *Friedrich, Fritz Selbistchka*), stejně jako jeho sedmačtyřicetiletá manželka **Marie** byli zemědělskými dělníky. Manželé měli společně čtyři syny, jedenáctiletého **Eduarda** (též *Eda*), devítiletého **Bedřicha** (též *Fritz*), šestiletého **Josefa**

¹²⁷⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

¹²⁷⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

¹²⁷⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 66.

¹²⁷⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 7. kategorie.

¹²⁸⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

¹²⁸¹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 69.

¹²⁸² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

¹²⁸³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 28.

¹²⁸⁴ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 73.

a tříletého **Rudolfa**.¹²⁸⁵ Ze stejné usedlosti byla odsunuta i další zemědělská dělnice, sedmačtyřicetiletá **Marie Fiedler**.¹²⁸⁶

V Mlýnské ulici čp. 76 se nacházelo hospodářství Petra Štěpána, při němž žili a pracovali jako zemědělstí dělníci manželé Nuskovi, šestačtyřicetiletý **Karel Nusko** a jeho o šest let starší manželka **Marie**.¹²⁸⁷ Nuskovi měli tři syny, devatenáctiletého Karla, který také pracoval při hospodářství,¹²⁸⁸ ale jehož jméno se v seznamu osob zařazených do transportu neobjevuje, osmnáctiletého obuvníka **Jana** a čtrnáctiletého **Josefa**, zaměstnaného u firmy Krebs.¹²⁸⁹ S rodinou byla odsunuta také Karlova sedmasedmdesátiletá matka **Marie Nusko** (též *Agnes*).¹²⁹⁰ V Mlýnské ulici stál i dům čp. 80, v němž až do odsunu bydlel devětařicetiletý malíř **Štěpán Loskot**¹²⁹¹ se stejně starou manželkou **Elsou**, toho času v domácnosti, a čtyřletým synem **Štěpánem**.¹²⁹² S manželi Loskotovými sdílela jednu domácnost také Elsiná ovdovělá matka, sedmdesátiletá **Lina Herbstová**, která spolu s nimi odjela transportem do Bavorska.¹²⁹³ Na předměstí v domě čp. 82 se nacházelo sedlářství,¹²⁹⁴ patřící sedláři a čalouníku, devětašedesátiletému **Jan Marčanovi** (též *Johann Marcan, Martschan*). Janova čtyřiašedesátiletá manželka **Betty** zastávala práce v domácnosti.¹²⁹⁵ Manželé měli také tři dcery a jednu vnučku, které s nimi v domě žily a spolu s nimi byly také odsunuty.¹²⁹⁶ Nejstarší dceří bylo v době odsunu sedmatřicet let. Jmenovala se **Elsa Marčanová** a zaměstnána byla v pivovaru. O tři roky mladší dcera **Ida Marčanová** pracovala u pana Zaunmüllera.¹²⁹⁷ Bohužel se nepodařilo z materiálů zjistit, o jakou práci se přesně jednalo. Pravděpodobně mohlo jít o práci v hotelu Pošta (též Post), který vlastnil

¹²⁸⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹²⁸⁶ Tamtéž.

¹²⁸⁷ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 69.

¹²⁸⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 4. kategorie.

¹²⁸⁹ Tamtéž.

¹²⁹⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹²⁹¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 30. května 1946.

¹²⁹² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 69.

¹²⁹³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

¹²⁹⁴ MOSSE, R., *Adresář Republiky Československé pro průmysl, živnosti, obchod a zemědělství*, Praha: 1931, 1. díl, s. 1381.

¹²⁹⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 82.

¹²⁹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

¹²⁹⁷ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 82.

Adalbert Zaunmüller.¹²⁹⁸ Nejmladší dcera, třicetiletá **Erna Marčanová**, pracovala v hospodářství a byla matkou devítileté školačky **Heleny Marčanové**.¹²⁹⁹

V Dlouhé ulici v domě čp. 86 bylo několik domácností.¹³⁰⁰ Jednou z nich byla domácnost osmasedmdesátiletého dělníka **Štěpána Traxlera** a jeho devětasedmdesátileté manželky **Marie**.¹³⁰¹ Druhým manželským párem, který byl z tohoto domu odsunut, byli manželé Kellermannovi. Třiapadesátiletý **František Kellermann** pracoval až do doby, než byl se svou o šest let mladší manželkou **Anežkou** zařazen do transportu, jako lesní dělník.¹³⁰² Další manželský pár byl odsunut z domu v Pasovské ulici čp. 99. Jednalo se o sedmapadesátiletého pensistu **Františka Lorenze** a jeho stejně starou manželku **Sentu**.¹³⁰³

Stavení v Krumlovské ulici s číslem popisným 105 byl mlýn Františka Bernkopfa, který vlastnil společně se svými třemi sestrami.¹³⁰⁴ Jednašedesátiletý rolník a mlynář František Bernkopf se v době odsunu nacházel v zajišťovací vazbě,¹³⁰⁵ ze které ale k odsunu propuštěn nebyl, a tak do transportu dne 3. července 1946 nastoupily pouze jeho sestry, osmapadesátiletá **Anna Bernkopfová**, pětapadesátiletá **Terezie Bernkopfová** (též *Rosa*) a dvaapadesátiletá **Marie Bernkopfová**.¹³⁰⁶ O kus dál v Krumlovské ulici se nacházelo hospodářství a pila čp. 109 **Johanna** a **Marie Schumertlových**.¹³⁰⁷ Sedmatřicetiletý rolník Johann Schumertl a jeho osmatřicetiletá manželka Marie vychovávali dvě děti, desetiletého školáka **Johanna** a tříletou dceru **Waltraud**.¹³⁰⁸ Na výminku u Schumertlových žili také Mariini rodiče,

¹²⁹⁸ MOSSE, R., *Adresář Republiky Československé pro průmysl, živnosti, obchod a zemědělství*, Praha: 1931, 1. díl, s. 1380.

¹²⁹⁹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 82.

¹³⁰⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 30. května 1946.

¹³⁰¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

¹³⁰² Tamtéž.

¹³⁰³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹³⁰⁴ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 105.

¹³⁰⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam odsouzených, zajištěných a zajatců.

¹³⁰⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

¹³⁰⁷ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 109.

¹³⁰⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

šestasedmdesátiletý **Roman Seika**,¹³⁰⁹ původní majitel a provozovatel výše zmíněné pily,¹³¹⁰ a jeho osmašedesátiletá manželka **Marie**.¹³¹¹ V Krumlovské ulici se nacházelo i další hospodářství s mlýnem (tzv. Wališův mlýn) patřící manželům **Quirinu** (též *Karin, Garin*) a **Marii Seikovým**.¹³¹² Devětatřicetiletý mlynář Quirin Seika a jeho pětačtyřicetiletá manželka Marie měli dva syny, šestiletého **Františka** a čtyřletého **Ruperta**.¹³¹³ Na usedlosti s manželi Seikovými bydlela také Quirinova matka, devětašedesátiletá **Marie Seika** a jeho sestra, dvaatřicetiletá rolnice **Leokardie Seika**,¹³¹⁴ Společně s nimi byl do Bavorska odsunut jejich pětiletý příbuzný **Horst Schuster**.¹³¹⁵ V domě čp. 115 U Rybníčku bydleli manželé Eisenmeierovi. Šestasedmdesátiletý **František Eisenmeier** toho času již v penzi pracoval dříve jako městský revident¹³¹⁶ a společně s dvaasedmdesátiletou manželkou **Annou** byli původně pro své stáří navrženi k odsunu sanitním transportem.¹³¹⁷ Nakonec však za doprovodu jejich jednačtyřicetiletého syna, profesora **Eduarda Eisenmeiera**, opustili Prachatice běžným transportem dne 3. června 1946.¹³¹⁸

Z domu čp. 131 v Horní ulici byl a odsunuta rodina jednačtyřicetiletého obchodníka **Antona Pahlhofera**, který sice původně byl ve vazbě,¹³¹⁹ ale byl propuštěn a odsunut společně se svou osmatřicetiletou manželkou **Ernestine** a čtyřmi dětmi, jednadvacetiletým **Felixem** (též *Felix Fischer*), který se také živil jako obchodník, jedenáctiletou **Brigite**, devítiletým **Elmarem** a sedmiletou **Elisabeth**.¹³²⁰ V domě v Horní ulici čp. 133 bydlely až do svého odsunu osmašedesátiletá vdova

¹³⁰⁹ MOSSE, R., *Adresář Republiky Československé pro průmysl, živnosti, obchod a zemědělství*, Praha: 1931, 1. díl, s. 1381.

¹³¹⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹³¹¹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 109.

¹³¹² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 111.

¹³¹³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

¹³¹⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

¹³¹⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam dětí do čtrnácti let.

¹³¹⁶ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 115.

¹³¹⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

¹³¹⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹³¹⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam odsouzených, zajištěných a zajatců.

¹³²⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

Helena Vogeltancová a její čtyřiačtyřicetiletá dcera **Žofie Kindermanová**.¹³²¹ Z domu čp. 134 stojícího v Pasovské ulici bylo do transportu zařazeno hned několik rodin. První z tohoto domu byly do transportu zařazeny třiatřicetiletá **Berta Pachlhofer** a její dvouletá dcera **Silvie**.¹³²² V témže domě bydlel také sedmačtyřicetiletý kupec **Antonín Švec** (též *Schwetz*) se svou čtyřicetiletou manželkou **Markétou**.¹³²³ Dalšími do transportu zařazenými byli manželé Fischerovi se svými třemi dětmi.¹³²⁴ Třiapadesátiletý otec **Ján Fischer** byl mistrem u firmy Jungbauer a jeho sedmačtyřicetiletá manželka **Anna** zůstala v domácnosti. Nejstarší z dětí byl dvaadvacetiletý syn **Osvald**, který byl zaměstnán jako elektrikář.¹³²⁵ Devatenáctiletá dcera **Annelise** se učila u místního fotografa a nejmladší dcera, šestnáctiletá **Ingeborg** byla učnicí u modistické firmy Toupalik.¹³²⁶ Posledními do transportu zařazenými z tohoto domu byli manželé Schebovi. Osmašedesátiletý **Leopold Scheba** byl majitelem tiskárny a jeho o čtyři roky mladší manželka **Veronika** se starala o domácnost.¹³²⁷ Ze sousedního domu v Pasovské ulici čp. 135 byla odsunuta pětadesátiletá soukromnice **Josefa Pachlhofer**.¹³²⁸ V domě čp. 137 v Horní ulici bydlela až do svého společného odsunu šestičlenná rodina Stumpfollů. Čtyřiatřicetiletý otec **Pius Stumpfoll** byl zaměstnancem firmy Lindner¹³²⁹ a jeho manželka, čtyřicetiletá **Marie**, se starala o domácnost. Dvanáctiletý **Ludwig** (též *Herwig*), jedenáctiletý **Wenzel** a osmiletá **Anna** chodili do školy. Nejmladší dceři **Lindě** bylo teprve pět let.¹³³⁰ V Pasovské ulici stál dům čp. 142 patřící původně majiteli **Karlu Schuldovi**, devětačtyřicetiletému pekaři,¹³³¹ který zde před odsunem bydlel společně se svou pětáctyřicetiletou manželkou **Therezií** a pětadvacetiletou dcerou

¹³²¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹³²² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹³²³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹³²⁴ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 134.

¹³²⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu transportem VI.

¹³²⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹³²⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹³²⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

¹³²⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 7. kategorie.

¹³³⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

¹³³¹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 142.

Annou, která pracovala jako zdravotní sestra.¹³³² Manželé měli ještě patnáctiletého syna Františka,¹³³³ který ale v seznamu osob v transportu uveden není. Jméno František Schulda se ale objevuje v jednom ze seznamů osob, které překročily hranice pravděpodobně za účelem dobrovolného odchodu. V seznamu uvedený František Schulda odešel dne 28. ledna 1948 do Pasova.¹³³⁴ Ve stejném domě bydlela také jednapadesátiletá rolnice **Marie Osenová**.¹³³⁵ Z kláštera, resp. z ústavu Neumannium, nacházejícím se v budově čp. 142 v Horní ulici, byl odsunut také třiadvacetiletý bývalý číšník **Karel Schmidt**.¹³³⁶

Před zařazením do transportu žila v domě čp. 147 Na Střelnici dvašedesátiletá rolnice **Eva Selbitschko**,¹³³⁷ stejně jako dvacetiletý student **Walter Kojetinsky**.¹³³⁸ V Horní ulici čp. 154 bydlela původně pětapadesátiletá zaměstnankyně mlékárny **Anna Turková**.¹³³⁹ Dům v Horní ulici čp. 156 opustila a transportem dne 3. června 1946 odjela rodina Hanuschova. Osmačtyřicetiletý **Franz Hanusch** byl zaměstnán jako dělník u firmy Kral.¹³⁴⁰ Jeho sedmačtyřicetiletá manželka **Emma** vedla domácnost. Nejstarší dcera manželů Hanuschových, třidvacetiletá **Marie Hanusch** byla povoláním švadlena, nejmladší dcera, třináctiletá **Pauline**, chodila ještě do školy.¹³⁴¹ Společně s Hanuschovými byla odsunuta také pětasedmdesátiletá pensistka **Amalie Zoch**.¹³⁴² Třiašedesátiletý zedník **Johann Widder** (též *Wider, Vieder, Videer*) bydlel v domě čp. 159 v Jánské ulici¹³⁴³ ve společné domácnosti se svou pětačtyřicetiletou dcerou

¹³³² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹³³³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 142.

¹³³⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 273, kar. 24, Dobrovolný odchod Němců z Československé republiky – seznam odchodu ze dne 21. ledna 1946.

¹³³⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹³³⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

¹³³⁷ Tamtéž.

¹³³⁸ Tamtéž.

¹³³⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

¹³⁴⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu transportem VI.

¹³⁴¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

¹³⁴² Tamtéž.

¹³⁴³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 159.

Johannou Paschek (též *Pašková, Puschek*) a dvěma vnučaty, Johanninými dětmi, čtrnáctiletou školačkou **Helene** a čtyřletým **Wernerem**.¹³⁴⁴

Jednou z domácností v domě čp. 160 v Horní ulici byla domácnost jednačtyřicetiletého dělníka **Josefa Benesche**. Jeho sedmačtyřicetiletá manželka **Teresie** společně s nejstarší dcerou, osmnáctiletou **Emmou**, obstarávaly práce v domácnosti. Desetiletá dcera **Klara** a sedmiletý syn **Josef** chodili do školy.¹³⁴⁵ Z domu čp. 169 ve městě byla do transportu dne 3. června 1946 zařazena devětačtyřicetiletá bývalá kuchařka četnické stanice **Matylde Böhmová**.¹³⁴⁶ V domě v Horní ulici čp. 174 bydlela před odsunem dvaatřicetiletá vdova **Hedvig Böhm**, zaměstnankyně mlékárny, společně se svými dvěma školou povinnými syny, dvanáctiletým **Františkem** a osmiletým **Erichem**.¹³⁴⁷ V Jateční ulici čp. 175 bydlel jednačtyřicetiletý sedlák **Johann Martschan**,¹³⁴⁸ syn sedláře a čalouníka Jan Marčana a jeho manželky Betty, kteří byli rovněž odsunuti tímto transportem (viz výše). Johann v domě žil se svou devětatřicetiletou manželkou **Luise** (též *Aloisie*) a šestiletou dcerou **Waltraud**.¹³⁴⁹ Stejně číslo popisné měl také dům v Horní ulici, který opustila šestačtyřicetiletá dělnice firmy Jungbauer **Marie Binder**.¹³⁵⁰

Jednou z budov patřících Jungbauerově továrně byl dům čp. 188 na Krumlovské ulici, kde bydleli mimo jiné také manželé **Alois** a **Theresia Heislovi**.¹³⁵¹ Sedmačtyřicetiletá Theresie se starala o domácnost, zatímco její šestačtyřicetiletý manžel Alois Heisl pracoval u firmy jako kočí, stejně jako devětatřicetiletý **Josef Valesch** (též *Walesch*),¹³⁵² který v domě bydlel společně se svou čtyřiačtyřicetiletou

¹³⁴⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹³⁴⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

¹³⁴⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

¹³⁴⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

¹³⁴⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 175.

¹³⁴⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

¹³⁵⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹³⁵¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

¹³⁵² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 188.

manželkou **Kateřinou** a jedenáctiletou dcerou **Ernou**.¹³⁵³ Třiapadesátiletá **Margaret Merwaldová** (též *Murwaldová*) bydlela původně v domě na předměstí čp. 191,¹³⁵⁴ předtím než byla zařazena do transportu, ale údajně pobývala v domě čp. 229.¹³⁵⁵ Městský hrobník, osmačtyřicetiletý **Jan Lauster** byl české národnosti a bydlel v obecním domě čp. 205 se svou německou manželkou, sedmačtyřicetiletou **Marií**, a třemi dětmi, šestadvacetiletou dcerou **Betty Hagelauerovou**, osmnáctiletým synem **Josefem** a o rok mladším **Alfrédem**. Přestože měly všechny tři děti údajně českou národnost po otci,¹³⁵⁶ byla celá rodina zařazena na seznam a společně odsunuta transportem dne 3. června 1946 do Bavorska.¹³⁵⁷

Dům čp. 226 v Jateční ulici patřil lesní správě a jednou z rodin, které v něm bydlely, byla rodina čtyřicetiletého lesního zřízence **Otty Wienera**.¹³⁵⁸ O domácnost se starala Ottova devětatřicetiletá manželka **Aloisie** a také jeho šedesátiletá matka **Marie Wienerová**. Otto a Aloisie spolu vychovávali dvě malé dcery, pětiletou **Luiselotte** (též *Liesl*) a tříletou **Annu**.¹³⁵⁹ Dvaapadesátiletý praktický lékař **MUDr. Walter Stini** bydlel se svou o pět let mladší manželkou **Alexandrou** v domě na předměstí čp. 229,¹³⁶⁰ jehož byla Alexandra spolumajitelkou.¹³⁶¹ Ze zemědělské usedlosti čp. 243 na Krumlovské ulici byla odsunuta devětačtyřicetiletá **Marie Kus** (též *Kuss, Kûs*), která zde do té doby bydlela se svou osmnáctiletou dcerou **Marií** a dvěma syny, dvojčaty **Franzem** a **Rudolfem**.¹³⁶² Z domu čp. 259 na Horním předměstí byla odsunuta rodina **Alfreda Lobera**. Třiačtyřicetiletý Alfred Lober se živil jako obchodník. Jeho manželka

¹³⁵³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

¹³⁵⁴ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 191.

¹³⁵⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹³⁵⁶ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 205.

¹³⁵⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

¹³⁵⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 191.

¹³⁵⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

¹³⁶⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹³⁶¹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 229.

¹³⁶² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 31.

jednatřicetiletá **Johanna** byla v domácnosti a starala se o děti, sedmiletého **Alfreda** a šestiletého **Valtera**.¹³⁶³

V České kolonii v domě čp. 272 bydlel před odsunem šestatřicetiletý pomocný zemědělský dělník **Josef Kieweg**.¹³⁶⁴ Jeho manželka Rosina (též *Theres*) byla do Bavorska odsunuta již prvním transportem dne 3. března 1946.¹³⁶⁵ Z domu čp. 273 ve Spinkově ulici byli odsunuti manželé Hetmankovi (též *Hetmánek*), devětapadesátiletý **Franz Hetmanek**, jeho manželka, třiapadesátiletá **Marie**, a jejich čtyřiadvacetiletá dcera **Ilse Hetmánková** (též. *Elsa*), pracující jako sekretářka.¹³⁶⁶ Padesátiletý dílenský vedoucí firmy Jungbauer a truhlářský mistr **Heinrich Kössl**¹³⁶⁷ bydlel před odsunem se svou třiapadesátiletou chotí **Josefine** v domě na předměstí čp. 319.¹³⁶⁸ Truhlářinou se živil také dvaatřicetiletý **Josef Honis**, majitel domu na předměstí čp. 337,¹³⁶⁹ který obýval se svou třiadvacetiletou manželkou **Marií**, sedmnáctiletým nezaměstnaným synem **Johannem** a čtrnáctiletým **Franzem**.¹³⁷⁰ Domácnost s nimi sdílela také Josefova čtyřiasedmdesátiletá ovdovělá matka **Barbora Honis**.¹³⁷¹ V domě na předměstí čp. 340 bydlel osmatřicetiletý kočí německé národnosti **Václav Sitr** (též *Sitter*). Jeho šestatřicetiletá manželka **Rozálie** a čtrnáctiletá **Marie**, desetiletá **Emilie**, sedmiletá **Kristina** a čtyřletý syn **Václav** byli údajně české národnosti. Nicméně všichni společně nastoupili do transportu dne 3. června 1946 a odjeli s ním do Bavorska. V kolonii pod Lázněmi stál dům čp. 360 patřící dříve manželům **Emilu** a **Aloisii** (též *Louise*) **Müllerovým**. Třiapadesátiletý Emil Müller původně pracoval jako vrchní berní tajemník,¹³⁷² jeho sedmačtyřicetiletá manželka Aloisie byla sice před odsunem zajištěna,¹³⁷³ ale podle seznamu osob v transportu byla

¹³⁶³ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹³⁶⁴ Tamtéž.

¹³⁶⁵ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹³⁶⁶ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹³⁶⁷ SOkA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 319.

¹³⁶⁸ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹³⁶⁹ SOkA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 337.

¹³⁷⁰ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 34.

¹³⁷¹ Tamtéž.

¹³⁷² SOkA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 360.

¹³⁷³ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam zajištěných, jejichž rodiny jsou odsunuty.

propuštěna a společně s manželem odsunuta.¹³⁷⁴ Müllerovi měli také šestnáctiletého syna Waltera Jindřicha Müllera,¹³⁷⁵ který s nimi ale do transportu zařazen nebyl a jeho jméno se nevyskytuje ani v žádném dalším transportu. V Krumlovské ulici čp. 391 žilo další smíšené manželství.¹³⁷⁶ Osmatřicetiletý Němec **Karel Masný** pracoval jako zámečnický¹³⁷⁷ u zámečnické firmy František Štampach.¹³⁷⁸ Karlova o dva roky starší manželka **Antonie**, stejně jako patnáctiletý syn **Josef** byli české národnosti.¹³⁷⁹ Všichni tři ale odjeli tímto transportem společně.¹³⁸⁰ Poslední rodina, která byla zařazena do transportu odjíždějícího dne 3. června 1946, bydlela původně v České kolonii v domě čp. 400. Vlastníkem domu byl dvaatřicetiletý Adolf Krautsieder,¹³⁸¹ který se ale toho času nacházel v zajišťovací vazbě.¹³⁸² Do transportu byla zařazena pouze jeho třiatřicetiletá manželka **Hedvika Krautsiedrová**, desetiletý syn **Adolf** a sedmiletá dcera **Anna**.¹³⁸³

S tímto osmým řádným transportem z prachatického okresu (sedmým ze sběrného střediska v Prachaticích) opustilo československé území celkem 218 osob německé národnosti, které předtím bydlely přímo v Prachaticích. Jednalo se o 64 mužů, 93 žen a 61 dětí do čtrnácti let.

3.1.8 Transport dne 10. června 1946

V letních měsících organizovaná fáze odsunu vrcholila, a proto byly transporty s odsouvajícími Němci vypravovány v kratších intervalech. K dalšímu odsunu 1224 osob došlo **dne 10. června 1946**.¹³⁸⁴ Jednalo se o osmý transport vypravený ze sběrného střediska v Prachaticích, ale v celkovém pořadí již devátý řádný transport sudetských

¹³⁷⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹³⁷⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 360.

¹³⁷⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam rodin smíšeného manželství.

¹³⁷⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 7. kategorie.

¹³⁷⁸ MOSSE, R., *Adresář Republiky Československé pro průmysl, živnosti, obchod a zemědělství*, Praha: 1931, 1. díl, s. 1381.

¹³⁷⁹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 391.

¹³⁸⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

¹³⁸¹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 400.

¹³⁸² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam zajištěných, jejichž rodiny jsou odsunuty.

¹³⁸³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 8 dne 3. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

¹³⁸⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 9 dne 10. června 1946, Zdravotní osvědčení pro devátý transport.

Němců z prachatického okresu, s nímž odjelo do bádensko-württemberského města **Ulm**¹³⁸⁵ celkem 61 prachatických Němců, z toho 20 mužů, 29 žen a 12 dětí do čtrnácti let.

Mezi prvními byl do transportu zařazen čtyřiatřicetiletý prachatický kaplan **Franz Freibüchler** (též *Freibichler*),¹³⁸⁶ který do té doby bydlel v domě čp. 30 na Kostelním náměstí,¹³⁸⁷ a devětašedesátiletý katecheta **Antonín Eckert**, bydlící a působící toho času v prachatickém klášteře.¹³⁸⁸ V jednom ze sousedních domů v Kostelní ulici, konkrétně v čp. 33, žila až do odsunu početná rodina sedmapadesátiletého **Josefa Pintera**, který pracoval jako dělník na pile. Jeho manželka, čtyřiapadesátiletá **Eleonora**, se starala o domácnost a děti. S domácností a výchovou jí pomáhaly nejstarší, v té době nezaměstnané a neprovdané dcery, šestadvacetiletá **Hedwig**, o rok mladší Johanna a sedmnáctiletá **Anna**. Nejmladší dcera, třináctiletá **Ernestine**, chodila do školy. Rodina vychovávala také dva malé chlapce, čtyřletého **Stefana Pintera** a ročního **Oskara Pintera**.¹³⁸⁹ Ze zkoumaných materiálů se však nepodařilo zjistit, zde šlo o syny Eleonory, nebo jedné z jejích dospělých dcer.

Ve společné domácnosti v domě čp. 50 ve Vodňanské ulici bydlela šestasedmdesátiletá vdova **Albine Hafner** a rodina jejího syna, třiačtyřicetiletého dělníka **Franze Hafnera**. Franz měl se svou o dva roky mladší manželkou **Hedwigou** dvě velké děti, obě již výdělečně činné. Osmnáctiletý syn **Karl** se živil jako zámečnický a sedmnáctiletá **Anna** pracovala jako dělnice.¹³⁹⁰ V domě čp. 50 na náměstí bydlela rodina Rohrbacherova. Část rodiny byla odsunuta hned prvním vypraveným transportem dne 3. března 1946.¹³⁹¹ O tři měsíce později, tedy dne 10. června 1946, přišel čas, kdy Prachatice opustil i zbytek rodiny, osmačtyřicetiletý zámečnický **Jan Rohrbacher**, jeho dvaatřicetiletá manželka **Marie** a dvě děti, devítiletá **Brigita**

¹³⁸⁵ SOUMAR, T., *Prachaticko v letech 1938 – 1948*, Plzeň, 2000, diplomová práce, s. 84.

¹³⁸⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 9 dne 10. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 15.

¹³⁸⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 30. května 1946.

¹³⁸⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 9 dne 10. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 15.

¹³⁸⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 9 dne 10. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹³⁹⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 9 dne 10. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹³⁹¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

(též *Dorota*) a čtyřletý **Jan**.¹³⁹² Společně s nimi byli tímto transportem odsunuti také Mariini rodiče, čtyřiašedesátiletý zámečník **František Drubek** (též *Drůbek*) a jeho dvaapadesátiletá manželka, zdravotní sestra **Marie Drubek**,¹³⁹³ kteří doposud bydleli v domě čp. 84 v Dlouhé ulici.¹³⁹⁴

Dalšími Němci zařazenými do tohoto transportu byla **Klothylida Janoušková**, čtyřicetiletá obchodnice a bývalá vlastnice domu čp. 91 v Nádražní ulici, kde se svým manželem Janem Janouškem kdysi provozovali obchod se smíšeným zbožím,¹³⁹⁵ a v němž také Klothylida bydlela se svým desetiletým synem **Hubertem** až do doby jejich odsunu.¹³⁹⁶ V Dlouhé ulici v domě čp. 93 bydleli jednapadesátiletý tkadlec **Johann Griedl** a jeho o čtyři roky starší manželka **Barbara**, kteří se starali o dvě malé děti, tříletou **Elke Nagelbauer** a čtyřletého **Herberta Soutscheka**, a společně byli také všichni odsunuti za hranice Československa.¹³⁹⁷ Co se stalo s Elčinými rodiči není z dostupných dokumentů jasné. Herbertova matka Barbara Soutschek byla odsouzena mimořádným lidovým soudem ke dvěma rokům žaláře¹³⁹⁸ a po jejím propuštění byla zařazena do dodatečného odsunu (viz níže).¹³⁹⁹

Poté, co byl pětáctyřicetiletý, původně odborný učitel, **František Meffert** propuštěn ze zajišťovací vazby,¹⁴⁰⁰ byl zařazen do nejbližšího transportu i se svou početnou rodinou.¹⁴⁰¹ Po dobu Františkova věznění se jeho dvaatřicetiletá manželka **Hedwig** starala o domácnost v domě čp. 135 v Pasovské ulici¹⁴⁰² a vychovávala a pečovala o čtyři děti, devítiletou **Eriku**, sedmiletého **Klauspetera**, čtyřletého **Heinze** a roční **Heidi**. Společně s nimi bydlela a byla i odsunuta dvašedesátiletá vdova **Marie**

¹³⁹² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 9 dne 10. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 15.

¹³⁹³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 9 dne 10. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 15.

¹³⁹⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 30. května 1946.

¹³⁹⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 91.

¹³⁹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 9 dne 10. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹³⁹⁷ Tamtéž.

¹³⁹⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam odsouzených, zajištěných a zajatců.

¹³⁹⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic I dne 3. března 1947, Seznam osob v transportu odsunutém dne 5. března 1947.

¹⁴⁰⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam odsouzených, zajištěných a zajatců.

¹⁴⁰¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 30. května 1946.

¹⁴⁰² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 135.

Blosche (též *Blasche*),¹⁴⁰³ pravděpodobně matka Hedwigy. Obdobně tomu bylo i u další rodiny, která byla zařazena do tohoto transportu, s tím rozdílem, že dvačtyřicetiletý Rudolf Süß (též Adolf), bývalý holič a kadeřník, ve vazbě zůstal,¹⁴⁰⁴ a tak byla odsunuta pouze jeho manželka, třiatřicetiletá **Marie Süßová**, dvanáctiletý syn **Rudolf**, tříletá dcera **Helga** a Rudolfova jednašedesátiletá matka **Anna Süßová**.¹⁴⁰⁵ Rodina Süßova původně bydlela rovněž v domě čp. 135 v Pasovské ulici.¹⁴⁰⁶ Dům čp. 156 v Horní ulici opustili manželé **František** a **Franziska Harantovi** a jejich dcera **Maria**. František Harant pracoval před odsunem jako dělník u firmy Schroll.¹⁴⁰⁷ Jeho o deset let mladší manželka Franziska obhospodařovala domácnost a sedmnáctiletá dcera Maria byla krejčovskou učnicí.¹⁴⁰⁸ Kvůli snížené hybnosti byl dvašedesátiletý korektor tisku **Johann Gallner** z domu čp. 162 v Klášterní ulici navržen do sanitního transportu i se svou padesátiletou manželkou **Karoline** (též *Karla*), která mu měla dělat doprovod.¹⁴⁰⁹ Nakonec ale byli, jako mnoho dalších, oba odsunuti běžným transportem.¹⁴¹⁰

Sama odjela transportem za hranice Československa šedesátiletá učitelka **Marie Wlček** (též *Vlček*),¹⁴¹¹ která do té doby bydlela ve společné domácnosti se svou osmadvadesátiletou matkou Bertou Wlček v jednom z bytů domu čp. 190 v Lázeňské ulici.¹⁴¹² Berta Wlček do tohoto transportu nenastoupila a její další osud není znám. Po dobu přechodného pobytu Američanů v domě čp. 292 na Horním předměstí, bydleli jeho původní vlastníci **Bohumil Fetter** (též *Gottlieb*) a jeho manželka **Anna** v domě čp. 259. Po odchodu Američanů se mohl jednašedesátiletý obchodník Bohumil Fetter i jeho o dva roky mladší manželka vrátit zpět do svého domu.¹⁴¹³ Oba manželé si také

¹⁴⁰³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 9 dne 10. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁴⁰⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam odsouzených, zajištěných a zajatců.

¹⁴⁰⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 9 dne 10. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁴⁰⁶ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 135.

¹⁴⁰⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 30. května 1946.

¹⁴⁰⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 9 dne 10. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁴⁰⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

¹⁴¹⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 9 dne 10. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 15.

¹⁴¹¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 9 dne 10. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁴¹² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 190.

¹⁴¹³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 259.

údajně podali žádost o československé státní občanství,¹⁴¹⁴ ale nakonec byli stejně zařazeni do transportu a dne 10. června 1946 započala jejich cesta do Německa.¹⁴¹⁵ Ve společné domácnosti s manželi Fettrovými žila také pětadevadesátiletá vdova údajně české národnosti **Marie Kuchařová**,¹⁴¹⁶ zřejmě Annina matka, která rovněž společně s Fettrovými odcestovala transportem do Německa.¹⁴¹⁷

Nejprve domě čp. 391 v ulici Nad Kasárny,¹⁴¹⁸ posléze v domě čp. 115 v Dlouhé ulici bydlela početná rodina Kievegova (též *Kievek*).¹⁴¹⁹ Devětatřicetiletý **Stefan Kieveg**, hlava rodiny a dříve zaměstnanec pošty, seděl v zajišťovací vazbě.¹⁴²⁰ Po propuštění byl Stefan Kieveg i se svou třiačtyřicetiletou manželkou **Teresií**, která pracovala jako dělnice, a třemi dětmi, sedmnáctiletou **Marií**, patnáctiletým **Josefem** a jedenáctiletou **Hildou**, zařazen do nejbližšího možného transportu.¹⁴²¹ Manželé Kievegovi měli ještě další dceru, a to osmnáctiletou Růženu Kieveg,¹⁴²² která s nimi ale tímto odsunem transportem neodjela a neobjevuje se ani v seznamech dalších vypravených transportů. V domě Nad Kasárny čp. 391 bydleli i manželé Schüsserovi.¹⁴²³ Také triapadesátiletý truhlář **Arnošt Schüsser** byl po nějakou dobu zajištěn ve vazbě a následně po propuštění byl odsunut i se svou šestačtyřicetiletou manželkou **Annou**.¹⁴²⁴ Jejich devětadvacetiletý syn Karel Schüsser¹⁴²⁵ se také v seznamu lidí zařazených do transportu neobjevuje. Jeho jméno figuruje pouze v seznamu Němců, kteří zřejmě dobrovolně vycestovali z prachatického okresu za státní hranice.¹⁴²⁶ Konkrétně Karel Schüsser odešel dne 19. prosince 1945 do Pasova.¹⁴²⁷

¹⁴¹⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 30. května 1946.

¹⁴¹⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 9 dne 10. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁴¹⁶ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 259.

¹⁴¹⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 9 dne 10. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁴¹⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 391.

¹⁴¹⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 30. května 1946.

¹⁴²⁰ Tamtéž.

¹⁴²¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 9 dne 10. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 15.

¹⁴²² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 391.

¹⁴²³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 391.

¹⁴²⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 9 dne 10. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁴²⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 391.

¹⁴²⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 273, kar. 24, Dobrovolný odchod Němců z Československé republiky.

Posledními Němci z Prachatic zařazenými do transportu dne 10. června 1946 byli dvačtyřicetiletý holič **Rudolf Söne**,¹⁴²⁸ čtyřiaosmdesátiletý zahradník **Franz Sewera**, jeho pětasedmdesátiletá manželka **Aloisie** a jejich jednapadesátiletý syn **Rupert Sewera**, který se živil rovněž jako zahradník, a jeho stejně stará manželka **Hermine**.¹⁴²⁹ U nikoho z posledních výše zmíněných se nepodařilo určit jejich přesné původní bydliště.

3.1.9 Transport dne 17. června 1946

O den později, tj. dne 11. června 1946, byl vypraven druhý transport ze středisek ve Vimperku a Volarech, tj. desátý řádný transport z okresu Prachatice, ale opět do něho nebyly zařazeny žádné osoby německé národnosti přímo z města Prachatice.¹⁴³⁰ Další vlaková výprava na sebe nenechala dlouho čekat. Jednalo se o devátý transport z prachatického sběrného střediska a zároveň o jedenáctý transport z okresu Prachatice, kterým dne 17. června 1946 odjelo ve vagónech z prachatického nádraží celkem 1218 osob německé národnosti,¹⁴³¹ z toho 25 prachatických Němců (pět mužů, osm žen a dvanáct dětí). Po obvyklé trase přes Domažlice a Furt im Wald doputovali odsouvaní Němci dne 18. června 1946 do jejich nového domova, jímž se opět stal bavorský **Augsburg**.¹⁴³²

Jak již bylo zmíněno výše, jednalo se o transport ze sběrného střediska v Prachaticích, přesto do něho nebylo zařazeno velké množství osob německé národnosti pocházejících přímo z Prachatic. Jednou z rodin, která však do tohoto odsunu byla zařazena, byla rodina **Rudolfa** a **Albiny Zobelových**, kteří vlastnili před konfiskací dům ve Vodňanské ulici čp. 49.¹⁴³³ Rudolf Zobel, čtyřiačtyřicetiletý lesník, a jeho o rok mladší manželka Albina, která se starala o domácnost, byli do transportu zařazeni a do Bavorska odsunuti společně se svými čtyřmi dětmi, osmnáctiletým **Rudolfem**, který se učil u firmy Jileček na elektrotechnika, čtrnáctiletou

¹⁴²⁷ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 273, kar. 24, Dobrovolný odchod Němců z Československé republiky – seznam odchodu ze dne 19. prosince 1945.

¹⁴²⁸ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 9 dne 10. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁴²⁹ Tamtéž.

¹⁴³⁰ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 10 dne 11. června 1946.

¹⁴³¹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 11 dne 17. června 1946, Zdravotní osvědčení pro jedenáctý transport.

¹⁴³² VAČKÁŘ, M., *Prachatice 1938 – 1945*, Prachatice: 1988, s. 91.

¹⁴³³ SOkA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 49.

Marií, dvanáctiletým **Karlem** a devítiletým **Josefem**.¹⁴³⁴ Prachatice a dům čp. 116 v Poštovní ulici opustil také devětašedesátiletý architekt **Albin Tilp** společně se svými vnučkami, desetiletou **Ingrid** a pětiletou **Heidemarii Tilpovými**,¹⁴³⁵ neboť jejich matka Elsa Tilp byla toho času uvězněna v ženské trestnici¹⁴³⁶ a babička z otcovy strany, Marie Tilp, seděla v zajišťovací vazbě.¹⁴³⁷ Společně s Albinem Tilpem a dívkami odjela pětádesátiletá vdova **Josefa Friedlová**, Elsina matka.¹⁴³⁸ Další odsunutá rodina původně bydlela v Horní ulici čp. 150.¹⁴³⁹ Jednalo se o dvaapadesátiletou ženu v domácnosti, **Marii Grohs**,¹⁴⁴⁰ jejíž manžel Josef Grohs byl mimořádným lidovým soudem odsouzen k osmi letům těžkého žaláře.¹⁴⁴¹ S Marií byla odsunuta její syn, osmnáctiletý holič jménem **Wilhelm Grohs**, a její dcera, čtyřicetiletá **Elfriede Grohs**, kadeřnice a matka dvouletého syna **Manfreda Grohse**.¹⁴⁴² Do tohoto transportu byla zařazena i rodina sedmatřicetileté **Elsy Thunitgut**, bydlící až do doby odsunu v Jánské ulici čp. 152.¹⁴⁴³ Elsin manžel, jednačtyřicetiletý truhlář Jan Thunitgut byl v době odsunu ve vězení mimořádného lidového soudu v Písku,¹⁴⁴⁴ a tak Elsa odjela do Bavorska pouze s dětmi, čtrnáctiletým synem **Herbertem**, třináctiletou **Elsou**, jedenáctiletou **Marianou**, desetiletou **Emmou**, šestiletou **Erikou** a dvouletým **Konradem**.¹⁴⁴⁵ Posledními do transportu zařazenými byla třiatřicetiletá **Adele Körger**

¹⁴³⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 11 dne 17. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁴³⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 11 dne 17. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁴³⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam odsouzených, zajištěných a zajatců.

¹⁴³⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam zajištěných, jejichž rodiny jsou odsunuty.

¹⁴³⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 11 dne 17. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁴³⁹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 150.

¹⁴⁴⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 11 dne 17. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁴⁴¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam odsouzených, zajištěných a zajatců.

¹⁴⁴² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 11 dne 17. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁴⁴³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

¹⁴⁴⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 237, kar. 16, Žádost ONV Prachatice o propuštění vězně za účelem odsunu ze dne 21. srpna 1946.

¹⁴⁴⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 11 dne 17. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

se svými třemi dětmi, desetiletým **Eduardem**, pětiletou **Hannelore** a tříletou **Ulrike**,¹⁴⁴⁶ jejichž původní bydliště se nepodařilo dohledat.

3.1.10 Transport dne 24. června 1946

Mezi devátým a desátým transportem vypraveným z Prachatic, resp. jedenáctým a třináctým transportem z okresu, proběhl opět jeden společný transport z vimperského a volarského střediska, a to dne 19. června 1946, i pro tentokrát bez účasti prachatických Němců.¹⁴⁴⁷ S desátým transportem, který opustil nádraží v Prachaticích, tzn. třináctým transportem z prachatického okresu, odjelo **dne 24. června 1946** ve směru přejímací stanice v Domažlicích celkem 1202 osob německé národnosti, které odtud pokračovaly do svých nových domovů v americkém okupačním pásmu.¹⁴⁴⁸ Mezi prvními, kdo byli do tohoto transportu zařazeni, byla pětičlenná rodina z domu čp. 6 na náměstí.¹⁴⁴⁹ Jednalo se o jednapadesátiletého **Johanna Kurze**, který pracoval jako hlídač u firmy Jungbauer, jeho třicetiletou manželku **Marii**, pečující o domácnost a tři malé syny, šestiletého **Wilhelma**, o rok mladšího **Adolfa** a dvouletého **Fritze**.¹⁴⁵⁰ Z domu čp. 12 stojícím rovněž na náměstí byla odsunuta osmapadesátiletá švadlena **Marie Stifterová**.¹⁴⁵¹ V tomto domě bydlela také rodina Wondrisova. Domácnost vedla čtyřiasedmšedesátiletá **Marie Wondris**, společně se svou snachou čtyřicetiletou **Agnes Wondris**,¹⁴⁵² která ale byla rozsudkem soudu poslána do vazby.¹⁴⁵³ Nicméně krátce před odsunem byla propuštěna. Společně s oběma ženami byl odsunut také Agnesin syn, patnáctiletý **Johann Wondris**.¹⁴⁵⁴ Johannův otec a zároveň Agnesin manžel, jednačtyřicetiletý zemědělský dělník Johann Wondris byl podle seznamu osob

¹⁴⁴⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 11 dne 17. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 16.

¹⁴⁴⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 12 dne 19. června 1946.

¹⁴⁴⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Číselné sestavení 10. transportu (24. 6. 1946).

¹⁴⁴⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

¹⁴⁵⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

¹⁴⁵¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

¹⁴⁵² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

¹⁴⁵³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam odsouzených, zajištěných a zajatců.

¹⁴⁵⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

v transportu odsunut již o měsíc dřív, dne 13. května 1946,¹⁴⁵⁵ tedy zcela v rozporu se zásadou o ucelenosti rodinných svazků.

Dům čp. 12 v Pivovarské ulici obýval jednapadesátiletý dělník firmy Jungbauer **Ludvík Winzig** (též *Ludwig*) se svojí šestačtyřicetiletou manželkou českého původu **Gretou** (též *Margota*).¹⁴⁵⁶ Manželé společně vychovávali čtyřletou dceru **Marthu**.¹⁴⁵⁷ Z dalšího domu stojícího na náměstí, tentokrát s čp. 13, byla do transportu zařazena bývalá obchodnice, devětapadesátiletá **Anna Pechtlová**,¹⁴⁵⁸ původně navržená pro nemoc do sanitního transportu.¹⁴⁵⁹ V sousedním domě čp. 14 bydlela před odsunem šestičlenná rodina **Františka Součka** (též *Franz Soucek*). Osmáčtyřicetiletý František Souček pracoval jako pekař v hostinci Lindner.¹⁴⁶⁰ Jeho o dva roky mladší manželka **Barbora** (též *Barbara*) a nejstarší dcera, sedmadvacetiletá **Rosa Souček** (též *Růžena*), pečovaly o domácnost a mladší děti, čtrnáctiletého **Františka** (též *Franz*), sedmiletou **Alžbětu** (též *Elisabeth*) a dvouletého **Jindřicha** (též *Heinrich*).¹⁴⁶¹ Z domu čp. 15 na Kostelním náměstí byl odsunut osmdesátiletý pensista **Julius Berner**.¹⁴⁶²

Původní vlastník domu čp. 16 v Pivovarské ulici, sedmatřicetiletý dělník a kočí **Ernst Fiedler** byl zařazen do transportu společně se svou jednatřicetiletou manželkou **Annou** a jejich pěti dětmi, jedenáctiletým **Franzem**, devítiletým **Willim**, sedmiletou **Elsou**, čtyřletým **Ernstem** a dvouletým **Heinrichem**. Z hospodářské usedlosti v Horní ulici čp. 18 byla odsunuta další rodina Fidlerova (též Fiedler). Stavení a pozemky vlastnila Češka Terezie Fidlerová společně se svým synem **Janem Fidlerem**, který ale byl údajně německé národnosti.¹⁴⁶³ Osmáčtyřicetiletý rolník a povozník Jan Fidler odjel transportem do Bavorska se svou čtyřiačtyřicetiletou manželkou **Emmou** a čtyřmi dcerami, sedmnáctiletou dcerou **Gertrudou**, dříve zaměstnanou u firmy Mík,

¹⁴⁵⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 5 dne 13. května 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

¹⁴⁵⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam rodin smíšeného manželství.

¹⁴⁵⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁴⁵⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹⁴⁵⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

¹⁴⁶⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 262, kar. 24, Seznam osob německé národnosti.

¹⁴⁶¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹⁴⁶² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁴⁶³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 18.

desetiletou **Emmou**, šestiletou **Gretou** (též *Margareta*) a čtyřletou **Johannou**.¹⁴⁶⁴ Až do doby svého odsunu bydleli v domě čp. 30 na Kostelním náměstí sedmačtyřicetiletý provazník **Heinrich Stifter** s o rok starší manželkou **Julií**. Společnou domácnost s nimi sdílela také Heinrichova matka, třiaosmdesátiletá **Marie Stifterová**, která byla spolu s nimi také odsunuta.¹⁴⁶⁵ V Kostelní ulici čp. 33 žil **Tomáš Janoušek** (též *Thomas Janouschek*) s manželkou Teresii a dvěma dětmi. Dvačtyřicetiletý Tomáš Janoušek byl knihař z povolání, toho času zaměstnaný u firmy Talafous.¹⁴⁶⁶ Jeho čtyřicetiletá manželka Teresie vedla domácnost a starala se o pětiletou dceru **Kristinu** (též *Christine*) a tříletého syna **Tomáše**.¹⁴⁶⁷ Pro zdravotní stav Tomáše staršího byla celá rodina nejprve určena do sanitního transportu,¹⁴⁶⁸ nakonec však i oni odjeli běžným transportem.

Další rodina zařazená do tohoto transportu bydlela původně na náměstí v domě čp. 45. Jednalo se o sedmatřicetiletého **Františka Thumu** (též *Tuma*), bývalého zaměstnance speditérské firmy Lindner, jeho dvaapadesátiletou českou manželku **Kateřinu**¹⁴⁶⁹ a jejich dvě dcery, obě školačky, dvanáctiletou **Rosu** a sedmiletou **Annu**.¹⁴⁷⁰ Ze sousedního domu čp. 46 byla odsunuta šestaosmdesátiletá soukromnice **Betty Gherbetz** (též *Gherbecová, Cherbetz*).¹⁴⁷¹ Dům ve Věžní ulici čp. 51 opustila šedesátiletá **Marie Gregorová** za doprovodu své dcery, sedmadvacetileté **Grety Gregorové** (též *Markéta*).¹⁴⁷² Odsun se týkal také čtyřicetiletého speditéra **Františka Papelitzkeho** (též *Papelický*) a celé jeho rodiny, společně obývající dům čp. 57 ve Věžní ulici.¹⁴⁷³ Jednatřicetiletá **Rosa Schulz**, Františkova snoubenka a dříve

¹⁴⁶⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹⁴⁶⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

¹⁴⁶⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 262, kar. 24, Seznam osob německé národnosti.

¹⁴⁶⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁴⁶⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

¹⁴⁶⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam rodin smíšeného manželství.

¹⁴⁷⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁴⁷¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

¹⁴⁷² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁴⁷³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 57.

uklízečka u jeho firmy, se starala o domácnost a pětiletého syna **Kurta Schulze**.¹⁴⁷⁴ Se snoubenci v domě žila také Františkova matka, sedmašedesátileté pensistka **Anna Papelitzky**, a jeho ovdovělá sestra, osmačtyřicetiletá **Anna Papelitzky**, pracující jako poštovní úřednice.¹⁴⁷⁵ Z jednoho z bytů v obytném domě čp. 59 ve Věžní ulici byla odsunuta čtyřčlenná rodina Draxlerových. Jednalo se o dvaosmdesátiletého pensistu **Aloise Draxlera**, jeho o dva roky mladší manželku **Matyldu** a dvě dcery. Starší dcera **Marie Draxler** pracovala jako zdravotní sestra a její o čtyři roky mladší sestra **Hilde Draxler** byla toho času v domácnosti.¹⁴⁷⁶ Pro nemoc většiny členů rodiny a stáří rodičů měli být všichni odsunuti sanitním transportem,¹⁴⁷⁷ k čemuž ale nedošlo a Draxlerovi opustili Prachatice běžným transportem dne 24. června 1946. Na Kostelním náměstí v domě čp. 61 původně bydlela pětičlenná rodina Josefa Schnecka (též *Schnek*).¹⁴⁷⁸ Jednapadesátiletý Josef Schneck i jeho o rok straší manželka Hermine byli posláni do zajišťovací vazby,¹⁴⁷⁹ zatímco jejich děti byly zařazeny do transportu do Bavorska. Nejstarší syn, dvacetiletý **Bedřich Schneck** (též *Friedrich*) tak měl na starosti své dva mladší sourozence, třináctiletého **Norberta** (též *Herbert*) a desetiletou **Helene**.¹⁴⁸⁰

Z domu čp. 70 ve Školní ulici byli odsunuti stejně staří devětašedesátiletí manželé **Gustav** a **Marie Douskovi** (též *Dausek*).¹⁴⁸¹ Dalším starším manželským párem zařazeným do tohoto transportu byli čtyřiasmdesátiletý **Ignaz Sager** a jeho osmašedesátiletá manželka **Katharina**, kteří do té doby bydleli v Dlouhé ulici čp. 82.¹⁴⁸² Stejně jako Douskovi¹⁴⁸³ i Sagerovi byli původně navrženi do sanitního

¹⁴⁷⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹⁴⁷⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob nemocných/neschopných běžného transportu.

¹⁴⁷⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹⁴⁷⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

¹⁴⁷⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

¹⁴⁷⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam zajištěných, jejichž rodiny jsou odsunuty.

¹⁴⁸⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

¹⁴⁸¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁴⁸² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹⁴⁸³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

transportu,¹⁴⁸⁴ ale nakonec byly oba páry odsunuty běžným transportem. V Dlouhé ulici se nacházelo také hospodářství s usedlostí čp. 92, kde bydleli manželé Broučkovi (též *Broucek*, *Broutschek*), šestašedesátiletý rolník **Arnošt Brouček** (též *Ernst*) a jeho jednapadesátiletá manželka **Julie**.¹⁴⁸⁵ Manželé Broučkovi měli dvaadvacetiletého syna **Ernsta**, který byl ale až do doby odsunu v zajištění.¹⁴⁸⁶ Z Dlouhé ulice čp. 96 byl odsunut osmdesátiletý vdovec **Josef Schnek** (též *Schneck*) za doprovodu svého pětatřicetiletého syna **Františka Schneka**.¹⁴⁸⁷ Oba dva muži s vážnými trvalými zdravotními problémy měli být odsunuti sanitním transportem,¹⁴⁸⁸ přesto odjeli společně běžným transportem. Ze sousedního stavení čp. 97 v Dlouhé ulici byla dodatečně za svým synem, třiačtyřicetiletým Jindřichem Braunem, a jeho ženou Aloisíí (viz výše) odsunuta devětašedesátiletá **Sophia Braun**,¹⁴⁸⁹ která podle jednoho ze seznamů Němců určených k odsunu byla v době, kdy její syn s manželkou nastoupili do transportu, nezvěstná.¹⁴⁹⁰

Na Kandlově mlýně v čp. 106 bydleli v jedné domácnosti sourozenci Lumbeovi.¹⁴⁹¹ Pětašedesátiletý nemocný advokát JUDr. Reinhard Lumbe byl zařazen na seznam Němců určených do sanitního transportu a jeho mladší sestra, třiapadesátiletá **Elisabeth Lumbe**, mu měla dělat při tomto transportu doprovod.¹⁴⁹² Reinhard ale na konci května nebo na začátku června zemřel, a tak byla Elisabeth zařazena do běžného transportu sama.¹⁴⁹³ Ze sousedního domu čp. 107 byla odsunuta šedesátiletá žena v domácnosti **Ida Weberová**.¹⁴⁹⁴ Ve Školní ulici v čp. 110 bydleli manželé

¹⁴⁸⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

¹⁴⁸⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

¹⁴⁸⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam odsouzených, zajištěných a zajatců.

¹⁴⁸⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

¹⁴⁸⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob nemocných/neschopných běžného transportu.

¹⁴⁸⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹⁴⁹⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam osob německé národnosti navržených k odsunu ze dne 25. února 1946.

¹⁴⁹¹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 106.

¹⁴⁹² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob nemocných/neschopných běžného transportu.

¹⁴⁹³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

¹⁴⁹⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

Haalovi.¹⁴⁹⁵ Čtyřicetiletý **Eduard Haala** byl kvůli poranění nohy navržen do sanitního transportu.¹⁴⁹⁶ Odsunut byl nakonec společně se svou pětapadesátiletou manželkou **Kateřinou** a jejich dvanáctiletým vnukem **Jan Karlem Oppitzem**.¹⁴⁹⁷ Na Markétiných Lázních v domě čp. 116 bydlela čtyřčlenná rodina **Johanna Haselbergera**. Jednačtyřicetiletý Johann Haselberger pracoval jako dělník. Jeho sedmatřicetiletá manželka **Waltraut** byla v domácnosti a starala se o dvě děti, třináctiletou dceru **Waltraut** a osmiletého syna **Johanna**.¹⁴⁹⁸

Sám byl do transportu zařazen dvašedesátiletý pensista **August Klinger** bydlící do té doby v domě čp. 118 v Poštovní ulici.¹⁴⁹⁹ Čtyřiatřicetiletá **Marie Petrová** (též *Peterová*) z domu čp. 120 v Pasovské ulici před odsunem pobývala i s dětmi v klášteře, kde se zotavovala po porodu nejmladší dcery **Edith**.¹⁵⁰⁰ Té byly teprve dva měsíce, když byla společně se svou matkou a starší sestrou, tříletou **Brigittou**, odsunuta do Německa.¹⁵⁰¹ Na předměstí v domě čp. 125 bydlel starší manželský pár Hulanových, osmaosmdesátiletý **František Hulan** a jeho o dva roky mladší manželka **Barbora** (též *Betty*).¹⁵⁰² V jedné domácnosti s nimi v bydlela i jejich dcera, třiapadesátiletá vdova **Mathilde Jürschik** (též *Hilde*),¹⁵⁰³ původní majitelka stavení, v němž všichni až do jejich společného odsunu bydleli.¹⁵⁰⁴ Z domu čp. 130 v Horní ulici byla odsunuta osmatřicetiletá vdova **Marie Pelikánová**, pracující v řeznictví, a její osmiletý školou povinný syn **Josef**.¹⁵⁰⁵ Původně v domě na předměstí čp. 135,¹⁵⁰⁶ následně údajně v budově hotelu Černý Kříž na náměstí čp. 46, bydleli šestapadesátiletý učitel **Josef Lad**, jeho o rok mladší manželka **Rosa** a dvaadvacetiletý syn **Josef Lad mladší**, který

¹⁴⁹⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

¹⁴⁹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

¹⁴⁹⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

¹⁴⁹⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

¹⁴⁹⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁵⁰⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob nemocných/neschopných běžného transportu.

¹⁵⁰¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹⁵⁰² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

¹⁵⁰³ Tamtéž.

¹⁵⁰⁴ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 125.

¹⁵⁰⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁵⁰⁶ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 135.

pracoval jako úředník úvěrního ústavu.¹⁵⁰⁷ Manželé Ladovi měli ještě jednoho syna, čtyřiatřicetiletého drogistu Leopolda Lada,¹⁵⁰⁸ který ale na rozdíl od bratra Josefa není zmiňován v seznamu osob zařazených do transportu, ani v žádných jiných seznamech. Z jednoho z bytů domu čp. 137 v Horní ulici byli odsunuti třiačtyřicetiletý obchodník **Hugo Bohumínský** (též *Bochumínský*), dvaapadesátiletá **Louise**, Hugova manželka, a jejich studující sedmnáctiletý syn **Otto**.¹⁵⁰⁹ V sousedním domě čp. 138 v Horní ulici čekala na odsun devětatřicetiletá vdova **Kateřina Nováková** se svými třemi syny, osmiletým školákem **Kurtem**, pětiletým **Karlem** a sotva dvouměsíčním **Rudolfem**.¹⁵¹⁰ V témže domě se nacházela také domácnost manželů Neuvirthových (též Neuwirth). Osmapadesátiletý **Martin Neuvirth** pracoval jako polír u firmy Jungbauer a jeho šestapadesátiletá manželka **Josefa** pečovala o domácnost.¹⁵¹¹ Oba manželé dělali doprovod Josefíným sestrám, pětapadesátileté **Rose Viskočilové** (též *Růža Vyskočilová, Wiskocil*) a čtyřicetileté **Matyldě Altmanové** (též *Marie, Mathilde Altmann*), která se živila jako modistka.¹⁵¹² Obě sestry sdílely s Josefou a jejím manželem před společným odsunem jednu domácnost.¹⁵¹³ Z domu v Horní ulici čp. 140 byla odsunuta do Německa sedmasedmdesátiletá vdova **Julie Spinková** (též *Spink, Špinková*).¹⁵¹⁴ Z chovanců prachatického Neumannea, kteří byli schopni normálního odsunu, byli do tohoto transportu zařazeni devětatřicetiletá **Irena Maierová**,¹⁵¹⁵ osmačtyřicetiletý švec **Daniel Demal**¹⁵¹⁶ a devětačtyřicetiletý obchodník **Rudolf Haas** s o dva roky mladší manželkou **Marií** a jednadvacetiletou dcerou **Adolfinou**.¹⁵¹⁷ Dále potom devětasemdesátiletý **František Janda**,¹⁵¹⁸ šestasedmdesátiletý **Fritz Kreiner**

¹⁵⁰⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹⁵⁰⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 135.

¹⁵⁰⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁵¹⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁵¹¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹⁵¹² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

¹⁵¹³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

¹⁵¹⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹⁵¹⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁵¹⁶ Tamtéž.

¹⁵¹⁷ Tamtéž.

¹⁵¹⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

(též *Bedřich*),¹⁵¹⁹ sedmačtyřicetiletý **Vincenc Linzmeier** (též *Vinzenz*)¹⁵²⁰ a pětatřicetiletý **Jan Ziemmerman** (též *Johann*),¹⁵²¹ všichni čtyři původním zaměstnáním dělníci. Zařazeni do tohoto transportu byli také devětašedesátiletá **Lidia Gráfová** (též *Graf*)¹⁵²² a sedmašedesátiletý **Jan Trampus**.¹⁵²³ Poslední osobou z kláštera, která odjela tímto transportem, nebyla chovanka Neumannea, ale devětatřicetiletá zdravotnice **Marie Janda**.¹⁵²⁴

Dům Na Střelnici čp. 147 opustila dvašedesátiletá pensistka **Theresia Werner** (též *Vernerová*).¹⁵²⁵ Stejně číslo popisné měl i dům v Horní ulici, z něhož byla odsunuta šestapadesátiletá hostinská **Josefine Nowotny** spolu se svým synem **Erichem Nowotnym**,¹⁵²⁶ čtyřiatřicetiletým úředníkem, a jeho družkou, dvaatřicetiletou obchodnicí **Grete Jemelik**.¹⁵²⁷ V ulici Na Střelnici čp. 149 bydlela až do svého odsunu sedmačtyřicetiletá úřednice firmy Jungbauer **Juliane Hofmannová**, původní majitelka tohoto domu,¹⁵²⁸ kde s ní žila její matka, jednašedesátiletá vdova **Marie Hofmannová** (též *Suzana, Susanne*). Obě ženy společně byly odsunuty transportem dne 24. června 1946 do Bavorska.¹⁵²⁹

Šestapadesátiletý dělník firmy Lindner **Johann Schima** bydlel až do doby odsunu se svou manželkou, jednapadesátiletou **Rosou** v domě čp. 155 v Horní ulici. Dům v Klášterní ulici čp. 162 obývali společně bývalý inspektor, jednašedesátiletý **Adalbert Sager**, a jeho o devět let starší manželka **Barbora**. I oni byli zařazeni

¹⁵¹⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁵²⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹⁵²¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹⁵²² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

¹⁵²³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹⁵²⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁵²⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁵²⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Dodatek k seznamu pro sanitní vlak ze dne 16. května 1946.

¹⁵²⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹⁵²⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 149.

¹⁵²⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

do tohoto transportu.¹⁵³⁰ V domě čp. 163 v Horní ulici bydlely dvě rodiny. Obou se týkal transport odjíždějící z Prachatic dne 24. června 1946.¹⁵³¹ První rodinou byla čtyřčlenná rodina padesátiletého bývalého obchodníka **Fritze Rödera**.¹⁵³² Toho času Fritz pracoval pro firmu Kral,¹⁵³³ zatímco se jeho mladá manželka, čtyřadvacetiletá **Marie**, starala o domácnosti a o dvě malé dcerky, tříletou **Lotinku** (též *Lotte*) a dvouletou **Doru** (též *Doris*).¹⁵³⁴ Druhou rodinou odsunutou z tohoto domu bylo smíšené manželství čtyřasedmdesátiletého Němce **Jana Štěpána** (též *Stepan*) a jeho o pět let mladší české manželky **Julie**.¹⁵³⁵ Dům čp. 171 v Kostelní ulici opustil pětasedmdesátiletý bývalý košíkář **Konrad Toupalik** (též *Toupalik*).¹⁵³⁶ Na náměstí v čp. 49 bydleli až do svého odsunu manželé Bardanovi (též Berdan). Osmapadesátiletý **Johann Bardan**, dříve zaměstnáváný firmou Lindner,¹⁵³⁷ měl být dočasně odsunu ušetřen, neboť toho času pracoval jako horník.¹⁵³⁸ Jeho manželka, sedmašedesátiletá **Cila** (též *Cäcilia*) byla zaměstnankyní firmy Jungbauer a údajně antifašistkou.¹⁵³⁹ Přesto podle seznamu osob zařazených v transportu opustili oba manželé Prachatice již dne 24. června 1946.¹⁵⁴⁰

Další manželský pár byl odsunut z domu čp. 181 v Lázeňské ulici.¹⁵⁴¹ Jednalo se o osmatřicetiletého dělníka **Františka Pixu** (též *Franz*) a jeho dvaapadesátiletou manželku **Žofii** (též *Sofie*).¹⁵⁴² Dům čp. 190 v Lázeňské ulici patřil před konfiskací **Eustachu Fuchsovi**. V patrové budově bylo více domácností¹⁵⁴³ a jednou z nich byla

¹⁵³⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁵³¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹⁵³² Tamtéž.

¹⁵³³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu transportem VI.

¹⁵³⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹⁵³⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam rodin smíšeného manželství.

¹⁵³⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹⁵³⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

¹⁵³⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců I. kategorie.

¹⁵³⁹ Tamtéž.

¹⁵⁴⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

¹⁵⁴¹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 181.

¹⁵⁴² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁵⁴³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 190.

právě i domácnost dvaosmdesátiletého Eustacha Fuchse, kterou sdílel až do společného odsunu se svou osmapadesátiletou manželkou **Rosou**.¹⁵⁴⁴ Předtím než se přestěhovala šestašedesátiletá **Rosa Weinhold** do domu na Zlaté Stezce čp. 230, z něhož byla odsunuta do Německa,¹⁵⁴⁵ bydlela rovněž v domě v Lázeňské ulici čp. 190.¹⁵⁴⁶ Z domu v Krumlovské ulici čp. 201 byla tímto transportem odsunuta devětapadesátiletá **Theresie Kieweg**.¹⁵⁴⁷ Původně zde bydlela také Theresiina dcera Gertrude Roch se dvěma dcerami, osmiletou Gertrude a šestiletou Gerlinde.¹⁵⁴⁸ Gertrude Roch zřejmě odešla i s dcerami dobrovolně dne 3. ledna 1946 do bavorského Kettlersbachu.¹⁵⁴⁹

Z domu na předměstí čp. 235¹⁵⁵⁰ se do domu na předměstí čp. 252 přestěhovaly a z něho byly také odsunuty čtyřiapadesátiletá vdova **Marie Kralová** (též *Králová*),¹⁵⁵¹ její těhotná osmadvacetiletá dcera **Erika Kreizareková** (též *Krejcarková, Krejzarek*)¹⁵⁵² a Eriččina dvanáctiletá dcera **Ursula**.¹⁵⁵³ Dále potom dvě sestry, šestačtyřicetiletá učitelka **Elfrieda Köplerová** (též *Höplerová, Hople*) a její o rok mladší sestra, úřednice **Marie Köplerová**.¹⁵⁵⁴ V Jateční ulici čp. 263 se nacházel dům a zahradnictví Josefa Bauer. Devětašedesátiletý zahradník **Josef Bauer** zde bydlel se svou mladší sestrou, jednašedesátiletou **Julií Bauerovou**.¹⁵⁵⁵ Oba sourozenci společně byli odsunuti do Bavorska dne 24. června 1946.¹⁵⁵⁶ Původním vlastníkem domu v Krumlovské ulici čp. 267 byl **Jan Lang** (též *Johann*). Jan Lang byl

¹⁵⁴⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁵⁴⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

¹⁵⁴⁶ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 190.

¹⁵⁴⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹⁵⁴⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 201.

¹⁵⁴⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 273, kar. 24, Dobrovolný odchod Němců z Československé republiky – seznam odchodu ze dne 3. ledna 1946.

¹⁵⁵⁰ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 235.

¹⁵⁵¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu transportem VI.

¹⁵⁵² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob nemocných/neschopných běžného transportu.

¹⁵⁵³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

¹⁵⁵⁴ Tamtéž.

¹⁵⁵⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 263.

¹⁵⁵⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

jednasedmdesátiletý pensista, který se dříve živil jako soustružník.¹⁵⁵⁷ Jeho manželka, čtyřiasedmdesátiletá Češka **Teresie**, se starala o domácnost.¹⁵⁵⁸ Podle seznamu Němců z února 1946 měli dokonce oba manželé osvědčení o československém státním občanství.¹⁵⁵⁹ I jejich čtyřicetiletá dcera, zemědělská dělnice **Jana Roblová** byla údajně po matce české národnosti.¹⁵⁶⁰ Nicméně obě ženy podle seznamu osob v tomto transportu odjely spolu s Janem Langem hledat nový domov v Bavorsku.¹⁵⁶¹

Manželé **František** a **Marie Kernovi** původně bydleli se svým synem v domě na předměstí čp. 316.¹⁵⁶² Čtyřiatřicetiletý František Kern byl až do doby odsunu zaměstnán jako dělník firmy Menschik. O rok mladší manželka Marie byla v domácnosti a jejich jedenáctiletý syn **Otto** chodil do školy.¹⁵⁶³ Do tohoto transportu byla zařazena také bývalá profesorka a majitelka domu čp. 345 v Německé kolonii, třiašedesátiletá **Marie Pechtlová** (též *Mia*).¹⁵⁶⁴ V České kolonii stál dům čp. 348, patřící před konfiskací Němci **Václavu Jungbauerovi** (též *Wenzel*) a jeho ženě **Apollonii**.¹⁵⁶⁵ Devětatřicetiletý Václav Jungbauer byl účetním a jeho čtyřicetiletá manželka Apollonie pečovala o domácnost a jejich dva syny, šestiletého školáka **Herwiga** (též *Herig*) a dvouletého **Huberta**.¹⁵⁶⁶ Sedmadvacetiletá **Marie Wagner** bydlela se svými třemi dětmi, jedenáctiletým **Friedrichem**, šestiletou **Marií** a pětiletou **Annou**,¹⁵⁶⁷ původně v domě čp. 366 v Nebahovské ulici,¹⁵⁶⁸ vypomáhat při zemědělských pracích chodila na nedaleké hospodářství manželů Jana a Marie Irových.¹⁵⁶⁹ Z domu čp. 391 v Kasárenské ulici byl odsunut starší manželský pár Neuwirthových.¹⁵⁷⁰ Jednalo se o sedmdesátiletého pensistu **Františka Neuwirtha**, bývalého dělníka, a jeho o šest let

¹⁵⁵⁷ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 267.

¹⁵⁵⁸ Tamtéž.

¹⁵⁵⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců určených k odsunu ze dne 25. února 1946.

¹⁵⁶⁰ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 267.

¹⁵⁶¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁵⁶² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 316.

¹⁵⁶³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁵⁶⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹⁵⁶⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 348.

¹⁵⁶⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 35.

¹⁵⁶⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 36.

¹⁵⁶⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 366.

¹⁵⁶⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců I. kategorie.

¹⁵⁷⁰ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 391.

mladší manželku **Josefu**.¹⁵⁷¹ Jejich syn Rudolf Neuwirth, který s rodiči dříve bydlel,¹⁵⁷² pravděpodobně odešel dobrovolně dne 3. února 1946 do Pasova.¹⁵⁷³ Poslední do tohoto transportu zařazenou osobou z Prachatic byla **Luise Nader**,¹⁵⁷⁴ u níž se však nepodařilo zjistit číslo domu, v němž v Prachaticích bydlela, ani její věk či dřívější povolání.

Transportem dne 24. června 1946 odjelo do bavorského města **Regensburg**¹⁵⁷⁵ celkem 166 prachatických Němců, z toho 51 mužů, 79 žen a 36 dětí ve věku do čtrnácti let.

3.1.11 Transport dne 5. července 1946

Ve dnech 27. června a 4. července byly vypraveny dva další volarskovimperské transporty.¹⁵⁷⁶ Poslední, jedenáctý transport z Prachatic a v celkovém počtu šestnáctý transport z okresu, byl vypraven **dne 5. července 1946** a na druhý den přijel vlak i s 1208¹⁵⁷⁷ osobami, z toho 67 prachatickými Němci (20 mužů, 28 žen a 19 dětí), do bavorského města **Regensburg**.¹⁵⁷⁸

Ač původně navrženi do sanitního transportu pro své stáří¹⁵⁷⁹ byli manželé Irrovi (též *Ira*), osmasedmdesátiletý pensista **Phillip Irra** (též *Filip*) a jeho o rok mladší manželka **Aloisie**, z domu čp. 6 v Kasárenské ulici odsunutí běžným transportem,¹⁵⁸⁰ posledním, který byl vypraven přímo z Prachatic. Stejně tomu bylo i v případě jejich příbuzné, pětáosmdesátileté **Klary Irra** z Nádražní ulice čp. 68,¹⁵⁸¹ která byla okresním lékařem původně také určena do sanitního transportu.¹⁵⁸² V domě čp. 35 Pod Skalkou

¹⁵⁷¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 37.

¹⁵⁷² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 391.

¹⁵⁷³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 273, kar. 24, Dobrovolný odchod Němců z Československé republiky – seznam odchodu ze dne 30. ledna 1946.

¹⁵⁷⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 13 dne 24. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 8.

¹⁵⁷⁵ SOUMAR, T., *Prachaticko v letech 1938 – 1948*, Plzeň, 2000, diplomová práce, s. 84.

¹⁵⁷⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 14 dne 27. června 1946; tamtéž, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 15 dne 4. července 1946.

¹⁵⁷⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Číselné sestavení 11. transportu (5. 7. 1946).

¹⁵⁷⁸ VAČKÁŘ, M., *Prachatice 1938 – 1945*, Prachatice: 1988, s. 91.

¹⁵⁷⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

¹⁵⁸⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁵⁸¹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 68.

¹⁵⁸² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

bydleli až do svého odsunu jednačtyřicetiletý **Rudolf Binder**, který pracoval jako šofér u firmy Jungbauer,¹⁵⁸³ a jeho třiatřicetiletá manželka **Anna** starající se o domácnosti a výchovu synů, devítiletého **Rudiho** a pětiletého **Helmuta**.¹⁵⁸⁴ Krátce před odsunem rodiny Binderových, přibližně dva měsíce, se manželům narodil ještě třetí syn jménem **Peter**.¹⁵⁸⁵

U firmy Jungbauer před odsunem pracoval i jednapadesátiletý tesař **Jan Sagaster** z domu v Kostelní ulici čp. 63,¹⁵⁸⁶ kde bydlel společně se svou třiačtyřicetiletou manželkou **Annou**.¹⁵⁸⁷ Manželé Sagasterovi se starali o svou příbuznou, osmiletou školačku **Věru Kovářovou** (též *Vera Kovarová, Kowarsch*), která s nimi byla zařazena do transportu a odsunuta do Bavorska.¹⁵⁸⁸ Tímto transportem bylo odsunuto v podstatě celé osazenstvo domu čp. 75 v Mlýnské ulici.¹⁵⁸⁹ Čtyřiasedmdesátiletý rolník **Stefan Peter** a jeho stejně stará manželka **Klothilde** byli před konfiskací vlastníky nejen tohoto domu, ale i domu sousedního s číslem popisným 76.¹⁵⁹⁰ Společně s nimi byl odsunut jejich dvačtyřicetiletý syn **Otto Peter**, pracující do té doby jako zemědělský dělník při odvozu dříví, a druhý syn, pětatřicetiletý povozník **Alois Peter**, se svou třicetiletou manželkou **Hildou** a pětiletým synem **Stefanem**.¹⁵⁹¹

Dům čp. 80 v Dlouhé ulici opustila na počátku července roku 1946 také rodina Landova. Čtyřiačtyřicetiletý elektrárenský mechanik **Stefan Landa** byl odsunut do Bavorska společně se svou manželkou, jednačtyřicetiletou **Julií**, a dvěma malými syny, sedmiletým **Walterem** a pětiletým **Helmutem**.¹⁵⁹² Původně lidovým soudem

¹⁵⁸³ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 2. července 1946.

¹⁵⁸⁴ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹⁵⁸⁵ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob nemocných/neschopných běžného transportu.

¹⁵⁸⁶ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 2. července 1946.

¹⁵⁸⁷ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹⁵⁸⁸ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam dětí do čtrnácti let.

¹⁵⁸⁹ SOkA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 75.

¹⁵⁹⁰ SOkA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 76.

¹⁵⁹¹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹⁵⁹² SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

na dva roky zajištěná čtyřiatřicetiletá **Marie Hankovec** (též *Hankowetz*) byla propuštěna za účelem společného odsunu se svou rodinou,¹⁵⁹³ která do té doby žila v domě čp. 96 v Dlouhé ulici. Po dobu manželčiny nepřítomnosti se staral o dvě děti, šestiletého **Williho** a roční **Hannelore**, devětatřicetiletý otec **Wilhelm Hankovec**, povoláním povozník, a jeho sedmasedmdesátiletá matka **Marie Hankowetz**.¹⁵⁹⁴ Marie Hankowetz bydlela dříve v Jateční ulici čp. 175¹⁵⁹⁵ v domácnosti společně se svou dcerou Teresíí Hankowetz a jejími dvěma syny, kteří ale byly odsunuti do Německa již v dubnu roku 1946 (viz výše).¹⁵⁹⁶

Manželé **Krzeminski**, jednasedmdesátiletý bývalý profesor **Kazimir Krzeminsku** a jeho o sedm let starší manželka **Anna**, byli oba původně určeni pro své vysoké stáří do sanitního transportu,¹⁵⁹⁷ ale své dosavadní bydliště na Markétiných Lázních čp. 117¹⁵⁹⁸ opustili za účelem shromáždění k běžnému transportu, kterým odcestovali dne 5. července 1946 do Bavorska.¹⁵⁹⁹ Dům v Horní ulici čp. 133 opustili třiapadesátiletý holič **Heinrich Langer** (též *Bedřich*), jeho sedmačtyřicetiletá manželka **Marie** a jednadvacetiletá dcera **Emma Langer**, živící se jako kadeřnice.¹⁶⁰⁰ V sousedství se nacházející dům čp. 141 obývaly dohromady třiaosmdesátiletá matka **Agnes Krebs** (též *Anežka Krebsová*),¹⁶⁰¹ pro své stáří navržena do sanitního transportu, a její dcera, padesátiletá švadlena **Marie Roblová**, která jí měla při odsunu dělat doprovod.¹⁶⁰² Ale i jejich odsun za hranice Československa nakonec proběhl normálním transportem.¹⁶⁰³ Jednou z dalších chovaneček Neumannea, která neodjela sanitním transportem, ale transportem běžným, byla čtyřisedmdesátiletá **Marie**

¹⁵⁹³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam odsouzených, zajištěných a zajatců.

¹⁵⁹⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹⁵⁹⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 175.

¹⁵⁹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 3 dne 12. dubna 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹⁵⁹⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob nemocných/neschopných běžného transportu.

¹⁵⁹⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 115.

¹⁵⁹⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁶⁰⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁶⁰¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

¹⁶⁰² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

¹⁶⁰³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

Rohrbacherová.¹⁶⁰⁴ Nedaleko kláštera, v Pasovské ulici čp. 144, bydlel další ze zaměstnanců firmy Jungbauer, dvaadvacetiletý **Emil Ledvinka** (též *Ledwinka*), se svou sedmatřicetiletou manželkou **Teres**, která byla českého původu,¹⁶⁰⁵ a dvěma dětmi, jedenáctiletou žačkou **Helenou** a tříletým chlapcem jménem **Emil**. I tato rodina odjela společně posledním z prachatických transportů do Bavorska.¹⁶⁰⁶ Přestože byla osmadvacetiletá **Anna Michl** z domu čp. 149 v Horní ulici¹⁶⁰⁷ uváděna ve více seznamech jako Rakušanka,¹⁶⁰⁸ byla nakonec odsunuta společně se svými dvěma syny, čtyřletým **Friedrichem** a dvouletým **Heinrichem**, transportem směřujícím do Německa.¹⁶⁰⁹

Tímto transportem opustila své dosavadní bydliště v Kasárenské ulici čp. 164 i čtyřiačtyřicetiletá rozvedená úřednice **Irma Heimerlová**,¹⁶¹⁰ pro nemoc původně zařazená na seznam osob určených do sanitního transportu.¹⁶¹¹ Dalšími do transportu zařazenými Němci z Prachatic byl **Josef Fastner** s rodinou. Rodina bydlela dříve údajně v domě čp. 82 v Dlouhé ulici,¹⁶¹² ale následně se přestěhovala do Horní ulice čp. 174. Šestačtyřicetiletý Josef Fastner se živil jako krejčí.¹⁶¹³ V jedné domácnosti s Josefem bydlela i jeho šestasedmdesátiletá matka **Leopoldine Fastner**, která mu pomáhala starat se o děti, třináctiletou **Heli** a čtyřletého **Siegmara**, a o domácnost,¹⁶¹⁴ zatímco jeho manželka, osmatřicetiletá učitelka **Helene**, byla ve vazbě, ze které ale byla

¹⁶⁰⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁶⁰⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam rodin smíšeného manželství.

¹⁶⁰⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁶⁰⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

¹⁶⁰⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 321, kar. 28, Seznam rakouských státních příslušníků.

¹⁶⁰⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁶¹⁰ Tamtéž.

¹⁶¹¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob nemocných/neschopných běžného transportu.

¹⁶¹² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

¹⁶¹³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob nemocných/neschopných běžného transportu.

¹⁶¹⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

propuštěna za účelem odsunu¹⁶¹⁵ a tímto transportem odjela společně se svou rodinou.¹⁶¹⁶

Opět ze zdravotních důvodů do sanitního transportu navržení¹⁶¹⁷ původní vlastníci domu čp. 182 v Lázeňské ulici,¹⁶¹⁸ šestašedesátiletý notář **Gustav Krütznér** a jeho o čtyři roky mladší manželka **Irma**, se dočkali odsunu běžným transportem.¹⁶¹⁹ Na Markétiných Lázních čp. 191 bydlelo několik rodin zemědělských dělníků, mezi nimi i manželé Konzalovi.¹⁶²⁰ Přestože byl devětapadesátiletý **Jarolim Konzal** českého původu,¹⁶²¹ odjel se svou manželkou, pětšedesátiletou **Marií**, do Bavorska transportem dne 5. července 1946.¹⁶²² Svě zemědělství a usedlost čp. 193 v Kasárenské ulici byli nuceni zanechat a opustit také manželé **Tomáš** a **Marie Leyerovi**.¹⁶²³ V některých seznamech jsou uváděni i jako smíšené manželství.¹⁶²⁴ Šestašedesátiletý rolník Tomáš Leyer a jeho o šest let mladší manželka Marie¹⁶²⁵ se starali o desetiletá dvojčata **Ernu** a **Hertu Müllerových**,¹⁶²⁶ které dříve bydlely v Dlouhé ulice čp. 80 v domácnosti u Landových.¹⁶²⁷ Za doprovodu svých příbuzných, manželů Leyerových, byly obě dívky odsunuty tímto transportem do Bavorska.¹⁶²⁸ V jednom ze sousedních domů v Kasárenské ulici čp. 195 žil pětáctýřicetiletý obchodník **August Hansalik** se svou dvaapadesátiletou manželkou **Bertou** a patnáctiletým synem **Augustem**.¹⁶²⁹

¹⁶¹⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam odsouzených, zajištěných a zajatců.

¹⁶¹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁶¹⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

¹⁶¹⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 182.

¹⁶¹⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁶²⁰ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 191.

¹⁶²¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam rodin smíšeného manželství.

¹⁶²² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁶²³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 193.

¹⁶²⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam rodin smíšeného manželství.

¹⁶²⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁶²⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam dětí do čtrnácti let.

¹⁶²⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 2. července 1946.

¹⁶²⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁶²⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 2. července 1946.

Po přezkoušení seznamů antifašistů došlo u obou manželů k jejich neuznání¹⁶³⁰ a celá rodina byla odsunuta jako ostatní Němci běžným transportem.¹⁶³¹ Přestože byla dvaapadesátiletá **Philomena Riedel** z Nádražní ulice čp. 236 v seznamech označována jako Rakušanka,¹⁶³² nastoupila dne 5. července 1946 do transportu směřujícího do Bavorska.¹⁶³³ Z důvodu odsouzení dělníka Jana Grossera (též Groser) mimořádným lidovým soudem ke třem rokům žaláře¹⁶³⁴ mohla být do Německa odsunuta jeho rodina, přestože nesplňovala podmínky ucelenosti. Původní bydliště v Krumlovské ulici čp. 248¹⁶³⁵ tedy opustila pouze jeho třiapadesátiletá manželka **Marie Grosser** a jejich šestatřicetiletá dcera **Marie Grosser** se čtyřletým synem **Antonem**.¹⁶³⁶ Jan Grosser byl po svém propuštění odsunut za rodinou druhým dodatečným transportem v červnu roku 1947 (viz níže).¹⁶³⁷

Ve Vodňanské ulici čp. 384 bydlel až do svého odsunu dvačtyřicetiletý svobodný dělník **Eda Schmid**.¹⁶³⁸ Do transportu byl zařazen i dvačtyřicetiletý dělník firmy Kral **Johann Janouschek**, jeho třicetiletá manželka **Elisabeth** a pětiletý syn **Johann**.¹⁶³⁹ Janouschekovi až do svého odsunu bydleli ve společné domácnosti v domě na předměstí čp. 399 s Johannovou matkou, osmaosmdesátiletou vdovou českého původu Katharinou Janouschek,¹⁶⁴⁰ která ale se synem a jeho rodinou neodjela. Posledním do tohoto transportu zařazeným Němcem z Prachatic byl šedesátiletý obchodník **Vilém Giest** (též *Geest*), ležící před odsunem v okresní nemocnici a původně určen lékařem do sanitního transportu.¹⁶⁴¹ Jeho údajným bydlištěm byl dům čp. 95

¹⁶³⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam antifašistů.

¹⁶³¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 39.

¹⁶³² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 321, kar. 28, Seznam rakouských státních příslušníků.

¹⁶³³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹⁶³⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam odsouzených, zajištěných a zajatců.

¹⁶³⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 248.

¹⁶³⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹⁶³⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic I dne 17. června 1947, Seznam osob v transportu odsunutém dne 17. června 1947.

¹⁶³⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁶³⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹⁶⁴⁰ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 399.

¹⁶⁴¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Dodatek k seznamu pro sanitní vlak ze dne 16. května 1946.

v Prachaticích.¹⁶⁴² V žádném se seznamů však není dohledatelné, zda se jednalo o dům čp. 95 ve městě, nebo na předměstí.

3.1.12 Transport dne 26. července 1946

Další transporty již byly vypravovány pouze ze středisek ve Vimperku a Volarech, neboť ke dni 16. srpnu 1946 byla ukončena činnost prachatického sběrného střediska a objekty byly předány vojenské správě.¹⁶⁴³ Neznamenal to však, že by byli již všichni původní němečtí obyvatelé Prachatic, kteří podléhali omezením podle příslušných právních norem, odsunuti do Německa. Přestože se další transport vypravený z prachatického okresu dne 16. července 1946, tedy celkově již sedmnáctý řádný transport, obešel opět bez účasti prachatických Němců,¹⁶⁴⁴ již v následujícím, osmnáctém transportu, který odjížděl **dne 26. července 1946** z Volar a Vimperku celkem s 1212 osobami,¹⁶⁴⁵ bylo i několik jedinců z Prachatic. Konkrétně se jednalo o sedm mužů, patnáct žen a pět dětí ve věku do čtrnácti let, tedy celkem o 37 prachatických Němců.

Mezi prvními do transportu zařazenými byli třiatřicetiletá **Anna Trosbach**, která se do té doby starala o domácnost v jednom z bytů v domě čp. 18 v Klášterní ulici. Ten obývala společně se svými dvěma syny, třináctiletým **Franzem** a devítiletým **Friedrichem**.¹⁶⁴⁶ Původně pro nemoc do sanitního vlaku určená¹⁶⁴⁷ osmašedesátiletá **Maria Reihard** (též *Reichart*) z domu čp. 48 na náměstí,¹⁶⁴⁸ byla nakonec odsunuta běžným transportem¹⁶⁴⁹ společně s několika dalšími prachatickými Němci, mezi nimiž byla také rodina lesního dělníka z domu čp. 68 v Nádražní ulici,¹⁶⁵⁰ čtyřicetiletého

¹⁶⁴² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 16 dne 5. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 38.

¹⁶⁴³ Česko-bavorský dějepis [online], 13. 10. 2014 [cit. 24. 4. 2016], dostupné z: <http://www.geschichtsbausteine.uni-passau.de/cz/materialy-pro-vyuku/nucene-vysidleni/fakticke-informace/sb283rna-st345ediska/>

¹⁶⁴⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 17 dne 16. července 1946.

¹⁶⁴⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 18 dne 26. července 1946, Zdravotní osvědčení pro osmnáctý transport.

¹⁶⁴⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 18 dne 26. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁶⁴⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

¹⁶⁴⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 18. července 1946.

¹⁶⁴⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 18 dne 26. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁶⁵⁰ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 68.

Johanna Baleje, který byl do transportu zařazen společně se svou třiačtyřicetiletou manželkou **Marií**, pečující o domácnost a jejich pětiletého syna **Ericha**.¹⁶⁵¹

Před konfiskací majetku podle prezidentových dekretů patřilo hospodářství se stavením U Rybníčku čp. 115 rolníku **Štěpánu Hallovi** (též *Stefan*) a jeho manželce **Marii**.¹⁶⁵² Šestaosmdesátiletý Štěpán Hall a sedmasedmdesátiletá Marie byli pro své stáří původně také navrženi do sanitního transportu,¹⁶⁵³ nakonec však i oni opustili Prachatice běžným transportem za doprovodu jejich dvou neprovdaných dcer, devětačtyřicetileté prodavačky **Marie Hallové** a o čtyři roky mladší **Anny Hallové**, která rodičům pomáhala při hospodářství a starala se o domácnost.¹⁶⁵⁴ Manželům Štěpánu a Marii Hallovým patřil dříve také dům čp. 118 v Lázeňské ulici,¹⁶⁵⁵ v němž před odsunem žila osmašedesátiletá pensistka **Theresie Koteková** (též *Kotková, Kotko*),¹⁶⁵⁶ pro nemoc rovněž navržena nejdříve do sanitního vlaku,¹⁶⁵⁷ ale odsunuta byla společně se svými dětmi, třiačtyřicetiletým **Jaroslavem Kotelem**, který pracoval jako tovární dělník u firmy Jungbauer,¹⁶⁵⁸ a dvačtyřicetiletou **Resi Kotekovou** (též *Rosalia, Theresia*), jež pomáhala s pracemi v domácnosti.¹⁶⁵⁹ Dalšími do transportu zařazenými Němci byli sousedé Kotekových, manželé Schejnovi. Jednalo se o devětapadesátiletého architekta **Tomáše Schejnu** a jeho o dva roky mladší manželku **Leopoldine**,¹⁶⁶⁰ kteří do té doby bydleli v domě čp. 119 v ulici U Rybníčku.¹⁶⁶¹

Sama tímto transportem opustila Prachatice a dům čp. 124 v Jánské ulici¹⁶⁶² čtyřiatřicetiletá prodavačka **Josefa Reich** (též *Reif*).¹⁶⁶³ Jako jednotlivec odjel

¹⁶⁵¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 18 dne 26. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁶⁵² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 115.

¹⁶⁵³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

¹⁶⁵⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 18 dne 26. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 8.

¹⁶⁵⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 118.

¹⁶⁵⁶ Tamtéž.

¹⁶⁵⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

¹⁶⁵⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 18. července 1946.

¹⁶⁵⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 18 dne 26. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 5.

¹⁶⁶⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 18 dne 26. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁶⁶¹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 119.

¹⁶⁶² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 124.

transportem i tříadvacetiletý řezník a uzenář **František Ratay**,¹⁶⁶⁴ pocházející ze smíšeného manželství¹⁶⁶⁵ a do odsunu bydlící v domě u rodičů v Pasovské ulici čp. 143.¹⁶⁶⁶ Po propuštění ze zajišťovací vazby soudu¹⁶⁶⁷ byl šestačtyřicetiletý pekař **Ambros Lentes** zařazen do tohoto transportu i se svou sedmačtyřicetiletou manželkou **Marií** a jejich dětmi, sedmnáctiletou švadlenou **Walburgou**,¹⁶⁶⁸ pracující v té době u paní Kojetínské,¹⁶⁶⁹ a třináctiletým školou povinným **Wilhelmem**.¹⁶⁷⁰ Rodina až do dne soustředění k odsunu žila v domě čp. 148 v Horní ulici.¹⁶⁷¹ Další samostatně odsunutou osobou byla sedmasedmdesátiletá pensistka a vdova **Anna Schubuth** (též *Schubertová*)¹⁶⁷² z domu čp. 158 v Jánské ulici,¹⁶⁷³ která byla původně navržena pro svůj věk a nemoc také do sanitního transportu.¹⁶⁷⁴ Poté, co byla šestačtyřicetiletá **Maria Hankowetz** propuštěna soudem ze zajištění,¹⁶⁷⁵ odjela tímto transportem¹⁶⁷⁶ s více než čtvrtročním zpožděním za svým manželem Johannem Hankowetzem,¹⁶⁷⁷ který před odsunem bydlel v domě čp. 175 v Jateční ulici.¹⁶⁷⁸ Ze sousedního domu čp. 176 v téže ulici¹⁶⁷⁹ nastoupila dne 26. července 1946 do transportu tříčtyřicetiletá

¹⁶⁶³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 18 dne 26. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 9.

¹⁶⁶⁴ Tamtéž.

¹⁶⁶⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie – smíšené manželství.

¹⁶⁶⁶ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 143.

¹⁶⁶⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 18 dne 26. července 1946, Seznam Němců odsunutých do lágru ve Volarech za účelem jejich odsunu do Německa ze dne 19. července 1946.

¹⁶⁶⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 18 dne 26. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁶⁶⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 10. července 1946.

¹⁶⁷⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 18 dne 26. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 9.

¹⁶⁷¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 10. července 1946.

¹⁶⁷² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 18 dne 26. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁶⁷³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 158.

¹⁶⁷⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Dodatek k seznamu pro sanitní vlak ze dne 16. května 1946.

¹⁶⁷⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 18 dne 26. července 1946, Seznam Němců odsunutých do lágru ve Volarech za účelem jejich odsunu do Německa ze dne 19. července 1946.

¹⁶⁷⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 18 dne 26. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁶⁷⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

¹⁶⁷⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 175.

¹⁶⁷⁹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 176.

Anna Formanek,¹⁶⁸⁰ přestože měla být původně pro nemoc odsunuta sanitním transportem.¹⁶⁸¹ Z domu čp. 195 v Kasárenské ulici, který před konfiskací patřil Vilému Alleschovi,¹⁶⁸² byla tímto transportem odsunuta jeho matka, osmdesátiletá vdova **Marie Alleschová** (též *Alešová*),¹⁶⁸³ a její starší sestra, osmaosmdesátiletá **Anna Kroupová**.¹⁶⁸⁴ Obě dvě sestry byly taktéž původně navrženy pro své stáří do sanitního transportu.¹⁶⁸⁵

Dům na předměstí čp. 256 opustila rodina Volkeltova (též *Wolkert, Volkert*). Sedmdesátiletá **Antonia Volkelt**, původní majitelka domu,¹⁶⁸⁶ byla odsunuta společně se svým manželem, třiasmdesátiletým pensistou **Rudolfem Volketem**, devětatřicetiletou postiženou dcerou **Marií Volkelt** a dvaatřicetiletou dcerou **Elisabeth Volkelt** (též *Alžběta*), která se starala jak o své přestárlé a nemocné rodiče, tak také o hluchoněmou sestru.¹⁶⁸⁷ Z původního návrhu na zařazení této rodiny do sanitního transportu opět sešlo.¹⁶⁸⁸ Taktéž pětáctýřicetiletá učitelka **Johanna Franz** (mylně též jako *Johann Franz*) z domu čp. 324 v Německé kolonii,¹⁶⁸⁹ měla být pro nemoc odsunuta sanitním transportem,¹⁶⁹⁰ k čemuž nakonec nedošlo a Johanna byla zařazena do transportu běžného.¹⁶⁹¹ Obdobně tomu bylo i u sedmasedmdesátileté pensistky **Marie Geierové**, u které se nepodařilo zjistit její původní bydliště a která se objevila na seznamu navržených osob pro sanitní transport kvůli svému stáří,¹⁶⁹² ale nakonec

¹⁶⁸⁰ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 18 dne 26. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁶⁸¹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 10. července 1946.

¹⁶⁸² SOkA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 195.

¹⁶⁸³ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 18 dne 26. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁶⁸⁴ Tamtéž.

¹⁶⁸⁵ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob nemocných/neschopných běžného transportu.

¹⁶⁸⁶ SOkA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 256.

¹⁶⁸⁷ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 18 dne 26. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁶⁸⁸ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob nemocných/neschopných běžného transportu.

¹⁶⁸⁹ SOkA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 324.

¹⁶⁹⁰ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob nemocných/neschopných běžného transportu.

¹⁶⁹¹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 18 dne 26. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 8.

¹⁶⁹² SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob přestárlých určených do sanitního transportu.

byla odsunuta také běžným transportem.¹⁶⁹³ Poslední rodinou zařazenou do tohoto transportu, u níž se také nepodařilo identifikovat dřívější bydliště, byla rodina třiašedesátiletého zemědělského obchodníka **Johanna Rauschera**. Jeho pětapadesátiletá manželka **Marie** se starala o domácnost a patnáctiletá dcera **Marie** pomáhala na hospodářství jako děvečka, zatímco třináctiletá **Franziska** ještě chodila do školy.¹⁶⁹⁴

3.1.13 Transport dne 13. září 1946

Další z volarskovimperských transportů byl vypraven po kratší pauze až **dne 13. září 1946**. S tímto devatenáctým řádným transportem, který byl z prachatického okresu vypraven, opustilo Československo celkem 1210 osob německé národnosti,¹⁶⁹⁵ mezi nimiž bylo 41 bývalých prachatických obyvatel (16 mužů, 20 žen a pět dětí do čtrnácti let). Prvními do tohoto transportu zařazenými Němci z města Prachatice byl sedmaosmdesátiletý pensista **Roman Balouschek** a jeho o deset let mladší družka **Matylde Schneider**.¹⁶⁹⁶ Oba až do dne soustředění bydleli v domě čp. 20 na Dolním předměstí. I přesto, že byli původně navrženi do sanitního transportu,¹⁶⁹⁷ nakonec opustili Prachatice jedním z posledních řádných transportů dne 13. září 1946.¹⁶⁹⁸ Stejným transportem opustili svůj dům čp. 60 v Krumlovské ulici také manželé Praxlovi (též *Prasel*).¹⁶⁹⁹ Šestašedesátiletý maloobchodník **Wenzel Praxl** a jeho třiašedesátiletá manželka **Anna**, která se do té doby starala o domácnost,¹⁷⁰⁰ byli odsunuti společně s jejich čtyřiašedesátiletým synem **Hubertem Praxlem**, lesnickým učněm,¹⁷⁰¹ který toho času bydlel v domě čp. 384 v České kolonii.¹⁷⁰² Do transportu byl zařazen i soused

¹⁶⁹³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 18 dne 26. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁶⁹⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 18 dne 26. července 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 8.

¹⁶⁹⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 19 dne 13. září 1946, Zahlenmäßige Zusammenstellung, VIII. Transport 13. IX. 1946.

¹⁶⁹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 19 dne 13. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁶⁹⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

¹⁶⁹⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 19 dne 13. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁶⁹⁹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 60.

¹⁷⁰⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 19 dne 13. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 2.

¹⁷⁰¹ Tamtéž.

¹⁷⁰² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 18. července 1946.

Praxlových, čtyřiaadvacetiletý švec **Alois Taraba**¹⁷⁰³ z domu čp. 62 v Krumlovské ulici.¹⁷⁰⁴

Devětapadesátiletá prادلena **Teresie Kouba**,¹⁷⁰⁵ která žila ve Školní ulici čp. 69,¹⁷⁰⁶ byla odsunuta společně s rodinou své čtyřiatřicetileté dcery **Marie Schwarz**,¹⁷⁰⁷ poté, co se v červenci roku 1946 navrátil z vazby Mariin tehdy čtyřicetiletý manžel, bývalý úředník **Hubert Schwarz**.¹⁷⁰⁸ Manželé Schwarzovi měli ročního syna **Wolfganga**. Celá rodina za účelem shromáždění k odsunu opustila v září roku 1946 dům čp. 190 v Lázeňské ulici.¹⁷⁰⁹ Jako jednotlivec odjela tímto transportem šestačtyřicetiletá **Růžena Miglová** (též *Mikglová, Mieglová*) z domu čp. 77 ve Školní ulici.¹⁷¹⁰ Ve stejném vagónu jako Růžena Miglová opustili Prachatice také manželé Schweydovi, jednaosmdesátiletý pensista **Erhart Schweyda** (též *Ekart*) a jeho pětapadesátiletá manželka **Marie**,¹⁷¹¹ z Mlýnské ulice čp. 81.¹⁷¹²

Dalšími do transportu zařazenými byly jednapadesátiletá dělnice **Maria Kellermann** z domu na předměstí čp. 114¹⁷¹³ a její sedmnáctiletá dcera **Lore Kellermann**, pracující až do doby odsunu jako služka.¹⁷¹⁴ V domě čp. 117 na Markétiných Lázních původně bydleli manželé Novákovi (též *Nowak*), stejně jako většina ostatních říšských Němců a uprchlíků.¹⁷¹⁵ Později byli přestěhováni do budovy čp. 126 na Kandlově mlýně.¹⁷¹⁶ Pro nemoc osmašedesátiletého pensisty, bývalého učitele, **Rudolfa Nováka**, měli být oba, tedy včetně o rok starší manželky **Berty**,

¹⁷⁰³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 19 dne 13. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁷⁰⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Stav německých příslušníků ke dni 27. červenci 1946.

¹⁷⁰⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 19 dne 13. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 14.

¹⁷⁰⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců I. kategorie.

¹⁷⁰⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 19 dne 13. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 14.

¹⁷⁰⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Stav německých příslušníků ke dni 27. červenci 1946.

¹⁷⁰⁹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 190.

¹⁷¹⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 19 dne 13. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁷¹¹ Tamtéž.

¹⁷¹² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 81.

¹⁷¹³ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 114.

¹⁷¹⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 19 dne 13. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁷¹⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 117.

¹⁷¹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

zařazeni z rozhodnutí okresního lékaře do sanitního vlaku,¹⁷¹⁷ nicméně nakonec byli oba manželé odsunuti běžným transportem a to dne 13. září 1946.¹⁷¹⁸

Poté, co se **Peter Haass** (též *Johann*), jednatřicetiletý chemický inženýr, navrátil v červenci roku 1946 ze zajetí,¹⁷¹⁹ připojil se ke své rodině, stejně staré manželce **Marii** a dvěma synům, čtyřletému **Dietrovi** a teprve půlročnímu **Peterovi**, kteří v té době pobývali v prachatickém klášteře,¹⁷²⁰ a o necelé dva měsíce později byli všichni společně zařazeni do transportu, s nímž odjeli hledat nový domov v Bavorsku.¹⁷²¹ Další obyvatelkou prachatického kláštera, jež byla zařazena do tohoto transportu, byla pětapadesátiletá **Marie Spannbauerová**, která do té doby v klášteře působila jako pomocnice.¹⁷²² Odsunuta byla i třiasedmdesátiletá vdova **Justina Krásová** (též *Kraser*),¹⁷²³ žijící ve Vodňanské ulici čp. 49,¹⁷²⁴ avšak stále zaměstnaná jako hospodyně u pana Edmunda Kramla, bývalého ředitele školy, který bydlel v domě na předměstí čp. 187.¹⁷²⁵ Osmadvacetiletá matka **Ela Tomaschko** žila původně i se svými dvěma dětmi, sedmiletou dcerou **Annou** a tříletým synem **Willim** v domě na předměstí čp. 337.¹⁷²⁶ Z rozhodnutí pracovního úřadu však byla Ela přikázána na zemědělské práce a spolu se svými dětmi se na přechodnou dobu přestěhovala na Kandlův mlýn, do domu čp. 106,¹⁷²⁷ který společně opustili za účelem soustředění a jejich následným odsunem.¹⁷²⁸

U dalších osob zařazených do transportu se nepodařilo pro neúplné údaje v seznamech určit přesně jejich dosavadní bydliště. Byli to osmačtyřicetiletý, původně

¹⁷¹⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

¹⁷¹⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 19 dne 13. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁷¹⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Stav německých příslušníků ke dni 27. červenci 1946.

¹⁷²⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob nemocných a neschopných ze dne 14. května 1946.

¹⁷²¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 19 dne 13. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 7.

¹⁷²² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 19 dne 13. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁷²³ Tamtéž.

¹⁷²⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 10. července 1946.

¹⁷²⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 187.

¹⁷²⁶ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 337.

¹⁷²⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Stav německých příslušníků ke dni 27. červenci 1946.

¹⁷²⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 19 dne 13. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 14.

zajištěný¹⁷²⁹ profesor **Hubert Pettera** (též *Petera*) a jeho jednačtyřicetiletá manželka **Gretl**,¹⁷³⁰ třiašedesátiletý rolník **Gabriel Fiedler**, jeho o pět let starší manželka **Karoline** a jejich čtyřiatřicetiletá dcera **Maria Witte** se svými dětmi, třináctiletou **Theresií Gouba**, dvanáctiletým **Friedrichem Goubou**, desetiletou **Marií Gouba** a dvouletým **Rolfem Wittem**.¹⁷³¹ Dále byli do tohoto transportu zařazeni dvačtyřicetiletá krejčová **Aloisie Vesko** se svými dvěma syny, dvanáctiletým **Adolfem** a osmiletým **Waldemarem**,¹⁷³² třiačtyřicetiletý hostinský **Friedrich Schlosser** se svou stejně starou manželkou **Emilií**¹⁷³³ a jediný do Hesenska mířící třiatřicetiletý učitel **Hans Stögbauer**.¹⁷³⁴

3.1.14 Transport dne 25. září 1946

V pořadí dvacátý řádný transport z okresu Prachatice byl vypraven ze středisek ve Volarech a Vimperku dne 25. září 1946 a na cestu se s ním do nového domova vydal stejný počet osob, jako tomu bylo u předchozího transportu, tedy celkem 1210 Němců.¹⁷³⁵ I tímto transportem se na cestu za hranice Československa vydalo několik bývalých prachatických obyvatel německé národnosti, konkrétně se jednalo o sedm mužů, sedm žen a pět dětí ve věku do čtrnácti let, jejichž cesta jako obvykle končila většinou v Bavorsku, ale někteří z nich pokračovali i dále.

V Bavorsku našly nový domov třiatřicetiletá **Martha Herbst** a její tři děti, šestiletý **Ernst**, o rok mladší **Annamarie** a dvouletá **Valtraud**,¹⁷³⁶ kteří až do jejich odsunu bydleli v domě čp. 114 v Poštovní ulici.¹⁷³⁷ Dům čp. 309 v České kolonii patřil

¹⁷²⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam zajištěných, jejichž rodiny jsou odsunuty.

¹⁷³⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 19 dne 13. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 14.

¹⁷³¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 19 dne 13. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 2.

¹⁷³² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 19 dne 13. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁷³³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 250, kar. 20, Transport č. 19 dne 13. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 14.

¹⁷³⁴ Tamtéž.

¹⁷³⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport č. 20 dne 25. září 1946, Počet osob ve 20. transportu dne 25. září 1946.

¹⁷³⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport č. 20 dne 25. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 17.

¹⁷³⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 18. července 1946.

před konfiskací třiaticetileté **Jindřišce Langl** (též *Henrike, Henriette*) a její rodině.¹⁷³⁸ Jindřiška i se svými třemi dětmi, šestiletou šolačkou **Inkou** (též *Inge*), čtyřletou **Gretou** (též *Gerda*) a teprve půlročním chlapcem Geroldem,¹⁷³⁹ zůstala v domě až do návratu manžela a otce, dvačtyřicetiletého **Josefa Langla**, z tábora v Cerhonicích.¹⁷⁴⁰ Následně byli všichni společně zařazeni do nejbližšího transportu a odjeli s ním do Bavorska.¹⁷⁴¹ Společně s Langlovými obýval dům i starší manželský pár Tomáškových (též *Tomaschek, Tomaschko*).¹⁷⁴² Devětasedmdesátiletý pensista českého původu **František Tomášek** a jeho o devět let mladší německá manželka **Marie** byli původně pro své stáří navrženi do sanitního transportu,¹⁷⁴³ nakonec však byli odsunuti předposledním řádným transportem také do Bavorska.¹⁷⁴⁴ Svůj byt v domě čp. 141 v Pasovské ulici¹⁷⁴⁵ opustil také třiasedmdesátiletý **Ernst Lochmann**, kdysi ředitel poštovního úřadu, který zamířil do Švábska¹⁷⁴⁶ za svou manželkou Marií (nar. 1882), která byla do Německa odsunuta společně s dcerou Marií Louisou již v březnu roku 1946.¹⁷⁴⁷

Z prachatického ústavu Neumanneum byla do tohoto transportu zařazena čtyřicetiletá chovanka **Amalie Pickl**, jejíž cesta skončila v Bavorsku.¹⁷⁴⁸ Poté, co se teprve sedmnáctiletý **Walter Formanek** vrátil ze zajišťovací vazby,¹⁷⁴⁹ byl zařazen do nejbližšího transportu se svou matkou, padesátiletou **Agnes Formanek**,¹⁷⁵⁰ která až do doby jejich společného odsunu do Württemberku vypomáhala v klášteře, kde také

¹⁷³⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 309.

¹⁷³⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport č. 20 dne 25. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 17.

¹⁷⁴⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam odsouzených, zajištěných a zajatců.

¹⁷⁴¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport č. 20 dne 25. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 17.

¹⁷⁴² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 370.

¹⁷⁴³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

¹⁷⁴⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport č. 20 dne 25. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 17.

¹⁷⁴⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 141.

¹⁷⁴⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport č. 20 dne 25. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 15.

¹⁷⁴⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 33.

¹⁷⁴⁸ Tamtéž.

¹⁷⁴⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam odsouzených, zajištěných a zajatců.

¹⁷⁵⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport č. 20 dne 25. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 8.

bydlela.¹⁷⁵¹ Obdobně tomu bylo i u Walterova vrstevníka, sedmnáctiletého **Williho Sabouka** (též *Wilhelm*), který byl rovněž za účelem odsunu propuštěn z vazby,¹⁷⁵² a následně zařazen do tohoto transportu se svou čtyřiapadesátiletou matkou **Marií Sabouk**, bydlící v domě v Horní ulici čp. 154. I jejich cesta skončila ve Württembergu.¹⁷⁵³

V Bavorsku našla nový domov také sedmačtyřicetiletá učitelka jazyků **Markéta Tilpová**,¹⁷⁵⁴ bytem dříve na Zlaté Stezce čp. 370,¹⁷⁵⁵ která byla na žádost okresního národního výboru propuštěna za účelem odsunu z vězení v Písku, kde si podle rozsudku mimořádného lidového soudu měla odsedět pět let.¹⁷⁵⁶ Poslední osobou v tomto transportu, jejíž cesta skončila rovněž v Bavorsku, byl sedmnáctiletý nezaměstnaný **Ernst Gauger**, u kterého se nepodařilo dohledat původní adresu.¹⁷⁵⁷

3.1.15 Transport dne 10. října 1946

Jednadvacátý a zároveň poslední řádný a samostatně vypravený transport z okresu Prachatice opustil nádraží i 1126 osobami ve vagónech **dne 10. října 1946**.¹⁷⁵⁸ V tomto transportu odjelo do bavorského města **Regensburg**¹⁷⁵⁹ celkem třináct prachatických Němců (šest mužů, šest žen a jedno dítě do čtrnácti let), mezi kterými byla osmadvacetiletá **Agnes Kadnerová** z domu čp. 58 ve Věžní ulici,¹⁷⁶⁰ a to i přesto, že měla českého manžela Karla Kadnera, který pracoval u firmy Jungbauer.¹⁷⁶¹ Karel v Prachaticích zůstal, ale spolu s Agnes odjel do Bavorska jejich tehdy šestiletý syn

¹⁷⁵¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců navržených k odsunu ze dne 10. července 1946.

¹⁷⁵² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam odsouzených, zajištěných a zajatců.

¹⁷⁵³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport č. 20 dne 25. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 8.

¹⁷⁵⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport č. 20 dne 25. září 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 15.

¹⁷⁵⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 309.

¹⁷⁵⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 237, kar. 16, Žádost ONV Prachatice o propuštění vězně za účelem odsunu ze dne 1. srpna 1946.

¹⁷⁵⁷ Tamtéž.

¹⁷⁵⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport č. 21 dne 10. října 1946, Číselné sestavení 10. transportu (8. 10. 1946).

¹⁷⁵⁹ SOUMAR, T., *Prachaticko v letech 1938 – 1948*, Plzeň, 2000, diplomová práce, s. 84.

¹⁷⁶⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport č. 21 dne 10. října 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 4.

¹⁷⁶¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam rodin smíšeného manželství.

Karel.¹⁷⁶² Manželé **Karel** a **Marie Meffert**, kteří v té době žili v domě ve Školní ulici čp. 71, byli odsunuti společně s Mariiným sedmasedmdesátiletým otcem **Johannem Kirschnekem** (též *Kuschirek*) do Hesenska. Dvaapadesátiletý Karel Meffert působil původně jako učitel, zatímco se jeho o tři roky mladší manželka Marie starala o domácnost a svého otce, který byl již v penzi.¹⁷⁶³ Do Hesenska zamířila za svým manželem Friedrichem Kochem také z vazby propuštěná pětapadesátiletá **Emma Koch** (též *Emilie*),¹⁷⁶⁴ bydlící dříve v Jánské ulici čp. 158.¹⁷⁶⁵ V tomtéž vagónu odjela i šestapadesátiletá **Marie Tilp**,¹⁷⁶⁶ která byla propuštěna ze zajišťovací vazby,¹⁷⁶⁷ ale její cesta končila, na rozdíl od výše jmenovaných, již v Bavorsku, přesněji v hornobavorském městě Neuburg, kam byl v červu odsunut její manžel Albin Tilp společně s vnučkami Ingrid a Heidemarii Tilpovými.¹⁷⁶⁸ Další propuštěnou ze zajišťovací vazby¹⁷⁶⁹ a do transportu zařazenou byla devětapadesátiletá **Marie Pachthofer**, se kterou byl do Bavorska odsunut i její o sedm let starší manžel **Philipp Pachthofer**.¹⁷⁷⁰ Marie a Philipp se původně živili jako obchodníci, vlastnili totiž továrnu na stuhu,¹⁷⁷¹ a bydleli v domě v Horní ulici čp. 135, jehož byl Philipp před konfiskací spoluvlastníkem.¹⁷⁷² Mezi posledními do tohoto transportu zařazenými Němci z Prachatic, u nichž se však nepodařilo zjistit původní bydliště, byli třiapadesátiletý soudce **Thomas Biedermann**,¹⁷⁷³ třicetiletý bývalý zaměstnanec dráhy

¹⁷⁶² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport č. 21 dne 10. října 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 4.

¹⁷⁶³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport č. 21 dne 10. října 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁷⁶⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport č. 21 dne 10. října 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁷⁶⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 158.

¹⁷⁶⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport č. 21 dne 10. října 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁷⁶⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam zajištěných, jejichž rodiny jsou odsunuty.

¹⁷⁶⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 11 dne 17. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁷⁶⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam zajištěných, jejichž rodiny jsou odsunuty.

¹⁷⁷⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport č. 21 dne 10. října 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁷⁷¹ MOSSE, R., *Adresář Republiky Československé pro průmysl, živnosti, obchod a zemědělství*, Praha: 1931, 1. díl, s. 1380.

¹⁷⁷² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 304.

¹⁷⁷³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport č. 21 dne 10. října 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 2.

Josef Heinzl¹⁷⁷⁴ a třiatřicetiletá úřednice **Hilde Baschik**,¹⁷⁷⁵ jejichž cesta končila v Bavorsku, a pětáctřicetiletý holič **Stefan Pelikan**, který zamířil do Hesenska.¹⁷⁷⁶

3.1.16 Vnitrozemský sanitní transport

V průběhu měsíce října 1946 byl připravován **vnitrozemský sanitní transport do Ústavu pro choromyslné v Kosmonosech**. Vlakový transport sestával ze čtyř vagónů, třech osobních a jednoho krytého nákladního, který byl vybaven slavníky pro osoby ležící. Dne 4. listopadu 1946 bylo do prachatického **Neumannea** dopraveno osmnáct osob z Vimperku i s rodinnými příslušníky (dohromady 25 lidí), aby odtud mohli být všichni společně s prachatickými chovanci tohoto ústavu dopraveni na druhý den, tj. **5. listopadu 1946**, na nádraží, kde již čekaly připravené vagóny.¹⁷⁷⁷

Z původního seznamu osob určených do sanitního transportů z celého prachatického okresu, ve kterém bylo navrženo 129 jedinců mimo jejich rodinných příslušníků,¹⁷⁷⁸ byla nakonec tímto transportem dopravena do Kosmonos pouze necelá polovina.¹⁷⁷⁹ Mezi třiceti chovanci Neumannea (devět mužů, dvacet žen a jedno dítě do čtrnácti let), kteří byli tímto transportem převezeni do ústavu v Kosmonosech, byli jednak duševně a fyzicky postižení jedinci, jednak osoby nemohoucí či přestárlé. Jmenovitě se tento odsun týkal dvaatřicetileté **Anny Böslová**, dvašedesátiletého **Bedřicha Draxlera**, stejně starého **Jana Fiedlera**, dvaatřicetileté **Anny Grammetbauerové** (též *Grametbauerová*), devětašedesátiletého **Aloise Hasenöhrla**, čtyřiasedmdesátileté **Terezie Keitmannové** (též *Kaitmannová*), dvašedesátileté **Krescencie Kievegové**, dvaosmdesátileté **Františky Kühnelové**, dále dvaapadesátileté **Aloisie Lindlové**, devětašedesátiletého **Jana Mirwalda** (též *Merwald*, *Meerwald*), devětapadesátileté **Rosy Neuhittlerové** (též *Neuhüttlerová*), devětasedmdesátileté **Augusty Otto**, padesátileté **Františky Poppové**, šestadvacetileté

¹⁷⁷⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport č. 21 dne 10. října 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 10.

¹⁷⁷⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport č. 21 dne 10. října 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 13.

¹⁷⁷⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport č. 21 dne 10. října 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 10.

¹⁷⁷⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Sanitní transport do Kosmonos dne 5. listopadu 1946, Nařízení Zdravotního oddělení ONV v Prachaticích ve věci odsunu nemocných ze dne 29. října 1946.

¹⁷⁷⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 240, kar. 16, Seznam osob německé národnosti určených do sanitního transportu.

¹⁷⁷⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Sanitní transport do Kosmonos dne 5. listopadu 1946, Seznam nemocných dopravených do Ústavu pro choromyslné v Kosmonosech.

Marie Probstové, šestašedesátileté **Marie Scholzové** (též *Scholcová*), devětaosmdesátileté **Anny Schusterové**, dvašedesátiletého **Jiřího Siegla**, dvaatřicítileté **Terezie Springerové**, dvaosmdesátileté **Františky Steinerové**, devětatřicítiletého **Aloise Störberla** (též *Stöberl*), šestasedmdesátileté **Marie Thunitgut** a jejích čtyř svobodných dcer, sedmačtyřicítileté **Tekly**, šestačtyřicítileté **Eleonory**, čtyřiačtyřicítileté **Terezie** a čtyřiatřicítileté **Marie**, čtyřiašedesátiletého **Jana Tomaschko**, dále jednatřicítiletého **Václava Valische** (též *Wallisch*), teprve třináctileté **Gertrudy Volkommerové** (také *Volkmenerová*, *Vollkommenerová*), dvacetiletého **Františka Wagnera** a sedmapadesátileté **Pavly Wagnerové**.¹⁷⁸⁰

3.1.17 Tzv. kombinovaný transport přes Český Krumlov

V měsíci listopadu proběhl také jeden tzv. **kombinovaný transport** do amerického okupačního pásma. Soustředování osob určených do tohoto transportu bylo provedeno ve dvou sběrných střediscích, a to v oblastním sběrném středisku v Českých Budějovicích a ve sběrném středisku v Českém Krumlově.¹⁷⁸¹ Právě do Českého Krumlova bylo dne 17. listopadu 1946 dopraveno celkem 210 osob z prachatického okresu, předtím soustředěných ve středisku ve Volarech.¹⁷⁸² Kolem poledne **dne 21. listopadu 1946** vyjela vlaková souprava z Českého Krumlova a v Českých Budějovicích k ní bylo připojeno dalších dvacet vagonů.¹⁷⁸³ Celá vlaková souprava poté vyrazila směrem k bádensko-württemberskému městu **Aalen**.¹⁷⁸⁴ Z prachatických Němců se tento transport týkal celkem třiatřiceti osob, z toho čtrnácti mužů, dvanácti žen a sedmi dětí do čtrnácti let.

První osobou zařazenou do tohoto tzv. kombinovaného transportu byla padesátiletá **Anna Klinger**¹⁷⁸⁵ z domu čp. 11 v Kasárenské ulici, která se krátce

¹⁷⁸⁰ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Sanitní transport do Kosmonos dne 5. listopadu 1946, Seznam nemocných dopravených dne 5. listopadu 1946 do Ústavu pro choromyslné v Kosmonosech.

¹⁷⁸¹ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do sběrného střediska Český Krumlov dne 17. listopadu 1946, Oběžník Oblastní osidlovací úřadovny v Českých Budějovicích ve věci odsunu Němců kombinovaným transportem dne 21. listopadu 1946 ze dne 12. listopadu 1946.

¹⁷⁸² SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do sběrného střediska Český Krumlov dne 17. listopadu 1946, Přehled odsunu do Krumlova pro transport dne 21. listopadu 1946.

¹⁷⁸³ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do sběrného střediska Český Krumlov dne 17. listopadu 1946, Oběžník Oblastní osidlovací úřadovny v Českých Budějovicích ve věci odsunu Němců kombinovaným transportem dne 21. listopadu 1946 ze dne 12. listopadu 1946.

¹⁷⁸⁴ SOUMAR, T., *Prachaticko v letech 1938 – 1948*, Plzeň, 2000, diplomová práce, s. 84.

¹⁷⁸⁵ SOkA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do sběrného střediska Český Krumlov dne 17. listopadu 1946, Seznam osob v transportu.

před svým zařazením do transportu vrátila ze žaláře, kam byla původně rozsudkem soudu poslána na dva roky.¹⁷⁸⁶ Obdobně tomu bylo i v případě dvaapadesátileté fotografky **Friedl Zdiarsky**¹⁷⁸⁷ (někde uváděna mylně jako Bedřich Zdiarsky), která však byla pouze v zajišťovací vazbě.¹⁷⁸⁸ Předtím bydlela společně se svými staršími neprovdanými sestrami Marií a Bety Zdiarskými na náměstí v domě čp. 13.¹⁷⁸⁹ Zda do Německa odjely i její sestry, není zcela průkazné, neboť v seznamech vyhotovovaných pro jednotlivé transporty se jejich jména neobjevují. Do tohoto transportu nastoupila také rodina šestačtyřicetiletého úředníka **Franze Körbla**.¹⁷⁹⁰ Franz Körbl, dřívější majitel mlékárny, bydlel před odsunem do Německa společně se svou jednačtyřicetiletou manželkou **Elsou** a čtyřmi dětmi, patnáctiletým **Herbertem**, třináctiletým **Franzem**, sedmiletou **Elisabeth** a ročním synkem **Dietmarem** v domě čp. 52 v Dolní ulici.¹⁷⁹¹

Kombinovaným transportem zamířili za svou odsunutou rodinou dvačtyřicetiletý bývalý obchodník **František Kowař** a jeho mladší sestra **Ilsa Fiedler** (nar. 1907, roz. Kowař),¹⁷⁹² kteří byli za účelem odsunu propuštěni z vazby místního lidového soudu v Písku.¹⁷⁹³ Před zadržením bydlel František Kowař se svými rodiči a s dcerou Gertrudou v Primátorské ulici v domě čp. 71, kde se svým otcem František Kowařem starším provozovali čistírnu peří. Ve stejném domě bydlela i Františkova sestra Ilsa Fiedler se svými třemi dětmi.¹⁷⁹⁴ Ve Školní ulici v domě čp. 72 žila rodina Felixe Kleina.¹⁷⁹⁵ Zatímco byl sedmačtyřicetiletý Felix Klein stále zajištěn u soudu,¹⁷⁹⁶ byly jeho manželka, osmatřicetiletá krejčová, jménem **Hilde Klein** a dvouletá dcera **Imrtraud** zařazeny do listopadového transportu, mířícího přes sběrné středisko

¹⁷⁸⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců ke dni 1. listopadu 1946.

¹⁷⁸⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do sběrného střediska Český Krumlov dne 17. listopadu 1946, Seznam osob v transportu.

¹⁷⁸⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam zajištěných, jejichž rodiny jsou odsunuty.

¹⁷⁸⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

¹⁷⁹⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do sběrného střediska Český Krumlov dne 17. listopadu 1946, Seznam osob v transportu.

¹⁷⁹¹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 52.

¹⁷⁹² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do sběrného střediska Český Krumlov dne 17. listopadu 1946, Seznam osob v transportu.

¹⁷⁹³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Rozkaz veliteli sběrného střediska ve Volarech o zařazení Františka Kowaře a Ilsy Fiedler do nejbližšího transportu ze dne 30. října 1946.

¹⁷⁹⁴ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 71.

¹⁷⁹⁵ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 72.

¹⁷⁹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam zajištěných, jejichž rodiny jsou odsunuty.

v Českem Krumlově do Německa.¹⁷⁹⁷ Další rodinou zařazenou do tohoto transportu byla rodina úředníka **Františka Bauera** bydlící toho času v době čp. 77 v Primátorské ulici.¹⁷⁹⁸ Spolu se čtyřiatřicetiletým Františkem Bauerem odjela do Německa také jeho sedmadvacetiletá manželka **Marie** a dvouletý syn **Gerhart**.¹⁷⁹⁹

Další do transportu zařazenou osobou byla třiašedesátiletá vdova v domácnosti **Hermine Grosskopf**,¹⁸⁰⁰ která až do svého odsunu žila v domě čp. 126 v Jánské ulici.¹⁸⁰¹ Svou rodinu opožděně do Německa následoval také pětasedmdesátiletý lesník **Friedrich Prantl** z domu v Horní ulici čp. 136,¹⁸⁰² který byl sice původně navržen i s celou svou rodinou hned do prvního transportu dne 3. března 1946, nicméně nakonec k Františkovu odsunu tehdy nedošlo. Důvodem mohla být skutečnost, že ho jako lesníka, tedy nepostradatelné pracovní síly, bylo stále potřeba, a odsunuty byly pouze jeho žena Kamilla Prantlová a dvě dospělé dcery, Marie a Huberta Prantlovy (viz výše).¹⁸⁰³ Dalším odsunutým prachatickým Němcem byl třicetiletý truhlář **Rudolf Bauer**, podle některých seznamů antifašista,¹⁸⁰⁴ pocházející ze smíšeného manželství a bydlící původně se svými rodiči, invalidním otcem Václavem Bauerem a matkou Marií, v Horní ulici čp. 140.¹⁸⁰⁵ Další truhlář, jednačtyřicetiletý **Jan Thunitgut** z domu v Horní ulici čp. 152,¹⁸⁰⁶ byl za účelem zařazení do tohoto odsunu propuštěn na žádost Okresního národního výboru Prachatice z vězení mimořádného lidového soudu v Písku, který Jana odsoudil za členství v SA a výkon funkce vězeňského dozorce NSDAP.¹⁸⁰⁷

¹⁷⁹⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do sběrného střediska Český Krumlov dne 17. listopadu 1946, Seznam osob v transportu.

¹⁷⁹⁸ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 77.

¹⁷⁹⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do sběrného střediska Český Krumlov dne 17. listopadu 1946, Seznam osob v transportu.

¹⁸⁰⁰ Tamtéž.

¹⁸⁰¹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 126.

¹⁸⁰² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do sběrného střediska Český Krumlov dne 17. listopadu 1946, Seznam osob v transportu.

¹⁸⁰³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 247, kar. 17, Transport č. 1 dne 3. března 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 32.

¹⁸⁰⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do sběrného střediska Český Krumlov dne 17. listopadu 1946, Seznam osob v transportu.

¹⁸⁰⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců 1. kategorie.

¹⁸⁰⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do sběrného střediska Český Krumlov dne 17. listopadu 1946, Seznam osob v transportu.

¹⁸⁰⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 237, kar. 16, Žádost ONV Prachatice o propuštění vězně za účelem odsunu ze dne 21. srpna 1946.

Jeho manželka Elsa Thunitgut byla i s jejich šesti dětmi odsunuta do Německa již transportem ze dne 17. června 1946 (viz výše).¹⁸⁰⁸

Kombinovaným transportem opustil Prachatice a svůj byt v domě na předměstí čp. 304¹⁸⁰⁹ také bývalý ředitel gymnázia a profesor, čtyřiašedesátiletý doktor **Engelbert Dechant**.¹⁸¹⁰ Co se stalo s jeho devětačtyřicetiletou manželkou Ritou,¹⁸¹¹ ale není jasné, neboť Ritino jméno se neobjevuje v žádném ze seznamů osob zařazených do jednotlivých transportů. V listopadu 1946 opustili dům na předměstí čp. 313¹⁸¹² také čtyřiačtyřicetiletá krejčová **Marie Praxl** a její sedmnáctiletý syn **Herwig** a dvanáctiletá dcera **Hertha**.¹⁸¹³ Po propuštění ze žaláře byla do transportu zařazena také devětačtyřicetiletá **Julie Finková** a její o rok mladší manžel **Jan Fink**,¹⁸¹⁴ působící do té doby v Prachaticích jako švec v domě v Horní ulici čp. 165, jenž manželům před konfiskací patřil.¹⁸¹⁵ Sama opustila Prachatice i třiašedesátiletá **Ludmila Kreiplová**¹⁸¹⁶ z domu na předměstí čp. 358,¹⁸¹⁷ neboť její jednačtyřicetiletá dcera Anna Kreiplová byla odsouzena mimořádným lidovým soudem k osmi letům těžkého žaláře a tento trest si nadále odpykávala v Ženské trestnici v Praze-Řepích.¹⁸¹⁸ Po propuštění třicetiletého truhláře **Ludwiga Fiedlera** ze zajišťovací vazby¹⁸¹⁹ byla do transportu zařazena také jeho rodina. Společně s Ludwigem odjela i jeho osmadvacetiletá manželka **Anna** a jejich dva synové, devítiletý **Oswald** a o dva roky mladší **Franz**.¹⁸²⁰ Původní bydliště rodiny se ze zkoumaných materiálů nepodařilo určit. Jako poslední

¹⁸⁰⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 11 dne 17. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁸⁰⁹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 304.

¹⁸¹⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do sběrného střediska Český Krumlov dne 17. listopadu 1946, Seznam osob v transportu.

¹⁸¹¹ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 304.

¹⁸¹² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 313.

¹⁸¹³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do sběrného střediska Český Krumlov dne 17. listopadu 1946, Seznam osob v transportu.

¹⁸¹⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do sběrného střediska Český Krumlov dne 17. listopadu 1946, Seznam osob v transportu.

¹⁸¹⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců ke dni 1. listopadu 1946.

¹⁸¹⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do sběrného střediska Český Krumlov dne 17. listopadu 1946, Seznam osob v transportu.

¹⁸¹⁷ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 358.

¹⁸¹⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam odsouzených, zajištěných a zajatců.

¹⁸¹⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam zajištěných, jejichž rodiny jsou odsunuty.

¹⁸²⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do sběrného střediska Český Krumlov dne 17. listopadu 1946, Seznam osob v transportu.

byli do transportu zařazeni devětapadesátiletá **Anna Wunschel**, třiačtyřicetiletý úředník **Franz Neuwirth** a čtyřicetiletý invalida **Johann Köppl**,¹⁸²¹ u nichž se nepodařilo dohledat, kde dotyční před odsunem bydleli.

3.1.18 První dodatečný transport

Za účelem sloučení odsunem rozloučených rodin bylo podle zjednaných podmínek mezi československými a americkými orgány přistoupeno v prvním čtvrtletí roku 1947 k přípravě **dodatečného odsunu**. V prachatického okresu se tento transport týkal celkem šestnácti osob, z nichž třináct bylo propuštěno za účelem odsunu z trestní vazby.¹⁸²² Tyto osoby měly být původně dopraveny dne 25. února 1947 do vojenského odsunového střediska v Domažlicích, kde měly být následujícího dne převzaty americkým styčným důstojníkem.¹⁸²³ Protože v Prachaticích již dávno nefungoval sběrný tábor a provoz i zbylých dvou středisek byl ukončen, a také proto, že se jednalo o malou skupinu osob, byli tito jedinci shromážděni **v domě v Horní ulici čp. 154**.¹⁸²⁴ Tato budova byla dočasně přidělena správě okresních silnic, u níž byla většina z vazby propuštěných Němců zaměstnána, a tak v tomto domě i ubytována.¹⁸²⁵ Dva dny před odjezdem dotčených osob z prachatického vlakového nádraží, k němuž mělo dojít dne 24. února 1946, byl přesun do Domažlic odvolán z důvodu, že přejímací týdenní limit do amerického okupačního pásma byl vyčerpán,¹⁸²⁶ a tak byla cesta přesunuta na později. Do střediska v Domažlicích byl nakonec transport s níže jmenovanými Němci vypraven **dne 3. března 1947** a o dva dny později, tj. dne 5. března 1947, byl převzat americkým zástupcem.¹⁸²⁷

¹⁸²¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do sběrného střediska Český Krumlov dne 17. listopadu 1946, Seznam osob v transportu.

¹⁸²² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic I dne 3. března 1947, Dodatečný odsun do amerického pásma – úhrada.

¹⁸²³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic I dne 3. března 1947, Doprava osob do střediska v Domažlicích – pokyny ze dne 14. února 1947.

¹⁸²⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic I dne 3. března 1947, Pokyny k dodatečnému odsunu ze dne 19. února 1947.

¹⁸²⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic I dne 3. března 1947, Seznam osob propuštěných z trestní vazby za účelem odsunu ze dne 15. ledna 1947.

¹⁸²⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic I dne 3. března 1947, Oběžník Bezpečnostního referátu Okresního národního výboru v Prachaticích ve věci pokyny pro odbavení transportu ze dne 21. února 1947.

¹⁸²⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic I dne 3. března 1947, Seznam osob v transportu odsunutém dne 5. března 1947.

Prvním Němcem z Prachatic, který byl po svém propuštění z vězení zařazen do dodatečného transportu, byl sedmašedesátiletý truhlář **Václav Bauer**,¹⁸²⁸ který původně bydlel na náměstí v domě čp. 13 s manželkou Františkou,¹⁸²⁹ za kterou při příležitosti vypravení tohoto transportu odjel do švábského města Thannhausen.¹⁸³⁰ Dalším do odsunu zařazeným byl jednapadesátiletý **Josef Grohs**,¹⁸³¹ který původně žil s manželkou Marií a třemi dětmi v domě čp. 150 v Horní ulici.¹⁸³² Po propuštění z trestnice pro muže v Plzni, kde měl původně podle rozsudku soudu strávit osm let, byl kvůli přerušení odsunu dočasně přidělen Správě okresních silnic a spolu s dalšími přidělenými byl Josef Grohs ubytován, jak již bylo výše zmíněno, v budově čp. 154 v Horní ulici.¹⁸³³ Jeho cesta za rodinou vedla do hornobavorské obce Karlskorn.¹⁸³⁴ Dvačtyřicetiletá **Barbara Soutschek**, dříve bytem v Dlouhé ulici čp. 93, byla odsouzena mimořádným lidovým soudem ke dvěma rokům žaláře.¹⁸³⁵ O jejího syna Herberta se starala rodina Johanna Griedla, s níž byl také v červnu roku 1946 odsunut do Německa.¹⁸³⁶ Dne 3. března 1947 se Barbara Soutschek vydala za svým, tehdy již pětiletým synem do hornobavorského Redenfeldenu.¹⁸³⁷ Druhou ženou z Prachatic v dodatečném transportu byla pětatřicetiletá **Elsa Tilp**.¹⁸³⁸ Před odchodem do ženské trestnice v Praze-Řepích, kde si měla podle rozsudku mimořádného lidového soudu odpykat šestiletý trest těžkého žaláře, bydlela se svou rodinou v Poštovní ulici v domě čp. 116. Poté, co bylo pravomocným rozhodnutím ministerstva vnitra rozhodnuto o upuštění od výkonu jejího trestu za účelem odsunu,¹⁸³⁹ odejela Elsa Tilp prvním

¹⁸²⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic I dne 3. března 1947, Seznam osob v transportu odsunutém dne 5. března 1947

¹⁸²⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Seznam Němců určených k odsunu ze dne 25. února 1946.

¹⁸³⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic I dne 3. března 1947, Seznam osob v transportu odsunutém dne 5. března 1947.

¹⁸³¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic I dne 3. března 1947, Seznam osob v transportu odsunutém dne 5. března 1947.

¹⁸³² SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 150.

¹⁸³³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 237, kar. 16, Odsun Němců propuštěných z vazby a ze zaměstnání.

¹⁸³⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic I dne 3. března 1947, Seznam osob v transportu odsunutém dne 5. března 1947.

¹⁸³⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic I dne 3. března 1947, Seznam osob v transportu odsunutém dne 5. března 1947.

¹⁸³⁶ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 248, kar. 18, Transport č. 9 dne 10. června 1946, Seznam dětí do čtrnácti let.

¹⁸³⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic I dne 3. března 1947, Seznam osob v transportu odsunutém dne 5. března 1947.

¹⁸³⁸ Tamtéž.

¹⁸³⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 243, kar. 16, Rozhodnutí ministerstva vnitra o upuštění od výkonu trestu Elsy Tilp ze dne 26. listopadu 1946.

dodatečným transportem za svými dcerami, jedenáctiletou Ingrid a šestiletou Heidemarii,¹⁸⁴⁰ do hornobavorského města Neuburg,¹⁸⁴¹ kam byly dívky předchozího léta odsunuty v doprovodu dědečka Albina Tilpa.¹⁸⁴²

3.1.19 Druhý dodatečný transport

Druhý dodatečný odsun do amerického okupačního pásma proběhl za podobných podmínek, jako tomu bylo u prvního dodatečného transportu. Z původního květnového termínu sešlo opět z důvodu vyčerpání přijímací kapacity. Tentokrát byl limit vyčerpán na několik týdnů dopředu,¹⁸⁴³ proto k dodatečnému odsunu dvaadvaceti osob německé národnosti, které na tento den čekaly shromážděné opět v domě čp. 154 v Horní ulici v Prachaticích, došlo až po poledni **dne 17. června 1947.**¹⁸⁴⁴ Na druhý den dorazili odsouvaní Němci do střediska v Domažlicích, kde byli následně převzati americkými orgány.¹⁸⁴⁵

V tomto odsunu byli zařazeni tři prachatičtí obyvatelé německé národnosti. Prvním z nich byl jednapadesátiletý **Jan Grosser** (též *Groser*), pomocný dělník z domu čp. 248 v Krumlovské ulici,¹⁸⁴⁶ který byl původně zadržen a odsouzen mimořádným lidovým soudem ke třem rokům žaláře.¹⁸⁴⁷ Od doby, kdy byl propuštěn za účelem odsunu, až do dne, kdy se tak stalo, byl zaměstnán u firmy Menschik.¹⁸⁴⁸ Jeho cesta za hranicemi vedla za rodinou do dolnofalckého města Dietfurtu.¹⁸⁴⁹ Druzí dva, Jan Seizinger a Ludvík Winkler, byli v čase příprav dodatečného odsunu zaměstnáni u správy silnic, tudíž byli ubytováni v budově čp. 154 v Horní ulici, kam k nim krátce

¹⁸⁴⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 11 dne 17. června 1946, Seznam dětí do čtrnácti let.

¹⁸⁴¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic I dne 3. března 1947, Seznam osob v transportu odsunutém dne 5. března 1947.

¹⁸⁴² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 249, kar. 19, Transport č. 11 dne 17. června 1946, Seznam osob v transportu – vagón č. 40.

¹⁸⁴³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic II dne 17. června 1947, Odsun živelů rodin za účelem sloučení ze dne 2. května 1947.

¹⁸⁴⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic II dne 17. června 1947, Pokyny pro odbavení transport dne 17. června 1947.

¹⁸⁴⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic II dne 17. června 1947, Odsun Němců za účelem sloučení rodinných celků ze dne 30. května 1947.

¹⁸⁴⁶ SOKA Prachatice, MěNV Prachatice, inv. č. 403, kar. 68, Soupis obyvatelstva podle domů – čp. 248.

¹⁸⁴⁷ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic I dne 17. června 1947, Seznam osob v transportu odsunutém dne 17. června 1947.

¹⁸⁴⁸ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic I dne 17. června 1947, Seznam osob navržených do druhého transportu do Domažlic.

¹⁸⁴⁹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic I dne 17. června 1947, Seznam osob v transportu odsunutém dne 17. června 1947.

před samotným transportem přibyli i ostatní Němci určeni do tohoto dodatečného odsunu. **Jan Seizinger**, tehdy dvaapadesátiletý bývalý školní inspektor,¹⁸⁵⁰ bydlel původně i s manželkou Marií v domě na předměstí čp. 287. Jeho manželka však odešla dobrovolně do Německa již v červenci roku 1945 a toho času bydlela v dolnofranské obci Castell, dnes spolková země Bavorsko, kam za ní tímto druhým dodatečným odsunem zamířil i manžel Jan Seizinger.¹⁸⁵¹ Třetím a také posledním tímto transportem odsunutým Němcem byl jednačtyřicetiletý **Ludvík Winkler**.¹⁸⁵² Před odchodem manželky Berty do Německa v dubnu roku 1945 žili oba manželé v domě čp. 69 na Lipovém dvoře. Bertiným novým domovem se stal švábský Schloss Scherneck poblíž Augsburgu, kam o dva roky později odjel také Ludvík Winkler.¹⁸⁵³

Toto byl poslední transport sudetských Němců vypravený z politického okresu Prachatice, jímž mohli a mnozí také byli odsunuti za hranice Československa. Nicméně v Prachaticích i v celém okrese Prachatice zbylo ještě mnoho Němců. Někteří z nich byli, jak již bylo naznačeno na začátku kapitoly, přesunuti do vnitrozemí.¹⁸⁵⁴ Podle návrhu seznamu k přesunu se jednalo přibližně o třicet lidí ze samotného města Prachatic, z toho tři muži byli uznáni za schopné pro práci v uranových dolech v Jáchymově.¹⁸⁵⁵ K přesunu všech těchto osob do vnitrozemí ale zřejmě nedošlo. Také mnoho Němců, jejichž jména se objevují v soupisu obyvatel domů ze září roku 1945, později ani do transportů navržena nebyla. Je to dáno pravděpodobně tím, že buďto využili možnosti odejít z území Československa dobrovolně, nebo i ilegální cestou. Nicméně pro chybějící podklady není možné tuto skutečnost s určitostí doložit.

„Ze záznamů je zřejmo [sic], že velký počet Němců nečekal na legální odsun prostřednictvím tábora a odešel přes státní hranice ilegálně ‚Heim ins Reich.‘ V seznamech odsunutých chybí rodiny různých činitelů i zámožných občanů a lze

¹⁸⁵⁰ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic I dne 17. června 1947, Seznam osob v transportu odsunutém dne 17. června 1947.

¹⁸⁵¹ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic I dne 17. června 1947, Potvrzení dobrovolného odchodu manželky Jana Seizingera.

¹⁸⁵² SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic I dne 17. června 1947, Seznam osob v transportu odsunutém dne 17. června 1947.

¹⁸⁵³ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 251, kar. 21, Transport do Domažlic I dne 17. června 1947, Potvrzení dobrovolného odchodu manželky Ludvíka Winklera.

¹⁸⁵⁴ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 255, kar. 23, Přesun obyvatel německé národnosti do vnitrozemí, Seznam Němců, kteří přicházejí v úvahu pro přesun do vnitrozemí z ledna roku 1948.

¹⁸⁵⁵ SOKA Prachatice, RNB ONV Prachatice, inv. č. 257, kar. 23, Přesun osob z pohraničí do Jáchymova, Seznam Němců, kteří byli při lékařské prohlídce dne 16. září 1948 uznáni za způsobilé pro práci v jáchymovských dolech.

odůvodněně říci, že táborem prošlo jen kolem 50% obyvatel. Ostatní odešli ,vlastní cestou.“¹⁸⁵⁶

Na úplný závěr této kapitoly si dovolím použít úryvek ze vzpomínek bývalé prachatické rodačky Gretl Wimbersky, které byly publikovány v knize *Grenzstadt Prachatitz im Böhmerwald* vydané roku 1986 v Bavorsku obsahující i texty od dalších bývalých prachatických obyvatel, kteří byli odsunuti do Německa. Gretl Wimbersky v jednom ze svých příspěvků s názvem „*Wißt Ihr es noch?*“ připomíná své rodné město a mnoho dalších tehdejších obyvatel, k nimž se váží milé vzpomínky a okamžiky dávno před tím, než do tohoto v celku poklidného života zasáhla válka a následný odsun. K tomu autorka krátce dodává:

„...Durchs ganze Leben begleiten uns diese kleinen Erinnerungen, besonders die an die Kinder- und Jugendzeit, an das Leben „dahoam.“ Immer wieder kommen sie, die Gedanken an jene Jahre, wo wir wohlbehütet ein Vatershaus hatten. Bilder von damals, die winzigen, schönen Heimlichkeiten und Freuden mit den Glanz der Vergangenheit...der Quell unseres Lebens entsprang dort, wo die Wiege stand, wo Mutter unsere Hände zum ersten Gebet faltete und uns sprechen lehrte. Wenn wir aus dem Hause gingen, besprengte sie uns mit Weihwasser und machte ein Kreuzchen auf die Stirn und nie, nie hätten wir geglaubt, daß diese Geborgenheit, diese sorglose Zeit jäh enden würde.“¹⁸⁵⁷

¹⁸⁵⁶ VAČKÁŘ, M., *Prachatice 1938 – 1945*, Prachatice: 1988, s. 90.

¹⁸⁵⁷ WIMBERSKY, G., *Wißt Ihr es noch?*, In: *Grenzstadt Prachatitz im Böhmerwald*, Amberg: 1986, s. 318.

Závěr

Cílem této diplomové práce bylo seznámit čtenáře s osudem nejen prachatických německých rodin po roce 1945 na základě bohatého archivního materiálu. Jednalo se především o různé seznamy, které sloužily k evidenci Němců po skončení druhé světové války na území obnoveného Československa, k přípravě jejich odsunu až po seznamy vyhotovené s odjíždějícími transporty.

S velkým nárůstem jmen a dat získaných z těchto seznamů, se postupně měnila i představa o kompozici předkládané práce, která se v konečné fázi skládá ze tří obsáhlých kapitol, obsahově vnitřně členěných do dalších podkapitol. První kapitola je obecného rázu a seznamuje s postavením osob německé národnosti ve světle poválečné legislativy. Zahrnuje normativní prameny, kterými bylo omezováno osobní vlastnictví nejenom Němců, ale také Maďarů, zrádců a kolaborantů, a oblast práva trestního i manželského. Je zde zmíněna i problematika československého státního občanství a s tím související otázka smíšených manželství. Dále také normy upravující pracovní, respektive učební poměry a povinnosti německého obyvatelstva. V této kapitole je popsán také postup proti specifickým skupinám osob německé národnosti, jakými byli specialisté, respektive nepostradatelné pracovní síly, duchovní a řeholní osoby, osoby neschopné normálního transportu, antifašisté, ale i rakouští státní příslušníci.

Druhá kapitola popisuje formulování samotné myšlenky transferu Němců, přes její prosazení do oficiálního tzv. Košického vládního programu, až po její přijetí a odsouhlasení vítěznými mocnostmi na konferenci v Postupimi. Následně se kapitola zaměřuje na popis jednotlivých etap odsunu, tedy na fázi tzv. divokého odsunu a fázi odsunu organizovaného, který byl prováděn především do amerického, ale i ruského okupačního pásma v Německu. Příprava a průběh organizovaného odsunu jsou popisovány na základě dochovaných směrnic, výnosů, oběžníků a vyhlášek, které byly vydávány orgány spolupůsobícími při odsunu Němců z Československa (vláda, jednotlivá ministerstva, národní výbory, osidlovací úřad). Jedná se tedy spíše o kapitolu teoretickou, popisující „ideální“ průběh vypravování transportů s odsunovanými Němci.

Třetí, poslední a zároveň stěžejní kapitola předkládané práce pojednává již konkrétně o odsunu německého obyvatelstva z okresního města Prachatice. Základem

pro vznik této kapitoly, lépe řečeno jmenného soupisu, byly seznamy obyvatel podle domů (pro každý dům samostatný soupis), které vznikly v září roku 1945. K údajům zde získaným postupně přibývaly další informace z následně vyhotovovaných návrhů transportů, různých dodatkových seznamů a přehledů, seznamů Němců jednotlivých kategorií a seznamů osob zařazených v odjíždějících transportech. Jednalo se v podstatě o všechny dochované, i když ne zcela kompletní, druhy evidence Němců, které vznikaly z činnosti správních orgánů součinných při odsunu tak, jak jsou popisovány v předchozích kapitolách této práce.

Z tohoto soupisu se čtenář může dozvědět blíže o osudu 2064 bývalých prachatických obyvatel, kteří byli po skončení druhé světové války prohlášeni za státně nespolehlivé, byl jim zabaven majetek a následně byli odsunuti transporty za hranice obnoveného Československa. Soupis obsahuje jména těchto osob, jejich věk, bydliště, zaměstnání, ale i rodinné poměry, datum jejich odsunu a případně i konkrétní místo, kam jejich cesta za hranicemi směřovala. Toto „schéma“ ale není dodržené u každé z osob. V některých případech se buď nepodařilo zjistit všechny tyto informace, nebo naopak je zmíněno něco navíc (např. poznámka o zajištění).

Z celkového soupisu se dá vypočítat zajisté množství zajímavých informací, například věkové složení osob. Při tvorbě tabulky s tímto přehledem jsem se ale omezila pouze na rozdělení počtu mužů, žen a dětí do čtrnácti let věku, a to z toho důvodu, že se v soupisu objevují i jedinci, u nichž se mi nepodařilo zjistit konkrétní věk. V celkovém množství sice takovýchto případů není mnoho, nicméně zjištěné hodnoty by neodpovídaly zcela přesně. Obecně lze konstatovat, že do transportu byli zařazeni především ženy všech věkových kategorií s dětmi a starší, respektive přestárlí muži. Mužů středního věku bylo logicky nejméně, a to již z toho důvodu, že mnozí padli ve válce, o čemž svědčí i velké zastoupení ovdovělých žen v transportech, někteří byli nezvěstní, nebo zajištěni ve vězení, případně nasazeni na práce. Co se týče povolání odsouvaných osob, jednalo se u žen především o práce v domácnosti, u mužů poté o zemědělce, rolníky a dělníky.

V soupise se lze povšimnout také četnosti výskytu některých příjmení (viz jmenný rejstřík v příloze). Přestože se zajisté často jednalo i příbuzné, zmiňovala jsem tuto informaci pouze výjimečně. Ne vždy byla totiž zmínka o příbuznosti důležitá či vůbec

v podkladech zaznamenaná, nebo ji bylo možné vyvodit, a to z toho důvodu, že pokud se jednalo např. o dospělé bratry, z nichž každý měl svou rodinu, mohly být tyto rodiny odsunuty nezávisle na sobě a jinými transporty. Pokrevní příbuznost tudíž nehrála ve všech případech tak důležitou roli. Zkoumání vzájemné příbuznosti mezi jednotlivými odsouvanými osobami by si jistě také zasloužilo pozornost, ale z časových důvodů a pro náročnost takového zjišťování jsem se omezila pouze na minimum získané při porovnávání zmiňovaných seznamů.

Podobně je tomu i v případě osob bydlících v jednom domě majících ale každá jiné příjmení. Otázka příbuznosti mezi těmito osobami může vyvstat zejména tam, kde bylo z jednoho domu odsunuto v jednom transportu více domácností. Sice se mohlo jednat o příbuzné, nicméně pokud jsem k tomu neměla přímé podklady, dále jsem po této skutečnosti nepátrala. Ve spoustě případů se jednalo pouze o větší obytné domy, nebo hospodářské usedlosti, v nichž bydlelo několik domácností nezávisle na sobě. Ty poté mohly být odsunuty buď v jednom transportu, nebo i v několika jiných. To je také důvodem, proč se při soupisu osob v jednotlivých transportech často opakují stejné výchozí adresy. Zařazování osob do transportů se mělo dít na základě připravených návrhů, které měly obsahovat jména osob podléhajících odsunu, rozdělených podle osmi kategorií. Rozdíl mezi návrhy transportů a seznamy osob, které transportem odjely, byly způsobovány jednak žádostmi některých jedinců o dobrovolný odsun, případně jejich dobrovolným, ale i ilegálním odchodem, jednak onemocněním některého z členů rodiny, čímž došlo ke zpoždění jejich odsunu (byli odsunuti až pozdějším transportem) či dokonce smrtí, neboť mezi návrhy a definitivními seznamy mnohdy uběhla i delší doba. Toto jsou zřejmě nejčastější zdůvodnění rozdílů mezi oběma seznamy. V případě, že jsem takovou informaci měla k dispozici, snažila jsem se jí poznamenat, pokud ne, psala jsem pouze to, že další osud těchto osob není znám, a to i tehdy, kdy se např. úmrtí dá u dotyčné osoby předpokládat.

K vytvoření přehledu ulic případně i domů v nich, který by byl jistě velice příhodný, jsem nakonec nepřistoupila z důvodu, že v práci jmenované ulice jsou vzaty z dochovaných dokumentů, tedy i s možnými odchylkami. Názvy jako „Dolní předměstí“ či „Česká/Německá kolonie“ neoznačují názvy ulic, nýbrž městské části a zahrnovaly proto v sobě několik ulic. V některých případech podle mého názoru neměli úplně jasno ani tvůrci seznamů, zejména v přechodech mezi jednotlivými ulicemi,

respektive v určování adres domů na kraji ulic, jako např. Horní a Pasovská ulice. Přesné názvy ulic, čtvrtí a zjišťování dřívějších čísel popisných jdou ale ruku v ruce se zkoumáním poválečného vzhledu města, kterému by bylo potřeba věnovat mnohem více času a důkladnější práci především v jiných materiálech, než které jsem ke zpracování této práce použila já.

Soupis bývalých prachatických Němců by mohl do budoucna sloužit jako východisko pro další bádání. Za pozornost by zajisté stál osud odsunutých Němců za hranicemi Československa, tedy jejich příjezd na německé území a následná integrace, ale i zkoumání osudů osob, které opustily území republiky dobrovolně, případně podrobněji i otázka přesunu neodsunutých Němců z českého pohraničí do vnitrozemí. V neposlední řadě by si zasloužily více pozornosti i osudy některých prachatických Němců před jejich odsunem. Příkladem může být na první pohled nenápadný Josef Fastner, v době svého odsunu šestačtyřicetiletý krejčí, jehož kompletně vybavenou krejčovskou dílnu se podle osobního sdělení pana Michala Pilouška, současného majitele domu v Horní ulici čp. 174, dnes budova Pivovaru Prachatice, podařilo objevit v roce 2015 při rekonstrukci této budovy.

Seznam zkratek:

BdM – Bund deutscher Mädel

DAF – Deutsche Arbeitsfront

ed. – edice

inv. č. – inventární číslo

kar – karton (evidenční jednotka)

MNV / MěNV – místní národní výbor / městský národní výbor

MSK – místní správní komise

NA – Národní archiv

NSDAP – Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei

ONV – okresní národní výbor

OSK – okresní správní komise

RNB – referát národní bezpečnosti

SPON – skupina pro odsun Němců

SOkA – Státní okresní archiv

SS - Schutzstaffel

UNRRA – United Nations Relief and Rehabilitation Administration (Správa Spojených národů pro pomoc a obnovu)

ÚSD AV ČR – Ústav pro soudobé dějiny Akademie vědy České republiky

vyd. – vydání

v. v. i. – Veřejně výzkumná instituce

Seznam pramenů a literatury:

Archivní inventáře:

SOkA Prachatice, Městský národní výbor Prachatice

SOkA Prachatice, Okresní národní výbor Prachatice – Referát národní bezpečnosti

Prameny nevydané:

SOkA Prachatice, Archiv města Prachatice, Plánek města Prachatice.

SOkA Prachatice, Městský národní výbor Prachatice, Záležitosti německého obyvatelstva – směrnice, výnosy.

SOkA Prachatice, Městský národní výbor Prachatice, Soupis obyvatelstva podle domů 1945.

SOkA Prachatice, Okresní národní výbor Prachatice, Referát národní bezpečnosti, Směrnice a vyhlášky MNV a ONV ve věci odsunu Němců (specialisté, vystěhovávání antifašistů aj.).

SOkA Prachatice, Okresní národní výbor Prachatice, Referát národní bezpečnosti, Seznam Němců navržených k odsunu podle obcí.

SOkA Prachatice, Okresní národní výbor Prachatice, Referát národní bezpečnosti, Sběrná a internační střediska Prachatice, Vimperk, Volary.

SOkA Prachatice, Okresní národní výbor Prachatice, Referát národní bezpečnosti, Odsun Němců – transporty č. 1 – 21, sanitní transport, transport do Českého Krumlova, dodatečný transport do Domažlic I. a II.

Prameny normativní:

Vlastnictví:

Dekrety presidenta republiky č. 5, 12, 28, 95, 108, 123/1945 Sb.

Zákon č. 147/1945 Sb., 31 a 90/1947 Sb., 131/1948 Sb.

Vládní nařízení č. 106 a 163/1947 Sb., 89/1948 Sb.

Vyhláška ministra financí č. 153/1945 Sb.

Soudnictví:

Dekret presidenta republiky č. 16, 138/1945 Sb.

Ústavní dekret presidenta republiky č. 137/1945 Sb.

Zákon č. 22, 76, 149, 115, 198, 245 a 246/1946 Sb., 33 a 34/1948 Sb.

Vládní nařízení č. 18/1945 Sb.

Občanství:

Ústavní dekret presidenta republiky č. 33/1945

Zákon č. 102/1947 Sb., 194/1949 Sb., 34/1953 Sb.

Vládní nařízení č. 76/1948 Sb.

Vyhláška ministra vnitra č. 51/1945 Sb., 254/1946 Sb., 119, 252/1949 Sb.

Pracovní poměr:

Dekret presidenta republiky č. 71, 126/1945 Sb.

Zákon č. 83/1946 Sb.

Literatura:

BLAIVE, Muriel, MINK, Georges. *Benešovy dekrety. Budoucnost Evropy a vyrovnávání se s minulostí*. 1. vyd. Praha: CeFReS, 2003. ISBN 80-86569-65-9.

BRÜGEL, Johann Wolfgang. *Češi a Němci 1918 – 1938*. 1. vyd. Praha: Academia, 2006. ISBN 80-200-1440-3.

FENCL, Pavel, KOUTNÁ, Jana, KUBŮ, František, MAGER, Jan Antonín, ed. *Prachatice*. 1. vyd. Praha – Litomyšl: Paseka, 2007. Zmizelé Čechy. ISBN 978-80-7185-843-0.

FENCL, Pavel, MAGER, Jan Antonín, JURČO, Antonín. *Prachatice. Obrazy z paměti města*. 1. vyd. Prachatice: Město Prachatice, 2012. ISBN 978-80-260-2975-5.

FINK, Elfriede. *Do bin i dahoam: der Böhmerwälder Egon Urmann erzählt über sein Leben in Böhmen*. 1. vyd. Riedlhütte: Ohetaler-Verlag, 2007. ISBN 978-3-937067-82-7.

GLOTZ, Peter. *Die Vertreibung. Böhmen als Lehrstück*. 1. vyd. München: Ullstein Verlag, 2003. ISBN 3-550-07574-x.

Grenzstadt Prachatitz im Böhmerwald. 1. vyd. Amberg: Heimatkreis Prachatitz e. V., 1986.

GRUBE, Frank, RICHTER, Gerhard. *Flucht und Vertreibung, Deutschland zwischen 1944 – 1947*. Hamburg: Hoffmann und Campe, 1980. ISBN 3-455-08845-7.

HAHNOVÁ, EVA. *Sudetoněmecký problém: Obtížné loučení s minulostí*. 1. vyd. Praha: Prago Media, 1996. ISBN 80-301533-7-2.

HAHNOVÁ, Eva, HAHN, Hans Henning. *Sudetoněmecká vzpomínání a zapominání*. 1. vyd. Praha: Votobia, 2002. ISBN 80-7220-117-4.

HLEDÍKOVÁ, Zdeňka, JANÁK, Jan, DOBEŠ, Jan. *Dějiny správy v Českých zemích od počátků státu po současnost*. 2. vyd. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2005. ISBN 80-7106-709-1.

HOUŽVIČKA, Václav. *Návrat sudetské otázky*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-1007-8.

HOUŽVIČKA, Václav, *Odsun Němců z Československa 65 let poté*, 1. vyd., Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2012, ISBN 978-80-7325-296-0.

CHURÁŇ, Milan, ed. *Postupim a Československo. Mýtus a skutečnost*. 1. vyd. Praha: Libri, 2001. Otazníky našich dějin. ISBN 80-7277-062-4.

KAPLAN, Karel. *Československo v letech 1945 – 1948 1. část*. 1. vyd. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1991. ISBN 80-04-25699-6.

KAPLAN, Karel. *Československo v poválečné Evropě*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2004. ISBN 80-246-0655-0.

KLEINDIENST, Jürgen. *Nichts führt zurück: Flucht und Vertreibung 1944 – 1948 in Zeitzeugen-Erinnerungen*. 2. vyd. Berlin: JKL Publikationen, 2001. Zeitgut. ISBN 3-933336-22-8.

KOSSERT, Andreas. *Chladná vlast. Historie odsunutých Němců po roce 1945*. 1. vyd. Brno: Host, 2011. ISBN 978-80-7294-414-9.

KOVAŘÍK, David, a kol. (eds.). *Právní předpisy a německé obyvatelstvo Československa po roce 1945 (Výběr z archivních dokumentů k osudům německých antifašistů)*. 1. vyd. Praha: Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v. v. i. a Národní archiv, 2009. ISBN 978-80-86712-80-2 (NA) / ISBN 978-80-7285-125-6 (ÚSD).

KÖLBL, František. *Odsun Němců na Prachaticku (ve vzpomínkách pamětníků)*. České Budějovice: 2015 (= bakalářská práce, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta, Ústav česko-německých areálových studií a germanistiky).

KUČERA, Jaroslav. *Odsun nebo vyhnání?: Sudetští Němci v Československu v letech 1945 – 1946*. 1. vyd. Praha: H&H, 1992. ISBN 80-85467-32-1.

KURAL, Václav. *Češi, Němci a mnichovská křižovatka (Stručné čtení)*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2002. ISBN 80-246-0360-8.

KVAČEK, Robert, HEYDUK, Miloš. *Československá rok 1938*. 2. vyd. Praha: POLART, 2011. ISBN 978-80-87286-11-1.

LEMBERG, Hans. *Porozumění. Češi – Němci – východní Evropa*. Praha: Lidové noviny, 2000. ISBN 80-7106-390-8.

LUFT, Robert, EIBER, Ludwig. *Bayern und Böhmen. Kontakt, Konflikt, Kultur (Vorträge der Tagung des Hauses der Bayerischen Geschichte und des Collegium Carolinum in Zwiesel vom 2. Bis 4. Mai 2005)*. 2. vyd. München: R. Oldenbourg Verlag, 2007. ISBN 978-3-486-58455-4.

MANDLER, Emanuel, ed. *Benešovy dekrety. Proč vznikly a co jsou*. 1. vyd. Praha: Libri, 2002. Otazníky našich dějin. ISBN 80-7277-139-6.

MANDLER, Emanuel, ed. *Češi i Němci. Legendy, spory, realita*. 1. vyd. Praha: Libri, 2001. Otazníky našich dějin. ISBN 80-7277-090-X.

MOSSE, Rudolf. *Adresář Republiky Československé pro průmysl, živnosti, obchod a zemědělství. Svazek I. Národohospodářská část, seznam adres: Čechy*. 6. vyd. Praha: Rudolf Mosse, 1931.

Odsun. Die Vertreibung der Sudetendeutschen. Begleitband zur Ausstellung. Sudetendeutsches Archiv. 1. vyd. München: 1995, Verlagshaus Sudetenland, ISBN 3-930-626-08-X.

PAYRLEITNER, Alfred. *Rakušané a Češi. Svárlivé příbuzenství*. 1. vyd. Brno: Barrister & Principal, 2003. ISBN 80-86598-43-8.

PEŠEK, Jiří, TŮMA, Oldřich, KITTEL, Manfred, MÖLLER, Horst. *Německé menšiny v právních normách 1938 – 1948. Československo ve srovnání s vybranými evropskými zeměmi*. 1. vyd. Brno: Doplněk a Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, 2006. ISBN 80-7239-201-8 (Doplněk) / ISBN 80-7285-076-8 (USD).

PIXOVÁ, Jaroslava. *Na břehu Blanice – k šumavskému prameni*. 1. vyd. Putim: Kalina, 2012. ISBN 978-80-904346-7-7.

SCHOLL-SCHNEIDER, Sarah, SCHNEIDER, Miroslav, SPURNÝ, Matěj. *Sudetské příběhy/Sudetengeschichte*. 1. vyd. Praha: Antikomplex, 2010. ISBN 978-80-904421-0-8.

SOUMAR, Tomáš. *Prachaticko v letech 1938 – 1948*. Plzeň: 2000 (= diplomová práce, Západočeská univerzita v Plzni, Pedagogická fakulta, Katedra historie).

STANĚK, Tomáš. *Odsun Němců z Československa 1945 – 1947*. 1. vyd. Praha: Academia, 1991. ISBN 80-200-0328-2.

STANĚK, Tomáš. *Předpoklady, průběh a důsledky vysídlení Němců z Československa (1918 – 1948)*. 1. vyd. Ostrava: Amosium servis, 1992. ISBN 80-85498-04-9.

STANĚK, Tomáš, VON ARBURG, Adrian, ed. *Vysídlení Němců a proměny českého pohraničí 1945 – 1951. Dokumenty z českých archivů. I. díl., Češi a Němci do roku 1945: úvod k edici*. 1. vyd. Středokluky: Zdeněk Susa, 2010. ISBN 978-80-86057-67-5.

STANĚK, Tomáš, VON ARBURG, Adrian, ed. *Vysídlení Němců a proměny českého pohraničí 1945 – 1951. Dokumenty z českých archivů. II. díl, svazek 1, Duben – srpen/září 1945: „Divoký odsun“ a počátky osídlování*. 1. vyd. Středokluky: Zdeněk Susa, 2011. ISBN 978-80-86057-68-2.

STANĚK, Tomáš, VON ARBURG, Adrian, ed. *Vysídlení Němců a proměny českého pohraničí 1945 – 1951. Dokumenty z českých archivů. II. díl, svazek 3, Akty hromadného násilí v roce 1945 a jejich vyšetřování*. 1. vyd. Středokluky: Zdeněk Susa, 2010. ISBN 978-80-86057-68-2.

VAČKÁŘ, Miloslav. *Prachatice 1938 – 1945*. Prachatice: vlastním nákladem, 1988.

ZIMMERMANN, Volker. *Sudetští Němci a nacistickém státě. Politika a nálada obyvatel říšské župy Sudety*. 1. vyd. Praha: PROSTOR a ARGO, 2001. ISBN 80-7260-055-9 (PROSTOR) / 80-7203-390-5 (ARGO).

Internetové zdroje:

Geografický portál Zeměpis.com [online], 2002 – 2016 [cit. 2. 7. 2016], dostupné z:
<http://www.zemepis.com/>

Česko-bavorský dějepis [online], 13. 10. 2014 [cit. 23. 4. 2016], dostupné z:
<http://www.geschichtsbausteine.uni-passau.de/cz/materialy-pro-vyuku/nucene-vysidleni/>

Seznam příloh:

Příloha č. 1 – Plánek centra města Prachatice s barevným znázorněním českého a německého majetku (zdroj: SOkA Prachatice, Archiv města Prachatice)

Příloha č. 2 – Tabulka a graf s celkovým počtem osob v jednotlivých transportech

Příloha č. 3 – Tabulka a graf s počtem prachatických Němců v jednotlivých transportech

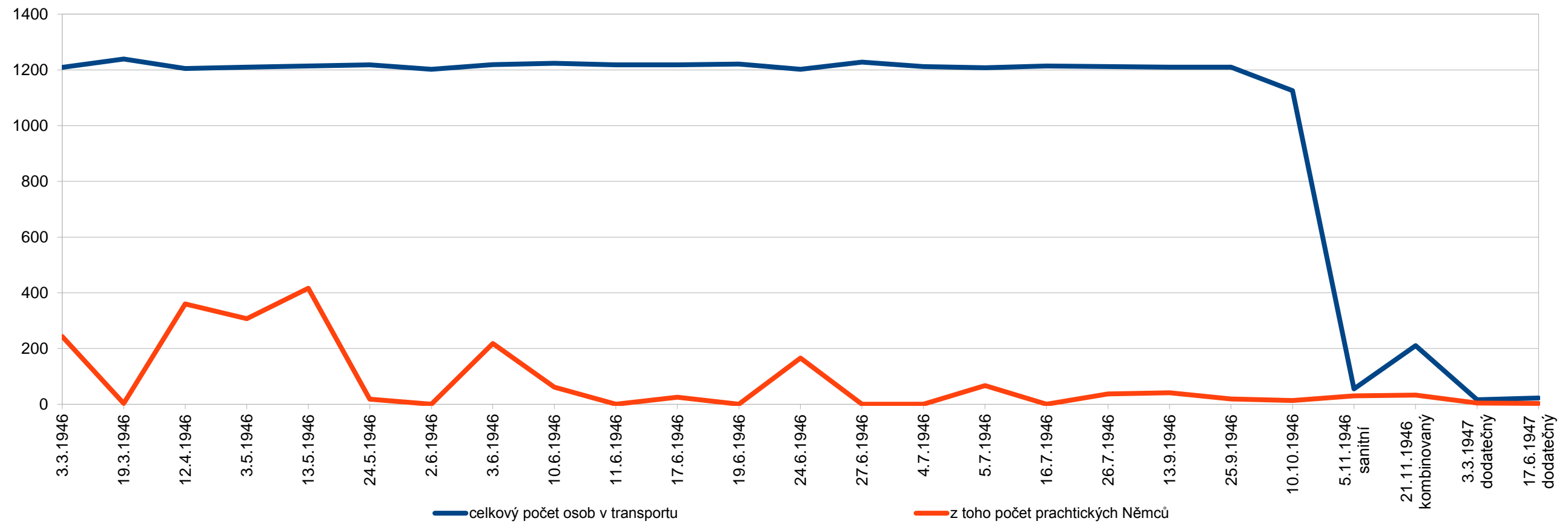
Příloha č. 4 – Jmenný rejstřík

Příloha č. 2 – Tabulka a graf s celkovým počtem osob v jednotlivých transportech

Celkový počet osob v jednotlivých transportech

	3.3.1946	19.3.1946	12.4.1946	3.5.1946	13.5.1946	24.5.1946	2.6.1946	3.6.1946	10.6.1946	11.6.1946	17.6.1946	19.6.1946	24.6.1946	27.6.1946	4.7.1946	5.7.1946	16.7.1946	26.7.1946	13.9.1946	25.9.1946	10.10.1946	5.11.1946 sanitní	21.11.1946 kombinovaný	3.3.1947 dodatečný	17.6.1947 dodatečný
místo vypravení	Prachatice	Prachatice	Prachatice	Prachatice	Prachatice	Prachatice	Vimperk/ Volary	Prachatice	Prachatice	Vimperk/ Volary	Prachatice	Vimperk/ Volary	Prachatice	Vimperk/ Volary	Vimperk/ Volary	Prachatice	Vimperk/ Volary	Vimperk/ Volary	Vimperk/ Volary	Vimperk/ Volary	Vimperk/ Volary	Prachatice	Český Krumlov	Prachatice	Prachatice
cílová stanice	Augsburg	Hanau/ Rüdesheim	Marburg	Dachau	Gießen	Augsburg	München- Allach	München- Allach	Ulm	Leonberg	Augsburg	Heidelberg	Regensburg	Regensburg	Pfarrkirchen	Regensburg	Augsburg	Regensburg	Heidelberg	Dachau	Regensburg	Kosmonosy	Aalen		
celkový počet osob v transportu	1209	1239	1205	1210	1214	1218	1202	1219	1224	1218	1218	1221	1202	1228	1212	1208	1214	1212	1210	1210	1126	55	210	16	22
z toho počet prachtických Němců	243	3	360	307	416	18	0	218	61	0	25	0	166	0	0	67	0	37	41	19	13	30	33	4	3

Grafické vyjádření celkového počtu osob v jednotlivých transportech

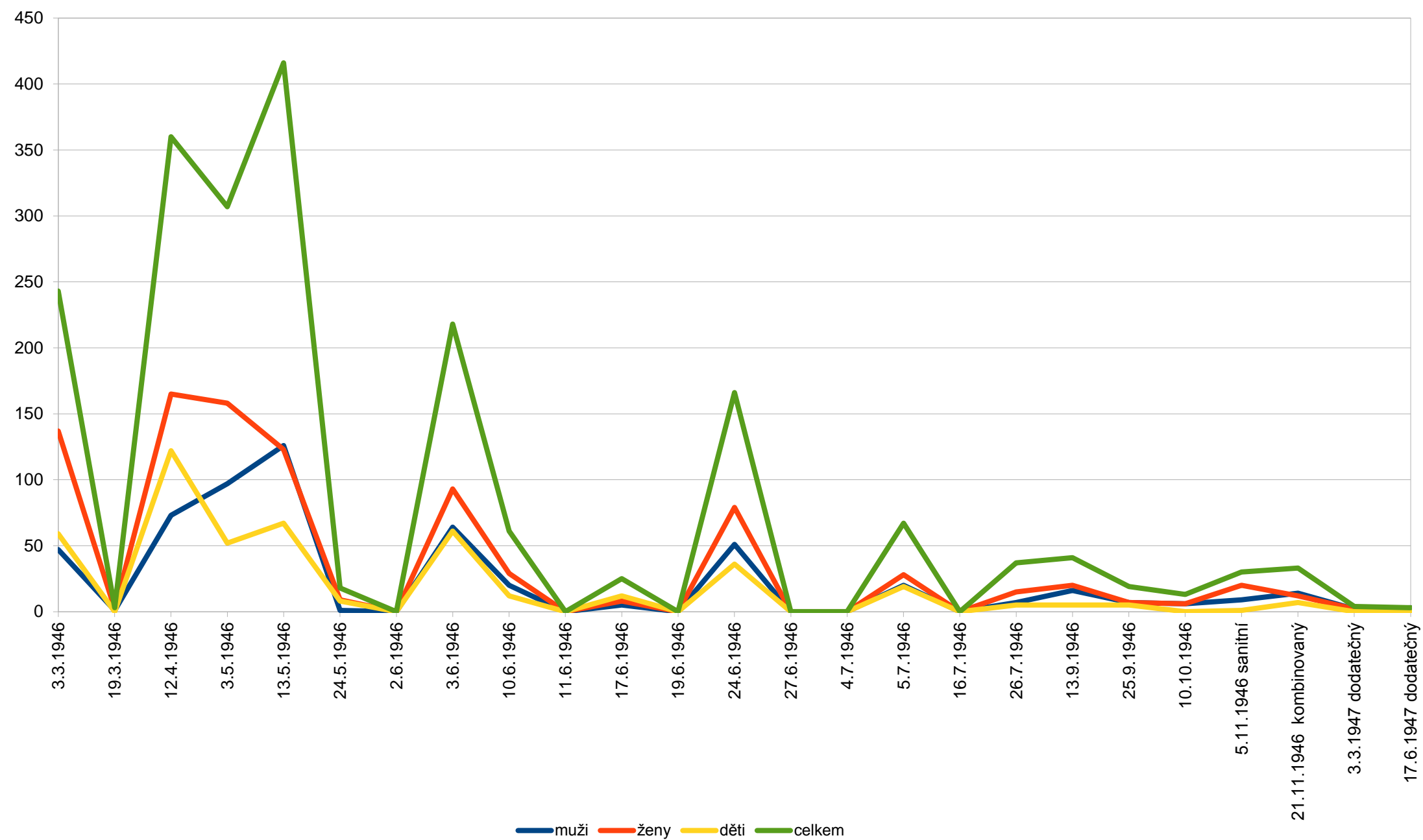

Příloha č. 3 – Tabulka a graf s počtem prachatických Němců v jednotlivých transportech

Přehled počtu prachatických Němců v jednotlivých transportech

	3.3.1946	19.3.1946	12.4.1946	3.5.1946	13.5.1946	24.5.1946	2.6.1946	3.6.1946	10.6.1946	11.6.1946	17.6.1946	19.6.1946	24.6.1946	27.6.1946	4.7.1946	5.7.1946	16.7.1946	26.7.1946	13.9.1946	25.9.1946	10.10.1946	5.11.1946 sanitní	21.11.1946 kombinovaný	3.3.1947 dodatečný	17.6.1947 dodatečný	celkem
muži	47	1	73	97	126	1	0	64	20	0	5	0	51	0	0	20	0	7	16	7	6	9	14	2	3	569
ženy	137	2	165	158	123	9	0	93	29	0	8	0	79	0	0	28	0	15	20	7	6	20	12	2	0	913
děti	59	0	122	52	67	8	0	61	12	0	12	0	36	0	0	19	0	5	5	5	1	1	7	0	0	471
celkem	243	3	360	307	416	18	0	218	61	0	25	0	166	0	0	67	0	37	41	19	13	30	33	4	3	2064

Grafické vyjádření počtu prachatických Němců v jednotlivých transportech

Příloha č. 4 – Jmenný rejstřík

Albrechtová	164
Alenka	109
Alleschová	174
Alleschová (Alešová)	221
Altmanová (Altmann)	207
Amort	122
Andraschko	104, 106, 158
Appel	160
Arndt	106
Autherid (Antherid)	128
Baier	155, 182
Balej	219
Balouschek	222
Bardan (Berdan)	209
Baschik	229
Bauer	106, 123, 129, 150, 160, 163, 210, 232, 235
Bayer (Baier)	109
Beck	184
Benek	148
Benesch	179, 191
Berger	163, 173
Berner	202
Bernkopf	110, 187
Berta	142
Biedermann	228
Binder	114, 191, 213
Binderová (Biuderová)	170
Blach	127, 178
Blach (Plach)	130
Blaschko	171
Blosche (Blasche)	197
Blumentritt	151
Bohaček (Boháček)	139
Böhm	109, 129, 131, 138, 141, 152, 159, 167, 170, 180, 191
Bohmann	169
Bohuminsky (Bochuminsky)	207
Boschka	183
Böslová	229
Braun	165, 184, 205

Bredl	153
Brombart	148
Brouček (Broucek, Broutschek)	205
Broučková	111
Broutschek (Brouček)	167
Brunarius	128
Bürger	134, 141
Cais	156
Cech (Čech)	130
Cischek (Čížek)	172
Dechant	233
Demal	207
Dichtl	127
Dittel (Kittel, Bittel)	131
Dousek (Dausek)	204
Draška (Draschko)	174
Draxler	185, 204, 229
Drobný	185
Drösler	151
Drubek (Drúbek)	196
Dušková (Duschko)	156
Eckert	195
Edelmann	178
Eder	158
Eiermann	110
Eisenmeier	188
Eller	144
Engel	174
Eppinger	111, 138
Ertlová	153
Faschingbauer	145, 164
Fastner	215
Fetter	197
Fidler (Fiedler)	202
	108, 128, 142, 157, 172, 175, 181, 186, 202, 225, 229, 231, 233
Fiedler	
Fina	167, 174
Fink	121, 162, 233
Finze	164, 170
Fischbeck	117
Fischer	127, 153, 156, 189
Fischerová (Fiserova)	115
Fitz	166, 178

Formanek	221, 226
Forst	137
Forster	112, 172
Foschum	104, 118, 158
Franz	125, 177, 221
Freibüchler (Freibichler)	195
Freischlag	130, 142
Freislerová	152
Freyschlagová (Freischlogerova)	123
Friedlová	200
Frühauf	159
Fuhmann (Fulrmanová)	128
Fuchs	209
Fuschová (Fuchs)	161
Futschik	115
Gaier	109
Gallner	197
Gärber (Gerber)	113
Gauger	227
Geier	105, 116, 161, 177, 221
Geier (Gaier/Gayer)	113
Geiger	113
Gherbertz (Gherbetz)	149
Gherbetz (Gherbecová, Cherbetz)	203
Giest (Geest)	217
Gneiser (Quaiser)	158
Gobauer (Göbauer, Gebauer)	127
Gögel	116
Gouba	225
Gráfová (Graf)	208
Grammetbauerová (Grametbauerová)	229
Gratzl	178
Gregorová	137, 203
Griedl	169, 196, 235
Grill	169
Grilz	161
Grohs	200, 235
Grosser	114
Grosser (Grosler)	217, 236
Großer (Grosser)	155
Grosskopf	232
Gugl (Gugel, Sippl)	130
Haala	165, 166, 206

Haalová (Haal)	182
Haas	207
Haasová (Haase)	110
Haass	224
Haberda	115, 119, 143, 170
Hable (Nable)	148
Hafner	106, 118, 145, 146, 195
Hagelauerová	192
Hall	219
Hamerlová (Heimerl)	128
Hammerl	150
Hankovec (Hankowetz)	214
Hankowetz	116, 136, 214, 220
Hansalik	216
Hansl (Hansel)	115
Hanus	154, 175
Hanusch	190
Hanuš	180
Hanušová (Hanus, Mikesch)	185
Harant	197
Hartmann	148, 183
Haselberger	206
Hasenöhl	229
Hatzinger (Matzinger)	147
Häuner (Hauser, Häuser)	181
Hauserová	184
Häusler	172
Havrda (Hvrda)	126
Heideová (Heide)	117
Heidler	160
Heiglová	112
Heimerlová	215
Heinerl (Heimerl)	115
Heinzl	105, 136, 176, 229
Heiser	108
Heisl	191
Herbst	186, 225
Herda	137, 142
Hermannová	139
Hetmanek (Hetmánek)	193
Heysová (Heisová, Hois)	167
Hirschova	105
Hodina	173

Hödl	127, 139, 145
Hofhansl	132
Hofman	124
Hofmannová	208
Hofner	104
Hois	123, 151
Holeczek	180
Holleczek	119
Honis	193
Höpfl (Höpfel)	141
Hostlovsky (Hostlová, Hostlovská, Hostowsky)	168
Hozer (Horzer, Hotzer)	105
Hudler	120, 160
Hulan	206
Hundschnurer	158
Huynová	118
Cham	143
Chlestil (Klestil)	115
Chromy	160
Ilg (Ilk)	174
Illeková	118
Ira	163
Iroschek (Jiroscheck)	145, 146
Irra (Ira)	212
Jaksch	147, 165
Jakubec (Jakobetz)	116
Janda	104, 207, 208
Janouschek	146, 217
Janoušek	132, 203
Janoušek (Janouschek)	203
Janovsky (Janovská)	150
Jelínek	104
Jemelik	208
Jirousek	159
Jodl	162
Jungbauer	176, 211
Jungwirth	141
Jürschik	206
Kadlec	166, 175
Kadner	227
Kainz	147
Kalipal	156

Kandl	114
Karle (Kittel)	131
Kastl	110
Keitmannová (Kaitmannová)	229
Kellermann	187, 223
Kellner	119
Kempinger	145, 173
Kern	211
Ketlinsky (Kitlinski)	113
Kieveg (Kievek)	198
Kievegová	229
Kieweg	117, 131, 154, 193, 210
Kieweg (Kieveg)	154
Kindermann	156, 189
Kinzl (Kienzl)	113
Kirschnek (Kuschirek)	228
Klein	108, 109, 231
Klinger	128, 206, 230
Kneifl (Kurisl)	158
Kobers	163
Koblich	123
Kohlberger (Kohlwey)	105
Köhlerová (Köpflerová, Köflerová)	157
Koch	135, 228
Kojetinsky	171, 190
Kölbl	105, 108, 124, 142, 167
Koller	116, 123, 184
Koller (Roller)	142
König	146
Konzal	216
Konzmann (Kunzman)	154
Köpl (Köppl, Koppe)	113
Köplerová (Höplerová, Hopler)	210
Köppl	185, 234
Körbl	231
Körger	200
Kössl	193
Kotek (Kotková, Kotko)	219
Kouba	136, 223
Koutny / Koutný	153, 161, 167
Kovař	145
Kovářová (Kovarová, Kowarsch)	213
Kowař	107, 108, 231

Koydl	175
Kral	143
Kral (Král)	154, 210
Kraliczek	169
Kramerová	108
Krämling	150
Krásová (Kraser)	224
Kraus	155, 169
Krautsieder	148, 161, 194
Krebs	132, 133, 156, 174, 214
Kreiner	207
Kreiplová	233
Kreizareková (Krejčarková, Krejzarek)	210
Kreutz (Kreuz)	114
Krieger	112, 127
Kroneisl	156
Kroupová	221
Krütznér	123, 216
Krycha	152
Krzeminski	214
Kubeck	133
Kuffner	169
Kühnelová	229
Kuchař (Kuchar)	160
Kuchařová	198
Kulhavy (Kurz)	106
Kuran	145
Kurs	161
Kursch (Kurs, Kuresch)	160
Kurz	106, 112, 164, 201
Kurz (Kurs)	147
Kus (Kuss, Kûs)	192
Kuss (Kus)	122
Kuzdat	168
Lad	206
Laglerová	116
Landa	213, 216
Lang	113, 124, 129, 161, 210
Langer	214
Langl	179, 226
Lauster	192
Lederhofer	129, 149
Ledvinka	125

Ledvinka (Ledwinka)	215
Ledwinka	172
Lentes	220
Leyer	216
Liebzeitová	123
Lindlová	229
Lindnerová	161
Lindová (Lindl, Lindel)	152
Linzmeier	208
Lober	192
Lochmann	113, 226
Lorenc	145
Lorenz	187
Losertová	131
Loska (Loschka)	111
Loskot	117, 186
Lubíková (Lubik)	115
Lumbe	205
Machard (Machart)	109
Macho	174
Maierová	207
Malschinger	183
Marčan (Marcan, Martschan)	186, 191
Marek	129
Maresch	130, 147, 171, 174
Martan	159
Martschan	155, 191
Masný	194
Matschek	133
Maxová	107
Meffert	196, 228
Mehr	148
Meisinger	124
Merbellczová (Merbellar, Merbellrová)	152
Merwald	154, 156
Merwaldová (Murwaldová)	192
Mesner (Mesnarová)	126
Messner	135
Metze	116
Mienbauerová (Miesbauer)	116
Miglová (Mikglová, Mieglová)	223
Michalová	111
Michl	215

Milisdämpfer	175
Miller (Müller)	129
Milmeier	112
Mirwald (Merwald, Meerwald)	229
Modlová	104
Moritz	143
Moser	110, 165
Mouka (Moučková)	139
Mrkvová (Mrkva, Mrkiva)	174
Mugrauer	176
Müller	193, 216
Muniak (Munyak)	122
Nader	212
Nagelnauer	196
Němec (Nemec, Nemetz)	136
Neuhittlerová (Neuhüttlerová)	229
Neuvirth (Neuwirth)	207
Neuwirth	211, 234
Novak	138, 207
Novák	107
Novák (Nowak)	223
Nowak	123
Nowak (Novak)	138
Nowotny	208
Nusko	128, 134, 138, 168, 186
Oppitz	206
Osenová	190
Otto	229
Pachlhofer	111, 132, 188, 189, 228
Pachlhofer (Fischer)	188
Pampl (Pompl)	152
Pangerl	129
Papelitzky (Papelický)	203, 204
Paschek (Pašková, Puschek)	191
Paulik	172
Pavelka	165
Pavlas	126
Pechman	134
Pechtlová	202, 211
Pelikan	135, 161, 165, 167, 229
Pelikán	107, 115, 167, 206
Penc	116
Peschl	174, 180

Peter	108, 164, 213
Petrová	159
Petrová (Peterová)	206
Petter (Peter/Fetter)	125
Pettera (Petera)	225
Pickl	226
Picha	141
Picha (Pícha)	135
Pilat	151
Pimiskern	151, 162
Pimmer	126, 165
Pinter	195
Piwouka (Pivouka, Piwonka)	179
Pixa	209
Plach	159
Plattner	150
Plojhar (Poihar)	163
Poisl	130
Pollak	170
Polz	172
Popp	158, 229
Pöschl	163
Poupie (Paupie)	107
Pousek	176
Prantl	112, 232
Praschl	117
Praxl	233
Praxl (Prasel)	222
Probstová	230
Puschko	134
Raková	165
Rataj (Ratay)	162
Ratay	163, 220
Ratz	148
Rauscher	123, 162, 167, 222
Reif	105, 165, 176
Reihard (Reichart)	218
Reihs (Reis, Reiss)	111
Reich (Reif)	219
Reichenauer	136
Reischek	114
Rendl (Reindl)	113
Renner	177

Riedel	217
Riedl	177
Richter	111, 175
Rindt	118
Ritter	150
Roblová	211, 214
Röder	209
Rohrbacher	105, 195, 215
Röhrich	150
Rothbauer	129, 155, 157
Rudišová (Rudisch)	107
Rzepka	148
Sabouk	227
Sagaster	213
Sager	155, 204, 208
Salomon	143
Salzer (Salcer)	147, 182
Samalounová (Salomon, Schalamon)	109
Sauheidl	160, 168
Sedl	154
Seiberl	143
Seiberl (Siebertová)	121
Seidl	110, 138
Seifert (Seiffert)	181
Seika	188
Seizinger	236, 237
Selbečka (Selbitschka)	185
Selbitschko	190
Sewera	199
Schadt	133
Schafhauserová	157
Schano	107
Schauwauk (Schvauková)	146
Scheba	189
Schejna	219
Schillerová	118
Schima	136, 144, 179, 208
Schindler	179
Schintlerová (Schindler)	173
Schlabsky (Schlabschy, Schlebschi)	127
Schlosser	225
Schmid	126, 149, 217
Schmidt	136, 190

Schmied (Schmid)	173
Schneck (Schnek)	204
Schneider	222
Schnek (Schneck)	205
Scholzová	176
Scholzová (Scholcová)	230
Schroll (Schrol)	182
Schubertová (Schubutová)	112
Schubuth (Schubertová)	220
Schuh	162
Schulda	128, 134, 163, 189
Schulmeister	175
Schulz	203
Schumertl	122, 148, 153, 187
Schüsl (Schüssl, Schüssel)	162
Schüssel (Schüssl)	172
Schüsser	198
Schüssl	128, 162, 170
Schüssl (Schüsel, Schießl)	152
Schuster	188, 230
Schwarz	223
Schweyda	223
Sieber	114
Siebertová (Sieberlová, Sieberl)	166, 183
Siegl	114, 230
Sierach	139
Sipl (Sippel)	130
Sitr (Sitter)	193
Sitterová	144
Skrnčzek (Skrizek, Skritzek)	134
Socher	129
Sommer (Saumer)	157
Söne	199
Souček (Soucek)	202
Souček (Soutschek)	105, 121
Soukup	145
Soutschek	196, 235
Span	131
Spannbauerová	224
Spannová	116
Spinková (Spink, Špinková)	207
Springerová	230
Stadlerová (Städler)	142

Staniek	138
Stastny	160
Stegbauer (Stögbauer)	111
Steidl	155, 162
Steinerová	230
Stephanová (Stepan)	181
Sterba	105
Stifter	151, 201, 203
Stinglová (Singl)	108
Stini	192
Stögbauer	225
Stoková (Stoch, Stocková)	124
Störberl (Stöberl)	230
Strahwald	145
Strobl	137
Stuchel	104
Stumpfoll	189
Stürzl	134
Süss	131, 197
Šimková	166
Široký (Siretzky)	138
Šmakal (Smakal)	175
Štěpán	186
Štěpán (Stepan)	209
Štěpánek (Stepanek)	149
Švec	150
Švec (Schwetz)	189
Švejdová (Schveda)	142
Tanzer	106, 114, 166
Taraba	223
Teichmannová	152
Thiele	138
Thomann	132
Thöner	126
Thuma (Tuma)	203
Thunitgut	200, 230, 232
Tilp	200, 227, 228, 235
Tischler	110
Tojbel	162
Tomaschek	179
Tomaschko	224, 230
Tomášek (Tomaschek, Tomaschko)	226
Tosch	111

Toupalik (Toupalík)	209
Trampus	208
Traxler	127, 187
Tremlová	107
Trosbach	218
Turek	130, 190
Uhliř	167
Ulbrich	104
Urbanová	171
Urich (Urych)	127
Utler	126
Vagnerová	171
Valesch (Walesch)	191
Valisch (Wallisch)	230
Vávra	173
Veits	136
Vesko	225
Viskočilová (Vyskočilová, Wiskocil)	207
Vogeltancová	189
Vojta	125
Volkelt (Wolkert, Volkert)	221
Volkommerová (Volkmenerová, Vollkommenerová)	230
Vondris (Wondris)	172
Waclavik (Watzlawick, Vaclavík)	149
Wagner	128, 146, 170, 171, 211, 230
Waldhauser	133
Watzlawik	172
Weber	170, 205
Weger (Veger)	135
Weidner	179
Weinfurter	183
Weinhold	130, 210
Weienthal (Weidenthal)	120
Werner (Vernerová)	208
Wetschera (Vetschera)	135
Widder (Wider, Vieder, Videer)	190
Wiener	192
Wiesersteiner	166
Willenrotter (Willenroler, Wilenroter, Willendtter)	152
Wimbersky/Wimberský	143, 146, 147, 164, 169, 179
Winkelbauer	163

Winkler	236, 237
Winzig	166, 202
Winzig (Viencig)	123
Wiskočilová	144
Witte	225
Wittmann (Vitman)	142
Witzmann	173
Wlček (Vlček)	197
Wolf	126
Wondris	159, 201
Wrchlavský	153
Wudy	124
Wunschel	234
Wurdaková	116
Zabransky (Zábranský)	183
Záhorka	122, 139, 143, 146, 158
Zaunmüller	139, 179, 185
Zdiarsky	118, 231
Zeman	123
Ziehfrend (Ziefreud)	130
Ziemmerman	208
Zimmer	126, 133
Zimmermann	141, 151
Zobel	199
Zoch	190
Zwiefelhofer (Zwiebelhofer)	118